

C. MVSONII RVFI
RELIQVIAE

EDIDIT

O. HENSE

MCMV

LIPSIAE

IN AEDIBVS B. G. TEVBNERI

LIPSIÆ: TYPIS B. G. TEUBNERI

THEODORO GOMPERZ

S.

PRAEFATIO.

Vt olim tertio Ioannis Stobaei volumini praemisimus Teletem Cynicum, sic quarto nunc viam munit Musonius Stoicus. atque in adornanda hac editione, cui spatium bibliothecae Teubnerianae exemplaribus concessum egredi non liceret, hanc nobis scripsimus legem, ut ne quid inter fragmenta reciperemus nisi cui ipsum Musonii nomen vel Rufi cognomen a veteribus additum videbam. angustioribus autem his me terminis continui, non quod parvi aestimarem illorum studia, qui profecti a memorabili illo consensu, quem inter Clementem Alexandrinum et Musonii dissertationes intercedere a Ruhnkenio aliisque observatum est, ex paedagogi potissimum libris duobus posterioribus non nihil facundiae Musonianae recuperari posse probatum iverunt, sed quia quae hac via apte ad Musonium revocata sunt, missis argumentandi ambagibus legenti ingeri nequeunt. tempta, et experieris. tanta enim in Clementis oratione est philosophiae placitorum cum sacra scriptura religionisque christianae effatis confusio, ut si quis Musonio instaurando operam dederit remque ad felicem exitum adduxisse sibi visus erit, nihilo setius non tam philosophi membra concinnata quam Clementis corpus truncatum videat. sed fingamus illi contigisse, ut etiam aliis probaret quaecumque e paedagogi verborum contextu utpote a Musonio aliena resecari vel in marginem relegari iusserit sive verba singula vel commata sive etiam tota enuntiata, demus etiam hoc, feliciter eum ascivisse ex philo-

sophiae sermone, quod eorum loco quae exterminarat, ut probe procederet oratio, substitueret: vel sic novae, mihi crede, difficultates eum exspectant. ne generalius loquar, rem exemplo declarabo. velut persuasit mihi Paulus Wendland, quo nostris diebus nemo fere felicis Musonii memoriam e Clemente locupletabat, paedagogi libri III caput sextum, ubi Clemens Stoicum illud Ὅτι μόνος πλούσιος ὁ σοφός ad hominem Christianum aptabat, non modo ab universa Stoicorum ratione sed fortasse ne a Musonii quidem disserendi genere alienum esse. neque enim me paenitet scripsisse, quibus olim et ipse proleg. Tel. p. LXIX huius ipsius capituli aliquot verba Cynicae esse originis et Musonianae conieci (p. 275 P. πλούσιος μὲν ὁ πολυκτημῶν ἔστω χρυσίῳ σεσαγμένος καθάπερ φασκόλιον ἐρρυπωμένον) et habeo hodie quibus ea quae, ut fontem Clementis aperiret, naviter Wendland et circumspecte in quaestionibus Musonianis Berolini publicatis a. 1886 p. 63 ss. eruit, etiam magis stabiliam. vide modo quae in initio capituli leguntur p. 274 P. μή πη ἄρα καὶ πρὸς ἡμᾶς φήσῃ τις, ὁ ἵππος αὐτοῦ πεντεκαίδεκα ταλάντων ἐστὶν ἄξιος ἢ τὸ χωρίον ἢ ὁ οἰκέτης ἢ τὸ χρυσίον, αὐτὸς δὲ χαλκῶν ἐστὶν οὐ τιμιώτερος τριῶν, quam apprime haec conveniant eis quae offert M. Terentius Varro in Menippea quae inscribitur Περὶ ἐδεσμάτων fr. 404 B., ubi quanto pluris interdum servus taxetur quam ipse dominus inculcat his *nunc illum* (sc. *pistorem tuum bonum*) *qui norunt, volunt emere milibus centum, te qui novit nemo centussis* si minus ipso Menippo usus, certe Cynici cuiusdam vel Stoici exemplum imitatus. quod plane confirmatur etiam Galeni protreptici capite VI Cynicae sapientiae pleno, ubi occurrunt haec: καίτοι <γ'> οὐκ αἰσχρὸν τὸν οἰκέτην μὲν ἐνλοτε δραχμῶν εἶναι μυρίων ἄξιον, αὐτὸν δὲ τὸν δεσπότην αὐτοῦ μηδὲ μιᾶς; καὶ τί λέγω μιᾶς; οὐδ' ἂν προῖκά τις τὸν τοιοῦτον λάβοι. sed licet etiam plura huius generis in promptu sint, num quis fidenter adseverabit apud Clementem cum Musonio sibi rem esse, non cum Stoico quovis alio? errandi periculo exemptum esse hoc suspicionum genus

ipse negavit Wendland *Philo und die kynisch-stoische diatr.* p. 73, qui iam pridem dubitaverat (quaest. Mus. p. 73) idemne Stoicus a Clemente in primo paedagogi libro excerptus esset atque in altero et tertio. nobis, ut ingenue fatear, ne hoc quidem persuasum est, ea quae in duobus posterioribus libris sapientiam Stoicorum redolent ex dissertationibus Musonianis ea qua aliis placuit ratione repeti licere. nam primum per se veri vix simile est Clementem, cui ad tot nobilium ignobiliumve Stoicorum commentarios patuerit aditus, uni se Musonio vel potius Musonii discipulo addixisse. deinde Clementis cum Plutarcho consensum, cui multum tribuitur in hac quaestione, quis hodie ita interpretabitur cum Wendlando l. c. p. 54ss., ut etiam Plutarchum a Musonio vel potius Musonii discipulo pendere existimet? probabilius est eum antiquioris scriptoris libros adiisse. maioris momenti est quod ne ea quidem, quae in Clemente cum Epicteto congruunt, propter hanc ipsam congruentiam Musonio, Epicteti magistro, tuto vindicare licet. velut si quis coniciat ex Musonio petivisse verba Clementem II 90 p. 224 P. οὐδὲ τὸν δάκτυλον ὡς ἔτυχε σαλεύειν τῷ σοφῷ ὁ λόγος ἐπιτρέπει, ὡς ὁμολογοῦσιν οἱ Στωϊκοί, fretus fortasse similitudine fragmenti Epictetei XV ed. Schenkl, huic opinioni diffidatur oportet propterea quia in tot fragmentis Musonii nomine vel Rufi signatis Stoici sapientis nisi semel mentio non fit, immo ne semel quidem. nam quod in Musonii fr. XXXIV legitur ἡ σοφόν, id spero mihi concedetur subditivum esse. nec casui hoc dabit qui reputarit ad sapientem etiam ab Epicteto raro provocari, certe non in fr. XV, quod cum Clemente comparari posse monuimus. sic enim ibi Epictetus: ἐπεὶ τοὶ φιλοσοφία φησὶν, ὅτι οὐδὲ τὸν δάκτυλον ἐκτείνειν εἰκῆ προσήκει. exemplo hoc patebit, qua cautione opus sit eis qui quidquid Stoicae originis offertur in Clementis paedagogi libris posterioribus ex Musonii sermonibus adsumptum esse crediderint. sed ut ad tertii libri capitulum sextum, unde defleximus, revertamur, hoc ne tamquam Musonianae dissertationis specimen legentibus proponerem Wendlandum

secutus, etiam aliae dissuasere causae. libet unam eius capituli periodum hic adscribere, quam Musonio olim tribuit Wendland varie uncinatam typorumque diversitate distinctam l. c. p. 64, 11—19, simul ut patefiat quantis viro docto opus fuerit machinis ad Musonium si dis placet suscitandum: ἄριστον γοῦν δογμάτων τοῦτο ἄδειν παρ' ἕκαστα χρή, ὡς ὁ μὲν ἀγαθὸς ἀνὴρ σώφρων ὢν καὶ δίκαιος [ἐν οὐρανῷ θησαυρίζει τὰ χρήματα. οὗτος ὁ τὰ ἐπίγεια καταπαλήσας καὶ πτωχοῖς ἐπιδοῦς τὸν ἀνάλεθρον ἐξευρίσκει θησαυρόν, ἐνθα οὐ σῆς, οὐ ληστής] μακάριος [οὗτος] ὄντως, <ἐὰν τε μέγας καὶ ἰσχυρὸς> ἐὰν τε μικρὸς καὶ ἀσθενὴς καὶ ἄδοξος ἦ, καὶ πλοῦτον ὄντως πλουτεῖ τὸν μέγιστον· ἐὰν δὲ ἄρα πλουτῆ μὲν Κινύρα τε καὶ Μίδα μᾶλλον, ἢ δὲ ἀδικὸς καὶ ὑπερήφανος [καθάπερ ὁ ἐν τῇ πορφύρᾳ καὶ βύσσῳ τρυφῶν καὶ τὸν Λάξαρρον ὑπερηφανῶν] ἀθλιὸς τὲ ἐστὶ καὶ ἀνιαρῶς ζῆ [καὶ οὐ ζήσεται]. voluit igitur haec concinnata esse vir doctus 'ex Musonii verbis Platonem (Leg. p. 660 E) imitantis et Clementis emblemate, qui hausit ex N. T.', cum ipse Plato Tyrtaei versum (fr. 12, 6 B.) respexisset. neque nego in Musonii dissertationibus haud ita raro Platonis verba adhibita esse Panaetio, ut videtur, vel Posidonio intercedente, quamquam ubi integra enuntiata aequae ad verbum transcripta sint frustra circumspectio. sed non minus certum hoc est, Platonem sive addito nomine sive detracto sexcenties a Clemente exscriptum esse etiam iis locis, quibus de Musonio cogitari omnino nequeat. ut aliquid dubitationis animo haereat qua via Platonis verba ad Clementem devenerint. sed accedit aliud. Platonis enim verba si memoria tenuisset Musonius, in fragmento XXXIV, quod cum Clemente contulit Wendland, non quod libris traditur τῶν μὲν Κροίσου καὶ Κινύρου θησαυρῶν πενλίαν ἐσχάτην καταψηφιούμεθα κτέ. ille dedisset, sed quod reddendum erit Galeno Platonis haud immemori περὶ ψυχῆς παθ. p. 40, 20 ss. Marqu. τίς γὰρ οὐκ ἂν ἐθελήσειεν ἄλυπος εἶναι παρ' ὅλον αὐτοῦ τὸν βίον; ἢ τίς οὐκ ἂν τοῦτο προέλοιτο τοῦ πλοῦτου Κινύρου τε καὶ Μίδου μᾶλλον; ubi non bene editor in contextu reliquit κινήτου τε καὶ μαροῦ

μᾶλλον, quamquam κινυροῦ in codice Laurentiano 74, 3 extare commemoravit ipse.

sed haec pauca satis erunt ad significandum quod volumus. nolui autem exspatiari longius nec scripsi haec ut vellicarem virum de Musonio meritissimum. hoc unum enim agimus ut apertum fiat, quaecumque sive ab ipso Wendlando sive a Conybeareo in Philonis de vita contemplativa libri editione (Ox. a. 1895) sive a Parkero (*Harvard stud.* XII p. 191 ss.) ex Clemente inter Musoniana referebantur, ea non ita se habere, ut sine sinuosis commentariis, quos contexere nunc in animo non est, tamquam Stoici fragmenta produci potuerint. non nescius sum, nonnulla huius generis et simpliciora esse et sua nitere probabilitate, velut quod a Wendlando l. c. p. 55 et ab Vsenero Epicur. p. 340, 20 adn. pariter Musonio vindicatum video verbum Clementis paed. II 14 p. 173 P. οὐδεις δ' ἐστὶ πένης εἰς τὰναγκαία. verum talia si fragmentis inseruissem, haud iniuria improbassent legentes, quod aliis eisque maiore fortasse cura dignis abstinerem. hoc autem pro certe adfirmarim, Musonii reliquias ita ut dubitatio absit ditari non posse nisi ab eo qui totam de auctoribus in paedagogo adhibitis quaestionem feliciter excusserit.

Iam nos convertimus ad ea quae in editionem recepimus. ipse autem Musonius libros, quantum scimus, non composuit. docendo ille ad famam dignationemque peruenit. Suidam enim s. *Μουσώνιος Καπ.*, quo auctore ferebantur Musonii λόγοι διάφοροι φιλοσοφίας ἐχόμενοι, non magis audiendum esse quam Eunapium vit. soph. p. 454 Boiss.², qui γράμματα tribuere videtur non solum Menippo et Demetrio sed etiam Musonio, hodie, quamquam fuerat qui aliter iudicaret, pro explorato habent docti, cf. P. Wendland *Philo und die kynisch-stoische diatr.* p. 69 ab Arnim Dio von Prusa p. 176. relegamur igitur ad ea quae ab aliis auctoribus, maxime discipulis Musonii, de scholis et vita viri egregii memoriae tradita sunt. quorum primum merito obtinent locum Lucii dissertationum Musonianarum reliquiae Ioannis Stobaei opere conservatae. Lucii dico.

nam *Avnlov* vel potius *Aovnlov* lemma, quod bis olim oblatum erat a Stobaeo (cf. Elter de Ioannis Stobaei cod. Phot. p. 46) nunc semel servatum est II 15, 46 W. (Muson. p. 19, 15), etiam ad reliquas Stobaei eclogas maiores *Movcovlov* nomine inscriptas cogitandum esse postquam primus perspexit E. Rohde *ueber Lucians schrift Avvmoç ñ õvoç* p. 26 adn. 1, et ego monui in Stobaei v. III p. 173, 4 adn. ambiguum non esse quin Stobaeus omnes illas eclogas sententiis quibusdam minoris ambitus vel apophthegmatis exceptis uni illi Lucio debeat, et concessit Wendland in commentatione Dielesio dicata p. 68. ubi ille nobis assentiens abiecta quam olim moverat dubitatione breviter significavit diatribas illas stili sermonisque proprietate adeo inter se consimiles esse, ut in errorem incideret, si quis eas ab uno eodemque auctore compositas esse negaret. fuit autem interim qui rem dedita opera ad exitum duceret. Theodorus enim Pflieger in dissertatione Friburgi Br. publicata a. 1897, cuius titulus est *Musonius bei Stobaeus*, sicut omnia quae ad solvendam hanc quaestionem pertinent argumenta probe excussit ita docuit circumspecte quam infirma esset sententia eorum qui ut olim Moser in Daubii Creuzerique studiis VI p. 81 eclogam *Avnlov* inscriptam a ceteris discordare putabant. nam licet concedendum sit in reliquis dissertationibus formam dialogi paulo esse remissiore quam in particula quadam sermonis Lucio in codicibus adscripti (p. 20, 6 — 21, 16), tamen dialogo, si verum quaeratur, ne reliquas quidem eclogas carere recte ille demonstrat. sententias vero si spectamus argumentandique rationem vel denique sermonis habitum, Lucii eclogam cum Musonianis reliquis ita conspirare evicit, ut dubitatio me iudice stirpitus evellatur. singulas autem observationes, quibus ille usus est, quem flebili sorte interim sibi litterisque amici ereptum esse lugent, si hoc loco ego eligere velim, vereor ne quae cunctis inest persuadendi vim obscurem magis quam illustrem. sed ut ipsis iudicare liceat legentibus, videant modo dicendi genus quod Lucius habet p. 21, 6 *κιδραλζοντος δὲ*

καλῶς καὶ λυρῖζοντος, ἔτι δὲ ἄδοντος quam congruat cum reliquis eclogis p. 41, 6 ὕδατος μὲν καὶ γῆς καὶ ἀέρος, ἔτι δὲ ἡλίου p. 112, 17 s. φέρειν λιμὸν τε καὶ δῖψος, καὶ μετὰ τούτων θῆγος, ἔτι δὲ πηλγὰς καὶ πόνοους, vel componatur Lucii p. 20, 16 ἐνδεῶς καὶ παντάπασιν ἀσθενῶς cum p. 116, 15 κατεαγότες ὑπὸ τῆς τρυφῆς καὶ ἐκνευρισμένοι παντάπασιν, vel Lucii illud quod legitur p. 22, 1 τὸ ἔθος προτερεῖ τοῦ λόγου cum p. 74, 13 προτερεῖ τῆς γονέων πρὸς τέκνα φιλας ἢ γυναικὸς πρὸς ἄνδρα. denique comparantur Lucii verba p. 21, 19 πράττειν τὰ πράγματα κατὰ τὴν ὑφήγησιν τοῦ λόγου cum p. 60, 13 ἔργῳ ἐνδεικνύμενον ἔπερ ὑφηγεῖται ὁ λόγος. mitto alia huius generis quae enumeravit Pfiieger p. 14 s. quamquam unum congruentiae exemplum idque notabilius ille nollem omisisset: τί οὖν, εἶπεν ὁ Μουσώνιος, ταῦτα μὲν ταύτῃ ἔχει legitur apud Lucium p. 21, 10 s. haec ipsa autem dicendi formula eisdem verbis recurrit in reliquis p. 10, 19 et 85, 13 τί οὖν; ταῦτα μὲν ταύτῃ ἔχει. conferantur praeterea p. 27, 11 ἐπεὶ οὖν ταῦτα φημι ταύτῃ ἔχειν κτέ. p. 38, 4. 73, 3 εἰ ταῦτα ταύτῃ ἔχει, p. 9, 13. 50, 15 τούτων δὲ ταύτῃ ἐχόντων, ut habeatur etiam collisionis vocalium exemplum tam in Lucii dissertatione quam in reliquis admissae. de hiatus autem in his eclogis paulo moderatius evitato quod olim summatim dixeram, id ita confirmavit Pfiieger p. 18, ut quaecumque in ecloga Lucii observantur hiatus genera, ea in reliquis dissertationibus deprendi demonstraret ad unum omnia. quod tamen in his aliquanto plura comparant quam in illa, non mirabitur qui reputarit ea admittendi in brevi illo excerpto, quod vix duas hodie Teubnerianae editionis paginas compleat, facultatem non fuisse. sed nolumus fusius retractare quae ille recto iudicio exposuit. vel haec paucula quae adscripsimus qui probe taxarit, intelleget, putamus, verum vidisse Rohdium, cum Stobaei dissertationes Musonianas uni adtribueret Lucio. cuius nomen quod in opere Stobaeano non nisi semel bisve commemorabatur, id non magis nobis offensionem potest esse, quam quod semel tantum mentionem fieri videmus Theodori in Teleteis. nimi-

rum Ioannes vel gnomologus Ioanne antiquior legentium commodo ita se bene consuluisse existimavit, ut auctorem, cui Musonii dissertationes earumve particulas acceptas referebat, in duobus prioribus totius operis libris aliquotiens indicaret. plerumque igitur etiam ubi eundem Lucium exscriptum esse ex reliquarum dissertationum similitudine manifestum fit, satis ille habuit nomine *Λουκίου* detracto lemma posuisse tale *Μουσωνίου ἐκ τοῦ* . . . addita ipsius dissertationis inscriptione, quae in eis quibus hodie utimur libris semel tantum a librario omissa est (cf. p. 6). itaque desinant aliquando docti Pollionem istum, de quo Suidas aliquid tradidit, quasi Lucii aemulum Stobaei memoriae obtrudere, a qua ille, si codici Photiano fides erit, prorsus exclusus est.

videamus autem quid de Pollione hodie sciri possit. et ex ridiculo Suidae (s. v. *Πωλλίων*) errore Asinio Pollioni adscribentis *ἀπομνημονεύματα Μουσωνίου τοῦ φιλοσόφου* hoc quidem recte concludi putamus, etiam Pollionem nescio quem inter Rufi sectatores fuisse et eius apomnemonemata composuisse. hoc autem cum Musonio commercium ex Pollionibus nobis notis nulli probabilius tribui posse quam Valerio Pollioni, Hadriani aequali, qui *φιλόσοφος* vocatur apud Suidam (s. *Πωλλίων Ἀλεξανδρεὺς*) nec fuit fortasse diversus ab eo qui inter M. Aurelii educatores memoratur a Capitolino (vit. M. Anton. 2, 3), post Kuesterum coniecerunt haud ita pauci, inter quos erat Welcker *kl. schr.* II p. 567 et Zeller *phil. d. Gr.* III 1³ p. 730 adn. et qua Musonius apud aequales inclaruerat auctoritate, per se ipsum minime mirum erit, si sermones quos ille variis occasionibus per annorum decursum sive Romae degens sive urbe exactus habuerat, non ab uno Lucio sed a duobus deinceps discipulis excepti digestique diversis nimirum temporibus in lucem prodierunt. quod negare non debuit Wendland. Demonactis apophthegmatorum praeter Lucianeam etiam alteram fuisse collectionem commonuerat Rohde l. c. p. 27 adn. utut autem de Pollione Musonii apomnemonematorum editore iudicabitur, nisi nuper vel Wend-

lando quadam tenus (*beitr.* p. 69) imposuisse opinionem viderem Wytttenbachii, ego eius ne mentionem quidem. facerem. nam Lucium Stobaei cum Pollione apud Suidam commemorato ita copulari posse coniecerat Wytttenbach (*Stob. flor. v. IV App. p. 15 ed. Gaisf. Oxon. a. 1822*), ut Pollioni isti praenomen fuisse Lucium suspicaretur. in qua opinione quid laudari possit non reperio nisi quod quam perversum esset istud quod olim amplecti solebant conciliatricis ut ita dicam criseos genus hodie dudum explosum, suo tunc ille et luculento demonstravit exemplo. tenendum autem erit in Stobaei opere, nisi pinacographo Photiano fidem derogabimus, Pollionis mentionem factam non esse. lemmata enim quae ibi ad Musonium Rufum quodam modo pertinebant, Photius aut *Λουκίου* nomine, ut supra dixi, aut *Μουσωνίου* (p. 46 *Elt.*) aut denique *Ρούφου* (p. 48 *Elt.*) signare solet, ut tamen ex ordine quem pinacographus instituit simul et hoc adpareat, tam earum eclogarum quae *Λουκίου* inscriptae erant quam earum quae solum *Μουσωνίου* nomen ferebant minimum singulas in nostro Stobaeo perisse. *Ρούφου* autem cognomen, ut hoc praecipiam, ad eas tantummodo eclogas spectat quae inscriptae erant *Ρούφου ἐκ τῶν Ἐπικτήτου Περὶ φιλλίας.* quod lemma quomodo interpretandum sit, Schweighaeusero Zelleroque ducibus recte exposuit R. Asmus in quaestionibus Epictet. Friburgi Br. editis a. 1888 p. 41 ss. errore quo Wytttenbachius se implicarat refutato. nisi igitur ex minoris ambitus fragmentis vel apophthegmatis sola Musonii nota signatis unum vel alterum ad Pollionis apomnemonemata revocare licebit (cf. e. gr. fragm. XXXVII. XLIX. L), vereor ne totum Pollionis opus hodie perierit. quod eo magis dolendum erit, si verum sit quod coniecit nuper ab Arnim *Dio von Prusa* p. 176, apomnemonemata Pollionis non ut Lucii dissertationes memoria tantummodo adiuvante conscripta videri sed notariorum sollertia ex ipsius Musonii ore ad verbum fideliter excepta. sed hoc quam recte posuerit vir doctus, non levis dubitatio est propterea quod incertum videtur Pollionis opere non nisi

diatribas scholasve Musonii traditas fuisse. notum est enim ἀπομνημονεύματα apud veteres commentarios appellari solere, quibus non modo dicta sed etiam facta hominis egregii enarrantur eaque memoriter, cf. Koepke *ueber die gattung der ἀπομνημονεύματα* Brandenburgi ed. a. 1857 p. 6. Hirzel *dial.* I p. 144 adn. 3. p. 145 adn. 3 p. 369 adn. 2 II p. 292 adn. 2. cui usui et convenit quod in catalogo librorum non unius Stoici διατριβῶν et ἀπομνημονευμάτων iuxta mentio fit, nec refragatur quod interdum hypomnemata nuncupantur negligentius quae certo scimus apomnemoneumata fuisse.

Vt ad Lucium redeamus, in dissertationibus ab eo digestis non desunt, quibus aetas viri paulo accuratius definiatur. adolescentem enim eum sedisse apud praeceptorem, dum in insula Gyaro degit Musonius exul ibique auditur magna frequentia, ex sermonis de exilio reliquiis putant elucere. nam qui ibi commemoratur p. 44, 5 Σπαρτιατικῆς οὔτος ὁ Λακεδαιμόνιος, eum esse C. Iulium Spartiaticum, Neronis aequalem, probabiliter demonstravit Buecheler *mus. Rhen.* LIII p. 166 s. itaque quae de se ipse dicit Musonius apud Lucium p. 49, 10 ss. ἀλλ' ἐγὼ σοι οὐ δοκῶ εἶναι φηγᾶς; ἄρ' οὖν ἐστέρημαι παρρησίας κτέ., ea ad exilium spectant, quo ille damnatus erat a Nerone, idque ipsum coniecerat Wendland *quaest. Mus.* p. 35 adn. 1. accedit quod sermo qui inscribitur Ὅτι φιλοσοφητέον καὶ βασιλεῦσιν p. 32 ss. ante annum 106 p. Chr. habitus esse putandus est. nam disserit Musonius cum Syriae quodam regulo. ἦσαν γὰρ ἔτι τότε, ut Lucii verba (p. 32, 5) afferam, ἐν Συρίᾳ βασιλεῖς Ῥωμαίων ὑπήκοοι. reges autem, quod feliciter doctis in memoriam vocavit Rohde l. c., capta Damasco in Syria ultra illum annum non duraverunt, cf. Marquardt *röm. staatsverw.*² I p. 405. ergo scholis Musonii Lucius interfuerit intra a. 65, quo in exilium pulsus erat Rufus, et saeculi finem. crediderim autem Musonium aliquamdiu ab eo auditum esse. nam si praeteriens illi vacasset, vix scripsisset qualia legimus p. 94, 4 ss. Περὶ δὲ τροφῆς εἰώθει (sc. ὁ Μουσώ-

νιος) μὲν πολλάκις λέγειν καὶ πάννυ ἐντεταμένως ὡς οὐ περὶ μικροῦ πράγματος . . . ἅπαξ δὲ ποτε τῶν ἄλλων ἀφέμενος λόγων, οὗς ἐκάστοτε διεξήγει, τοιάδε τινὰ εἶπεν. cf. 98, 17 ss. quo autem altius se in mitem Musonii sapientiam insinua- verat, eo magis optabat Lucius, ne imago doctoris inde- fessi, quam animo conceperat, oblivione extingueretur. di- gerere igitur coeperit et ad posteritatis memoriam com- ponere magistri sermones quos sibi inculcaverat sed nota- riorum arte non adiutus. editi tamen sunt vix ante Musoni mortem. nam ut mittam verendum fuisse Lucio, ne forte offenderet virum sibi carum, si sermones, quos ille 'pla- cita Stoicorum aemulatus' scholis solum modo destina- verat, publici iuris fecisset, certum est protrepticum illum, quo Syriae regulus ad studium philosophiae excitatur, a Lucio non compositum esse ante a. 106 p. Chr. nam quo tempore eum composuit, eo Syriae reges sceptrum non iam obtinuisse modo ipsius Lucii verbis indicatum est. post illum autem annum num inter vivos fuerit Musonius, iure dubitabit qui meminerit iam a. 65 tanta eum nominis claritudine fuisse, ut expelleretur. vides iam quo in statu res sit. quamquam terminus, ante quem Lucius disserta- tiones Musonianas publicarit, certo finiri nequit, vix tamen errabimus, si eas circa decimum fere annum alterius sae- culi emissas esse censebimus. quae ratio confirmatur eo, quod ubi de Musonio loquitur Lucius, non loquitur nisi praeterito verbi posito, nec usquam comparet vestigium, cui insistens superstitem etiam tunc fuisse praeceptorem demonstres. tunc autem cum editi sunt sermones, haud paucos puto praeterlapsos fuisse annos, ex quo Lucius fuerat inter Rufi auditores. certe plus semel ille fatetur non nimis religiose se reddere verba magistri sed libertate quadam uti in redintegrandam sermonum memoria. sic enim interpre- tari licet formulas tales p. 76, 16 τότε μὲν δὴ τοιαῦτά τινὰ εἶπεν (sc. ὁ Μουσώνιος) p. 94, 9 τοιάδε τινὰ εἶπεν p. 31, 11 ταῦτα μὲν καὶ τοιαῦθ' ἕτερα εἶπε τότε κτέ., cf. etiam 8, 16. 41, 4. nec dubito quin etiam plures legerentur, nisi totiens dissertationum clausulas amputasset gnomologus.

denique observantur labentis graecitatis indicia, quibus haec de viri aetate sententia probabilis fiat. huc referre licet ἦδω p. 103, 5, ἀξιοξηλότατον p. 81, 7, θατέρον θάτερον p. 16, 12, ὄρνεα p. 30, 5. 116, 20, εἰς ἄγαν p. 57, 12, διπλασίω p. 75, 1, τεθνηξόμενον p. 75, 1 (cf. Arr. Epict. diss. I 1, 32), verbi βιώω praesentis temporis formas, vel βιωῖ (ubi frustra βιω̄ Meineke) p. 89, 17, βιοῦν p. 89, 17 (cf. Arr. Epict. diss. IV 1, 49) al., βιοῦντα p. 59, 17. item memorabile est fortasse quod ἐγγύς vel ἐγγύτερον etiam dativo struitur p. 79, 1. 107, 10. sed cave credas Lucium ἔγγιον (cf. p. 4 adn. 9) scripsisse, quod damnat Phrynichus, vel κεράμεος, vel, ut olim putabant, δίκαιος etiam pro feminino genere adhibuisse (cf. p. 14 adn. 10). quod autem cum Meinekio et Wachsmuthio ex codice L retinui concinnitatis quadam specie fallaci seductus p. 18, 14 εὐποιεῖν μὲν θέλειν, κακοποιεῖν δὲ μὴ θέλειν, id quantocius scribi volo divisim, ut legitur p. 91, 16 εὖ ποιοίη, quamquam concinnius alibi loquitur Lucius velut p. 32, 16 s. εὐεργετοῦνται μὲν . . . κακοποιοῦνται δὲ vel p. 61, 17 εὖ ἢ κακῶς τι ποιοῶν.

Haec si recte exposita sunt, vereor ne a Lucio Stobaei diversus fuerit Lucius ille, quem inter Herodis Attici familiares fuisse Musonioque 'Tyrio' operam dedisse testatur Philostratus vit. soph. II 1, 9. quamquam primo quidem obtutu parum credibile videatur tam a Stobaeo quam a Philostrato 'Lucium' quendam quasi Musonii sectatorem commemorari, ut non unus idemque intellegendus sit. accedit quod in Philostrati verbis Μουσωνίῳ δὲ τῷ Τυρίῳ προσφιλοσοφήσας (sc. Λούκιος) istud Τυρίῳ per se ipsum aliqua tenus suspectum videtur, quandoquidem Musonii Tyrii alibi nec vola nec vestigium exstat. neque igitur mirum est cum aliorum tum Rohdii Zellerique plausum tulisse elegantem Olearii emendationem Τυρίῳ satis leniter inmutantis in Τυρρηνῶ. at vel sic temporum rationes nos retinent quominus sententiae multis probatae assentiamur. esto enim, paulisper concedatur Musonii de exilio sermonem, quem supra ad prius Musonii exilium rettulimus, potius ad alterum referendum esse (denuo enim

ille relegatus est a Vespasiano), ut Spartiaticus iste fortasse alius fuerit atque Neronis aequalis, tamen incredibile est eundem Lucium, qui olim de exilio sermonem ex Musonio audierat, Romae degisse, sicut vult Philostratus l. c., imp. M. Aurelio, id est post a. 161. erroris igitur insimulatus est Philostratus a Zellero *die phil. d. Gr.* III 1⁸ p. 691 aliisque. sed eadem difficultate laborant etiam reliqua quae de Lucio suo narrat Philostratus. immoderatus enim ille dolor Herodis et maeror, quem ut mitigaret operam dedisse Lucius ille traditur a Philostrato (l. c. II 1, 8), ad Regillam uxorem pertinebat. hanc autem amisit Atticus a. fere 160/61. ergo si quis ad inferiora descendens tempora Lucium sumat octodecim fere annos natum Musonii de exilio sermonem audisse demum a. 78 (Titus enim Musonium de altero exilio revocavit), vel sic statuatur necesse erit centum annos pluresve vixisse Lucium, si modo Herodis luctum consolabatur. quid ergo est? aut distinguendus erit Lucius Philostrati ab altero, aut, si idem est, quae a Philostrato narrantur recto talo stare non possunt. sed utrum verum sit, eum vix fugiet qui attentius legerit Lucii haec verba consolatoria: ὦ Ἡρώδη, πᾶν τὸ ἀποχρῶν μεσότητι ὄρισταί, καὶ ὑπὲρ τούτου πολλὰ μὲν ἤκουσα Μουσωνίου διαλεγόμενου, πολλὰ δὲ αὐτὸς διελλεγμαι, καὶ σοῦ δὲ ἠκροώμην ἐν Ὀλυμπίᾳ ἐπαινοῦντος αὐτὸ πρὸς τοὺς Ἕλληνας, ὅτε δὴ καὶ τοὺς ποταμοὺς ἐκέλευες μέσους τῆς ὄχθης ρεῖν. ἀλλὰ μὴν νῦν ποῦ ταῦτα; σεαυτοῦ γὰρ ἐκπεσῶν ἄξια τοῦ πενθεῖσθαι πράττεις περὶ τῆς δόξης κινδυνεύων. apparet enim ut temperet, non ut tollat maerorem, Herodi suadere Lucium. hoc autem Peripateticum magis quam Stoicum prodit nec satis convenit cum eis quae Lucius Stobaei praecipit p. 10, 15 ss. κρατεῖν μὲν ὀργῆς, μὴ κρατεῖσθαι δ' ὑπὸ λύπης, κρείττονα δὲ πάθους παντὸς εἶναι. ταῦτα δ' ὁ φιλόσοφος παρεγγυᾷ λόγος vel p. 18, 10 ἐθιστέον δὲ μὴ ταπεινοῦσθαι πρὸς συμφορὰν μηδεμίαν. facere igitur non possum quin Attici amicum a Musonii Stoici discipulo secernendum putem.

Vidimus etiam sagaces viros a vero deerrasse, cum

Philostrati de Lucio memoriam et Lucii dissertationes Musonianas inter se coniungere studerent. quid quod nuper inventus est qui animum induceret controversiam ita componere, ut sermonum reliquias a Stobaeo servatas ab Epicteti magistro abiudicaret Musonioque Tyrio, quem Traiani coniecit vel Hadriani aetate floruisse, vindicaret. vix credibile videatur serio haec prolata esse, sunt tamen prolata in annali Americano *Harvard studies* vol. VII (a. 1896) p. 123 ss. confutatur autem viri docti opinio vel una Rohdii observatione identidem nobis commemorata, qua ille aperuit sermonem, quo Syriae rex ad philosophiam impellitur, habitum esse a Musonio ante a. 106, ut redarguendis argumentis, si tamen sunt argumenta, quibus sententiam suam fulcire conabatur Parker, operae pretium vix feceris. etenim praetervidit vir doctus, quod nunc adnotatione nostra inspecta quivis animadvertet, Musonii sapientiae, quam exceperat Lucius, non modo cum Epicteti dissertationibus, quod desiderabat Parker, vel cum Seneca aliisque sed etiam cum prioris aevi Stoicis, si minus cum Antipatro Tarsensi at cum Panaetio Posidoniove cognationem intercedere tamque artam, ut colore Romano, quem exspectabat Parker, minus quam Graeco tinctos esse Lucii sermones consentaneum sit. nec dubitaverim quin aliter iudicaturus fuerit vir doctus, si ea quae Wendland propter ipsum Musonium vel ego Teletem Bionemve potissimum spectans olim de diatribarum auctoribus eorumque communi disserendi tramite exposueramus, paulo propius inspexisset. desisset, opinamur, mirari quod nunc miratur Ulixis memorem esse equitem Romanum in sermone de exilio, vel inter philosophos Heracliti, Socratis mundani, Diogenis Cynici vel denique Euripidis inter poetas. nihil horum insolitum est in hoc sermonum genere, vide modo quae nos singulis locis commentarioli instar adscribenda curavimus. nec magis inexpectatum est quod ubi de matrimonio disserit Musonius Alcestidis fabulae (cf. Chryssippi fr. mor. 478. 482 Arn. Arr. diss. Epict. II 22, 11. fr. XXIV Schenkl) mentionem inicit, nam hoc et

ipsum offensioni fuit Parkero, vel quod ad Pythagoram ille provocavit aut Socratem aut Cratetem. sed selecta quaedam exempla afferimus quibus patefiat, quam ex mera opinandi libidine procreata sint ista quibus vir doctus dissertationes Lucii cura digestas Musonio Volsiniensi abrogari posse putavit. plura si quis desideret, quibus quae ille disputavit ad irritum redigantur, legat quaeso quae recte et prudenter contra Parkerum commonuit Carolus Sittl *neue philol. rundschau* a. 1897 p. 301. nobis hoc unum addere liceat, similitudinem quam ille inter Lucii dissertationes et Arriani Epicteteas vel Musonii fragmenta minora intercedere negaverat, nunc ita adnotatione nostra ante oculos positam esse ut vel Parkeri desiderium expleri crediderim. ceterum magis ego fortasse mirarer, quod quasi in clara luce caecutivit vir acutus, nisi scirem vel Meinekium, quid Stoicum hoc vel paene Cynicum genus scriptionis admitteret quid respueret, adeo interdum dubitasse, ut ubi Theognidis aliquot versus, qui etiam Parkero scrupulum iniecerunt, paulo prolixius ornamenti loco adhibitos esse videbat, totum locum (p. 61, 20) uncis damnaret. utinam reputasset praeter Euripidem aliosque non nullos poetas ab huius generis auctoribus etiam Theognidem haud ita raro in partem vocari (cf. Telet. p. 31, 13. 34, 8).

Edidi igitur Lucii dissertationes quantumque poteram emendavi atque illustravi. fore autem ut ordo restituatur, quo olim legebantur sermonum reliquiae, paucis locis exceptis spes hodie abicienda est. eam igitur dispositionem secutus sum quae a generalioribus descendens ad praeccepta specialia re ipsa commendari videbatur. in adnotatione superiore hoc potissimum mihi curae fuit, ut Clementis Alexandrini cum Lucio consensum collectis quam plurimis exemplis illustrarem, nam usus est Clemens Lucii operis exemplari pleno et integro eoque quo gnomologi vel excerptoris Stobaeani lectiones suppleri interdum vel corrigi possint (cf. adn. p. 65, 10. 100, 3. 106, 9. 111, 9). cetera quae adieci profutura puto si quis de fontibus Musonii quaerat. praetuli igitur eos scriptorum locos qui non tam rerum quam verborum

similitudine adlicerent. quamquam in tali delectu, quantumcumque erit, pauci sibi ipsi satis facient. quotiens librum in manum resumpserint, erit quod vel addi vel demi malint. neque igitur ignoramus Philonem Alexandrinum saepe et utiliter cum Musonio comparari posse, quod peculiaribus suis de Philone commentationibus demonstravit Wendland. at si saepius adscripsissem Philonea, nedum si compilassem copias Wendlandi, non modo nimis intumisset adnotatio sed infarcienda fuisset etiam sententiarum farragine Musonii valde dissimili. interim commentariolo nostro apparere puto, quam recte suspicati sint a Panaetii potissimum vel Posidonii sapientia pendere Musonium (cf. Schmekel *die philos. der mittl. Stoa* p. 401). a qua observatione non discrepat quod Lucii de matrimonio commentarii plus semel etiam cum Antipatro Tarsensi conspirant, Diogenis Babylonii discipulo et ipso. consensus huius memorabilis a Praechtero quoque nuper observati quae adtulimus exempla, ea nescio an augeri possint nonnullis, uno certe eoque ad comprobandum quod diximus efficaciore. eum enim qui communi civium salute neglecta non nisi sui ipsius commodi rationem habeat, lupo vel cuicumque ferarum differre negat Musonius p. 72, 6 ss. *εἰ μὲν γὰρ φήσῃ, ὡς τὸ αὐτοῦ σκεπτέον μόνον, ἀποφαίνεις τὸν ἄνθρωπον λύκου μηδὲν διαφέροντα μηδ' ἄλλου θηρίου τῶν ἀγριαυτάτων μηδενός, ἄπερ ἀπὸ βίας καὶ πλεονεξίας πέφυκε ξῆν κτέ.* cum his comparare iuvat quae Antipater Tarsensis in longiore *Περὶ γάμων* fragmento, de cuius emendatione nuper bene meruit ab Arnim Stoicorum vet. fr. v. III p. 254 ss., matrimonium et ipse spectans scripserat p. 255, 5 *τῶν ἀναγκαιοτάτων καὶ πρώτων καθηκόντων νομίζουσι τὸ συγκαταθῆναι εἰς γάμον, πᾶν μὲν τὸ τῆ φύσει ἐπιβάλλον σπεύδοντες ἐπιτελεῖν* (cf. Muson. p. 71, 10), *πολὺ δὲ μάλιστα τὸ εἰς τὴν τῆς πατρὶδος σωτηρίαν καὶ αὐξήσιν ἀνήκον* (cf. Muson. p. 73, 12) *καὶ ἔτι μᾶλλον εἰς τὴν τῶν θεῶν τιμὴν. εἰ γὰρ ἐκλείποι τὸ γένος* (cf. Muson. p. 73, 12 s.), *τίς τοῖς θεοῖς θύσει; λύκοι τινὲς ἢ ταυροκτόνων γένος λεόντων*. non nego sententiarum conexum, quo apud hunc

luporum leonumve, apud illum luporum aliarumque beluarum mentio fit, paulo diversum esse, sed qui reliquas Musonii cum Antipatro congruentias non neglexerit, is puto etiam hac singulari bestiarum commemoratione ita utetur ut Musonium suspicetur aut sua ipsius lectione cognitum habuisse Antipatri librum aut, quod veri fortasse similis erit, intercedentibus aliis. sed explicatius de fontibus Musonii disserere nec libet mihi hodie nec vacat. iam enim aures mihi vellunt, ne diutius sinam in scriniis latere quae mihi ad Stobaei editionem aliquando absolvendam elaborata sunt.

Lucii autem dissertationum reliquiis subieci Musonii fragmenta minora a diversis scriptoribus tradita. pauciora haec sunt numero quam quae olim legentibus obtulerat I. Venhuizen Peerlkamp, qui perutiliter ante nos edidit C. Musonii Rufi reliquias Harlemi a. 1822 copiosis animadversionibus additis. sciendum est autem sicut semel etiam in Lucii dissertationibus ita bis in his minoribus frustulis deceptum esse virum doctum Stobaei editione, qua uti coactus erat, Tiguri publicata a Gesnero a. 1559.

In appendicem ut par est relegavimus epistulas Musonio suppositas, quarum eam quae a Musonio ad Pancratidem de liberis ad philosophiam instituendis missa traditur in codice Mazarineo 611 A, quamquam variis Musonii coloribus vel sententiis ornata est, nihilominus subditiuam esse inter doctos constat. de mutuis autem Musonii et Apollonii Tyanensis epistolis a Philostrato traditis, quibus ultimum appendiculae locum adsignavimus, ita erravit Suidas s. *Μουσώνιος Καπ.*, ut Volsiniensem intellegeret, quamquam ea diserte ad Musonium Babylonium quem vocat rettulit Philostratus. neque enim posse dubitari quin easdem respexerit Suidas epistulas, quas etiam nunc legimus apud Philostratum, recte monuit Westermann de epist. scriptoribus gr. comment. VI (Lips. ed. a. 1853) p. 7. ut ut autem de Babylonio illo statuatur, nugae istas epistolicas a C. Musonio Rufo alienas esse quovis pignore adfirmo.

Antequam veterum de vita Musonii testimonia hic

collecta proponam, fortasse haud abs re erit praeter Lucium et Pollionem, de quibus supra diximus, etiam alios commemorare, quos in Musoni consuetudinem se dedisse sciamus. quamquam post ea quae nostris diebus Schenkeli Bonhoefferique sollerti cura exposita sunt aptius duco de Epicteto, qui nomine suo gloriam praeceptoris paene obscuraverit, nihil dicere quam tanto viro minus digna. sed afferatur Fundanus, qui in Plutarchi *περὶ ἀσκησίας* libro ita disserit, ut non modo Stoicum se esse compluriens patefaciat Senecamque citet (cf. Hirzel *der dial.* II p. 169 adn. 1) sed etiam ab ipsius Musonii praecepto disputationis suae exordium sumat p. 453 D. quod exordium qui curatius legerit *καὶ μὴν ὧν γε μεμνήμεθα Μουσωνίου καλῶν ἔν ἐστιν, ὃ Σύλλα, τὸ δεῖν αἰεὶ θεραπευμένους βιοῦν τοὺς σάξεσθαι μέλλοντας*, sentiet opinor Fundanum Musoni doctrinam non primis labris degustasse sed sitienter imbibisse. grata igitur repetit memoria horas illas quibus ex viri venerabilis ore commode dicta audierat. quod adfert, id non disconvenit eis quae data occasione etiam Lucii disertationibus inculcantur, velut p. 61, 15. Fundanus autem, cuius meminit Plutarchus etiam de tranquill. animi c. 1, nullus alius est quam ille, ad quem C. Plinius complures dedit epistulas, C. Minicius Fundanus, consul a. 107, proconsul Asiae imp. Hadriano. sed quae certo sciri possunt de hoc viro, diligenter composita sunt a Dessavio prosop. imp. Rom. II p. 377.

Etiam C. Plinius ut erat Fundani amicus ita Musonii admiratorem se prodit in epistula ad Iulium Genitorem missa (III 11). quae verba hic integra adscribere placet, simul ut appareat Artemidorus quam strenue soceri sapientiae se addixerit. est autem idem locus, quo praenomen Cai Musonio fuisse hodie comperimus solo III 11, 5 Muell.: 'nam et C. Musonium, socerum eius (sc. Artemidori), quantum licitum est per aetatem, cum admiratione dilexi et Artemidorum ipsum iam tum, cum in Syria tribunus militarem, arcta familiaritate complexus sum idque primum non nullius indolis dedi specimen, quod virum aut sapientem

aut proximum simillimumque sapienti intellegere sum visus. (6) nam ex omnibus, qui nunc se philosophos vocant, vix unum aut alterum inuenies tanta sinceritate, tanta veritate. mitto, qua patientia corporis hiemes iuxta et aestates ferat, ut nullis laboribus cedat, ut nihil in cibo, in potu voluptatibus tribuat, ut oculos animumque contineat. (7) sunt haec magna, sed in alio, in hoc vero minima, si ceteris virtutibus comparentur, quibus meruit, ut a C. Musonio ex omnibus omnium ordinum adsectatoribus gener adsumeretur'. et scriptae sunt tertii libri Pliniani epistolae a. 101—102, Mommseni si confidas observationibus (Hermae v. III p. 40 ss.), a quo quod ad tertium librum attinet vix dissentire video Iulium Asbach mus. Rhen. XXXVI p. 49. inter vivos autem tunc fuisse Musonium ex Plinii verbis effici nequit. nam praeterquam quod de Musonio Plinius non loquitur nisi praeterito usus, vereor ne laudibus philosophi modo cum admiratione memorati ipse obtrectaturus fuerit, si eo superstite talia scripsisset de Artemidoro: 'ex omnibus, qui nunc se philosophos vocant, vix unum aut alterum inuenies tanta sinceritate, tanta veritate.'

Complures alios Musonii sectatores qui cognoscere cupit, adeat Frontonis ad Verum epist. I 1 p. 115 Nab., ubi leguntur haec: 'quid nostra memoria Euphrates, Dio, Timocrates, Athenodotus? quid horum magister Musonius? nonne summa facundia praediti, neque minus sapientiae quam eloquentiae gloria incluti extiterunt?' horum qui primo loco nominatur, Euphrates Stoicus, etsi Musonio magistro usus esse traditur unius, quod sciam, Frontonis testimonio, tempora tamen non obstant quominus Musonii auditoribus adnumeretur, quamquam antiquioribus. nam aetate ille Musonio non minor multo videtur fuisse, si tamen Timocrates et Musonii discipulus perhibetur et auditor Euphratis (cf. Philostr. vit. soph. I 25, 5). quae autem Plinius de humanitate Euphratis narrat et comitate, ea facile ipsius Musonii imaginem in memoriam revocant: 'insectatur vitia, non homines, nec castigat errantes sed

emendat' (epist. I 10, 7). neque enim dissident ab eis quae Musonio tribuuntur a Lucio p. 54, 10 ss. vel p. 56, 6 ss. ceterum hanc non in ultimis laudum esse putes Musonii, quod inter asseclas habuerat et eum quem pleniore ore praedicarent tam Plinius quam Epictetus (cf. Arr. Epict. diss. III 15, 8. IV 8, 17).

Dio Prusaeus num merito Rufi discipulis a Frontone adgregetur, poterit fortasse dubitari, cum Dionem πρὸς Μουσώνιον scripsisse sciamus ex Synesio.*) quamquam hanc orationem aliquanto minus acerbitatis spirasse quam alteram illam eodem teste κατὰ τῶν φιλοσόφων habitam ipsa titulorum discrepantia apparet, suoque iure negavit ab Arnim *Dio von Prusa* p. 151 Dioni πρὸς Μουσώνιον declamanti inimicitias intercessisse cum viro spectatissimo graviore. attamen cum haec oratio a Synesio in eodem sententiarum conexu una cum altera illa vehementiore philosophorum incusatione commemoretur nec dubium sit quod ab Henrico Weilio (*études sur l'antiquité grecque* Paris. ed. a. 1900 p. 158) fere intellectum video, Musonium aut iam cum reliquis philosophis a. 71 in exilium secersisse, aut si de excepto tunc Musonio verum rettulit Xiphilinus, paulo tamen post a Vespasiano Roma Italiaque pulsum esse et ipsum, merito credemus oratione sua Dionem in Musonii quasdam voces contumaciores vel nimiae libertatis tunc suspectas immodestius invecum esse. etiam de libro Musoniano quem impugnarit Dio cogitari posse Arnimio vix concedo (cf. p. IX). postquam autem duobus fere lustris interlapsis Musonius ab imp. Tito, quod Eusebii

*) Synesii Dio p. 321, 1 ss. Dind.: ἀλλ' οὗτός γε (sc. Δίων) πλείστα δὴ καὶ μάλιστα σοφιστῶν εἰς φιλοσόφους τε καὶ φιλοσοφίαν ἀπηραισχύνηκεν. ἄτε γάρ, οἶμαι, φύσεως λαγῶν ἐχούσης ἰσχύν, καὶ τὸ ἐητορεύειν αὐτὸ ἠλήθευεν, ἄμεινον ἀναπεισμένους εἶναι τοῦ ζῆν κατὰ φιλοσοφίαν τὸ ζῆν κατὰ τὰς κοινὰς ὑπολήψεις· ὅθεν ὃ τε κατὰ τῶν φιλοσόφων αὐτῷ λόγος ἐσπονδάσθη, σφόδρα ἀπηγκωτισμένος καὶ οὐδὲν σχῆμα δυνήσας, καὶ ὁ πρὸς Μουσώνιον ἕτερος τοιοῦτος, οὐ προσγυμναζόμενον τῷ τόπῳ τοῦ Δίωνος, ἀλλ' ἐκ διαθέσεως γράφοντος, ὡς ἐγὼ σφόδρα δισυχνεῖ ζομαι· κτέ.

chronicis constat, de exilio revocatus est, Dionem eorum quae olim paulo procacius in virum venerandum dixerat ita paenituit, ut in oratione Rhodiaca, quam tunc ipsum habitam esse probabile est (cf. Arnim l. c. p. 218), summis eum laudibus honoraret. hoc testimonium cum propter Dionem tum propter ipsum Musonium (cf. Arnim 216) valde memorabile hic adscribo: or. XXXI § 122 vol. I p. 254, 23 ss. Arn. Ἀθηναῖοι δὲ ἐν τῷ θεάτρῳ θεῶνται τὴν καλὴν ταύτην θέαν (sc. gladiatorum) ὑπ' αὐτὴν τὴν ἀκρόπολιν, οὗ τὸν Διονύσου ἐπὶ τὴν ὀρχήστραν τιθέασιν· ὥστε πολλὰκις ἐν αὐτοῖς τινα σφάττεσθαι τοῖς θρόνοις, οὗ τὸν ἱεροφάντην καὶ τοὺς ἄλλους ἱερεῖς ἀνάγκη καθίλζειν. καὶ τὸν εἰπόντα περὶ τούτου φιλόσοφον καὶ νοουθετήσαντα αὐτοὺς οὐκ ἀπεδέξαντο οὐδὲ ἐπήνεσαν, ἀλλ' οὕτως ἐδυσχέραναν, ὥστε ἐκείνον ὄντα μὲν γένει Ῥωμαίων μηδενὸς ὕστερον, δόξαν δὲ τηλικαύτην ἔχοντα ἡλικίης οὐδεὶς ἐκ πάντων πολλοῦ τετύχηκεν, ὁμολογούμενον δὲ μόνον μάλιστα μετὰ τοὺς ἀρχαίους ἀπολούθως βεβιωκέναι τοῖς λόγοις, καταλιπεῖν τὴν πόλιν καὶ μᾶλλον ἐλεῖσθαι διατριβεῖν ἀλλαχόσε τῆς Ἑλλάδος. vides quanta veneratione virum antea a se violatum Dio tunc prosecutus sit. quae animi conversio quomodo explicanda erit? an sola temporum mutatione eam factam putabimus Titique erga philosophos benivolentia? paene vereor ne de Dionis moribus sic iniquius quam par est iudicemus. putes enim eum ideo potissimum iuvenilis immodestiae paenituisse, quod ipse interim maturior factus non sine pudore intellexerat, quanti aestimandus esset praeclarus ille magister, cuius scholis ipse aliquando intererat.

Etiam Timocratem et Athenodotum Musonii disciplina usos esse solus testatur Fronto. Timocratem, obiter si legas quae scripsit Philostratus de vita soph. I 25, 5, putare sane possis omnia debere Euphrati Tyrio: ἦν μὲν γὰρ ἐκ τοῦ Πόντου ὁ ἀνὴρ οὗτος καὶ ἦν αὐτῷ πατρίς Ἡράκλεια τὰ Ἑλλήνων ἐπαινοῦντες, ἐφιλοσόφει δὲ κατ' ἀρχὰς μὲν τοὺς ἱατρικοὺς τῶν λόγων, εἰδὼς εὖ τὰς Ἰπποκράτους τε καὶ Δημοκρίτου δόξας, ἐπεὶ δὲ ἤκουσεν Εὐφράτου τοῦ Τυρίου, πλήρῃσιν ἰστίοις ἐς τὴν ἐκείνου φιλοσοφίαν ἀφῆκεν.

sed quoniam et Polemonis sophistae et Demonactis praeceptor fuisse traditur Timocrates (cf. Philostratus vit. soph. I 25, 5 Lucianus Demon. 3), eum circa a. 105 floruisse recte collegit Rohde l. c. p. 26 adn. 1, ut computatis temporum rationibus nihil impediamur, quominus Frontonis testimonio confisi eum etiam Musonii scholis aliquantis per interfuisse dicamus. de Athenodoto autem quod testatur Fronto, id eo minus licet in dubitationem vocare, quod ille ipsius erat Frontonis magister. idemque fortasse est cuius meminit Marcus εἰς ἐαντιόν I 13.

De vita Musonii quamquam nec multa sunt quae promere possum nec fere novitate inventorum insignia, tamen ne quid desideretur quod ad rem pertineat, veterum scriptorum de Musonio testimonia hic breviter componi volo exceptis eis quorum iam alia de causa mentio iniecta est. velut Plinii modo quod adscripsi de Cai praenomine testimonium (p. XX s.) non iterum.

Ac 'Tusci generis' fuisse Musonium testatur Tacitus ann. XIV 59, item *Μουσώνιον τὸν Τυρρηνόν* commemorat Philostratus vit. Apoll. VII 16, horum verba infra adferam plenius. quo patre qua in urbe Etruriae natus sit tradit Suidas l. c. *Μουσώνιος Καπλιωνος, Τυρρηνὸς πόλεως Βουλσινίων*, et haec de Volsiniis memoria firmatur musei Vaticani tabula marmorea, cuius titulum priorem hic adscribo ex C. I. L. VI 537

R(ufius) Festus v(ir) c(larissimus) de se ad deam Nortia[am].

Festus, Musoni suboles prolesque Avieni,
unde tui latices traxerunt, Caesia, nomen,
Nortia, te veneror, Lari cretus Vulsiniensi,
Romam habitans, gemino proconsulis auctus honor[e],
carmina multa serens, vitam insons, integer aev(um),
coniugio laetus Placidiae numeroque frequenti
natorum exultans. vivax sit spiritus ollis!
cetera composita fatorum lege trahentur.

Rufius Festus igitur Volsiniis et ipse ortus inter maiores suos fuisse gloriatur Musonium philosophum, cuius memoriam quam pie coluerint Rufii, non solum nomine elucet

quod a Rufi cognomine derivatum esse patet. nam proavi exemplum, ut videtur, secuti Stoicam disciplinam magni aestimare illi pergebant, certe interpres Arati, idque quaedam tenus confirmari etiam eis, quae de fato dixit Avienus tituli versu extremo, monuit Fridericus Marx in *Wissowae encyclop. s. v. Avienus p. 2387 s.*

Equestris dignitatis fuit Musonius, ut commonet Tacitus hist. III 81: 'Musonius Rufus equestris ordinis, studium philosophiae et placita Stoicorum aemulatus'. floruit autem Neronis temporibus, quod praeter Tacitum complures testantur, velut Eusebius chron. vol. I p. 156 Sch.: *ὁμοίως δὲ Μουσώνιος καὶ Πλούταρχος φιλόσοφοι ἐγνωρίζοντο* (vers. Arm. sub a. 2081; Hieron. s. a. 2084; chron. Pasch. p. 450, 9), Suidas s. v. *Μουσώνιος* . . . *διαλεκτικὸς φιλόσοφος καὶ Στωϊκός, γεγονὼς ἐπὶ Νέρωνος κτέ.* credibile igitur etiam Thraseae Paeti consuetudine eum usum esse (cf. fr. XLIII) sic ut Bareae Sorani, cui etiam prodito et occiso fidem insigniter praestitit, vel Rubellii Plauti, quem firmasse ferebatur philosophus contra periculum a Nerone imminens. rem tangit Tacitus ann. XIV 59: 'sunt, qui alios a socero nuntios venisse (sc. a. 62 Rubellio Plauto in Asia degenti) ferant, tamquam nihil atrox immineret; doctoresque sapientiae, Coeranum Graeci, Musonium Tusci generis, constantiam opperientiae mortis pro incerta et trepida vita suasisse.' cum quo consilio apte componas Musonii fr. XXVIII et XXXV. sed Rutilius ille, cum quo iocatus esse dicitur a Plutarcho (Muson. fr. XXXVII), num fuerit C. Rutilius Gallicus, Neronis aequalis, ambiguum est.

De exilio Musonii referentes Cornelius Tacitus et Cassius Dio inter se consentiunt. cf. Tacitus ann. XV 71: 'Verginium <Flavum et Musonium (haec add. Walther)> Rufum claritudo nominis expulit (sc. a. 65): nam Verginius studia iuvenum eloquentia, Musonius praeceptis sapientiae fovebat'. Cassius Dio ep. l. LXII 27 Boiss.: *Ῥοῦφος μέντοι Μουσώνιος ὁ φιλόσοφος ἐπὶ τούτοις ἐφνηγαδέυθη.* Ioannes Antiochenus exc. e Dione deriv. p. 755, 84 Boiss.: *Μουσώ-*

νιόν τε καὶ Κορνοῦτον μικροῦ μὲν ἐδέησεν ἀποκτεῖναι, τῆς δὲ Ῥώμης ἐξήλασεν· ἄλλο μὲν οὐδὲν ἐπικαλῶν, ὅτι δὲ σοφοὶ καὶ ἄριστοι βίον ἐγενέσθην. ad hanc relegationem, non ad alterum exilium, quo a Vespasiano multatus est, pertinent, ut iam supra monui, ea quae suum ipsius exilium spectans edisserit Musonius apud Lucium p. 49, 10 ss.: ἀλλ' ἐγὼ σοὶ οὐ δοκῶ εἶναι φυγᾶς; ἀρ' οὖν ἐστέρημαι παρρησίας; ἀρα ἀφῆρημαι τὴν ἐξουσίαν τοῦ ἀ φρονῶ λέγειν; ἤδη δέ με εἶδες ἢ σὺ ἢ ἕτερος ὑποπητήσουσινά τω ὅτι φεύγω; ἢ χεῖρον ἔχειν τὰ πράγματα νομίζοντα νῦν ἢ πρότερον; ἀλλ' οὐδὲ μὰ Δία λυπούμενον ἢ ἀθυμοῦντα διὰ τὴν φυγὴν φαίης ἂν ἑωρακέναι με. καὶ γὰρ εἰ τὴν πατρῖδα τις [ἡμᾶς] ἀφῆρηται, τό γε δύνασθαι φέρειν φυγὴν οὐκ ἀφῆρηται. neque igitur mirum quod etiam a posteris quaedam ratio inter principem et philosophum fuerit compluriens commemoratur. audiatur Themistius or. VII 94 a Dind.: τοιγαροῦν Νέρωνος μὲν αἰοίδιμος ἢ πρὸς Μουσώνιον ἐπιεικεία, πρὸς Ἀλέξανδρον δὲ ὑπὲρ Καλλισθένους ἔτι καὶ νῦν ἀγανάκτουμεν. idem or. VI 72 d: Πλάτωνα γοῦν ἐπίπρασκε Διονύσιος καὶ Νέρων Μουσώνιον ἐξεκήρυττε καὶ εἶργε τὸν ἐκ Τυάωνων ὁ ἀδελφοκτόνος. denique or. XXXIV c. 15: καλῶς Νέρωνα ἀπετρέπετο Μουσώνιος κιθαρωδοῦντα. ipsius exilii infortunio inclaruisse Musonium etiam Lucianus commemorat de Peregr. morte c. 18: πλὴν ἀλλὰ καὶ τοῦτο κλεινὸν αὐτοῦ (sc. Περειγρίνου) καὶ διὰ στόματος ἦν ἅπασιν, ὁ φιλόσοφος διὰ τὴν παρρησίαν καὶ τὴν ἄγαν ἐλευθερίαν ἐξελαθεῖς· καὶ προσήλαυνε κατὰ τοῦτο τῷ Μουσωνίῳ· καὶ Δίῳνι καὶ Ἐπικτήτῳ καὶ εἴ τις ἄλλος ἐν περιστάσει τοιαύτῃ ἐγένετο, ubi in scholiis p. 248 ed. Iacobitz adnotantur haec: <ὅτι Μουσώνιος καὶ Δίῳνι καὶ Ἐπικτήτος (haec add. cod. Par.)> κννικολ καὶ οὔτοι (καὶ οὔτοι om. Par.) ἢ καὶ ἄλλως φιλόσοφοι ἐλέγγειν ἔργον πεποιημένοι. denique Iuliani Caesaris testimonium, cuius posterius paucula verba adscita sunt p. 49, 12, hic exscribendi locus est, epist. ad Themistium p. 343, 7 ss. 22 ss. Hertl. ἀλλ' ἐπειδὴ πάλιν εἰκόμαμεν εἰς τὸν θεωρηματικὸν δρμησαντες βίον τούτῳ παραβάλλειν τὸν πρακτικόν, ἐξ ἀρχῆς παραιτησαμένου καὶ σοῦ

τὴν σύγκρισιν, αὐτῶν ἐκείνων, ὧν ἐπεμνήσθης, Ἀρείου, Νικολάου, Θρασύλλου καὶ Μουσωνίου μνημονεύσω καὶ Μουσώνιος ἐξ ὧν ἔπαθεν ἀνδρείως καὶ νῆ Δί' ἤνεγκεν ἐγκρατῶς τὴν τῶν τυράννων ὀμότητα γέγονε γνώριμος, ἴσως οὐκ ἔλαττον εὐδαιμονῶν ἐκείνων τῶν τὰς μεγάλας ἐπιτροπευσάντων βασιλείας.

Manifesto falsum est quod s. v. Μουσώνιος Καπίτανος legimus apud Suidam: διὰ γοῦν τὴν παρρησίαν καὶ τὸ ἐλεγκτικὸν καὶ τὸ ὑπερβάλλον τῆς ἐλευθερίας ὑπὸ Νέρωνος ἀναιρεῖται, quamquam id s. v. Κορνοῦτος iteratur sic: γεγὼς ἐν Ῥώμῃ ἐπὶ Νέρωνος καὶ πρὸς αὐτοῦ ἀναιρεθεὶς σὺν τῷ Μουσωνίῳ. et secum ipse pugnat Suidas cum iterat verba Iuliani φεύγειν αὐτὸν ἐπέταττε Νέρων infra nobis plenius adscribenda. rectius Ioannes Antiochenus exc. e Dione deriv. p. 755, 84 Boiss. cuius verba modo attulimus. Zellero autem si credimus *phil. der Gr.*³ III 1 p. 730 adn., ansam erroris Suidae dederit Iustinus apolog. II 8 patrol. Gr. t. VI p. 457 Migne: καὶ τοὺς ἀπὸ τῶν Στωϊκῶν δὲ δογμάτων, ἐπειδὴ κἂν τὸν ἠθικὸν λόγον κόσμιοι γεγόνασιν, ὡς καὶ ἐν τισιν οἱ ποιηταὶ διὰ τὸ ἔμφυτον παντὶ γένει ἀνθρώπων σπέρμα τοῦ λόγου μεμισῆσθαι καὶ πεφονεύσθαι οἴδαμεν. Ἡράκλειτον μὲν, ὡς προέφημεν, καὶ Μουσώνιον δὲ ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς καὶ ἄλλους οἴδαμεν. ὡς γὰρ ἐσημάναμεν, πάντας τοὺς κἂν ὁπωσδήποτε κατὰ λόγον βιοῦν σπουδάζοντας καὶ κακίαν φεύγειν μισεῖσθαι αἰεὶ ἐνήργησαν οἱ δαίμονες. in his quod legitur ἐν τοῖς καθ' ἡμᾶς non nimis urguendum erit, si tamen apologias Iustini a. 150 scriptas esse veri simile est recteque nos supra diximus post primi saeculi finem Musonium vix iam fuisse.

Relegatus est autem Musonius a Nerone in Gyarum insulam, cuius inhospitalitati subvenit ille fonte aquae purae feliciter invento. et peregrinatus in insula hunc ipsum fontem agnovisse sibi visus est Ludovicus Ross *reisen auf den inseln des ägäischen meeres* II (Stutgardiae ed. a. 1843) p. 171.*) tantam autem nominis famam tunc

*) Rossii verba adpono: 'Südlich, dem Städtchen gegenüber,

iam assecutus erat Rufus, ut in tristem insulam, in qua mures ferrum rodere aiebant, sponte undique conflueret hominum multitudo ad philosophum audiendum. testis est Philostratus vit. Apoll. VII 16: καὶ μὴν καὶ Μουσώνιον τὸν Τυρρηνὸν πολλὰ τῇ ἀρχῇ ἐναντιωθέντα τῇ νήσῳ ξυνέσχευεν (sc. Νέρων), ἧ ὄνομα Γύαρα, καὶ οὕτω τι τῶν σοφιστῶν τούτων ἤτιους Ἕλληνας, ὡς τότε μὲν κατὰ ξυνοσίαν αὐτοῦ ἐσπλεῖν πάντας, νυνὶ δὲ κατὰ ἱστορίαν τῆς κρήνης· ἐν γὰρ τῇ νήσῳ ἀνύδρω οὐσῆ πρότερον εὕρημα Μουσωνίου κρήνη ἐγένετο, ἣν ἄδουσιν Ἕλληνας, ὅσα Ἐλικῶνι τὴν τοῦ ἵππου. cui adiungatur Iuliani Caesaris epistula Θεοδώρῳ ἀρχιερεῖ missa, quam plene edidit A. Papadopulos Kerameus mus. Rhen. XLII p. 24: ἃ δ' οὖν ἐπῆνεσα διαφερόντως, ταῦτα εἰπεῖν οὐκ ἂν ὀκνήσαιμι· πρῶτον μὲν, ὅτι τὴν παροιμίαν, ἣν εἰς ἡμᾶς ὁ τῆς Ἑλλάδος ἡγεμῶν πεπαρώνηκεν, εἴ γε τὸν τοιοῦτον ἡγεμόνα χρὴ καλεῖν ἀλλὰ μὴ τύραννον, οὕτω βαρέως ἠνεγκας, οὐδὲν ἡγούμενος τούτων εἰς σέ γεγονέναι· τό γε μὴν τῇ πόλει βοηθεῖν ἐκείνη βούλεσθαι καὶ προθυμεῖσθαι, περὶ ἣν ἐποιήσω τὰς διατριβάς, ἐναργές ἐστι φιλοσόφου γνώμης τεκμήριον· ὥστε μοι δοκεῖ τὸ μὲν πρότερον Σωκράτει προσήκειν, τὸ δεύτερον δέ, οἶμαι, Μουσωνίῳ· ἐκεῖνος μὲν γὰρ ἔφη, ὅτι μὴ θεμιτὸν ἄνδρα σπουδαῖον πρὸς τοῦ τῶν χειρόνων καὶ φαύλων βλαβῆναι, ὁ δὲ ἐπεμέλετο Γυάρων, ὀπηρῆκα φεύγειν αὐτὸν ἐπέταττε Νέρων. extrema autem verba, quibus Gyari curam habuisse Musonium item testatur Iulianus, cum s. v. Μουσώνιος Καπίτωνος negligentius exciperet Suidas, pro ὁ δὲ ἐπεμέλετο Γυάρων posuit ὁ δὲ ἐπεμέλετο βαρῶν addita etiam interpretatione nominis depravati hac τουτέστι, τειχῶν. βάρεις γὰρ τὰ τειχη vel sub v. βάρεις plenior illa βάρεις· πλοῖα, τειχη, στοαί, αὐλαί, πύργοι, σφαίραι. ὁ δὲ ἐπεμέλετο

tritt an dem Berghange eine klare und kühle Quelle aus dem Felsen hervor, von deren antiker Einfassung noch einige Steine mit dem daran klebenden alten Stuck erhalten sind.' ibidem hoc adnotatur: 'Wahrscheinlich ist es diese Quelle, welche der Stoiker Musonius während seiner Verbannung nach Gyaros berühmt machte.'

βαρῶν, τουτέστι πειχῶν. dici autem vix potest quam ludificarit criticorum acumen Suidae contextus, quo munus publicum a Musonio administratum (ἐπεμέλετο βάρων) significari certatim demonstrare pergebant inde a Scaligero usque ad Buechelerum, quamquam hic quidem non sine nota dubitationis et modeste (mus. Rhen. XLI p. 1). quae conamina, nisi fumum dare voles ex fulgore, hodie praestat tacere. ad nihilum venerunt omnia scriptura vera a. 1885 a Papadopulo in lucem protracta. prolixius tamen rem enarravit Salomo Reinach *Sur un témoignage de Suidas relatif à Musonius Rufus Comptes rendus de l'Acad. des Inscr.* t. XIII Paris. 1886 p. 339 ss.

Ad posteros venit fama constantiae illius, qua exilium toleravit Musonius principisque inhumanitati mentis quietem opposuit in tuto collocatae. quo autem magis res percrebruit, eo proclivius suboriri poterant etiam rumores fidei sublestioris. inter hos nescio an fuerit narratio ista, qua Musonium cum aliis damnatis iussu Neronis Isthmum fodisse ferebant, velut Philostratus vit. Apollon. V 19: ἐκεῖνος (sc. Δημήτριος) καὶ Μουσωνίῳ ἔφρασκεν ἐντετυχημένα περὶ τὸν Ἴσθμόν δεδεμένῳ τε καὶ κεκελευσμένῳ δρύττειν, καὶ αὐτὸς μὲν ἐπευφημῆσαι τὰ εἰκότα, τὸν δὲ ἔχεισθαι τῆς σμινύης καὶ ἐρωμένως τῇ γῆ ἑμβάλλειν, ἀνακύψαντα δὲ 'λυπῶ σε' φάναι 'ὦ Δημήτριε, τὸν Ἴσθμόν δρύττων τῇ Ἑλλάδι; εἰ δὲ καὶ κίθαρωδοῦντά με εἶδες, ὥσπερ Νέρωνα, τί ἂν ἔπαθες;' καὶ ἑάσθω τὰ Μουσωνίου πλείω ὄντα καὶ θαυμασιώτερα, ὡς μὴ δοκίην θρασύνεσθαι πρὸς τὸν ἀμελῶς αὐτὰ εἰπόντα. omitto eam fuisse veterum litteratorum consuetudinem, ut illustrioris nominis viros aequales et non aequales miro modo inter se convenire ingenii quae acumine quasi concertare facerent. sed accuratius examinanti Philostrati narratiuncula ideo suspicionem movebit, quod Musonium miserandi partes Demetrio datae a Cynico, qualem quidem ex Seneca cognovimus, alienae sunt. adice quod Demetrio cum Musonio vix erat familiaritas. ea enim si fuisset, vix ille Egnatium Celerem contra Musonii accusationem 'ambitiosius quam honestius'

defendisset. nec augetur rei fides eo, quod in Ps.-Luciani dialogo qui inscribitur *Νέρων ἢ περὶ τῆς ὀρυχῆς τοῦ Ἰσθμοῦ*, quo ad consilium Isthmi perfodiendi respicitur, non Demetrius sed Menecrates Lemnius cum Musonio colloquitur. apparet igitur modo huic modo illi interlocutoris personam tributam esse, ut ipsa colloquendi occasio incertior fiat. nec probavit mihi Kayser Ps.-Luciani dialogum Philostrato vindicandum esse Neronis aequali (cf. Bergk *fünf abh.* p. 183, Hirzel *der dial.* II p. 340). denique quae de Nerone disserentem fecit Musonium auctor dialogi, ea fallimur aut cum humanitate philosophi aliunde cognita parum concordant. haec considerans verum vidisse arbitror Hirzelium l. c. p. 245, cum totam Musonii Isthmo fodiendo operantis traditionem ficticiam esse iudicaret.

Non magis credibile puto quod apud eundem Philostratum legimus vit. Apoll. IV 35: *Νέρων οὐ ξυνεχώρει φιλοσοφεῖν, ἀλλὰ περιεργον αὐτῷ χρῆμα οἱ φιλοσοφούντες ἐφαίνοντο καὶ μαντικὴν συσκιάζοντες, καὶ ἤχθη ποτὲ ὁ τριβῶν ἐς δικαστήριον, ὡς μαντικῆς σχῆμα. ἐὼ τοὺς ἄλλους, ἀλλὰ Μουσώνιος ὁ Βαβυλώνιος, ἀνὴρ Ἀπολλωνίου μόνου δεύτερος ἐδέθη ἐπὶ σοφίᾳ καὶ ἐκεῖ μένων ἐκινδύνευσεν, ἀπέθανε δ' ἂν τὸ ἐπὶ τῷ δήσαντι, εἰ μὴ σφόδρα ἔρρωτο.* nam testimonio huic de Musonio in carcerem coniecto crudeliterque vincto fidem opinor derogabis, si reputaveris in vinculis custodiaque habitum esse Musonium a solo tradi Philostrato et ita quidem, ut huic priori loco haereat mirus ille Musonius ὁ Βαβυλώνιος, alteri autem IV 46, ubi dicitur *Μουσώνιος κατελιημμένος ἐν τοῖς δεσμοτηρίοις τοῦ Νέρωνος*, additum sit fictum istud et infictum Musonii cum Apollonio Tyanensī epistularum commercium, quod in calce libelli nos adiecimus. mihi autem num omnino inter notos habuerit Musonius Stoicus Apollonium Tyanensem ambiguum est. nam quae Suidas s. v. *Μουσώνιος* offert *γνώριμος δ' Ἀπολλωνίου τοῦ Τυανέως καὶ ἄλλων πολλῶν. πρὸς ὃν καὶ ἐπιστολαὶ φέρονται Ἀπολλωνίου, κάκεινου πρὸς Ἀπολλώνιον*, ea ex ipso Philostrato

hausta esse iam supra monuimus. epistolia autem si adulterina sunt (sunt enim utroque indignissima), vereor ne et ea quae de Musonio in vincula condito narrantur suspectiora fiant. de Musonio 'Babylonio' autem, quem priore loco commemorat Philostratus, dubia res est. utrumque sane, et Tyrium, de quo supra monuimus, et Babylonium, eo pacto ad Volsiniensem referri posse opinatur Hirzel (*der dial.* II p. 245 adn. 1), ut Tyria patria et Babylonia inter fabellas habeatur, quibus vita philosophi, qui diu in ore hominum fuerit*), posteriore tempore obscurata sit. at de Pythagorae patria commenta, quibus vir doctus ad hanc de Musonio suspicionem confirmandam utitur, numne ea apte comparari possunt? nam ut consentaneum est exstitisse qui Pythagorae doctrinam reconditorem eiusque praecepta a moribus Graecorum alieniora e remotissimo quoque fonte repeterent ipsumque philosophum Tyri patria orientali oriundum sibi fingerent (cf. Zeller *phil. der Gr.* I⁴ p. 271), ita risum, vereor, movisset audientibus si quis in Stoici trita ac vulgari sapientia orientis arcana odorari voluisset. nihilo tamen plus apud me valet ea ratio qua olim Petrus Nieuwland in commentatione de vita Musonii Perlkampianae editioni praemissa Babylonium istum cum Volsiniensi confundi posse putabat, nam quae apud Philostratum leguntur *Μουσώνιος ὁ Βαβυλώνιος*, ea ex *Μ. ὁ Βουλσίμιος* vel *ὁ Καπίτωνος* depravata esse suspicatus est. optio difficilis erit inter has coniecturas, quarum neutra eam prae se ferat probabilitatis

*) Musonium nostrum respici puto etiam ab Himerio or. XXIII 21 p. 96, 3 Duebn.: *οἶαν τύχην ἀνθ' ὧων ἐλπίδων ὁ δαίμων μου κατεψήφισται. θρηνηῶ νῦν ὃν δεινότερον ἤλιπσα Μινουκίανου φθιγγέασθαι, σεμνότερον δὲ Νικαγόρου, Πλουτάρχου δὲ εὐγλωττότερον, Μουσωνίου δὲ φιλοσοφώτερον, Σέξτου δὲ καρτερικώτερον, πάντων δ' ὁμοῦ τῶν προγόνων λαμπρότερόν τε καὶ κρείττονα.* quamquam scio non defuisse qui aliter iudicarent. ceterum non rarum Musonii erat nomen. suorum temporum aequalem, Stoicum philosophum et ipsum, commemorat Longinus ap. Porphyrium de vita Plotini 20 p. 19, 16 Mueller.

speciem, qua merito acquiescas. nisi igitur Volsiniensem et Babylonium internosci volumus (cf. Hamaker lect. Philostr. p. 115), Philostratus, qui de vita Tyanensis scripserit non ante saeculi alterius finem, errores hoc loco commisit quibus probabiliter explicandis me imparem esse fatear.

Iam a Philostrati memoria dubia vel obscura ad Cornelii Taciti fidem probatam revertamur. hic autem Musonium a. 69 sapientia sua et facundia inter belli civilis tumultus ridicule deusum esse sic testatur hist. III 81: 'miscuerat se legatis (sc. a senatu ad Antonium missis) Musonius Rufus equestris ordinis, studium philosophiae et placita Stoicorum aemulatus, coeptabatque permixtus manipulis bona pacis ac belli discrimina disserens armatos monere. idque plerisque ludibrio, pluribus taedio; nec deerant qui propellerent proculcarentque, ni admonitu modestissimi cuiusque et aliis minitantibus omisisset intempestivam sapientiam.' in urbem igitur redierat Rufus a. 69, a Galba, ut videtur, de exilio revocatus (cf. Muson. fr. XLVII).

Exeunte anno eodem accusatur P. Egnatius Celer a Musonio in senatu. audi Tacitum hist. IV 10: 'tum in-
vectus est Musonius Rufus in P. Celerem, a quo Baream Soranum falso testimonio circumventum arguebat. ea cognitione renovari odia accusationem videbantur. sed vilis et nocens reus protegi non poterat: quippe Sorani sancta memoria; Celer professus sapientiam, dein testis in Baream, cuius se magistrum ferebat, proditor corruptor-
que amicitiae. proximus dies causae destinatur; nec tam Musonius aut Publius quam Priscus et Marcellus ceterique, motis ad ultionem animis, exspectabantur.' deinde hist. IV 40: 'repeti inde cognitionem inter Musonium Rufum et Publium Celerem placuit, damnatusque Publius et Sorani manibus satis factum. insignis publica severitate dies ne privatim quidem laude caruit. iustum officium explese Musonius videbatur, diversa fama de Demetrio Cynicam sectam professo, quod manifestum reum ambitiosius quam honestius defendisset; ipsi Publio neque animus in periculis neque oratio suppeditavit.' denique schol. ad Iuvenal.

sat. I 33: 'Soranum Baream Celer philosophus magister ipsius apud Neronem scelere delationis occidit, et ipse postea (a. 70) sub Vespasiano hoc ipsum Musonio Rufo accusante damnatus est.'

De altero Musonii exilio breviter monui supra. ac Muciano suasore Vespasianum philosophos uno excepto Musonio ex urbe pepulisse a. 71 tradit Cassius Dio epit. l. LXVI 13 p. 146 Boiss.: ὡς δ' οὖν καὶ ἄλλοι πολλοὶ ἐκ τῶν στωικῶν καλουμένων λόγων προαχθέντες, μεθ' ὧν καὶ Δημήτριος ὁ κυνικός, συχνὰ καὶ οὐκ ἐπιτήδεια τοῖς παροῦσι δημοσίᾳ, τῷ τῆς φιλοσοφίας προσχῆματι καταχρώμενοι, διέλεγοντο, κάκ τούτου καὶ ὑποδιέφθειρόν τινας, ἔπεισεν ὁ Μουκιανὸς τὸν Οὐεσπασιανὸν πάντας τοὺς τοιοῦτους ἐκ τῆς πόλεως ἐκβαλεῖν, εἰπὼν ὀργῇ μᾶλλον ἢ φιλολογίᾳ τινὲς πολλὰ κατ' αὐτῶν. ib. p. 148: καὶ πάντας αὐτίκα τοὺς φιλοσόφους ὁ Οὐεσπασιανὸς, πλὴν τοῦ Μουσωνίου, ἐκ τῆς Ῥώμης ἐξέβαλε, τὸν δὲ δὴ Δημήτριον καὶ τὸν Ὀστιλιανὸν καὶ ἐς νῆσους κατέκλεισε. inde Zonaras epit. hist. XI 17 vol. III p. 54, 3 ss. Dind.: κατηγορίαν δὲ ὁ Μουκιανὸς τῶν φιλοσόφων πολλὴν ποιησάμενος ἔπεισε τὸν Οὐεσπασιανὸν ἐξελάσαι αὐτοὺς τῆς Ῥώμης καὶ πλὴν τοῦ Μουσωνίου ἅπαντες ἀπηλάθησαν. postea nihilo tamen setius Musonius expellitur, nam testatur Hieronymus s. a. 2095: 'Titus Musonium Rufum filosofum de exilio revocat.' cum quo conspirat Themistius or. XIII 173 c p. 212, 22 Dind.: ὁ Σεβαστὸς Ἀρεῖω συνῆν τῷ Αἰγυπτίῳ καὶ Τίτῳ Μουσωνίῳ τῷ Τυρρηνῷ καὶ Τραιανὸς Ἄλωνι τῷ ἐκ Βιθυνίας καὶ Μάρκος Ῥουσιτικῷ. Hieronymi autem memoria non ita uti debuit Henricus Weil *études sur l'antiquité grecque* p. 158, ut Xiphilini epitomatoris fidem suspectaret. uterque enim verum rettulit, tam Xiphilinus quam Hieronymus, modo statuamus non una cum reliquis philosophis Musonium a Vespasiano in exilium pulsum esse sed brevi temporis spatio interiecto. remque ante nos perspexit Hermannus Dessau l. c. II p. 394. haec igitur veterum scriptorum testimonia sunt, quibus etiam is nitatur oportet cui explicatius quam mihi propositum erat vitam Musonii enarrare in animo erit.

superest ut antequam librum de manibus depono gratias agam viro mihi amico studiisque gnomologicis coniunctissimo, Antonio Elter, qui dum legit plagulas has a prelo recentes ita me sibi devinxit, ut observationes aliquot bonae frugis plenas coniecturasve perutiles mecum communicaret, quarum nonnullas iam ipsi libro inserere, alias inter ADDENDA commemorare licebat.

Friburgi Brigavorum mense Augusto a. MCMV.

C. MVSONII RVFI
DISSERTATIONVM A LVCIO
DIGESTARVM RELIQVIAE

CONSPECTVS SIGLORVM

- F** Ioannis Stobaei codex Farnesinus (v. Wachsmuth Stob. I prol. p. XXV)
- P** Stobaei cod. Parisinus n. 2129 (v. Stob. I prol. p. XXVII)
- L** codex Laurentianus florilegii sacri profani (v. Wachsmuth Stob. I prol. p. XXVIII Hense Stob. III prol. p. XXXXIV)
- S** Stobaei codex Vindobonensis Sambuci (v. Stob. III prol. p. VII)
- M** Stobaei codex Escorialensis Mendozae (v. Stob. III prol. p. XXIX)
- M^d** codicis Escorialensis collatio Dindorfiana (v. Stob. III prol. p. XXIX)
- A** Stobaei codex Parisinus n. 1984 (v. Stob. III prol. p. XXXVI)
- Br** Stobaei codex Bruxellensis (v. Stob. III prol. p. XXXXVIII).
- Tr.** Stobaei editio Trincavelliana ex codice Marciano expressa (v. Stob. III prol. p. XXIII)
-

I.

ΜΟΥΣΩΝΙΟΥ

ΕΚ ΤΟΥΤ

ΟΤΙ ΟΤ ΔΕΙ ΠΟΛΛΑΙΣ ΑΠΟΔΕΙΞΕΣΙ ΠΡΟΣ ΕΝ ΠΡΑΓΜΑ ΧΡΗΣΑΣΘΑΙ.

Λόγου δέ ποτε γενομένου περὶ ἀποδείξεων, ἃς χρῆ 5 ἀκούειν τοὺς νέους παρὰ τῶν φιλοσόφων πρὸς κατάληψιν ὧν μανθάνουσιν, ἔφη ὁ Μουσώνιος οὐχὶ πολλὰς ἐφ' ἐκάστου πράγματος ζητεῖν ἀποδείξεις προσήκειν, ἀλλ' ἀνυσίμους καὶ ἐναργεῖς. οὔτε γὰρ ἰατρὸς ἐκεῖνος, ἔφη, ἐπαινετὸς ὁ φάρμακα πολλὰ προσφέρων τοῖς 10 νοσοῦσιν, ἀλλ' ὁ δι' ὀλίγων ὧν προσφέρει λόγου ἀξίως ὠφελῶν· οὔτε φιλόσοφος ὁ διὰ πολλῶν ἀποδείξεων διδάσκων τοὺς ἀκούοντας, ἀλλ' ὁ δι' ὀλίγων ἐπάγων αὐτοὺς ἐφ' ὃ μέντοι βούλεται· καὶ ὁ ἀκουστής ὄσπερ ἂν ἢ συνειτώτερος, τοσοῦτῳ μειόνων δεήσεται 15 τῶν ἀποδείξεων καὶ τοσοῦτῳ θάττον συναινεῖσει τῷ κεφαλαίῳ τοῦ λόγου, ὅντι γε ὕγιει. ὅστις δὲ παντα-

7 s. Seneca ep. 88, 1 *nec enim multis opus est, sed efficacibus.* cf. ep. 71, 4. vituperabat Zeno (Diog. Laert. VII 20) τοὺς πολλὰ μὲν λαλοῦντας, ἀδύνατα δὲ 9 philosophi cum medico, philosophiae cum arte medendi comparationis apud Cynicos et Stoicos ubivis obviae exempla non exscribo

1 Stobaeus II 31, 125 p. 240, 28 W.: ecl. cum lemm. hab. L || 5 & L || 9 ἰατρὸς corr. ex ἰατρικῆς L || 14 μάλιστα pro μέντοι Gercke || 16 τοσοῦτον L: corr. Gaisford || 17 ὕγιει (vél ἔχοντι γε ὕγιως) Wyttenbach: ὕγιως L | δὴ L

χοῦ δεῖται ἀποδείξεως καὶ ὅπου σαφῆ τὰ πράγματά
 ἔστιν, ἢ διὰ πολλῶν ἀποδείκνυσθαι βούλεται αὐτῷ τὰ
 δι' ὀλίγων δυνάμενα, παντάπασιν ἄτοπος καὶ δυσμα-
 θής. θεοὺς μὲν οὖν [οὐκ] εἰκὸς οὐδεμιᾶς ἀποδείξεως
 5 δεῖσθαι πρὸς οὐδέν, ὅτι μήτε ἀσαφεὺς μήτε ἄδηλόν
 ἔστιν αὐτοῖς μηδέν, πρὸς <οἷα> μόνον δεῖ τῶν ἀπο-
 δείξεων· τοὺς δὲ ἀνθρώπους ἀνάγκη τὰ μὴ φανερὰ
 μὴδ' αὐτόθεν γνῶριμα διὰ τῶν φανερῶν καὶ προδήλων
 ζητεῖν ἀνευρίσκειν, ὅπερ ἔργον ἀποδείξεώς ἐστιν. οἷον,
 10 ὅτι ἡδονὴ οὐκ ἔστιν ἀγαθόν, αὐτόθεν μὲν οὐ δοκεῖ
 εἶναι γνῶριμον, ἐπέπερ ἔργῳ προσκαλεῖται ἡμᾶς ὡς
 ἀγαθὸν οὐσα ἢ ἡδονή· λαβόντος δὲ τινος λήμμα γνῶ-
 ριμον τὸ πᾶν ἀγαθὸν αἰρετὸν εἶναι, καὶ προσλαβόντος
 ἕτερον γνῶριμον τοῦτω τὸ τινὰς ἡδονὰς οὐχ αἰρετάς
 15 εἶναι, ἀποδεικνύομεν τὸ μὴ ἀγαθὸν εἶναι τὴν ἡδονήν,
 διὰ τῶν γνωρίμων τὸ μὴ γνῶριμον. πάλιν ὡς ὁ πόνος
 οὐκ ἔστι κακόν, αὐτόθεν μὲν οὐ φαίνεται πιθανόν·
 τοῦναντίον γὰρ τοῦτου δοκεῖ πιθανώτερον, τὸ κακὸν
 εἶναι τὸν πόνον· τεθέντος δὲ φανεροῦ λήμματος, τοῦ
 20 πᾶν τὸ κακὸν φευκτὸν εἶναι, καὶ προστέθέντος αὐτῷ
 φανερωτέρου τοῦ πόνου πολλοὺς οὐκ εἶναι φευκτούς,
 περαίνεται τὸ μὴ κακὸν εἶναι τὸν πόνον. τοιούτου
 δ' ὄντος τοῦ γένους τοῦ τῆς ἀποδείξεως, ἐπειδὴ τῶν

10 Diog. Laert. VII 108 ἀλλ' οὐδὲ τὴν ἡδονὴν ἀγαθόν φασιν
 'Ἐνάτων τε ἐν τῷ θ' Περὶ ἀγαθῶν καὶ Χρύσιππος ἐν τοῖς Περὶ
 ἡδονῆς· εἶναι γὰρ καὶ αἰσχρὰς ἡδονὰς· μηδὲν δὲ αἰσχρὸν εἶναι
 ἀγαθόν. cf. Chryssippi fr. mor. 156 ss. Arn. 13 cf. Stob. II
 p. 72, 19 ss. W.

3 ἢ Meineke: εἰ L | αὐτῷ L: corr. Meineke || 4 οὐκ seclisit
 Wytttenbach || 6 οἷα addidit Vsener, & Wytttenbach | δεῖ Wyt-
 tenbach: δὲ L || 14 τοῦτω Wytttenbach | αἰρετὸν L: corr. Vsener ||
 21 φανεροῦ ἕτερον pro φανερωτέρου prop. Wachsmuth

ἀνθρώπων οἱ μὲν ὀξύτεροι οἱ δ' ἀμβλύτεροί εἰσι καὶ
οἱ μὲν ἐν ἔθεσι κρείττοσιν, οἱ δὲ ἐν χείροσι τεθραμ-
μένοι, οἱ μὲν ἡθους ἢ φύσεως ὄντες χείρονος, πλειό-
νων δέοιεντ' ἂν ἀποδείξωσιν καὶ πραγματείας μείζονος,
ᾧστε δέξασθαι ταυτὶ τὰ δόγματα καὶ τυπωθῆναι κατὰ
ταῦτα, καθάπερ οἶμαι καὶ τὰ πονηρὰ τῶν σωμάτων,
ὁπόταν μέλλῃ καλῶς ἔξειν, πάνυ πολλῆς ἐπιμελείας
δεῖται· ὅσοι δὲ τῶν νέων εὐφυνέστεροι καὶ ἀγωγῆς
μετεσχηκότες κρείττονος, οὗτοι ῥᾶόν τε καὶ θᾶττον καὶ
δι' ὀλίγων ἀποδείξωσιν συναινοῖεν ἂν τοῖς λεγομένοις
ὀρθῶς καὶ ἀκολουθοῖεν. ὅτι δ' οὕτως ἔχει ταῦτα,
γνοίημεν ἂν ῥαδίως, εἰ νοήσῃμεν μειράκιον ἢ νεανίαν,
τὸν μὲν ἐν τρυφῇ πάσῃ τεθραμμένον καὶ τό τε σῶμα
τεθηλυμμένον καὶ τὴν ψυχὴν ἐκλελυμένον ὑπὸ ἐθῶν
ἀγόντων εἰς μαλακίαν, ἔτι δὲ νοθῆ παρεχόμενον καὶ
δυσμαθῆ τὴν φύσιν· τὸν δ' αὖ Λακωνικῶς πως ἡγμένον
καὶ τρυφᾶν οὐκ εἰθισμένον καὶ καρτερεῖν μεμελετη-
κότα καὶ τῶν λεγομένων ὀρθῶς εὐήκοον ὄντα· εἶτα
τοὺς δύο τούτους νεανίας εἰ θείημεν ἀκούοντας φιλο-
σόφου λέγοντος περὶ θανάτου, περὶ πόνου, περὶ πενίας,
περὶ τῶν ὁμοίων, ὡς οὐ κακῶν ὄντων, πάλιν δ' αὖ
περὶ ζωῆς, περὶ ἡδονῆς, περὶ πλούτου, περὶ τῶν παρα-
πλησίων τούτοις, ὡς οὐκ ἀγαθὰ ἔστιν, ἄρα γε ὁμοίως
ἄμφω προσήσονται τοὺς λόγους καὶ παραπλησίως ἐκά-
τερος <ἂν> πίθοιτο τοῖς λεγομένοις; οὐκ ἔστιν εἰπεῖν.

8 ss. cf. Arr. Diss. Epict. III 6, 9 s.

3 χείρονος Meineke: χειρόνων L || 5 κατ' αὐτὰ Nauck ||
7 μέλλοι L: corr. Meineke | καλῶς Wyttenbach: κακῶς L ||
14 τεθηλυμμένον L: corr. Meineke || 16 ἡγμένον Wyttenbach:
ἡγωνισμένον L || 22 τῶν om. vulg. || 24 προσνήσονται L in corr. ||
25 ἂν addidit Meineke | πιθοῖτο L

ἀλλ' ὁ μὲν μόγις καὶ βραδέως καὶ ὥσπερ μοχλευόμενος
 ὑπὸ μυρίων λόγων τάχ' ἂν ἐπινεύσειεν, ὁ νοθέστερος·
 ὁ δ' αὖ ταχέως καὶ ἐτοιμῶς δέξεται τὰ λεγόμενα ὡς
 οἰκεία καὶ προσήκοντα αὐτῷ, μῆτε ἀποδείξων δεό-
 5 μενος πολλῶν μῆτε πραγματείας μείζονος. ἢ οὐ τοι-
 οὔτος παῖς ἐκεῖνος ὁ Λάκων, ὃς Κλεάνθην τὸν φιλό-
 σοφον ἠρώτησεν, εἰ ἀγαθὸν ὁ πόνος ἐστίν; οὕτω γὰρ
 ἐκεῖνος φαίνεται φύσει πεφυκῶς καλῶς καὶ τεθραμ-
 μένος εὖ πρὸς ἀρετήν, ὥστε ἐγγύτερον εἶναι νομίζειν τὸν
 10 πόνον τῆς τάγαθοῦ φύσεως ἢ τῆς τοῦ κακοῦ· ὃς γε
 ὡς ὁμολογουμένου τοῦ μὴ κακὸν ὑπάρχειν αὐτόν, εἰ
 ἀγαθὸν τυγχάνει ὦν, ἐπυνθάνετο. ὅθεν καὶ ὁ Κλε-
 ἀνθης ἀγασθεὶς τοῦ παιδὸς εἶπεν ἄρα πρὸς αὐτόν·

αἵματος εἰς ἀγαθοῖο, φίλον τέκος, οἶ' ἀγορεύεις.

15 πῶς οὖν ὁ τοιοῦτος οὐ φαρδίως ἐπέισθη ἂν μῆτε πενίαν
 μῆτε θάνατον δεδιέναι μῆτ' ἄλλο μηδὲν τῶν δοκούν-

5 ss. Diog. Laert. VII 172 Λάκωνός τινος εἰπόντος, ὅτι ὁ
 πόνος ἀγαθόν, διαχυθεὶς φησιν (sc. ὁ Κλεάνθης) 'αἵματος εἰς
 ἀγαθοῖο, φίλον τέκος'. fortasse concludi ex his licere πόνον
 a Cleanthe relatum esse inter προηγμένα monuit Pearson *the*
fragm. of Zeno and Cleanthes p. 329, vide eiusdem adnot. ad
 Zenonis fr. 128 p. 169. ὅτι ὁ πόνος ἀγαθόν Antisthenes Diog.
 Laert. VI 2. ὅτι τὰ ἀγαθὰ τῷ πόνῳ πάντα κτώμεθα Musonius
 infra p. 81, 11, sed inter ἀδιάφορα numeratum esse πόνον
 a Musonio tam ex prioribus elucet (περὶ θανάτου, περὶ πόνου,
 περὶ πενίας . . . ὡς οὐ κακῶν ὄντων p. 3, 20 s.) quam ex eis
 quae huic de puero Lacone historiolaē subiecit πῶς οὖν ὁ τοι-
 οὔτος κτέ. 14 Hom. δ 611

4 αὐτῷ L: corr. Meineke || 5 ἢ οὐ Pflugk: ἢ ὁ L || 8 καλῶς
 L: corr. Pflugk || 9 ἐγγύτερον scripsi: ἔγγυον L; ἔγγιον Em-
 perius op. p. 238 et Pflugk, sed ἐγγύτερον Lucius ipse p. 79, 1 ||
 10 ἢ Pflugk: καὶ L | ὃς γε Pflugk: ὥστε L || 11 εἰ Halm lect.
 Stob. p. 1: ἢ L || 12 ὦν Halm: ὦν L || 14 φίλον etiam L teste
 R. Schoell | οἶ' ἀγορεύεις om. Diog. Laert.

των φοβερῶν, μηδ' αὐτὸν διώκειν πλοῦτον ἢ ζῶν ἢ ἡδονήν;

Ἴνα δὲ ἐπὶ τὴν ἀρχὴν ἐπανέλθω τοῦ λόγου, φημι δεῖν τὸν διδάσκαλον τοῦ φιλοσόφου μὴ λόγων πλήθος μηδ' ἀποδείξεων ζητεῖν διεξιέναι πρὸς τοὺς μανθάνοντας, ἀλλὰ καιρίως περὶ ἐκάστου λέγειν καὶ καθικνεῖσθαι τῆς διανοίας τοῦ ἀκούοντος, καὶ <ᾧ . . . πει>στικὰ εἶναι λέγειν καὶ ἀνατραπήναι μὴ ῥάδια, καὶ μάλιστα γὰρ τῷ παρέχειν αὐτὸν περὶ τε τῶν χρησιμωτάτων λέγοντα καὶ ὁμολογούμενα οἷς λέγει πρᾶτ- 10
τοντα, τούτῳ μεταχειριζόμενον τοὺς ἀκούοντας· τὸν δὲ μαθητὴν ἐντετάσθαι πρὸς τὰ λεγόμενα καὶ σκοπεῖν μὲν ὅπως μὴ λάθῃ ψευδὸς τι παραδεξάμενος· τῶν δὲ ἀληθῶν μὴ μὰ Δία πολλὰς ζητεῖν ἀποδείξεις ἀκούειν, ἀλλ' ἐναργεῖς· καὶ ἅπερ ἂν πεισθῇ τῶν παραινουμένων 15
ἐαντῷ εἶναι καὶ ἀληθῆ, τούτοις ἐπακολουθεῖν ἐν τῷ

6 s. cf. Seneca ep. 40, 4 *quid, quod haec oratio, quae sanandis mentibus adhibetur, descendere in nos debet? remedia non prosunt, nisi inmorantur.* 15 ss. Sen. ep. 20, 2 *hoc exigit (philosophia), ut ad legem suam quisque vivat, ne orationi vita dissentiatur e. q. s.*

1 φοβερῶν Wyttenbach: φανερῶν L | μὴ δὲ L: μήτε Gaisford inutiliter, cf. p. 11, 14 H. || 4 τοῦ φιλοσόφου L: aut delendum putat τοῦ φ. Peerlkamp p. 380, aut quod probavit Wachsmuth, in τὸν φιλόσοφον mutandum, βίον φιλοσόφου coni. Iacobs lect. Stob. p. 151, τοῦ φιλοσοφεῖν Meineke. sed vereor ne quid interciderit, velut τὸν διδάσκαλον<, εἴπερ ἀξίως θέλει διδάσκειν> τοῦ φιλοσόφου, μὴ κτλ. sim. || 6 καὶ καθικνεῖσθαι L: καὶ <ᾧ> καθικνεῖται scr. Wachsmuth, dubito || 7 καὶ ᾧ ἔγνω πειστικὰ εἶναι λέγειν conieci: καὶ lac. 8 litterarum στικὰ εἶναι λέγειν L. καὶ <πει>στικὰ εἶναι <ᾧ> λέγει Meineke. spatiolum excedit καὶ <ᾧ μέλλει πει>στικὰ κτλ. || 9 αὐτὸν L: corr. Meineke | τε Meineke: γὰρ L || 11 τούτῳ μεταχειρ.] ad μεταχ. frustra infinitivum desiderare Meinekium monet Wachsmuth. ceterum etiam de medici curatione in usu est μεταχειρίζεσθαι (Plat. da re p. III p. 408 C): respicitur ad initium sermonis p. 1, 9 ss.

βίω. οὕτω γὰρ μόνως ἔσται τις ἐκ φιλοσοφίας ὠφελι-
 μένος, ἂν οἷς παραδέδεται λόγοις οὖσιν ὑγιέσι τὰ
 ἔργα παρέχηται συνωδά.

 II.

ΜΟΥΣΩΝΙΟΤ.

6 Πάντες, ἔφη, φύσει πεφύκαμεν οὕτως, ὥστε ζῆν
 ἀναμαρτήτως καὶ καλῶς, οὐχ ὁ μὲν ἡμῶν ὁ δ' οὐ·
 καὶ τούτου μέγα τεκμήριον ὅτι πᾶσιν ὁμοίως οἱ νομο-
 θέται καὶ προστάττουσιν ἅ χρὴ ποιεῖν καὶ ἀπαγορεύ-
 οῦσιν ἅ μὴ χρὴ, οὐχ ὑπεξαιρούμενοι οὐδένα τῶν ἀπει-
 10 θούτων ἢ τῶν ἀμαρτανόντων, ὥστε ἀτιμώρητον εἶναι,
 οὐ νέον, οὐ πρεσβύτην, οὐκ ἰσχυρόν, οὐκ ἀσθενῆ, οὐχ
 ὄντιναοῦν. καίτοι ἐχρῆν, εἰ ὄλον ἐπέλσακτον τὸ τῆς
 ἀρετῆς ἦν, καὶ μηδὲν αὐτοῦ φύσει ἡμῖν μετῆν, ὥσπερ
 οὐδ' ἐν τοῖς ὑπὸ τὰς ἄλλας τέχνας οὖσιν ἔργοις οὐδεὶς
 15 ἀπαιτεῖται εἶναι ἀναμάρτητος, μὴ μεμαθηκῶς τὴν τέχ-
 νην, οὕτως μὴδ' ἐν τοῖς κατὰ τὸν βίον μηδένα ἀπαι-
 τεῖσθαι εἶναι ἀναμάρτητον, ὅστις ἀρετὴν μὴ ἐξέμαθεν,
 ἐπέπερ ἀρετὴ μόνη ποιεῖ μὴ ἀμαρτάνειν ἐν βίῳ. νῦν
 δὲ ἐν μὲν θεραπεία καμνόντων οὐδεὶς ἀναμάρτητον

5 Sen. de benef. III 18, 2 *nulli praeclusa virtus est; omni-
 bus patet, omnes admittit.* de ira II 13, 1 *sanabilibus aegrotamus
 malis, ipsaq. nos in rectum genitos natura, si emendari velimus,
 iuvat.* Marcus Anton. VIII 29 al.

1 μόνος L || 4 Stobaeus II 9, 8 p. 183 W. ecl. cum lemm. hab.
 FP; οὐσωνίον F mrg. inscriptionem huius dissertationis olim
 fuisse Μουσωνίου ἐκ τοῦ Ὅτι μέτεστιν ἀρετῆς φύσει ἡμῖν sim.
 suspicatur Th. Pflieger *Musonius bei Stobaeus* (diss. Friburgi
 Br. ed. a. 1897) p. 5 || 7 τούτου Heeren et Nieuwland: τοῦτο F

ἀξιολογεῖν ἄλλον ἢ τὸν λατρὸν καὶ ἐν χρήσει λύρας οὐδένα ἄλλον ἢ τὸν μουσικὸν <καὶ> ἐν χρήσει πηδάλων οὐδένα ἄλλον ἢ τὸν κυβερνήτην· ἐν δὲ τῷ βίῳ οὐκέτι μόνον ἀναμάρτητον εἶναι τὸν φιλόσοφον ἀξιούσιν, ὃς δοκεῖ μόνος ἐπιμελεῖσθαι ἀρετῆς, ἀλλ' ὁμοίως ἅπαντας καὶ τοὺς μηδεμίαν ἐπιμέλειαν ταύτης πεποιημένους. δῆλον οὖν, ὡς οὐδὲν ἕτερον τούτου αἰτιον ἢ τὸ πρὸς ἀρετὴν γεγενῆσθαι τὸν ἀνθρώπον. καὶ μὴν κάκεινο μέγα τεκμήριον τοῦ μετεῖναι ἀρετῆς φύσει ἡμῖν, τὸ πάντα οὕτως διαλέγεσθαι περὶ ἑαυτῶν, ὡς ἐχόντων ἀρετὴν καὶ ὄντων ἀγαθῶν. οὐδεὶς γὰρ ἐστὶ τῶν πολλῶν, ὃς ἐρωτώμενος πότερον ἄφρων ἢ φρόνιμος τυγχάνει ὢν, ἄφρων ὁμολογήσει εἶναι· οὐδ' αὖ ἐρωτώμενος πότερον ἄδικος ἢ δίκαιος τυγχάνει ὢν, φήσει ὅτι ἄδικος. ὁμοίως δὲ καὶ ἐρωτᾷ τις πότερα σώφρων ἢ ἀκόλαστος, † ἢ δ' οὕτως ἀποκρίνεται ἐρωτηθεὶς, ὅτι σώφρων· καὶ ἀπλῶς ἂν ἐρωτᾶται τις πότερον ἀγαθὸς εἴη ἢ φαῦλος, φαίη ἂν ἀγαθός, καὶ ταῦτ' οὐκ ἂν ἔχων εἰπεῖν οὔτε διδάσκαλον αὐτοῦ καλοκάγαθίας, οὔτε μάθησιν ἀρετῆς ἢ ἀσκησιν τίνα τυγχάνει πεποιημένος. τοῦτ' οὖν τίνος ἄλλου τεκμηρίου ἐστὶν ἢ τοῦ φυσικῆν εἶναι ὑποβολήν

12 cf. Arr. Epict. diss. II 21, 1 οὐδεὶς οὖν ὁμολογήσει ὅτι ἄφρων ἐστὶν ἢ ἀνόητος, ἀλλὰ πᾶν τούναντιον κτέ. 19 s. μάθησιν ἀρ. ἢ ἀσκησιν] cf. Musonius infra p. 23, 14 s. 21 ὑποβολήν . . . καὶ σπέρμα] Sen. ep. 108, 8 omnibus enim natura fundamenta dedit semenque virtutum

2 καὶ ante ἐν addidit Meineke || 14 φησιν F: corr. Meineke || 15 ἐρωτᾶται τις Meineke. sed sic abundabit ἐρωτηθεὶς | πότερον vulg. | ἢ δ' οὕτως F corrupte: ἢ θει, πᾶς Iacobs ep. cr. p. 240 εἶδ' οὕτως obs. miscell. VII p. 198, εἶδ' ἅπας scr. Wachsmuth. an ἕκαστος? || 17 ἐρωτᾶται Wachsmuth: ἐρωτᾷ FP; ἂν ἐρωτᾷ τις delet Peerlkamp p. 280 | an φαίη ἂν ἀγαθός <εἶναι>, καὶ ταῦτ' οὐκ κτέ.? || 19 αὐτοῦ F: corr. Meineke || 20 τίνα Vsener: ἦν F; εἰ Meineke

τῆ τοῦ ἀνθρώπου ψυχῇ πρὸς καλοκάγαθίαν καὶ σπέρμα ἀρετῆς ἐκάστω ἡμῶν ἐνεῖναι. διὰ δὲ τὸ πάντως ἀγαθούς ὑπάρχειν προσήκειν ἡμῖν, οἱ μὲν ἀπατώμεθα ὡς καὶ δὴ ὄντες ἀγαθοί, οἱ δὲ αἰσχυρόμεθα ὁμολογεῖν
 5 <ὅτι> οὐκ ἐσμέν. ἐπεὶ διὰ τί, πρὸς θεῶν, γράμματα μὲν ἢ μουσικὴν ἢ παλαιστρικήν οὐδεὶς μὴ μαθῶν εἰδέναι φησὶν, οὐδὲ ἔχειν τὰς τέχνας ταύτας προσποιεῖται, μὴ καὶ διδάσκαλον παρ' ὃν ἐφοῖτα ἔχων εἰπεῖν, ἀρετὴν δὲ ἔχειν πᾶς ὑπισχνεῖται; ὅτι ἐκείνων μὲν
 10 οὐδενὸς φύσει τῷ ἀνθρώπῳ μέτεστιν, οὐδὲ ἦκει <τις> εἰς τὸν βίον ἔχων ὑποβολὰς * * *

III.

ΜΟΥΣΩΝΙΟΥ

ΕΚ ΤΟΥΤ

ΟΤΙ ΚΑΙ ΓΥΝΑΙΚΕΙ ΦΙΛΟΣΟΦΗΤΕΟΝ.

15 Ἐπεὶ δ' ἐπύθετό τις αὐτοῦ, εἰ καὶ γυναιξὶ φιλοσοφητέον, οὕτω πως ἤρξατο διδάσκειν ὡς φιλοσοφη-

9 Arr. Epict. diss. II 11, 2 s. ὀρθογωνίου μὲν γὰρ τριγώνου ἢ διέσεως <ἢ> ἡμιτονίου οὐδεμίαν φύσει ἐννοίαν ἤκομεν ἔχοντες, ἀλλ' ἕκ τινος τεχνικῆς παραλήψεως διδασκόμεθα ἕκαστον αὐτῶν, καὶ διὰ τοῦτο οἱ μὴ εἰδότες αὐτὰ οὐδ' ὀλοῦνται εἰδέναι. ἀγαθοῦ δὲ καὶ κακοῦ καὶ καλοῦ καὶ αἰσχροῦ καὶ πρέποντος καὶ ἀπρεποῦς . . . καὶ ὅ τι δεῖ ποιῆσαι καὶ ὅ τι οὐ δεῖ ποιῆσαι τίς οὐκ ἔχων ἔμφρονον ἐννοίαν ἐλήλυθεν; haec bene adscripsit Nieuwland 12 statuissetoicis mulieribus esse philosophandum

5 ὅτι addidi; ὡς inseruit Heeren || 8 μηδὲ pro μὴ καὶ dubitanger prop. Wachsmuth || 9 post ὑπισχνεῖται signum interrogationis posuit Peerlkamp || 10 οὐδὲν F: corr. Vsener | τις ante εἰς addidit Meineke || 11 ἔχων F: corr. Heeren | post ὑποβολὰς, quo verbo explicit F, fere supplenda esse πρὸς αὐτὰ, τῆς δὲ ἀρετῆς σπέρματα ἐκάστω ἡμῶν ἐνεστιν coniecit Nieuwland apud Peerlk. p. 280, πρὸς αὐτὰ φυσικὰς, τὸ δὲ τῆς ἀρετῆς πάσιν ἐμπέφυκεν Meineke || 12 Stob. II 31, 126 p. 244, W.: ecl.

τέον αὐταῖς. Λόγον μὲν, ἔφη, τὸν αὐτὸν εἰλήφασι παρὰ θεῶν αἱ γυναῖκες τοῖς ἀνδράσιν, ᾧ τε χρώμεθα πρὸς ἀλλήλους καὶ καθ' ὃν διανοούμεθα περὶ ἐκάστου πράγματος, <εἰ> ἀγαθὸν ἢ κακὸν ἐστὶ, καὶ καλὸν ἢ αἰσχροῦν. ὁμοίως δὲ καὶ αἰσθήσεις τὰς αὐτὰς ἔχει τὸ 5
 θῆλυ τῷ ἄρρενι, ὁρᾶν, ἀκούειν, ὀσφραίνεσθαι καὶ τὰ | ε
 ἄλλα. ὁμοίως δὲ καὶ μέρη σώματος τὰ αὐτὰ ὑπάρχει ἐκατέρωφ, καὶ οὐδὲν θατέρω πλέον. ἔτι δὲ ὄρεξις καὶ οἰκειώσεις φύσει πρὸς ἀρετὴν οὐ μόνον γίνεται τοῖς ἀνδράσιν, ἀλλὰ καὶ γυναιξίν· οὐδὲν γὰρ ἦττον αὐταὶ 10
 γε τῶν ἀνδρῶν τοῖς μὲν καλοῖς καὶ δικαίοις ἔργοις ἀρέσκεσθαι πεφύκασι, τὰ δ' ἐναντία τούτων προβάλλεσθαι. τούτων δὲ ταύτη ἐχόντων, διὰ τί ποτ' οὐν τοῖς μὲν ἀνδράσι προσήκοι ἂν ζητεῖν καὶ σκοπεῖν ὅπως βιώσονται καλῶς, ὅπερ τὸ φιλοσοφεῖν ἐστὶ, γυναιξὶ 15
 δὲ οὐ; πότερον ὅτι ἄνδρας μὲν προσήκει ἀγαθοὺς εἶναι, γυναικας δὲ οὐ; σκοπῶμεν δὲ καὶ καθ' ἕνα ἐκαστον τῶν προσηγόντων γυναικὶ τῇ ἐσομένῃ ἀγαθῇ· φανεί-

testatur Lactantius inst. div. III 25. cf. Clemens Al. strom. IV 8 p. 590 et 592 P., etiam quae adnotavimus infra p. 13, 4
 8 ss. cf. Sen. dial. VI 16, 1 G. *quis autem dixerit naturam maligne cum mulierum ingeniis egisse et virtutes illarum in artum retraxisse? par illis, mihi crede, vigor, par ad honesta, libeat (tantum), facultas est* 14 s. cf. Arr. Epict diss. IV 1, 63

cum lemm. servavit L, ubi in margine adscribuntur <πε> ὀσφρα τὰυτα <εἰς τ> ὃν περὶ γυναικὸς <ἀν> ὄρεξις τίτλον. quae bibliopega resecurit, supplevit Wachsmuth || 4 si tacite addidit Nieuwland ap. Peerlkampum p. 89 adn. 1, ὅτι suppleri voluit Wyttenbach, πότερον Meineke || 5 αἰσθήσει L || 8 ὄρεξις καὶ οἰκειώσεις L: corr. Halm lect. Stob. p. 9 || 13 ποτε οὐν (vel πρὸς θεῶν) scripsi: πότερον L. πότερον secludi voluit Cobet mnemos.² II p. 450, cui obsecutus est Wachsmuth || 16 οὐ; πότερον ὅτι Iacobs lect. Stob. p. 152: οὐ πότερον· ὅτι L

ται γὰρ ἀπὸ φιλοσοφίας τούτων ἕκαστον μάλιστα ἄν
 αὐτῇ περιγινόμενον. αὐτίκα δὲ οἰκονομικὴν εἶναι τὴν
 γυναικα καὶ ἐκλογιστικὴν τῶν οἴκῳ συμφερόντων καὶ
 ἀρχικὴν τῶν οἰκετῶν. ταῦτα δ' ἐγὼ φημὶ τῇ φιλοσο-
 5 φούσῃ ὑπάρχειν ἄν μάλιστα· εἰ γὰρ ἕκαστον μὲν τούτων
 μέρος τοῦ βίου ἐστίν, ἐπιστήμη δὲ περὶ βίον οὐχ ἕτερον
 τις ἢ φιλοσοφία ἐστὶ, καὶ ὁ φιλόσοφος, ὡσπερ ἔλεγε
 Σωκράτης, τοῦτο διατελεῖ σκοπῶν,

ὅτι τοι ἐν μεγάροισι κακὸν τ' ἀγαθὸν τε τέτυκται.

10 ἀλλὰ δεῖ δὴ καὶ σώφρονα εἶναι τὴν γυναικα· οἷαν
 καθαρεύειν μὲν ἀφροδισίων παρανόμων, καθαρεύειν
 δὲ τῆς περὶ τὰς ἄλλας ἡδονὰς ἀκρασίας, μὴ δουλεύειν
 ἐπιθυμίαις, μηδὲ φιλόνεικον εἶναι, μὴ πολυτελεῖν, μὴ
 καλλωπίστριαν. ταῦτα μὲν ἔργα τῆς σώφρονός ἐστι·
 15 καὶ ἔτι πρὸς τούτοις ἐκεῖνα· κρατεῖν μὲν ὀργῆς, μὴ
 κρατεῖσθαι δ' ὑπὸ λύπης, κρείττονα δὲ πάθους παντός
 εἶναι. ταῦτα δ' ὁ φιλόσοφος παρεγγυᾷ λόγος· ὁ δὲ μαθὼν
 αὐτὰ καὶ ἀσκήσας ἑμοὶ μὲν δοκεῖ γενέσθαι ἄν κοσμιώ-
 τατος, εἴτ' [αν] ἀνήρ εἴη εἴτε γυνή. τί οὖν; ταῦτα

7 philosophiae haec finitio Stoicis sollemnis. testimonia
 exscribere longum est, cf. Wendland quaest. Mus. p. 12 adn. 2
 8 Diog. Laert. II 21 9 Hom. δ 392 14 μὴ καλλ.]
 cf. Sext. Emp. math. XI 74 Κλεάνθης μὲν . . . τὸ κάλλυντρον
 κατὰ φύσιν μὴ εἶναι

1 ἀπὸ φιλοσοφίας Wachsmuth: τὸ φιλοσοφίας L; διὰ φιλο-
 σοφίας Wyttenbach, τῷ φιλοσοφεῖν Meineke || 2 περιγινόμενον
 L: corr. Meineke || 3 τῶν <τῷ> οἴκῳ Nauck || 5 μάλιστα· εἰ
 γὰρ Wyttenbach: μάλιστα αἰεὶ γὰρ L || 7 ἢ Wyttenbach: ἢ L | ἢ
 φιλοσοφία . ὁ φιλόσοφος γὰρ, ὡς ἔλεγε Σωκράτης, κτέ. conl.
 Halm l. c. || 7 ὡσπερ ten Brink: ὡς γὰρ L || 9 (Ο)τι L | μεγά-
 ροις L || 16 πάθους παντός scripsit, non ἀπαντος, propter ad-
 similationem ut videtur || 19 εἴτ' Wyttenbach: ἐπὶν L; εἴτ' ἄν
 Peerlkamp, εἴτ' ἄρ' Meineke | εἴη] τε ἢ (servato in prioribus
 ἐπὶν) Halm l. c.

μὲν ταύτη ἔχει· δικαία δ' οὐκ ἂν εἴη γυνή φιλοσο-
 φουσα, οὐδ' ἄμεμπτος βίου κοινωνός, οὐδ' ὁμονοίας
 ἀγαθῆ συνεργός, οὐδ' ἀνδρός γε καὶ τέκνων ἐπιμελής
 κηδεμών, οὐδὲ φιλοκερδείας ἢ πλεονεξίας πάντη κα-
 θαρά; καὶ τίς ἂν μᾶλλον τῆς φιλοσόφου τοιαύτη γέ- 5
 νοιτο, ἦν γε ἀνάγκη πᾶσα, εἴπερ εἴη τῷ ὄντι φιλό-
 σοφος, τὸ μὲν ἀδικεῖν τοῦ ἀδικεῖσθαι χεῖρον νομίζειν,
 ὄσῳπερ αἰσχίον, τὸ δὲ ἐλαττοῦσθαι τοῦ πλεονεκτεῖν
 κρείττον ὑπολαμβάνειν, ἔτι δὲ καὶ τέκνα μᾶλλον ἀγα-
 πᾶν ἢ τὸ ζῆν; τῆς δ' ἐχούσης οὕτω τίς ἂν εἴη γυνή 10
 δικαιότερα; καὶ μὴν καὶ ἀνδρειότεραν εἶναι προσήκει
 γυναικα τῆς ἀπαιδευτοῦ τὴν πεπαιδευμένην καὶ τὴν
 φιλόσοφον τῆς ἰδιώτιδος· ὥς μήτε θανάτου φόβῳ μήτε
 ὄκνῳ τῷ πρὸς πόνον ὑπομείναι τι αἰσχρόν, μηδ' ὑπο-
 πτῆξαι μηδενὶ ὅτι εὐγενῆς ἢ ὅτι δυνατὸς ἢ ὅτι πλού- 15
 σιος ἢ καὶ νῆ Δία ὅτι τύραννος. ὑπάρχει γὰρ αὐτῇ
 μεμελετηκέναι μέγα φρονεῖν, καὶ τὸν μὲν θάνατον
 ἡγείσθαι μὴ κακόν, τὴν δὲ ζωὴν μὴ ἀγαθόν· ὡσαύτως
 δὲ καὶ τὸν μὲν πόνον μὴ ἐκτρέπεσθαι, τὴν δὲ ἀπο-
 νίαν μὴ διώκειν ἐξ ἄπαντος. ὄθεν εἰκὸς εἶναι τὴν 20
 γυναικα ταύτην καὶ αὐτουργικὴν καὶ κακόπαθον, οἶαν
 ἂ μὲν ἂν τέκη τρέφειν μαστῶ τῷ ἑαυτῆς, τῷ δὲ ἀνδρὶ

2 s. ἄμεμπτος et ἐπιμελής Cleanthen redolere vix iure putat
 Dyroff *eth. der alten stoa* p. 312 memor eorum quibus ille τὸ
 ἀγαθόν definivit (Clem. Al. *protr.* VI p. 61 P.) 7 cf. Plat. *Gorg.*
 p. 509 C μείζον μὲν φάμεν κακὸν τὸ ἀδικεῖν, ἐλαττον δὲ τὸ ἀδι-
 κείσθαι Sen. ep. 95, 52 *miserius est nocere quam laedi* 14 s. cf.
 Musonius *infra* p. 15, 8 ss.

2 οἰκονομίας pro ὁμονοίας Meineke non recte, cf. Muson.
infra p. 69, 7 s. || 3 οὐδὲ L | γε om. vulg. || 5 φιλοσόφου corr.
 ex φιλοσοφίας L || 6 τῷ ὄντι Wachsmuth: τὸ ἴσον L | φιλόσοφον
 Wyttenbach || 9 ἔτι δὲ scripsi: τὸ δὲ L || 14 αἰσχρόν sed post x
 littera deleta L || 21 τοιαύτην ten Brink

ὑπηρετεῖν χερσὶ ταῖς ἑαυτῆς· ἃ δὲ δουρικὰ νομίζουσιν
 ἔνιοι, ταῦτα ἀόκνως ποιεῖν. ἄρ' οὐκ ἂν ἡ τοιαύτη
 γυνὴ μέγα μὲν ὄφελος εἴη τῷ γεγαμηκότι, κόσμος δὲ
 τοῖς προσήκουσι γένει, παράδειγμα δὲ χρηστὸν ταῖς
 5 ἐπισταμέναις αὐτήν; ἀλλὰ νῆ Δία, φασὶ τινες, ὅτι
 αὐθάδεις ὡς ἐπὶ πολὺ καὶ θρασείας εἶναι ἀνάγκη τὰς
 προσιούσας τοῖς φιλοσόφοις γυναικάς, ὅταν ἀφήμεναι
 τοῦ οἰκουρεῖν ἐν μέσοις ἀναστρέφονται τοῖς ἀνδράσι
 καὶ μελετῶσι λόγους καὶ σοφίζονται καὶ ἀναλύωσι
 10 συλλογισμούς, δέον οἴκοι καθημένους ταλασιουργεῖν.
 ἐγὼ δὲ οὐχ ὅπως τὰς γυναικάς τὰς φιλοσοφούσας ἀλλ' οὐδὲ
 τοὺς ἄνδρας ἀξιῶσαιμ' ἂν ἀφεμένους τῶν προσηκόντων
 ἔργων εἶναι περὶ λόγους μόνον· ἀλλὰ καὶ ὅσους μεταχειρί-
 ζονται λόγους, τῶν ἔργων φημὶ δεῖν ἔνεκα μεταχειρίζε-
 15 σθαι αὐτούς. ὥσπερ γὰρ λατρικοῦ λόγου ὄφελος οὐδὲν
 ἔαν μὴ πρὸς ὑγίειαν φέρῃ σώματος ἀνθρωπίνου, οὕτως
 οὐδ' εἰ τινα φιλόσοφος ἔχει ἢ διδάσκει λόγον, οὐδὲν
 ὄφελος αὐτοῦ, ἔαν μὴ φέρῃ πρὸς ἀρετὴν ψυχῆς ἀνθρω-
 πίνης. πρὸ παντὸς δὲ σκοπεῖν τὸν λόγον χρὴ, ᾧ ἔπε-
 20 σθαι τὰς φιλοσοφούσας ἀξιούμεν, εἰ δύναται θρασείας
 ποιεῖν ὁ τὴν αἰδῶ μέγιστον ἀποφαίνων ἀγαθόν· εἰ ζῆν
 ἱταμώτερον ἐθίζει ὁ καταστολὴν πλείστην ὑφηγού-
 μενος· εἰ μὴ διδάσκει σωφρονεῖν ὁ κακὸν ἀποδεικνύς
 ἔσχατον τὴν ἀκολασίαν· εἰ μὴ προτρέπει οἰκονομεῖν

15 cf. Musonius infra p. 20, 6 ss.

3 κόσμος est in L; 'quod autem Wytttenbachius putat post
 προσήκουσι aliquid excidisse, certe fallitur; nam οἱ προσήκον-
 τες γένει sunt propinqui' Halm lect. Stob. p. 10 || 13 περὶ
 Meineke: πρὸς L || 15 ὄφελος L || 16 ἀνθρωπίνου Meineke:
 ἀνθ L || 18 post ἀνθρωπίνης clausula in L || 21 ὁ τὴν est
 in L | εἰ ζῆν Wytttenbach: εἰ ζῆν L

ὁ παριστάς ἀρετὴν εἶναι τὴν οἰκονομικὴν. καὶ στέργειν δὲ . . . καὶ αὐτουργεῖν ὁ τῶν φιλοσόφων λόγος παρακαλεῖ τὴν γυναῖκα.

IV.

ΜΟΥΣΩΝΙΟΥ

ΕΚ ΤΟΥ

5

ΕΙ ΠΑΡΑΠΛΗΣΙΩΣ ΠΑΙΔΕΥΤΕΟΝ ΤΑΣ
ΘΥΓΑΤΕΡΑΣ ΤΟΙΣ ΤΙΟΙΣ.

Λόγου δὲ ποτὲ τινος ἐμπεισόντος, εἰ τὴν αὐτὴν παιδεῖαν παιδευτέον τοὺς υἱέας καὶ τὰς θυγατέρας, ἵππους μὲν, ἔφη, καὶ κύνεας ὁμοῦ οὐδὲν διαφερόντως 10 παιδεύουσιν οἷ τε ἵππικοὶ καὶ οἱ κνηγετικοὶ τοὺς ἄρρενας τῶν θηλειῶν· ἀλλ' αἷ τε κύνεαι αἰ θήλειαι παραπλησίως τοῖς ἄρρεσι διδάσκονται θηρᾶν· ἵππους τε θηλείας ἂν τις θέλῃ τὰ ἵππων ἔργα ἀποτελεῖν καλῶς, οὐ διάφορον τῶν ἀρρένων διδασκαλίαν διδα- 15 σκομένης ἰδεῖν ἔστιν· ἀνθρώπους δὲ τοὺς ἄρρενας ἐξαίρετόν τι ἄρα δεήσει εἶχειν ἐν τῇ παιδείᾳ καὶ τροφῇ

4 Plutarchi libri Ὅτι καὶ γυναῖκα παιδευτέον aliquot fragmenta servavit Stobaeus. Clementis Al. paedagogi I c. 4 inscribitur Ὅτι ἐπ' ἴσης ἀνδρῶν τε καὶ γυναικῶν ὁ λόγος παιδαγωγός ἐστιν. Comparandus est Hierocles Stobaei flor. 85, 21 M. 8 ss. cf. Plato de rep. V p. 451 D

1 post στέργειν δὲ suppleri voluit τὸν πόνον aut simile Iacobs lect. Stob. p. 152, τοῖς παροῦσιν Vsener || 2 ὁ τῶν φιλοσόφων λόγος delet Iacobs l. c. sed vide nō male rem administravit excerptor || 4 Stob. II 31, 123 p. 235 W.: ecl. cum lemm hab. L || 8 εἰ Wyttenbach: ἐπι L || 14 θέλω L: corr. Wyttenbach

παρὰ τὰς θηλείας, ὥσπερ οὐχὶ τὰς αὐτὰς παραγίνε-
σθαι δεόν ἄρετὰς ἀμφοῖν ὁμοίως ἀνδρὶ καὶ γυναικί,
ἢ ἐπὶ τὰς αὐτὰς ἄρετὰς μὴ διὰ τῶν αὐτῶν παιδευ-
μάτων ἀλλὰ δι' ἐτέρων οἷόν τε ἂν ἔλθειν. ὅτι δὲ
5 οὐκ ἄλλαι ἄρεται ἀνδρός, ἄλλαι δὲ γυναικός, ῥάδιον
μαθεῖν. αὐτίκα, φρονεῖν δεῖ μὲν τὸν ἄνδρα, δεῖ δὲ
καὶ τὴν γυναῖκα· ἢ τί ὄφελος εἶη ἂν ἄφρονος ἀνδρός
ἢ γυναικός; εἶτα <δεῖ> δικαίως βιοῦν οὐδέτερον ἤττον
θατέρου· ἀλλ' ὃ τε ἀνὴρ οὐκ ἂν εἶη πολίτης ἀγαθὸς
10 ἄδικος ὢν, ἢ τε γυνή οὐκ ἂν οἰκονομοῖη χρηστῶς, εἰ
μὴ δικαίως· ἀλλ' ἄδικος οὕσα περὶ αὐτὸν ἀδικήσει
τὸν ἄνδρα, ὥσπερ τὴν Ἐριφύλην φασί. σωφρονεῖν
μὲν αὐτὸν καλὸν τὴν γυναῖκα, καλὸν δ' ὁμοίως καὶ τὸν
ἄνδρα· τὸ γοῦν μοιχεύειν τῷ μοιχεύεσθαι ἐπ' ἴσης
15 κολάζουσιν οἱ νόμοι. καὶ λιχνεῖται καὶ οἰνοφλυγία
καὶ ἄλλα παραπλήσια κακά, ἀκολαστήματα ὄντα καὶ

4 ὅτι ἡ γυναικεία φύσις οὐδὲν χείρων τῆς τοῦ ἀνδρός οὕσα
τυγχάνει, γνάμης δὲ καὶ ἰσχύος δεῖται Socratis sententia est
Xenophontei symp. 2, 9, ἀνδρός καὶ γυναικός ἡ αὐτὴ ἄρετὴ
Antisthenis Diog. Laert. VI 12. περὶ τοῦ Ὅτι ἡ αὐτὴ ἄρετὴ
ἀνδρός καὶ γυναικός disserebat Cleanthes (Diog. L. VII 175;
cf. Pearson p. 53), quo usum esse Musonium et ita quidem, ut
etiam ea quae cum Platone consentiunt ex illo repeteret, com-
probare studeat Dyroff *ethik der alten stoa* p. 312 s. Clem. Al.
I. c. p. 103 P. τὴν αὐτὴν ἄρετὴν ἀνδρός καὶ γυναικός εἶναι.

12 Eriphyles comment Arr. Epict. II 22, 32 Clemens Alex.
paed. II p. 236 P. Ps.-Luc. Cyn. c. 8, una cum Clytaemestra
aliisque Seneca de matrim. fr. 66 Haase Iuven. VI 655
12 s. cf. Clemens Alex. strom. IV p. 590 s. P.

4 ὃν Wytttenbach: οὖν L || 8 δεῖ addidit Wachsmuth ||
10 s. ἢ μὴ δίκαιος ἀλλ' ἄδικος L: correxi et distinxi. ἢ μὴ δι-
καιος ἀλλ' ἄδικος non recte Iacobs aliique, δικαία enim pro
feminino Lucius ut p. 11, 1 vel 73, 14, non δίκαιος || 11 περὶ
αὐτὸν scripsi: πρῶτον L. hoc servato aliquid interceptum puta-
rat Wytttenbach post φασί, ubi inepte supplet ἔπειτα καὶ τοὺς
ἄλλους Peerlkamp

καταισχύνοντα μεγάλως τοὺς ἐνεχομένους αὐτοῖς, ἀπο-
 φαίνει τὴν σωφροσύνην ἀναγκαιοτάτην οὖσαν ἀνθρώπου
 παντί, τῷ τε θήλει καὶ τῷ ἄρρενι· διὰ γὰρ σωφροσύνης
 μόνης ἐκφεύγομεν ἀκολασίαν, ἄλλως δ' οὐδαμῶς. τὴν
 ἀνδρείαν φαίη τις ἂν ἴσως μόνοις προσήκειν τοῖς ἀνδρά- 5
 σιν. ἔχει δὲ οὐδὲ τοῦτο ταύτη. δεῖ γὰρ ἀνδρίζεσθαι καὶ
 τὴν γυναῖκα <καὶ> καθαρῶς δειλιάς τὴν γε ἀρίστην,
 ὡς μήθ' ὑπὸ πόνου μήθ' ὑπὸ φόβου κάμπτεσθαι· εἰ δὲ
 μή, πῶς ἔτι σωφρονήσει, ἐάν τις ἢ φοβῶν ἢ προσ-
 ἄγων πόνους βιάσασθαι δύνηται αὐτὴν ὑπομεῖναι <τι> 10
 τῶν αἰσχυρῶν. δεῖ δὲ δὴ καὶ ἀμυντικῶς ἔχειν τὰς
 γυναῖκας, εἰ μὴ νῆ Δία φαίνεσθαι μέλλουσι κακίους
 ἀλεκτοριδῶν καὶ ἄλλων ὀρνίθων θηλειῶν, αἱ πολὺ
 μείζοσι ζῴοις ἑαυτῶν ὑπὲρ τῶν νεοττῶν διαμάχονται.
 πῶς οὖν οὐκ ἂν ἀνδρείας αἱ γυναῖκες δέοιντο; ὅτι δὲ 15
 καὶ ἀλκῆς τῆς δι' ὄπλων μέτεστιν αὐταῖς, ἐδήλωσε τὸ
 Ἀμαζόνων γένος ἔθνη πολλὰ δι' ὄπλων καταστρεψά-
 μενον· ὥστ' εἰ τι ἐνδεῖ πρὸς τοῦτο ταῖς ἄλλαις γυ-
 ναιξίν, ἀνασκησία μᾶλλον ἢ τὸ μὴ πεφικέναι . . . ἀρετὰς

12 ss. vide Muson. p. 30, 12 ss. cf. Plat. symp. p. 207 B de leg.
 VII p. 814 B 15 ss. cf. Plato de leg. VII p. 804 D ss. 806 A

5 ἀνδρείαν corr. in ἀνδρίαν L || 6 παντί L: corr. Gaisford ||
 7 καὶ ante καθ. addidit Wyttenbach || 8 κάμπτεται L: corr.
 Vsener, cf. supra p. 11, 13 || 9 σωφρονήσει, ἐάν Meineke:
 σωφρονήσειεν ἂν L; σωφρονήσειεν ἂν, ἂν Halm lect. Stob. p. 8 ||
 10 τι addidit Wyttenbach || 11 ἀμυντικῶς Wyttenbach: ἀμυντι-
 κὸν L || 14 νεοττῶν L: νέον vulg. | διαμάχονται Wyttenbach:
 διαλλάττονται L || 15 ἂν ἀνδρείας L, moneo propter Halmium,
 qui <ἂν> ἀνδρείας scribi iussit lect. Stob. p. 8 || 16 ἀλκῆς τῆς
 Vsener: ἀλκή τις L || 19 ἀνασκησία κτέ.] mancam esse orationem
 vidit Wyttenbach: ἢ τὸ μὴ πεφικέναι <πρὸς ἀνδρίαν αἰτιατέα
 ἂν εἶη. εἰ μὲν οὖν ὁμοίας εἶναι δεῖ τὰς> ἀρετὰς prop. Meineke,
 ἢ τὸ μὴ πεφικέναι <πρὸς ἀνδρείαν αἰτία ἂν εἶη. εἰ μὲν οὖν
 τὰς ἀπὸ τὰς εἶναι πέφικεν> ἀρετὰς scr. Wachsmuth

ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς, ἀνάγκη πᾶσα καὶ τροφήν καὶ
 παιδείαν τὴν αὐτὴν προσήκειν ἀμφοῖν. παντὶ γὰρ δὴ
 ζῳῷ καὶ φυτῷ τὴν ἐπιμέλειαν τὴν προσαγομένην ὀρθῶς
 ἐμποιεῖν χρὴ τὴν ἐκείνῳ προσήκουσαν ἀρετὴν. ἢ εἰ
 5 μὲν ἔδει αὐλεῖν δύνασθαι παραπλησίως ἄνδρα καὶ
 γυναῖκα, καὶ εἰ τοῦθ' ἐκάτερον αὐτοῖν ἀναγκαῖον ἦν
 πρὸς τὸν βίον, ἀμφοτέροισι ἂν ἐπ' ἴσον τὴν αὐλητικὴν
 τέχνην ἐξειδιδάσκωμεν, καὶ εἰ κιθαρίζειν ἔδει ἐκάτε-
 ρον, . . . ἀμφοτέροισι δὲ εἰ δεῖ γενέσθαι ἀγαθοὺς τὴν
 10 ἀνθρώπων προσήκουσαν ἀρετὴν καὶ φρονεῖν ὁμοίως
 δύνασθαι καὶ σωφρονεῖν καὶ ἀνδρείας μετέχειν καὶ δι-
 καιοσύνης μηδὲν ἥττον θατέρου θατέρον, οὐκ ἔρ'
 ὁμοίως ἐκάτερον παιδεύσομεν οὐδὲ τὴν τέχνην, ἀφ'
 ἧς γένοιτ' ἂν ἄνθρωπος ἀγαθός, ἐπ' ἴσον ἀμφοτέροισι
 15 διδάξομεν; ἀλλὰ χρὴ οὕτω ποιεῖν καὶ οὐχ ἑτέρως. 'τί
 οὖν; καὶ ταλασίαν' φησὶ τις ἴσως 'ἀξιοῖς σὺ παρα-
 πλησίως ἐκμανθάνειν ταῖς γυναιξίν τοὺς ἄνδρας καὶ
 γυμναστικὴν μετέρχεσθαι τοῖς ἀνδράσιν ὁμοίως τὰς
 γυναικάς;' τοῦτο μὲν οὐκέτι ἀξιόσω ἐγώ· φημί δὲ ὅτι
 20 οὕσης ἐν τῷ γένει <τῷ> ἀνθρωπίνῳ τῆς μὲν ἰσχυρο-
 τέρας φύσεως τῆς τῶν ἀρρένων, τῆς δ' ἀσθενεστερας

9 cf. Plat. Men. p. 73 B τῶν ἀντῶν ἕρα ἀμφοτέροι δέονται,
 εἴπερ μέλλουσι ἀγαθοὶ εἶναι, καὶ ἡ γυνὴ καὶ ὁ ἀνὴρ, δικαιο-
 σύνης καὶ σωφροσύνης 20 s. ἰσχυροτέρας — ἀσθενεστερας] cf.
 Plat. de re p. V p. 451 E

4 ἐκείνων L: corr. Wytttenbach || 8 post ἐκάτερον lacunam
 indicavit Wachsmuth || 9 εἰ δεῖ ex ἤδη L || 11 ἀνδρείας L ||
 12 θατέρον θατέρον soloecismum nemo tollet. quamquam quod
 ex Dione Chrys. adferbant exemplum, velat Cobet Coll. crit.
 p. 56 alii, id non iterare debuit Crönert mem. gr. Hercul.
 p. 196, 3 | οὐκ ἔρ' (οὐκ ἔρ' Wytttenbach) ὁμοίως Vsener: οὐ
 γὰρ ὁμοίως L; οὐ παρομοίως Meineke || 16 φῆσει Meineke || 20 τῷ
 post γένει addidit Wytttenbach; ἀνθρωπίνῳ γένει coni. Nauck

τῆς τῶν θηλειῶν, ἑκατέρω φύσει τῶν ἔργων ἀπονεμη-
 τέον τὰ προσφορώτατα, καὶ τὰ μὲν βαρύτερα τοῖς ἰσχυ-
 ροτέροις ἀποδοτέον, τὰ δὲ ἐλαφρότερα τοῖς ἀσθενε-
 στέροις· διὰ τοῦτο ταλασία μὲν ταῖς γυναιξὶ μᾶλλον
 πρέποι ἂν ἢπερ ἀνδράσιν, ὡσπερ <καὶ> οἰκουρία· 5
 γυμναστικὴ δὲ ἀνδράσι μᾶλλον ἢ γυναιξίν, ὡσπερ καὶ
 θυραυλία· ἐνίοτε μέντοι καὶ ἄνδρες τινὲς τῶν ἐλαφρο-
 τέρων ἔργων ἔνια καὶ δοκούντων γυναικειῶν μετα-
 χειρίζονται ἂν εἰκότως, καὶ γυναῖκες αὖ τῶν σκληρο-
 τέρων καὶ δοκούντων μᾶλλον προσήκειν ἀνδράσιν 10
 ἐργάζονται ἂν, ὅταν ἢ τὰ τοῦ σώματος οὕτως ὑφη-
 γῆται ἢ τὰ τῆς χρείας ἢ τὰ τοῦ καιροῦ. πάντα μὲν
 γὰρ ἴσως ἐν κοινῷ κεῖται τὰ ἀνθρώπεια ἔργα καὶ ἔστι
 κοινὰ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν, καὶ οὐδὲν ἀποτακτὸν ἐξ
 ἀνάγκης τῷ ἑτέρω· ἔνια δὲ δὴ ἐπιτηδειότερα τὰ μὲν 15
 τῆδε τῆ φύσει, τὰ δὲ τῆδε· δι' ὃ τὰ μὲν ἀνδρεία κα-
 λεῖται, τὰ δὲ γυναικεῖα· ὅσα μέντοι τὴν ἀναφορὰν
 ἔχει εἰς ἀρετὴν, ταῦτα φαίη τις ἂν ὀρθῶς ἐπ' ἴσον
 ἑκατέρω προσήκειν φύσει, εἴ γε καὶ τὰς ἀρετὰς προσ-
 ἦκειν φαμέν οὐδὲν τοῖς ἑτέροις μᾶλλον ἢ τοῖς ἑτέροις. 20
 ὁθεν εἰκότως οἶμαι καὶ παιδευτέον ὅσα πρὸς ἀρετὴν
 παραπλησίως τό τε θῆλυ καὶ τὸ ἄρρεν· καὶ ἀρξαμένους
 ἀπὸ νηπίων εὐθὺς διδασκτέον, ὅτι τοῦτο μὲν ἀγαθόν,

4 ss. cf. Clem. Alex. paed. III 49 p. 283 P. 15 ss. cf. Phintyis Pythagoreae quae leguntur Stob. flor. 74, 61 vol. III p. 63, 14 ss. M.

5 καὶ addidit Meineke || 7 ἐνίοτε Vsener: εἶναι δ' ὅτε L || 13 καὶ ἔστι — γυναικῶν seclisit Wachsmuth || 15 μὴ δὴ δὲ L corrupte: πλὴν δὲ Halm lect. Stob. p. 9 ἔνια δὲ δὴ scr. Wachsmuth || 16 δι' ὃ Vsener: δι' ἂ L | ἀνδρῶα L: corr. Meineke || 19 εἴγε Wyttenbach: εἴτε L || 20 ἢ Wyttenbach: καὶ L

τοῦτο δὲ κακὸν † κακὸν ταύτων ἀμφοῖν, καὶ τοῦτο μὲν
 ὠφέλιμον, τοῦτο δὲ βλαβερὸν, καὶ τότε μὲν πρακτέον,
 τότε δὲ οὐ· ἐξ ὧν περιγίνεται φρόνησις τοῖς μανθά-
 νουσιν ὁμοίως κόραις καὶ κόροις, καὶ οὐδὲν διαφορώ-
 5 τερον τοῖς ἑτέροις· εἶτα δὲ ἐμποιητέον αἰδῶ πρὸς ἅπαν
 αἰσχρὸν ὧν ἐγγενομένων ἀνάγκη σώφρονας εἶναι καὶ
 ἄνδρα καὶ γυναῖκα. καὶ μὴν τὸν παιδευόμενον ὀρθῶς,
 ὅστις ἂν ἦ, εἴτε ἄρρην εἴτε θήλεια, ἐδιστέον μὲν ἀνέ-
 χεσθαι πόνου, ἐδιστέον δὲ μὴ φοβείσθαι θάνατον,
 10 ἐδιστέον δὲ μὴ ταπεινοῦσθαι πρὸς συμφορὰν μηδε-
 μίαν· δι' ὅσων ἂν τις εἴη ἀνδρείος. ἀνδρείας δὲ μικρῶ
 πρότερον ἐδείχθη δεῖν μετεῖναι καὶ γυναῖξιν. ἔτι
 τοῖνυν πλεονεξίαν μὲν φεύγειν, ἰσότητα δὲ τιμᾶν, καὶ
 εὐποιεῖν μὲν θέλειν, κακοποιεῖν δὲ μὴ θέλειν ἄνθρω-
 15 πον ὄντα ἀνθρώπου, ἔστι μὲν δίδαγμα κάλλιστον καὶ
 δικαίους ἐπιτελεῖ τοὺς μανθάνοντας· τί δὲ μᾶλλον ἄνδρα
 μεμαθημέναι χρῆ ταῦτα; εἰ γὰρ νῆ Δία πρέπει δικαίας
 εἶναι γυναῖκας, καὶ ταῦτά δεῖ μεμαθημέναι ἄμφω τά
 γε κυριώτατα καὶ μέγιστα. εἰ γὰρ τί πού καὶ μικρὸν

2 Diog. Laert. VII 98 πᾶν δὲ ἀγαθὸν συμφέρον εἶναι καὶ
 δέον καὶ λυσιτελὲς καὶ χρήσιμον καὶ εὐχρηστον καὶ καλὸν καὶ
 ὠφέλιμον κτῆ. 7 ss. cf. Seneca dial. VI 16, 1 *dolorem labo-*
remque ex aequo, si consuevere, patiuntur (sc. mulieres)

1 v. κακὸν ταύτων ἀμφοῖν tamquam glossematis olim ube-
 rioris (<ἀγαθὸν καὶ> κακὸν τ. ἄ.) partem relictam deleuit
 Wachsmuth. fort. κατὰ ταύτων ἀμφοῖν vel ἐκότερον ταύτων
 ἀμφοῖν || 3 ἐπιγίνεται L: corr. Meineke || 4 κόροις L: corr.
 Meineke || 5 αἰδῶ Wytttenbach: δίδω et lac. 2 litt. L || 6 ὧν
 ἐγγ. spectare ad αἰδῶ et φρόνησιν monuit Iacobs lect. Stob.
 p. 151 || 11 ἀνδρείας, sed primo ἀνδρείας L || 15 malim καὶ <δ>
 δικαίους || 16 ἀποτελεῖ Wytttenbach || 17 εἰ γὰρ Wytttenbach:
 ἥπερ L; εἴπερ ten Brink || 18 ταῦτά Wachsmuth: ταῦτα L ||
 19 καιριώτατα L: corr. Peerkamp p. 394

ὁ μὲν εἴσεται, ἡ δὲ οὐ, ἢ ἀνάκαλιν ἡ μὲν εἴσεται, ὁ δὲ οὐ, τεχνίτου τινὸς ἐχόμενον, οὕτω τοῦτο διάφορον ἀποφαίνει τὴν ἐκατέρου παιδείαν· μόνον περὶ μηδενὸς τῶν μεγίστων ἕτερος ἕτερα μεμαθηκέτω, ἀλλὰ ταῦτά. ἂν δέ τις ἐρωτᾷ με, τίς ἐπιστήμη τῆς παιδείας ταύ- 5 τῆς ἐπισταταῖ, λέξω πρὸς αὐτὸν ὅτι φιλοσοφίας ἄνευ ὡσπερ ἀνὴρ οὐκ ἂν οὐδείς, οὕτως οὐδ' ἂν γυνὴ παιδευθεῖν ὀρθῶς. καὶ οὐ τοῦτο βούλομαι λέγειν, ὅτι τρανότητα περὶ λόγους καὶ δεινότητά τινα περιττὴν χρὴ προσεῖναι ταῖς γυναιξίν, εἴπερ φιλοσοφήσουσιν 10 ὡς γυναῖκες· οὐδὲ γὰρ ἐπ' ἀνδρῶν ἐγὼ πάνυ τι τοῦτο ἐπαινω· ἀλλ' ὅτι ἡθους χρηστότητα καὶ καλοκάγαθίαν τρόπον κητέον ταῖς γυναιξίν· ἐπειδὴ καὶ φιλοσοφία καλοκάγαθίας ἐστὶν ἐπιτήδευσις καὶ οὐδὲν ἕτερον.

V.

ΛΥΚΙΟΥ

15

ΕΚ ΤΩΝ

ΜΟΥΣΩΝΙΟΥ ΠΟΤΕΡΟΝ ΙΣΧΥΡΟΤΕΡΟΝ ΕΘΟΣ
Η ΛΟΓΟΣ.

Ἀϋθὶς ἐνέπεσεν ἡμῖν ζήτησις πότερον ἀνυσιμώτερον

8 ss. cf. Eur. Med. 1081 ss. Theophrastus Stob. Π 31, 31 p. 207, 11 ss. W. 13 cf. Musonius infra p. 38, 15 τὸ φιλοσοφεῖν καλοκάγαθίας ἐπιτήδευσις ἐστίν

2 τεχνίτου sed l ex ἡ L; τεχνίον Meineke τεχνικοῦ Eldike | οὕτω L: οὐ vulg. || 4 ταῦτά ten Brink: ταῦτα L; τὰ αὐτά Wyttenbach, ἄμφω ταῦτά Meineke || 8 καίτοι οὐ Meineke || 10 εἴπερ φιλοσοφήσουσιν ὡς γυναῖκες scripsi: εἴπερ φιλοσοφήσουσι καὶ γυναῖκες L. ἡπερ φιλοσοφήσουσιν αἱ γυναῖκες Vsener || 15 Stob. Π 15, 46 p. 193, 3 W.: ecl. cum lemm. hab. L. Λουκίου ex primo Stobaei libro adfert pinacographus Photii p. 46 Elt. || 18 ἐπέσεν ἡμῖν Wyttenbach: ἐνέπεσε μὲν L

πρὸς κτῆσιν ἀρετῆς ἔθος ἢ λόγος <εἶη>, εἰ ὁ μὲν λόγος
 διδάσκει ὀρθῶς τί εἶη ποιητέον, τὸ δὲ ἔθος γίνοιτο
 κατὰ τοιοῦτον λόγον πράττειν ἐπιζομένων. τῷ δὲ Μου-
 σωνίῳ τὸ ἔθος ἐδόκει εἶναι ἀνυσιμώτερον, καὶ συνηγο-
 5 ρῶν τῇ ἑαυτοῦ δόξῃ ἤρετο τῶν παρόντων τινὰ οὕτως·
 Διοῖν ὄντιον ἱατροῖν, τοῦ μὲν ἱκανοῦ λέγειν καὶ περὶ
 τῶν ἱατρικῶν ὡς ὅτι ἐμπειρότατα, περὶ δὲ θεραπείαν
 τῶν καμνόντων μηδὲν τετριμμένου, τοῦ δ' εἰπεῖν μὲν
 ἀδυνάτου, θεραπεύειν δ' εἰδισμένου κατὰ τὸν λόγον
 10 τὸν ἱατρικόν, πότερον, ἔφη, μᾶλλον ἔλοιο ἂν παρεῖναι σοι
 νοσοῦντι; Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο, <ὅτι> τὸν θεραπεύειν εἰδι-
 σμένον. Καὶ ὁ Μουσώνιος· Τί δέ; διοῖν ἀνδρῶν τοῦ
 μὲν πεπλευκότες πολλάκις καὶ κυβερνήσαντος ἤδη πλοῖα
 ἱκανά, τοῦ δὲ ὀλιγάκις μὲν πεπλευκότες, κυβερνήσαντος
 15 δὲ μηδέποτε· ἐὰν οὗτος ὁ μὴ κυβερνήσας ἱκανώτατα
 λέγῃ ὅν τρόπον χρῆ κυβερνᾶν, ὁ δ' ἕτερος ἐνδεῶς
 καὶ παντάπασιν ἀσθενῶς, ποτέρῳ ἂν πλέων χρήσαιο

6 cf. Musonius supra p. 12, 15 ἱατρικοῦ λόγου ὄφελος οὐδέν, ἐὰν μὴ πρὸς ὑγίειαν φέρῃ σώματος ἀνθρώπινου. Seneca epist. 75, 6 *non quaeerit aeger medicum eloquentem, sed si ita comperit, ut idem ille, qui sanare potest, compta de iis, quae faciendae sunt, disserat, boni consulat. non tamen erit, quare gratuletur sibi, quod incidit in medicum etiam disertum. hoc enim tale est, quale si peritus gubernator etiam formosus est.* Arr. Epict. diss. III 21, 4. 23, 31

1 εἶη addidit Vsener || 2 διδάσκει L: corr. Wyttenbach | γένοιτο Sarti || 3 πράττει L || 4 συνηγορον L: corr. Vsener || 5 τινὰ οὕτως διοῖν L: distinxit Wyttenbach || 7 ὡς Peerlkamp p. 384: ὡς L, ubi ὡρα legerat Sarti, ut in errore abducentur hand pauci, velut ὀρίσαι conciens vel γυνῶναι Halm lect. Stob. p. 8, θεωρεῖν Meineke, alii alia | ἐμπειρότατα Peerlkamp: ἐμπειρότατ L; ἐμπειρότατον vulgo || 8 μηδὲν Halm l. c.: μὴ δὲ L || 9 θεραπεύσειν L || 11 addidi omissum ὅτι ante τὸν || 12 δύο ἀνδρῶν L: corr. Meineke || 15 ἱκανώτατον L: corr. Wyttenbach || 16 λέγει L: corr. Halm l. c. || 17 πλέω L: πλέων Meineke | χρήσαιο ut videtur, quamquam evanidum L

κυβερνήτη; Καὶ ὁ εἶπεν, ὅτι τῷ κυβερνήσαντι πολ-
λάκις. Πάλιν ὁ Μουσώνιος· Μουσικοῖν δὲ δυοῖν, τοῦ
μὲν τοὺς λόγους ἐπισταμένου τοὺς μουσικοὺς καὶ λέ-
γοντος αὐτοὺς πιθανώτατα, ἄδειν δὲ ἢ κιθαρίζειν ἢ
λυρίζειν ἀδυνατοῦντος, τοῦ δὲ περὶ μὲν τοὺς λόγους 5
ὄντος ἥττονος, κιθαρίζοντος δὲ καλῶς καὶ λυρίζοντος,
ἔτι δὲ ἄδοντος· ποτέρῳ ἂν ἐπιτρέψαις ἔργον μουσι-
κόν, ἢ πότερον ἂν ἐθέλοις γενέσθαι διδάσκαλον τῶν
μουσικῶν παιδῶν οὐκ εἰδότος; Ὁ δὲ ἀπεκρίνατο, ὅτι
τὸν ἐν τοῖς <ἔργοις> ἱκανόν. Τί οὖν, εἶπεν ὁ Μου- 10
σώνιος, ταῦτα μὲν ταύτῃ ἔχει· περὶ δὲ σωφροσύνης ἢ
ἐγκρατείας τοῦ ἂ χροῖ δύνασθαι λέγειν οὐ πολὺ κρείτ-
τον τὸ ἐγκρατῆ γενέσθαι καὶ σώφρονα περὶ τὰ πρατ-
τόμενα πάντα; Συνεχώρει κἀνταῦθα ὁ νεανίσκος, ἥττον
καὶ φανλότερον εἶναι τοῦ σωφροεῖν ἔργῳ τὸ λέγειν 15
περὶ σωφροσύνης ἱκανῶς. Ὅθεν ὁ Μουσώνιος συν-
άπτων τοῖς προειρημένοις, πῶς οὖν ἐπὶ τούτοις, ἔφη,
τὸ τὸν ἐκάστου λόγον ἐπίστασθαι πράγματος κρείττον
ἂν εἶη τοῦ ἐθίξεσθαι καὶ πράττειν τὰ πράγματα κατὰ
τὴν ὑφήγησιν τοῦ λόγου; ἐπεῖπερ τὸ μὲν ἔθος πρὸς 20
τὸ δύνασθαι πράττειν ἄγει, τὸ δ' ἐπίστασθαι λόγον
τοῦ πράγματος πρὸς τὸ δύνασθαι λέγειν. συνεργεῖ μὲν
γὰρ καὶ τῇ πράξει ὁ λόγος διδάσκων ὅπως πρακτέον
καὶ ἔστι τῇ τάξει πρότερος τοῦ ἔθους· οὐ γὰρ ἐθι-
σθῆναί τι καλὸν οἶόν τε μὴ κατὰ λόγον ἐθιζόμενον· 25

25 ss. Demosth. Ol. III 15 et libri περὶ ὕψους initium memo-
rat Wytttenbach

4 πιθανώτατον L: corr. Peerlkamp p. 385 | ἢ κιθαρίζειν ἢ
λυρ. L: καὶ κιθαρίζειν καὶ λυρ. vulg. || 7 ἐπιτρέψαι L: corr.
Wytttenbach; an ἐπιτρέψαις? || 9 οὐκ εἰδότος Wytttenbach: οὐκ
εἶδοι L; οὐ κήδη Iacobs lect. Stob. p. 21 || 10 ἔργοις addidit
Wytttenbach: om. L initio fol. 101^r || 14 συνεχάρει L

δυνάμει μέντοι τὸ ἔθος προτερεῖ τοῦ λόγου, ὅτι ἐστὶ κυριώτερον ἐπὶ τὰς πράξεις ἄγειν τὸν ἄνθρωπον ἢ περὶ ὁ λόγος.

VI.

ΜΟΥΣΩΝΙΟΥ

ΠΕΡΙ ΑΣΚΗΣΕΩΣ.

5

Παρώρμα δὲ πρὸς ἄσκησιν τοὺς συνόντας ἐντετα-
 μένως αἰεὶ τοιοῦσδὲ τισὶ λόγοις χρώμενος. Ἡ ἀρετὴ, ἔφη,
 ἐπιστήμη ἐστὶν οὐ θεωρητικὴ μόνον, ἀλλὰ καὶ πρακ-
 τικὴ καθάπερ ἢ τε ἰατρικὴ καὶ ἢ μουσικὴ. δεῖ οὖν
 10 ὡσπερ τὸν ἰατρὸν καὶ τὸν μουσικὸν μὴ μόνον ἀνειλη-
 φρέναι τὰ θεωρήματα τῆς αὐτοῦ τέχνης ἐκάτερον, ἀλλὰ
 καὶ γεγυμνάσθαι πράττειν κατὰ τὰ θεωρήματα, οὕτω

5 *Περὶ ἀσκήσεως scripserunt Herillus (cf. Diog. Laert. VII 166) Dionysius (D. L. VII 167). videatur etiam Diogenes ap. Laertium VI 70 s. 6 cf. Plut. plac. I prooem. Arr. Epict. diss. II 9, 18 7 Philo Leg. Alleg. I 856 vol. I p. 75 Wendl. Sen. ep. 94, 45 cf. Clem. Alex. paed. I 9 p. 103 P. 9 cf. Cicero de off. I 18, 60 ut nec medici nec imperatores nec oratores, quamvis artis praecepta perceperint, quicquam magna laude dignum sine usu et exercitatione consequi possunt, sic officii conservandi praecepta traduntur illa quidem . . ., sed rei magnitudo usum quoque exercitationemque desiderat 12 ss. cf. Sen. ep. 90, 46 virtus non contingit animo nisi instituto et edocto et ad summum adsidua exercitatione perducto*

4 Stobaeus III 29, 78 H. ecl. cum lemm. habent SMA, praemis-
 misso lemm. τοῦ αὐτοῦ: Br. malueris Μουσωνίου <ἐκ τοῦ>
 II. ἀσκ. collatis Musonianis lemmatis reliquis || 6 ἐντεταλ-
 μένως S || 9 v. καθάπερ ἢ τε ἰατρικὴ cum omisisset A¹, v. καὶ
 ἢ μουσικὴ induxit A² et in marg. scripsit καθάπερ ἢ τε ἰατρικὴ
 καὶ μουσικὴ (sic), sed fortasse diversa est manus quae supple-
 mentum marg. scripsit ab ea quae delevit v. καὶ ἢ μουσικὴ ||
 11 αὐτοῦ libri: tacite corr. Meineke || 12 καὶ τὰ SMA Br: κατὰ
 τὰ ex καὶ τὰ fecit A², sicut ci. Gesn.¹ p. 200 mrg.

καὶ τὸν ἐσόμενον ἀγαθὸν ἄνδρα μὴ μόνον ἐκμανθάνειν
 ὅσα μαθήματα φέρει πρὸς ἀρετὴν, ἀλλὰ καὶ γυμνά-
 ζεσθαι κατὰ ταῦτα φιλοτίμως καὶ φιλοπόνως. ἐπεὶ
 πῶς μὲν ἂν εὐθὺς γένοιτό τις σώφρων, εἰ μόνον εἰδείη
 ὅτι οὐ χρὴ ἠτᾶσθαι ἡδονῶν, ἀγύμναστος δ' εἴη ἀντ- 5
 ἔχειν ταῖς ἡδοναῖς; πῶς δ' ἂν δίκαιός τις γένοιτο,
 μεμαθηκώς μὲν ὅτι χρὴ τὸ ἴσον ἀγαπᾶν, μὴ μεμελετη-
 κώς δὲ φεύγειν τὸ πλεονεκτεῖν; πῶς δ' ἂν ἀνδρείαν
 κτησαίμεθα, τὸ μὲν ὅτι μὴ φοβερὰ τὰ δοκοῦντα τοῖς
 πολλοῖς δεινὰ κατανενοηκότες, ἄφοβοι δ' εἶναι εἰς αὐτὰ 10
 μὴ μεμελετηκότες; πῶς δ' ἂν φρόνιμοι γενοίμεθα, τὰ
 μὲν ὡς ἀληθῶς ἀγαθὰ καὶ κακὰ τίνα ἐστὶν ἐγνωκότες,
 μὴ γεγυμνασμένοι δὲ καταφρονεῖν τῶν δοκούντων ἀγα-
 θῶν; διὸ χρὴ τῇ μαθήσει τῶν προσηκόντων ἀρετῇ
 ἐκάστη μαθημάτων καὶ τὴν ἄσκησιν ἐπακολουθεῖν 15
 πάντως, εἴ γε μέλλει καὶ αὐτῆς τῆς μαθήσεως ὄφελός
 τι γενήσεσθαι ἡμῖν. καὶ τοσοῦτω γε χρὴ μᾶλλον ἀσκεῖν
 τὸν φιλοσοφεῖν ἀξιοῦντα ἢ περὶ τὸν ἰατρικῆς ἢ τινος
 τέχνης ὁμοίως ἐφιέμενον, ὅσῳ μείζον καὶ δυσκατεργα-

17 ss. cf. Arr. Epict. diss. II 9, 13 s. διὰ τοῦτο παραγγέλ-
 λουσιν οἱ φιλόσοφοι μὴ ἀρκεῖσθαι μόνῳ τῷ μαθεῖν, ἀλλὰ καὶ
 μελέτην προσλαμβάνειν, εἶτα ἄσκησιν. πολλῶ γὰρ χρόνῳ τὰ
 ἐναντία ποιεῖν εἰθίσμεθα καὶ τὰς ὑπολήψεις τὰς ἐναντίας ταῖς
 ὁρθαῖς χρηστικῶς ἔχομεν. Sen. ep. 95, 8 at haec (sc. sapientia),
 quae artem vitae professa est, nulla re, quo minus se exerceat,
 vetari potest 19 s. Sen. ep. 104, 19 sapientia, ars (ars scripsi:
 res libri) omnium maxima, in itinere colligitur?

4 μὲν sup. lin. suppl. S¹ | μόνων M || 7 γένοιτο μὴ με-
 μαθ. M | ἴσον an ἴσην voluerit M aegre discernas | μελετηκώς
 A¹, corr. A² || 8 ἀνδρείαν M A || 11 μελετηκώτερος A || 13 φρο-
 νεῖν A¹ || 16 μέλλοι A² || 17 τοσοῦτω ex τοσοῦτο corr. S¹ τοσοῦτο
 Br | χρὴ sup. lin. S¹ || 18 τὸν (ante φιλοσ.) M, sed duae litt.
 priores in ras. M² || 19 ὁμοίως S M A Br: corr. Gesn.¹ p. 200 |
 μείζον S M Br, καὶ μείζον A quem suo more sequuntur Gaisford
 et Meineke

στότερον φιλοσοφία παντὸς ἐπιτηδεύματος ἑτέρου. καὶ γὰρ οὖν ἐπὶ μὲν τὰς ἄλλας τέχνας † εἶναι οἱ ἐφιέμενοι αὐτῶν, οὐ προδιεφθαρμένοι τὰς ψυχὰς οὐδ' ἐναντία μεμαθηκότες οἷς μαθησέσθαι μέλλουσιν· οἱ δὲ
 5 φιλοσοφεῖν ἐπιχειροῦντες, ἐν διαφθορᾷ γεγεννημένοι πρότερον πολλῇ καὶ ἐμπεπλησμένοι κακίας, οὕτω μεταίασι τὴν ἀρετὴν, ὥστε καὶ ταύτη πλείονος δεηθῆναι τῆς ἀσκήσεως. πῶς οὖν καὶ τίνα τρόπον τούτοις ἀσκητέον; ἐπεὶ τὸν ἄνθρωπον οὔτε ψυχὴν μόνον εἶναι
 10 συμβέβηκεν οὔτε σῶμα μόνον, ἀλλὰ τι σύνθετον ἐκ τοῖν δυοῖν τούτων, ἀνάγκη τὸν ἀσκούντα ἀμφοῖν ἐπιμελεῖσθαι, τοῦ μὲν κρείττονος μᾶλλον, ὥσπερ ἄξιον, τουτέστι τῆς ψυχῆς· καὶ θατέρου δέ, εἰ γε μέλλει μηδὲν ἐνδεῶς ἔχειν τοῦ ἀνθρώπου μέρος. δεῖ γὰρ δὴ καὶ

9 cf. Diogenes ap. Diog. Laert. VI 70 διττὴν δὲ ἔλεγεν (sc. ὁ Διογ.) εἶναι τὴν ἀσκησιν, τὴν μὲν ψυχικὴν, τὴν δὲ σωματικὴν . . . εἶναι δὲ ἀτελεῖ τὴν ἑτέραν χωρὶς τῆς ἑτέρας κτ.

12 cf. Cic. de fin. V 13, 38 *quibus expositis facilis est coniectura ea maxime esse expetenda ex nostris, quae plurimum habent dignitatis, ut optimae cuiusque partis, quae per se expetatur, virtus sit expetenda maxime. ita fiet, ut animi virtus corporis virtuti anteponatur* e. q. s. 14 cf. Cic. de off. I 23, 79 *exercendum tamen corpus et ita afficiendum est, ut oboedire consilio rationisque possit in exsequendis negotiis et in labore tolerando*

2 εἶναι S solito compendio, MABr: ἔρχονται (sicut ci. Gesn.¹ p. 200 marg.) ex em. A²; ἴασιν ci. Preller hist. philos. p. 440 et Hirschig εἰ(ὄθασιν λέ)ναι Mekler ἴεται Buecheler ||

3 ^{προ}διεφθαρμένοι A² || 5 διαφορᾷ Br || 6 οὕτως M || 9 "εἶναι" μόνον S, μόνον εἶναι MBr μόνην εἶναι A; εἶναι μόνον Tr. p. 165 || 11 διοῖν S¹, corr. S² | post διοῖν distinxit S, sed ante ἀνάγκη litura, qua colon deletum videtur; contra colon post δυοῖν del. et post τούτων posuit A² | τούτων SMABr: tacite corr. Gesn.² p. 204 || 12 ἄξια A¹, corr. A² || 13 v. τουτέστι (τουτ' ἔστιν M) τῆς ψυχῆς secludi iubet Meineke probante Cobeto (mnemos, IX p. 120) | μέλλει etiam A, fallitur Gaisford || 14 ante γὰρ una littera erasa M

τὸ σῶμα παρεσκευάσθαι καλῶς πρὸς τὰ σώματος ἔργα
 τὸ τοῦ φιλοσοφοῦντος, ὅτι πολλάκις αἱ ἀρεταὶ κατα-
 χρῶνται τούτῳ ὄντι ὀργάνῳ ἀναγκαίῳ πρὸς τὰς τοῦ
 βίου πράξεις. τῆς οὖν ἀσκήσεως ἡ μὲν τις ἰδία τῆς
 ψυχῆς μόνης γίνοιτ' ἂν ὀρθῶς, ἡ δὲ τις κοινῇ ταύτης
 τε καὶ τοῦ σώματος. κοινῇ μὲν οὖν ἄσκησις ἀμφοῖν
 γενήσεται, συνεδιζομένων ἡμῶν ῥίγει θάλλει, δίψει
 λιμῶ, τροφῆς λιτότητι κοίτης σκληρότητι, ἀποχῆ τῶν
 ἡδέων ὑπομονῇ τῶν ἐπιπόνων. διὰ γὰρ τούτων καὶ
 τῶν τοιούτων φώννυται μὲν τὸ σῶμα καὶ γίνεται δυσ-
 παθῆς τε καὶ στερεὸν καὶ χρήσιμον πρὸς ἅπαν ἔργον,
 φώννυται δὲ ἡ ψυχὴ γυμναζομένη διὰ μὲν τῆς ὑπο-
 μονῆς τῶν ἐπιπόνων πρὸς ἀνδρείαν, διὰ δὲ τῆς ἀπο-
 χῆς τῶν ἡδέων πρὸς σωφροσύνην. ἰδία δὲ τῆς ψυχῆς
 ἄσκησις ἐστὶ πρῶτον μὲν τὰς ἀποδείξεις προχείρους
 ποιεῖσθαι τὰς τε περὶ τῶν ἀγαθῶν τῶν δοκούντων
 ὡς οὐκ ἀγαθὰ, καὶ τὰς περὶ τῶν κακῶν τῶν δοκούν-
 των ὡς οὐ κακά, καὶ τὰ ἀληθῶς ἀγαθὰ γνωρίζειν τε

6 Diog. Laert. VII 123 τὴν μέντοι ἀσκήσιν ἀποδέξεται (sc. ὁ σπουδαῖος) ὑπὲρ τῆς τοῦ σώματος ὑπομονῆς 14 ss. cf. Cicero de off. I 20, 67 nam et ea, quae eximia plerisque et praeclara videntur, parva ducere eaque ratione stabili firmaque contemnere fortis animi magnique ducendum est, et ea, quae videntur acerba . . . ita ferre, ut nihil a statu naturae discedas, nihil a dignitate sapientis, robusti animi est magnaue constantiae

1 παρᾶσκευάσθαι A, ε superscr. A², ἀ ex ᾶ corr. A¹, ut videtur; fallitur Gaisford || 4 ἰδία Buecheler: διὰ libri, cf. 14 et p. 26 l. 10 || 6 τοῦ om. MBr || 8 λιτότητι an λειτότητι voluerit M aegre dignosco || 9 τῶν ἐπιπόνων S || 12 ὑπομονῆς M sed syllabae ὑπομο in ras. M² || 13 ἀνδρείαν S ἀνδρίαν MABr || 14 ἰδία reposui ex Br: διὰ, sed m. rec. corr. ἰδία S, διὰ MA sed ante δ dubium rasurae vestigium A || 16. 17 τῶν ante ἀγαθῶν et κακῶν deleri iubet Nauck

καὶ διακρίνειν ἀπὸ τῶν μὴ ἀληθῶς ἐθίζεσθαι· εἶτα δὲ μελετᾶν μήτε φεύγειν μηδὲν τῶν δοκούντων κακῶν μήτε διώκειν μηδὲν τῶν δοκούντων ἀγαθῶν, καὶ τὰ μὲν ἀληθῶς κακὰ πάσῃ μηχανῇ ἐκτρέπεσθαι, τὰ δὲ ἀληθῶς ἀγαθὰ παντὶ τρόπῳ μετέρχεσθαι.

Ἐν κεφαλαίῳ μὲν οὖν σχεδὸν εἰρηται, ὁποῖος ἑκάτερος τρόπος ἀσκήσεως· οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ κατὰ μέρος ὡς ποιητέον ἕκαστα, πειράσομαι εἰπεῖν, οὐ διακρίνων οὐδὲ χωρίζων οὐκέτι τὰ τε κοινὰ τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος ἀσκήματα καὶ τὰ ἴδια τῆς ψυχῆς, ἀλλὰ ἀναμιξῆ τὰ ἑκατέρου μέρους διεξιῶν. οὐκοῦν ἐπειδὴ ταῦτα μὲν τυγχάνομεν ἀκηκόετες τε καὶ ὑπειληφότες, ὅσοι γε φιλοσόφου διατριβῆς μετεσχίκαμεν, ὥς οὔτε πόνος οὔτε θάνατος οὔτε πενία κακὸν οὐδαμῶς ἐστὶν οὐδ' ἄλλο τι τῶν κακίας ἀπηλλαγμένων, οὐδ' αὖ πάλιν ἀγαθὸν πλοῦτος ζωὴ ἡδονὴ ἢ τι ἕτερον τῶν μὴ μετεχόντων ἀρετῆς· ὅμως δὲ καὶ ταῦθ' ὑπειληφότες διὰ τὴν ἀπὸ παιδῶν εὐθύς γεγρονυῖαν ἡμῖν διαφθορὰν καὶ τὴν

13 ss. cf. Seneca ep. 82, 14 *istis, quae a nobis indifferentia ac media dicuntur, divitiis, viribus, formae, honoribus, regno et contra morti, exilio, malae valetudini, doloribus quaeque alia aut minus aut magis pertimemus, aut malitia aut virtus dat boni vel mali nomen* 17 cf. Seneca ep. 82, 28 *quomodo opinioniones totius aevi, quibus protinus infantia imbuitur, evincis?*

1 ἀληθιν(ῶν) S scribere instituisse videtur Meklero, sed ἀληθῶν corr. S¹, ἀληθῶς M¹ ἀληθῶν corr. ut videtur M¹, ἀληθῶν A¹ sed ν corr. in σ A² ut videtur, ἀληθῶς Br; ἀληθῶς ἀγαθῶν ci. Meineke v. IV p. LXIII || 3 μήτε A Br Tr. μὴ SM || 4 πασι A¹ || 8 ἕκαστα SA ἅπαντα M Br || 14 οὐδ' ἄλλο τι τῶν] οὐδὲ
τι
ἀλλ' ἄλλο τῶν A, ubi οὐδὲ superscr. A², τι A¹ || 16 ἢ τι (potest etiam ἢ εἰ τι) scripsi: ὅτι SA ἦτι vel ὅτι (accentum corr. M¹) M εἰ τι sed εἰ ex corr. Br οὐδ' ἄλλο τι tacite Gesn.¹ p. 202, sed male ex prioribus || 18 συγγεγονυῖαν mavult Peerlkamp | διαφθορὰν et mox διαφορᾶς A

ὑπὸ τῆς διαφθορᾶς συνήθειαν πονηρὰν πόνου μὲν προσ-
 ερχομένου κακὸν ἡγούμεθα προσέρχεσθαι ἑαυτοῖς, ἡδο-
 νῆς δὲ παραγινόμενης ἀγαθὸν ἡγούμεθα παραγίνεσθαι
 ἡμῖν, καὶ τὸν μὲν θάνατον ὡς ἐσχάτην συμφορὰν
 πεφρίκαμεν, τὴν δὲ ζωὴν ὡς τῶν ἀγαθῶν μέγιστον 5
 ἀσπαζόμεθα, καὶ διδόντες μὲν ἀργύριον ὡς βλαπτό-
 μενοι λυπούμεθα, λαμβάνοντες δὲ ὡς ὠφελούμενοι
 χαίρομεν, παραπλησίως δὲ καὶ ἐπὶ πλειόνων ἄλλων
 οὐκ ἀκολουθῶσ ταις ὀρθαῖς ὑπολήψεσι τοῖς πράγμασι
 χρώμεθα, τῷ δὲ φάυλῳ ἔθει μᾶλλον ἀκολουθοῦμεν. 10
 ἐπεὶ οὖν ταῦτα φημι ταύτῃ ἔχειν, δεῖ τὸν ἀσκοῦντα
 ζητεῖν περιγίνεσθαι ἑαυτῷ τῇ μὲν ἡδονῇ μὴ ἀσμενίζειν,
 τὸν πόνον δὲ μὴ ἐκτρέπεσθαι, καὶ τῷ μὲν ζῆν μὴ φιλη-
 δεῖν, τὸν δὲ θάνατον μὴ δεδιέναι, καὶ ἐπὶ χρημάτων
 μὴ προτιμᾶν τοῦ προῖεσθαι τὸ λαμβάνειν. 15

6 s. cf. Telet. p. 28, 5 ss. et quae olim congescit Gatakerus
 in Marcum Antonin. VIII 33 11 cf. Seneca ep. 82, 16 magna
 exercitatione durandus est animus, ut conspectum eius (sc. mor-
 tis) accessumque patiatur

^δ
 1 ἀπο A, corr. manus dubia || 3 παραγίνεσθαι S παραγίγνε-
 σθαι alii || 9 τοῦ πράγματος A¹ γρ. τοῖς πράγμασι A² || 11 ἔχει
 operarius Gesn.¹ || 12 περιγίνεσθαι libri; περιγίνεσθαι Meineke |
 ἑαυτοῦ Halm lect. Stob. p. 4 (se ipsum vincere) || 13 fort. τὸν
 δὲ πόνον | τῷ MABr: τὸ S || 15 τῷ λαμβ. A

VII.

ΜΟΥΣΩΝΙΟΥ

ΕΚ ΤΟΥ

ΟΤΙ ΠΟΝΟΥ ΚΑΤΑΦΡΟΝΗΤΕΟΝ.

Πρὸς δὲ τὸ ῥᾶον καὶ προθυμότερον ὑφίστασθαι
 τῶν πόνων ἐκείνους, οὓς ἂν ὑπὲρ ἀρετῆς καὶ καλοκά-
 γαθίας μέλλωμεν πονεῖν, ταῦτα λελογίσθαι χρήσιμα·
 πόσα μὲν πονοῦσιν ἔνιοι δι' ἐπιθυμίας κακὰς, ὥσπερ
 οἱ ἐρῶντες ἀκολάστως, πόσα δ' ὑπομένουσιν ἄλλοι τοῦ
 κερδαίνειν χάριν, πόσα δ' αὖτε κακοπαθοῦσιν ἔνιοι θη-
 10 ρώμενοι δόξαν. καίτοι οὗτοι πάντες ὑπομένουσιν αὐ-
 θάρετοι πᾶσαν τάλαιπωρίαν. ἄρ' οὖν οὐχὶ δεινὸν
 ἐκείνους μὲν ὑπὲρ οὐδενὸς τῶν καλῶν ἀνέχεσθαι ταῦτα
 πάσχοντας, ἡμᾶς δ' ὑπὲρ καλοκάγαθίας καὶ τοῦ κακίαν

1 cf. Seneca ep. 31, 4 *labor bonum non est. quid ergo est bonum? laboris contemptio.* ὡς ὁ πόνος οὐκ ἔστι κακὸν quomodo demonstrari possit docet Musonius supra p. 2, 16 ss.

7—11 haec tria sollemniter iungunt Stoici velut Cleanthes hymn. in Iov. 26 ss. vel eodem quo Musonius ordine Chrysippus ap. Plut. de Stoic. rep. 33 p. 1049 D τὸν μὲν φιληδοῦνίαν τὸν δὲ πλεονεξίαν τὸν δὲ φιλοδοξίαν τις ἢ φιλαρχίαν συρρήγγυσιν, vide quae collegit Norden in Fleckeiseni annalium suppl. XVIII p. 338 ss. § πόσα δ' ὑπομένουσιν κτλ.] cf. gnomol. Byz. (Wachsmuth stud. z. d. griech. floril. p. 200) n. 207 Hor. sat. I 1, 28 ss. § ss. cf. Dio Chrys. VIII p. 280 R. Seneca ep. 78, 16

1 Stobaeus III 29, 75 H. eclogam habent cum lemmate SMA Br; pro lemm. *μουσωνίου* nec plura Br || 4 initium eclogae usque ad p. 29, 13 *φίλων ἀληθινός* om. Br | Πρὸς in ras. M rubr. || 6 *μέλλωμεν* A | *λελογίσθαι* M || 7 *ὥσπερ* — 8 *ἀκολάστως* secludi vult Meineke immerito || 8 *πόσοι* S, ubi δ' *ὑπομένουσιν* ut in reliquis, fallitur Gaisford Ecl. II p. 868 | *οἱ* ante *ἄλλοι* add. Tr. p. 162 || 10 *καίτοι* scripsi: καὶ ὅτι libri; praestat fortasse καὶ [ὅτι] οὗτοι, cf. p. 30, 6 || 13 *ἡμᾶς* etiam A, errat Gaisford

μὲν ἐκφυγεῖν τὴν λυμαινομένην ἡμῶν τὸν βίον, κτή-
 σασθαι δὲ ἀρετὴν, ἣ τις ἀπάντων τῶν ἀγαθῶν ἐστὶ
 χορηγός, μὴ πάντα πόνον ἐτοίμως ὑφίστασθαι; καίτοι
 οὐδ' ἂν εἴποι τις ὅσῳ κρεῖττον ἀντὶ μὲν τοῦ πονεῖν,
 ἵνα τύχη τις γυναικὸς ἀλλοτρίας, τὸ πονεῖν, ἵνα παι- 5
 δαγωγῆσθαι τὰς ἐπιθυμίας τὰς ἑαυτοῦ· ἀντὶ δὲ τοῦ
 περὶ χρημάτων ταλαιπωρεῖν τὸ ἀσκεῖν ὥστε ὀλίγων
 δεῖσθαι· πρὸ δὲ τοῦ πράγματα ἔχειν ὑπὲρ δόξης τὸ
 πραγματεύεσθαι ὅπως μὴ δοξοκόπος ᾗ· πρὸ δὲ γε τοῦ
 ζητεῖν, ὅπως ᾗ φθονεῖ τις κακοποιήσθαι τοῦτον, τὸ σκο- 10
 πεῖν ὅπως μηδὲν φθονήσθαι μηδενί· καὶ πρὸ γε τοῦ
 δουλεύειν τισὶ καλουμένοις φίλοις, ὥσπερ οἱ κόλακες,
 τὸ κακοπαθεῖν ἵνα κτήσθαι φίλους ἀληθινούς· καθό-
 λου δὲ τοῦ πονεῖν πᾶσιν ἀνθρώποις ἀναγκαίου ὄντος,
 τοῖς τε τῶν κρεῖττόνων ὀρεγομένοις καὶ τοῖς τῶν χει- 15
 ρόνων, τὸ μὴ πολλῶ εἶναι προθυμότερους πονεῖν τοὺς
 τὰ κρεῖττω μετιόντας <ἦ> οἷς ἐλπίδες μικραὶ τῶν

1 s. cf. Sen. ep. 67, 5 *nullum autem sine virtute bonum est*

1 ἡμῶν A³ || 2 post ἥτις rasura S || 3 πράγματα (sic ut corr. Gesn.¹ p. 198) A e corr.: πράγματος SMA¹ || 9 πραγματεύεσθαι MTr. p. 163: πραγματεύσασθαι SA | δοξοκόπος εἶη libri: δοξοκόπος τις ἢ Halm lect. Stob. p. 3, unde Meineke δοξοκόπος ἢ vel δοξοκοπήσθαι || 10 τοῦτον τὸ σκοπεῖν SA τοῦτον σκοπεῖν M; τοῦτο σκοπεῖν Gesn.¹ p. 198 || 11 μηδὲν fuerat, sed in μηδὲ corr. S¹ (fallitur Gaisford Ecl. II p. 368), μηδὲν Tr.: μὴ δὲ M μὴ A || 12 v. ὥσπερ οἱ κόλακες insiticia esse suspicatur Meineke, sed vide infra p. 59, 7 ὥσπερ οἱ σοφισταὶ et p. 66, 2 || 13 καθόλου] abhinc orditur Br || 16 τῶ SMA: τὸ ex em. A³, Br || 17 ἦ addidit Halm lect. Stob. p. 4, viam monstraverat Peerlkamp p. 311 | ἐλπίδες μικραὶ τῶν πόνων S: ἐλπίδες (ἐλπ. ut assolet M) τῶν μικρῶν (μακρῶν corr. Br¹) πόνων MBr ἐλπίδες τῶν μικρῶν πόνων A superscr. A³

πόνων εἰσίν, ἀτοπώτατον. ἀλλ' οἱ μὲν ἄρα θαυματο-
 ποιολ δύσκολα οὕτως ὑφίστανται πράγματα καὶ τὴν
 ζωὴν παραβάλλονται τὴν ἑαυτῶν, οἱ μὲν εἰς μαχαίρας
 κυβιστῶντες, οἱ δ' ἐπὶ κάλων μετέωροι βαδίζοντες, οἱ
 5 δ' ὥσπερ ὄρνεα πετόμενοι διὰ τοῦ ἀέρος, ὧν τὸ
 σφάλμα θάνατός ἐστιν. καὶ ταῦτα πάντα δρῶσι μικροῦ
 χάριν μισθοῦ· ἡμεῖς δ' οὐκ ἀνεξόμεθα ταλαιπωρεῖν
 ὑπὲρ εὐδαιμονίας ὅλης; οὐ γὰρ ἄλλο τί γε τέλος ἐστὶ
 τοῦ γενέσθαι ἀγαθὸν ἢ τὸ εὐδαιμονεῖν καὶ ζῆν μακα-
 10 ρίως εἰς τὸ λοιπόν. εἰκότως δ' ἂν τις λογιζοίτο καὶ
 τὸ τῶν ζῴων ἐνίων ὁποῖόν ἐστι, πάνυ δὴ δυνάμενον
 ἐντρέπειν ἡμᾶς φιλοπόνους εἶναι. οἱ γοῦν ὄρνυγες
 καὶ ἀλεκτρούνες οὐτ' ἀρετῆς ἐπαίοντες οὐδὲν ὥσπερ ὁ
 ἄνθρωπος οὔτε τὸ καλὸν καὶ δίκαιον εἰδότες οὐδ'
 15 ὑπὲρ τοιούτου πονοῦντες οὐθενός, ὅμως μαχόμενοι

1 cf. Seneca de ira II 12, 5 *istis . . . aut nulla tam per-
 tinacis studii aut non digna merces fuit (quid enim magnifi-
 cum consequitur ille, qui meditatus est per intentos funes
 ire? . . .) et tamen ad finem operis non magno auctoramento
 labor pervenit: nos etc.* Arr. Epict. diss. III 12, 2 δύσκολον γάρ
 ἐστὶ καὶ τὸ ἐπὶ σχοινίον περιπατεῖν καὶ οὐ μόνον δύσκολον, ἀλλὰ
 καὶ ἐπικίνδυνον 7 Seneca l. c. 6 *nos non advocabimus patienti-
 am, quos tantum praemium expectat, felicitis animi immota
 tranquillitas?* cf. G. Heilbut Mus. Rhen. XXXIX p. 311
 12 ss. cf. Sextus Emp. XI 99 ὁρῶμεν γάρ, φασίν, ὡς τινα γεν-
 ναῖα ζῶα, καθάπερ ταῦροι καὶ ἀλεκτρούνες, ἅπερ μηδεμίᾳ αὐ-
 τοῖς ὀποκειμένης τέρψεως καὶ ἡδονῆς διαγωνίζεται μέχρι θανά-
 του 13 ἀλεκτρ.] cf. Philo Περὶ τοῦ πάντα σπουδ. εἶναι ἐλ.
 p. 466 Mang. Lucianus Anach. 86

1 ἀλλ' οἱ MBr: αλλοι (sic) S ἄλλοι A¹ | μεν αρα (sine sp.
 et acc.) S | θαυμαστοποιολ (-οι M) MBr: θαυμαστοποιολ SA¹ ||
 2 δύσκολα om. Br | ὄντως pro οὕτως ci. Meineke minus bene,
 οὕτως intellego nur so, ohne weiteres, mit gleichgültigkeit, cf.
 Teletis rel. p. 28, 9 || 5 πετώμενοι M || 6 δρῶσιν SM || 7 ἀνεξό-
 μεθα M || 8 ἄλλο τι pro ἄλλο τί γε mavult Meineke || 11 δὴ
 MABr: τι S cf. p. 44, 10 || 15 οὐθενός SM οὐθενός ABr

πρὸς ἀλλήλους καὶ πηρούμενοι ἀνέχονται καὶ μέχρι
θανάτου καρτεροῦσιν, ὥστε μὴ ἡττάσθαι θατέρου ὁ
ἕτερος. πόσῳ δὴ μᾶλλον εἰκὸς ἡμᾶς ἀνέχεσθαι τε καὶ
καρτερεῖν, ὅταν ἐπιστώμεθα διὰ τι τῶν καλῶν κακο-
παθοῦντες, ἢ ἵνα φίλοις βοηθήσωμεν ἢ πόλιν ὠφελή- 5
σωμεν ἢ ἵνα γυναικῶν ἢ τέκνων ὑπερμαχήσωμεν, τὸ
δὲ μέγιστον καὶ κυριώτατον, ἵνα ἀγαθοὶ ᾤμεν καὶ
δίκαιοι καὶ σόφρονες, ὃ δίχα πόνων οὐ παραγίνεται
οὐδενί. ὅθεν ἐπεισὶ μοι λέγειν, ὡς ὁ μὴ θέλων πονεῖν
σχεδὸν καταδικάζει αὐτὸς αὐτοῦ μηδενὸς εἶναι ἀγαθοῦ 10
ἄξιος, ὅτι τὰ ἀγαθὰ πόνῳ πάντα κτώμεθα. Ταῦτα μὲν
καὶ τοιαῦθ' ἕτερα εἶπε τότε, ἐπεγείρων καὶ παρορμῶν
τοὺς παρόντας πόνου καταφρονεῖν.

11 Epicharmus ap. Xen. apomn. II 1, 20 τῶν πόνων παλοῦ-
σιν ἡμῖν πάντα τάγαθ' οἱ θεοί. cf. quae collegit Wendland
neu entdeckte fragm. Philos p. 143 s.

4 ὅτε A¹ | ἐπιστώμεθα corr. A²: ἐπιστώμεθα SMABr ||
5 non praefero ἢ <ἵνα> πόλιν || 6 post ὑπερμαχήσωμεν inter-
punctit lenius, fortius post σόφρονες (8) Meineke | ante ἵνα
αὐτοί
quod scripserat ἢ A¹ delevit A || 7 ἵνα ἀγαθοὶ A, unde ἐν'
αὐτοὶ ἀγαθοὶ Meineke | καὶ δίκαιοι om. A || 8 ὃ δίχα A: δίχα
(om. ὃ) SMBr; ὃ suppletum videtur, sed vere | οὐ om. A;
praestat fortasse οὐ περιγίνεται || 10 αὐτοῦ M || 11 πάντα πόνῳ
S || 12 ποτε pro τότε corr. A² || 13 καταφρονεῖν SMBr: μὴ
καταφρονεῖν ATr.

VIII.

ΜΟΥΣΩΝΙΟΤ

ΕΚ ΤΟΥΤ

ΟΤΙ ΦΙΛΟΣΟΦΗΤΕΟΝ ΚΑΙ ΤΟΙΣ ΒΑΣΙΛΕΥΣΙΝ.

Εἰσελθόντος δέ ποτε ὡς αὐτὸν τῶν βασιλέων
 5 τινὸς τῶν ἀπὸ τῆς Συρίας, ἦσαν γὰρ ἔτι τότε ἐν
 Συρίᾳ βασιλεῖς Ῥωμαίων ὑπήκοοι, ἄλλα τε πολλὰ εἶπε
 πρὸς τὸν ἄνδρα καὶ δὴ καὶ ταῦτα. Μὴ οἶου, ἔφη,
 ἄλλω τινὶ μᾶλλον προσήκειν φιλοσοφεῖν ἢ σοί, μηδ'
 ἄλλου τοῦ χάριν μᾶλλον ἢ ὅτι βασιλεὺς τυγχάνεις ὄν.
 10 δεῖ μὲν γὰρ δήπου δύνασθαι τὸν βασιλέα σώζειν ἀν-
 θρώπους καὶ εὐεργετεῖν· τὸν δέ γε σώσοντα καὶ εὐερ-
 γετήσοντα χρὴ ἐπίστασθαι, τί μὲν ἀγαθὸν ἀνθρώπων
 τί δὲ κακόν, καὶ τί μὲν ὠφέλιμον τί δὲ βλαβερόν,
 καὶ συμφέρον γε καὶ ἀσύμφορον· εἰ γε ἀπόλλυνται
 15 μὲν οἱ περιπίπτοντες τοῖς κακοῖς, σώζονται δὲ οἱ τυγχά-
 νοντες τῶν ἀγαθῶν, καὶ εὐεργετοῦνται μὲν οἱ ἀξιού-
 μενοι τῶν ὠφελίμων καὶ συμφερόντων, κακοποιοῦνται
 δὲ οἱ ἐμβαλλόμενοι τοῖς ἀσυμφοροῖς καὶ βλαβεροῖς.

Cf. Plutarchus περὶ τοῦ Ὅτι μάλιστα τοῖς ἡγεμόσι δεῖ τὸν
 φιλόσοφον διαλέγεσθαι p. 776 ss.

1 Stobaeus flor. 48, 67 Mein. ecl. cum lemm. hab. SMA ||
 4 αὐτὸν M sed ὁ in ras. corr. M², A: αὐτῶν S || 5 ἦσαν γὰρ
 ἔτι τότε ἐν Συρίᾳ βασιλεῖς [P. ὁ.] hinc apparet Lucii apomne-
 moneumata scripta esse aliquot annis post 105, vidit Rohde
ueber Lucians schr. Λούκιος ἡ ὄνος p. 26 adn. 1 || 6 ὑπήκοοι,
 post prius o una littera erasa est, fortasse ι S || 9 ἄλλον τοῦ
 MA¹ ἄλλοῦ του A². A codicis manus correctrix per hanc eclog-
 gam fortasse eadem est quae scripsit fol. 158—165, certe eius
 simillima | τυγχάνης A¹ || 11 σώσαντα M || 12 μὲν γὰρ ἀγαθὸν A

ἀγαθὸν μέντοι καὶ κακὸν ἢ συμφέρον καὶ ἀσύμφορον ἢ ὠφέλιμον καὶ βλαβερὸν οὐκ ἄλλου τοῦ διαγινώσκειν ἢ τοῦ φιλοσόφου ἐστίν, ὃς αὐτὸ τοῦτο διατελεῖ πραγματευόμενος, ὅπως μὴδὲ ἐν τούτων ἀγνοήσῃ, καὶ τέχνην πεποιήται ταύτην εἰδέναι τί φέρει πρὸς ἀνθρώ- 5
 πον εὐδαιμονίαν ἢ κακοδαιμονίαν. διὸ φαίνεται δεῖν τὸν βασιλέα φιλοσοφεῖν. καὶ μὴν προσήκει μὲν τῷ βασιλεῖ, μᾶλλον δ' ἀνάγκη ἐστὶν αὐτῷ, τὰ δίκαια βραβεύειν τοῖς ὑπηκόοις, ὡς μῆτε πλεόν ἔχειν μῆτε ἐλατ-
 τοῦσθαι μὴδένα παρὰ τὴν ἀξίαν, ἀλλὰ καὶ τιμῆς καὶ 10
 τιμοῦρας τυγχάνειν τοὺς ἀξίους. ταῦτα δὲ πῶς ποτε δυνηθεῖ ἂν τις δίκαιος οὐκ ὢν; δίκαιος δὲ πῶς ἂν εἴη τις μὴ ἐπιστάμενος δικαιοσύνην, ὁποῖόν τι ἐστίν; πάλιν οὖν καὶ ταύτη φιλοσοφητέον τῷ βασιλεῖ, ὅτι δικαιοσύνην καὶ τὸ δίκαιον οὐκ ἂν ἄλλως φαίνοιτο 15
 γνούς, εἰ μὴ φιλοσοφήσειεν. οὐ γὰρ οὐθ' ὡς οὐχ ὁ μαθῶν μᾶλλον εἰδήσει τὰ δίκαια τοῦ μὴ μαθόντος ἔστιν εἰπεῖν; οὐθ' ὡς οὐκ ἀμαθεῖς εἰσι τῶν τοιούτων πάντες οἱ μὴ φιλοσοφήσαντες. στασιάζουσι γοῦν καὶ πολεμοῦσι περὶ τῶν δικαίων πρὸς ἀλλήλους, οἱ μὲν 20
 ταῦτα φάσκοντες οἱ δὲ ἐκεῖνα δικαιοτέρα εἶναι. καί τρι

20 cf. Plat. Alcib. I p. 112 D

1 καὶ κακὸν scripsi: ἢ κακὸν libri | καὶ ἀσ. M: ἢ ἀσ. SA ||
 2 καὶ βλαβ. MA: ἢ βλαβ. S || 4 ἀγνοήσῃ A²: ἀγνοήση SMA ||
 6 ἢ κακοδ. om. Tr. p. 302 || 7 προσήκειν MA¹ προσήκει SA²:
 corr. Gesn.² p. 336 || 9 ἔχειν μῆτε MA Tr.: ἔχειν μὴδὲ S || 13 post
 δικαιοσύνην praecipit v. καὶ τὸ δίκαιον οὐκ ἂν, sed delevit A ||
 16 οὐχ (οὐχί A¹) ὁ μαθῶν SMA¹ οὐχ ὁ μὴ μαθῶν corr. A²; οὐχί
 ὁ μαθῶν receperunt Gaisford et Meineke, sed οὐχί ortum videtur
 ex scriptura οὐχ' quae est in M, et οὐθ' ὡς οὐχ commenda-
 tur anaphora (οὐθ' ὡς οὐκ 18) || 17 μὴ μαθόντος Halm lect.
 Stob. p. 5: μαθάνοντος SMA μαθόντος A² || 18 ἀμαθής A¹ ||
 21 τοι om. A

περί γε ὧν ἐπίστανται ἄνθρωποι, περὶ τούτων οὐ διαφέρονται· οὔτε περὶ λευκῶν ἢ μελάνων, ἢ θερμοῶν ἢ ψυχρῶν, οὔτε περὶ μαλακῶν ἢ σκληρῶν· ἀλλὰ κατὰ τὰ αὐτὰ περὶ τούτων ἅπαντες φρονοῦσί τε καὶ λέγουσιν· ὥστε καὶ περὶ τῶν δικαίων ὠμονόουν ἂν παραπλησίως, εἴπερ ἦδεσαν ἅ τινα ἐστίν· ἐν ᾧ δ' οὐχ ὁμοουοῦσιν, ἀγνοοῦντες φαίνονται. καὶ οὐδὲ σὺ ταύτης ἐκτὸς εἶ τῆς ἀγνοίας, ὡς ἐγὼ δοκῶ· ὅθεν ἐπιμελητέου σοι τῆς γνώσεως μᾶλλον ἢ ἄλλῳ ὄψου, καὶ τοσοῦτω
10 γε μᾶλλον <ὅσῳ περ> αἰσχίον ἀνδρὶ βασιλεῖ ἢ ἰδιώτῃ εἶναι ἐν ἀγνοίᾳ δικαιοσύνης.

Ἔτι τοίνυν δεῖ μὲν τὸν βασιλέα σωφρονεῖν αὐτόν, δεῖ δὲ τοὺς ὑπηκόους σωφρονίζειν, ἵν' ὁ μὲν ἄρχῃ σωφρόνως, οἱ δ' ἄρχονται κοσμίως, μηδέτεροι δὲ τρυφῶσι·
15 λυμαντικὸν γὰρ ἄρχοντός τε καὶ ἰδιώτου παντός ἢ τρυφή. πῶς δ' ἂν ἢ αὐτός σωφρονήσῃε τις μὴ μελετήσας κρατεῖν τῶν ἐπιθυμιῶν, ἢ ἀκόλαστος ὧν ἄλλους ποιήσῃε σώφρονας; τίς μέντοι ἐπιστήμη πρὸς σωφροσύνην ἄγει πλὴν φιλοσοφίας, οὐκ ἔστιν εἰπεῖν·
20 αὕτη γὰρ διδάσκει μὲν ἐπάνω ἡδονῆς εἶναι, διδάσκει

2 cf. Arr. diss. Epict. I 11, 9 εἰ ἐξηγοῦμεν, ἔφη, περὶ λευκῶν καὶ μελάνων, ποῖον ἂν κριτήριον παρεκαλοῦμεν πρὸς διάγνωσιν αὐτῶν; — Τῶν ὕρασιν, ἔφη. — Τί δ' εἰ περὶ θερμοῶν καὶ ψυχρῶν καὶ σκληρῶν καὶ μαλακῶν, ποῖόν τι; — Τὴν ἀφήν.

2 μελανῶν A || 8 εἰ S: ἢ (sine spir.) M ἢς A¹ | ἐπιμελητέον M || 9 ἄλλο S || 10 ὅσῳ περ' αἰσχίον A², et ὅσῳ αἰσχίον iam recte Gesn.¹ f. 333^v (cf. Musonius supra p. 23, 17 ss.): αἰσχίον libri, sed ὁ τε vel ὁ γε supra lin. add. M². sufficit ὅσῳ, nulla enim in hiatus offensus, at ὅσῳ περ' αἰσχίον Musonius suggerit ipse supra p. 11, 8 || 12 ante Ἔτι plenior distinctio in SM, nescio an etiam in A | δεῖ μὲν τὸν βασιλέα reposui ex M: δεῖ τὸν βασιλέα μὲν SA; τὸν βασιλέα δεῖ μὲν ci. Meineke || 14 ἄρχονται A Tr. p. 303: ἄρχονται SM | τρυφῶσιν M || 16 δὲ A¹ || 17 κρατήσαι A || 19 πλὴν SM πρὸς A πρὸ A²

δ' ἐπάνω πλεονεξίας, διδάσκει δὲ ἀγαπᾶν εὐτέλειαν, διδάσκει δὲ φεύγειν πολυτέλειαν, ἐθίζει δ' αἰδῶ ἔχειν, ἐθίζει δὲ γλώττης κρατεῖν, τάξιν δὲ καὶ κόσμον καὶ εὐσηχημοσύνην περιποιεῖ καὶ ὅλως τὸ ἐν κινήσει καὶ σχέσει πρέπον. ταῦτα δὲ ἀνθρώπων προσόντα παρέχε- 5
ται σεμνὸν καὶ σώφρονα αὐτόν. καὶ δὴ καὶ βασιλεύς, ὅταν ὑπάρχει ταῦτα, μάλιστα ἂν εἴη θεοπρεπής τε καὶ αἰδοῦς ἄξιος. τό γε μὴν ἄφοβον καὶ ἀνέκπληκτον καὶ θαρσαλέον ἔστι μὲν ἀνδρείας ἔργον, πῶς δ' ἂν ἄλλως μᾶλλον ἀνθρώπων ὑπάρξειεν ἢ εἰ τις περὶ θανάτου 10
καὶ πόνου λάβοι πίστιν ἰσχυρὰν ὡς οὐ κακοῖν ὄντοιν αὐτοῖν; ταῦτα γὰρ δὴ τὰ ἐξιστάντα καὶ φοβοῦντα τοὺς ἀνθρώπους ἐστίν, ὃ τε θάνατος καὶ ὁ πόνος, ὅταν ὡς περὶ κακῶν πεπεισμένοι ᾧσιν αὐτῶν· μὴ κακὰ δ' εἶναι ταῦτα φιλοσοφία διδάσκει μόνη. ὥστ' εἰπερ ἀνδρείαν 15
κτητέον τοῖς βασιλεῦσι, κτητέον δὲ παντὸς (ότου) οὖν ἑτέρου μᾶλλον, ἐπιμελητέον τοῦ φιλοσοφεῖν αὐτοῖς, ὡς

4 cf. Cicero de off. I 35, 126 *decorum illud in omnibus factis, dictis, in corporis denique motu et statu cernitur*

2 διδάσκει — πολυτέλειαν om. Tr. || 3 τάξιν δὲ SM: τάξιν τε A || 6 δεῖ pro δὴ A, sed corr. A¹ || 8 ἀνέκπληκτον praeter M etiam SA¹, quid voluerit A² ambiguum || 9 θαρσαλέον SMA θαρσάλειον Tr. illud retinui, quamquam θαρσαλέον libri bis infra | ἀνδρείας A | πῶς — ἄλλως libri, πᾶς — ἄλλος corr. A² || 10 ἀνώ'ου A sed ου del. A² | ὑπάρξειεν M¹ -ξοιεν M² | τις SM τοι A sed deletit A² || 11 πίστιν A¹ || 13 ὅταν ὡς S: ὅτ ὡς (sic) M ὅπως A v. ὅπως — μόνη expunxit A² || 14 δ' εἶναι SM: ἐδόν (i. e. δέον) εἰδέναι A idque ita comprobant Halm l. c. et Meineke, ut ille & insereret post ταῦτα, hic lacunam indicaret. at inutile est δέον εἰδέναι. adsumptum videtur δέον ex p. 36 l. 21 postquam εἶναι abiit in εἰδέναι || 15 ἀνδρείαν SM: ἀνδρίαν τ A¹ ex τ fecit γ A², unde ἀνδρίαν γε recepit Meineke. sed ἀνδρίαν τ nescio an ortum sit ex ἀνδρίαν || 16 οὖν SMA: supplevit A² qui in textu et in margine ὅτου et ὄτουοῦν

οὐκ ἂν ἐτέρως ἀνδρείοις γενομένοις. καὶ δὴ βασιλικὸν μὲν, εἴ τι ἄλλο, καὶ τὸ ἀήττητον ἐν λόγῳ εἶναι καὶ δύνασθαι κρατεῖν ὡσπερ ὄπλοις τῶν μαχομένων, οὕτω λόγοις <τῶν> διαλεγομένων· ὡς ἂν γε ταύτη ἀσθενήσωσιν οἱ βασιλεῖς, ἀνάγκη πολλαῖς περιάγεσθαι αὐτοὺς καὶ βιάζεσθαι τὰ ψευδῆ ὡς ἀληθῆ προσίεσθαι, ὅπερ ἀφροσύνης ἔργον καὶ ἀμαθίας τῆς ἑσχάτης. φιλοσοφία δ' οὐκ οἶδ' εἴ τι <ἄλλο> μᾶλλον ἢ τοῦτο παρέχειν τοῖς μειοῦσιν αὐτὴν πέφυκεν, ὥστε περιεῖναι λόγῳ τῶν πλησίον καὶ τὰ ψευδῆ διακρίνειν ἀπὸ τῶν ἀληθῶν καὶ τὰ μὲν ἐλέγχειν τὰ δὲ βεβαιοῦν. οἱ γοῦν ῥήτορες ὁπότεν ἔλθωσιν εἰς ταῦτό τοις φιλοσόφοις καὶ διδῶσι καὶ λαμβάνωσι λόγον, ἔστιν ὄραν αὐτοὺς συγκρουομένους ἀπορουμένους, ἐναντία λέγειν αὐτοῖς ἀναγκαζομένους· καίτοι ὁπότεν οἱ ῥήτορες, οἱ τοῦτο πεποιημένοι ἔργον λόγους μελετᾶν, ἀσθενέστεροι περὶ λόγους ἀλίσκωνται τῶν φιλοσόφων ὄντες, τί χρῆ τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους ὑπολαμβάνειν; ὅθεν εἴ τι ὄντι βασιλεῖ ἔστιν ἐπιθυμία τοῦ ἐν λόγῳ κράτους, φιλοσοφητέον αὐτῷ, ἵνα μὴ δεδιῆ μηδὲ ταύτη μηδένα ὡς περιγενησόμενον αὐτοῦ, δέον ἀπανταχοῦ ἀδεῆ εἶναι τὸν βασιλέα καὶ θαρραλέον καὶ ἀήττητον.

Καθόλου δὲ τὸν μὲν βασιλέα τὸν ἀγαθὸν ἀνάγκη πᾶσα καὶ λόγῳ καὶ ἔργῳ εἶναι ἀναμάρτητον καὶ τέ-

1 perierunt membranae laesione βασιλικὸν μὲν, 3 τῶν μαχ. οὕτω, 5 -κη πολλαῖς πε- S || 4 οὕτω M² A Tr., οὐ τοῖς M¹ | τῶν om. SMA, suppl. A² | ὡς ἂν τε Tr. || 6 αὐτοῖς idque sine acc. S || 7 periit δ S || 8 ἄλλο addidit Meineke || 9 αὐτὴν M¹ αὐτῆς M² || 13 δίδωσι libri, accentum corr. A² || 14 συγκρουομένους M || 15 αὐτοῖς MA¹ αὐτοῖς ut videtur S, certe Tr. p. 304 || 17 ἀλίσκονται A¹ || 19 λόγοις Tr. || 20 δεδιῆ A¹ || 21 ὡσπερ γενησόμενος Tr. quo deceptus est Gesner || 22 θαρραλέων M¹ corr. M² || 23 μὲν del. A² || 24 εἶναι MA: καὶ εἶναι S

λειον· εἰ περ δεῖ αὐτόν, ὥσπερ ἐδόκει τοῖς καλαισῖς, νόμον ἔμφυχον εἶναι, εὐνομίαν μὲν καὶ ὁμόνοιαν μηχανώμενον, ἀνομίαν δὲ καὶ στάσιν ἀπειργοντα, ζηλωτὴν δὲ τοῦ Διὸς ὄντα καὶ πατέρα τῶν ἀρχομένων ὥσπερ ἐκείνου. τοιοῦτος δὲ πῶς ἂν εἴη τις μὴ φύσει 5 τε διαφοροῦση κεκρημένος παιδείαν τε τὴν ἀρίστην πεπαιδευμένος ἀρετὰς τε ἀπάσας ἔχων, ὅσαι περ ἀνθρώπῳ προσήκουσιν; εἰ μὲν οὖν καὶ ἕτερα ἐπιστήμη ἐστὶν ἢ ποδηγοῦσα πρὸς ἀρετὴν ἀνθρώπου φύσιν καὶ ἀσκεῖν καὶ μετιέναι τὰ καλὰ διδάσκουσα, παραβλητέον 10 ἂν εἴη καὶ συγκριτέον, εἴτε ἐκείνη εἴτε φιλοσοφία κρείττων καὶ ἀποχρῶσα μᾶλλον ἀγαθὸν ἀποδειξάι βασιλέα· καὶ τῇ κρείττονι χρῶντ' ἂν εἰκότως ὁ βασιλεὺς βουλόμενός γε δὴ εἶναι ἀγαθός. εἰ δ' ἄλλη μὲν οὖν οὐδ' ὑπισχνεῖται τέχνη οὐδεμία παράδοσιν καὶ διδα- 15 σκαλίαν ἀρετῆς, <ἀλλ' εἰσὶν> αἱ μὲν περὶ τὸ σῶμα τὸ ἀνθρώπινον καὶ τὰ τούτῳ χρήσιμα πραγματευόμεναι

2 Plato Polit. p. 295 E ss. cf. Clem. Alex. strom. II p. 438 P. ὁ τε Ἐλεάτης ξένος τὸν βασιλικὸν καὶ πολιτικὸν ἄνδρα νόμον ἔμφυχον ἀποφαίνεται. Xenopho inst. Cyri VIII 1, 22. Cic. de leg. III 1, 2 *verèque dici potest magistratum legem esse loquentem.* cf. Diotogenes Stobaei flor. 48, 61 vol. II p. 260, 25 M. Themist. or. V p. 64 b XVI extr. 4 *ζηλωτὴν δὲ τοῦ Διὸς*] cf. Sthenidas Stobaei flor. 48, 63 p. 265, 11 M. *πατέρα τῶν ἀ.*] cf. Sthenidas l. c.

1 *δεῖ* MA: *δι'* S || 4 *ὄντα* SM: *εἶναι* A || 6 *διαφέρουσιν* M¹ corr. M² | *παιδείαν τε* SA: *παιδείαν δὲ* ni fallor M, certe Tr. || 7 *ὅσαις* A || 8 *προσῆκουσι* A¹ || 9 *φύσιν* etiam M¹ *φύσις* M² || 13 *φανείση* ante *κρείττονι* add. A², frustra *recepere* Halm et Meineke || 14 *βουλομένός* Tr. | *γε δὴ* A²: *τε δὴ* SM *τε δεῖ* A¹; *τε* seclusit Gesn.¹ | *μὲν οὖν οὐδ'* A¹: *μὲν οὐδ'* SM *οὖν* delevit et *οὖν* in *οὐχ* mutavit A² || 15 *διδασκαλίαν* Tr.: *διδασκαλαί* SMA¹ || 16 *ἀλλ' εἰσὶν* (vel *εἰσ'*) addidi, *ἀλλ'* iam Gesn.¹ f. 334^v unde *suprascr.* A² | *τὰ περὶ* A sed *τὰ* A² || 17 *τούτου* A | *πραγματευόμεναι* (εἰν in ras. corr. M) libri, nisi quod A² *πραγματεῖονται*, quae correctio repetitur in margine dextro

μόνον, ὅσαι δὲ τῆς ψυχῆς ἐφάπτονται, πάντα σκοπού-
 μенаι μᾶλλον, ἢ ὅθεν αὐτὴ σωφρονήσεται· μόνῃ δὲ φιλο-
 σοφία τοῦτο σκοπεῖται καὶ τοῦτο μηχανᾶται, πῶς ἂν ὁ
 ἄνθρωπος κακίαν μὲν ἐκφύγοι, κτήσασατο δὲ ἀρετὴν· εἰ
 5 ταῦτα ταύτῃ ἔχει, τί ἂν ἄλλο εἴη βασιλεῖ τῷ γε ἀγαθῷ
 εἶναι βουλομένῳ προουργιαίτερον τοῦ φιλοσοφεῖν; μᾶλ-
 λον δὲ πῶς καὶ τίνα τρόπον δύναται ἂν τις βασιλεῦ-
 σαι ἢ βιωῖναι καλῶς, εἰ μὴ φιλοσοφήσειεν; ἐγὼ μὲν
 οἶμαι τὸν βασιλέα τὸν ἀγαθὸν εὐθύς καὶ φιλόσοφον
 10 ἐξ ἀνάγκης εἶναι καὶ τὸν γε φιλόσοφον εὐθύς καὶ
 βασιλικὸν εἶναι.

Πρῶτον δὲ τὸ πρότερον θεασώμεθα. ἄρ' ἔσθ'
 ὅπως βασιλεὺς ἀγαθὸς εἴη τις ἂν μὴ ἄνθρωπος ἀγα-
 θὸς ᾖν; οὐκ ἔστιν εἰπεῖν. ἀγαθὸς δὲ τις ἀνὴρ ᾖν
 15 οὐ καὶ φιλόσοφος εἴη ἂν; νῆ Δία, εἰ γε τὸ φιλοσοφεῖν
 καλοκάγαθίας ἐπιτήδευσις ἔστιν. ὡσθ' ὁ βασιλεὺς ὁ

9 respicitur et illustratur Socratis dictum ap. Platonem de re p. V p. 478 D. quam multi eo usi sint docet Sternbach in gnomol. Vat. 448 14 Dio Prus. or. XIII 28 vol. I p. 187, 1 Arn. Antisthenem fortasse secutus (cf. ab Arnim *Leben und Werke des Dio* p. 259) τὸ γὰρ ζητεῖν καὶ φιλοτιμείσθαι ὅπως τις ἔσται καλὸς καὶ ἀγαθὸς οὐκ ἄλλο τι εἶναι ἢ [τὸ] φιλοσοφεῖν. Sen. ep. 89, 6 *studium illam (sc. philosophiam) virtutis esse dixerunt*

1 πάντας A¹ | σκοπούμεναι SMA: σκοποῦνται A² eademque corr. exstiterat in margine sinistro. et σκοποῦνται et supra ἀλλ' αὐ μὲν — πραγματεύονται μόνον male scripsit Meineke || 2 αὐτῇ sine acc. M | syllabae νήσει e corr. M¹ ut videtur || 3 'aut hic σκοπεῖται leg. aut supra σκοποῦσι' Meineke: σκοπεῖ libri | πῶς ὁ SMA ἂν supra ὁ dedit A², unde πῶς ἂν ὁ Halm et Meineke, sed fortasse verum est πῶς ἂν ἄνθρ., quod teste Gaisfordo offert cod. Par. 1985, aut πῶς ἂν ἄνθρ. || 6 προουργ. τ. φ. S: τ. φ. προουργιαίτερον (-γιέτερον A¹) MA fortasse recte || 7 πῶς καὶ τίνα τρ. MA: καὶ τίνα τρ. S; cf. supra p. 24, 8 || 15 οὐ καὶ φιλ. Halm lect. Stob. p. 6: οὐκ ἀφιλόσοφος SMA οὐκ ἂν φιλόσοφος A²

ἀγαθὸς ἐξ ἀνάγκης εὐθύς καὶ φιλόσοφος εὐρίσκεται
 ὢν. καὶ μὴν ὃ γε φιλόσοφος ὅτι πάντως καὶ βασι-
 λικός, οὕτως ἂν μάθῃσι. τοῦ γὰρ βασιλικῷ δήπου
 ἐστὶ τὸ θύνασθαι καλῶς ἐπιτροπεύειν ἔθνη καὶ πόλεις
 καὶ εἶναι ἄξιον ἀνθρώπων ἄρχειν. τίς δ' ἂν ἢ ἰκα- 5
 νώτερος εἴη πόλεως προστάτης ἢ ἀξιώτερος ἀνθρώπων
 ἄρχειν τοῦ φιλοσόφου; ᾧ γε προσήκει (ἂν περ ἢ ἀλη-
 θῶς φιλόσοφος) εἶναι φρονίμῳ, σώφρονι, μεγαλόφρονι,
 τῶν δικαίων κριτικῷ καὶ τῶν πρεπόντων, καταπρακτικῷ
 τῶν νοηθέντων, καρτερικῷ τῶν ἐπιπόνων· πρὸς δὲ 10
 τούτοις θαρραλέος ἀδεῆς ὑποστατικὸς τῶν δοκούντων
 δεινῶν εἴη ἂν, ἐτι δὲ εὐεργετικὸς χρηστὸς φιλόσοφος.
 τοῦ δὲ τοιούτου τίς ἂν εὐρεθεῖται ἄρχειν ἐπι-
 τηδειότερος ἢ δυνατώτερος; οὐδεὶς. ἂν δὲ μὴ ἔχη
 πολλοὺς τοὺς ὑπακούοντας καὶ πειδομένους αὐτῷ, οὕτω 15
 διὰ τοῦτο τοῦ βασιλικὸς εἶναι ἐστέρηται· ἐξαρκεῖ γὰρ
 καὶ τὸ τῶν φίλων ἄρχειν τῶν ὑπαρχόντων ἢ γυναικός
 τε καὶ παιδῶν, ἢ καὶ νῆ Δία αὐτὸν αὐτοῦ μόνον. καὶ
 γὰρ ἰατρὸς οὐδὲν ἤττον τοῦ θεραπεύοντος πολλοὺς ὁ
 θεραπεύων ὀλίγους, εἰ γε ἔχει τὴν ἐμπειρίαν τὴν ἰατρι- 20
 κήν· καὶ μουσικὸς οὐδὲν ἤττον τοῦ διδάσκοντος πολ-

2 s. cf. Diog. Laert. VII 122 Stob. II p. 108, 26 W.
 18 cf. Teles p. 3, 9 H.

2 ὅτι ex ὅτε corr. S¹ || 3 ἂν μαθησι (sic) M | δήπου (fortasse ex τοῦτο) corr. S¹ || 8 μεγαλόφρονι om. Tr. || 9 τῶν πρεπόντων <διδασκτικῷ> ci. Meineke Stob. vol. IV p. LXX, poterat τ. πρεπ. <περιποιητικῷ> coll. p. 35, 4. sed ne novum praedicatum addatur, dissuadet asyndeton || 12 ἐτι libri, sed supra lin. S¹ | χρηστὸς φιλ. MA: φιλ. χρηστὸς S || 14 ἔχει in ἐχη corr. M¹ || 17 φίλων SM φιλοσόφων A¹, sed ipse corr. A¹. frustra locum sollicitavit Hirschig, cf. Meineke Stob. flor. IV p. LXX || 18 μόνον MA: μόνου (vix enim dubium videtur Meklero) S et sic Tr. || 20 ἔχει A: ἔχοι SM

λους ὁ διδάσκων ὀλίγους, εἴ γε ἔχει τὴν μουσικὴν·
 καὶ ἱππικὸς ὁμοίως τῷ χρωμένῳ πολλοῖς ἵπποις ὁ χρώ-
 μενος ἐνὶ ἡ δυνοῖν, ἂν γε ἐπιστήμων τῆς ἱππικῆς ἢ·
 καὶ δὴ καὶ βασιλικὸς παραπλησίως τῷ κεκτημένῳ πολ-
 5 λους ὑπηκόους ὁ ἔχων ἓνα ἢ δύο τοὺς πειθομένους
 αὐτῷ· μόνον ἔχεται τὴν τοῦ βασιλεύειν ἐμπειρίαν, ὥστε
 καὶ βασιλικὸς εἴη ἂν. διὰ τοῦτό μοι δοκεῖ καὶ Σω-
 κράτης τὴν φιλοσοφίαν πολιτικὴν τε καὶ βασιλικὴν
 ἐπιστήμην ὀνομάζειν, ὅτι ὁ ταύτην ἀναλαβὼν εὐθὺς
 10 πολιτικὸς ἐστὶ. Τοιαῦτα τοῦ Μουσωνίου εἰπόντος,
 ἡσθεῖς ὁ βασιλεὺς τοῖς λόγοις χάριν τε ἔχειν ὠμολόγει
 τῶν εἰρημένων αὐτῷ, καὶ ἀντὶ τούτων, ἔφη, αἴτησον
 ὅ τι βούλει με, οὐ γὰρ ἂν ἀντείποιμί σοι περὶ οὐδε-
 νός. Ὁ οὖν Μουσώνιος, αἰτῶ σε, ἔφη, τούτοις στοι-
 15 χεῖν καὶ ἔπεσθαι τοῖς λόγοις, οὓς ἐπαινεῖς· καὶ γὰρ
 ἐμοὶ οὕτω χαριεῖ μάλιστα καὶ ὠφελήθησιν αὐτὸς οὐχ
 ἐτέρως μᾶλλον.

4 Tel. p. 16, 15 H. τῇ γὰρ αὐτῇ ἐμπειρίᾳ χειρούμενον καὶ
 τοὺς πολλοὺς καὶ τὸν ἓνα . . . καὶ τῇ ἀρχῇ καλῶς καὶ τῇ ἰδιω-
 τεῖᾳ ἔστι χρῆσθαι apte comparavit A. Giesecke 9 cf. Plat.
 rei p. V p. 473 D

1 ἔχει A: ἔχοι SM | ἔχει <τὴν ἐπιστήμην> τὴν μουσικὴν
 subdubitan prop. Meineke || 3 δυνοῖν A: δυνῖν SM || 4 βασιλικὸς S
 -κός ex -κούς (vel κωσ?) corr. M¹ sic ut o ex ω corr. A² | παρα-
 πλησίως ex -πλησίως corr. A² || 9 ταύτησιν in -ην corr. M¹ ||
 10 ἐστὶν M || 16 χαριεῖ A | ὠφελήσῃ tacite et inutiliter Gaisford

IX.

ΜΟΥΣΩΝΙΟΥ

ΕΚ ΤΟΥΤΟΥ

ΟΤΙ ΟΥΤΟ ΚΑΚΟΝ Η ΦΥΓΗ.

Φυγάδος δέ τις οδυρομένου ότι φεύγει, ούτως
 πως παρεμυθήσατο αυτόν. Φυγήν γάρ, ἔφη, πῶς ἂν
 τις μὴ ἀνόητος ὢν βαρύνοιτο; ἦτις ὕδατος μὲν καὶ
 γῆς καὶ ἀέρος, ἔτι δὲ ἡλίου καὶ τῶν ἄλλων ἄστρον
 οὐκ ἀπείργει ἡμᾶς οὐδαμῶς, ἀλλ' οὐδὲ ἀνθρώπων
 ὀμιλίας, ἀπανταχοῦ γὰρ καὶ πάντῃ τούτων μετουσία
 ἐστίν. εἰ δὲ μέρους τινὸς τῆς γῆς ἀφαιρούμεθα καὶ
 τινῶν ἀνθρώπων συνουσίας, τί τοῦτο δεινόν; οὐδὲ
 γὰρ οἴκοι ὄντες ἀπάσῃ τῇ γῇ ἐχρώμεθα, οὐδὲ ἀνθρώ-
 ποὶς ἅπασι συνῆμεν· τοῖς μέντοι φίλοις καὶ νῦν συν-
 εἴημεν ἂν, τοῖς γε ἀληθινοῖς καὶ ὧν προσήκει ποι-
 εῖσθαι τινα λόγον· οὐ γὰρ ἂν οὗτοι προδοῖεν ποτὲ
 ἡμᾶς οὐδ' ἐγκαταλίποιν· εἰ δὲ τινες πλαστοὶ καὶ οὐκ
 ἀληθινοὶ φίλοι εἰσὶ, τούτων ἀπηλλάχθαι κρεῖττον ἢ

1 Cicero Tusc. disp. III 34, 81 *separatim certae scholae sunt de exilio, de interitu patriae*. Πρὸς τοὺς φυγάδας vel Φυγάδες scripsit iam Aristippus teste Diogene Laert. II 84. 85
 6 s. cf. Plut. de exilio p. 601 C Arr. Epict. diss. III 13, 16. 22, 22. Sen. dial. XII 8, 6 15 Sen. ep. 9, 10 *in quid amicum parat? . . . ut habeam quem in exilium sequar*

1 Stobaeus III 40, 9 H. ecl. cum lemm. hab. SLMA; Μου-
 σωνίου om. L, ἐκ τοῦ om. S, ἡ om. M || 4 φεύγει SA φεύγοι L
 φεύγει M¹ | οὔτως SA: οὕτως LM || 8 ἀπείργει SM ἀπείργειν
 compend. L ἀπήργει A¹ || 10 μέρος M | τινὸς τῆς γῆς LMA τῆς
 γῆς τινὸς S || 13 σύνειμεν L || 14 γε] τε M | ἀληθινῶς L | ὧν] ὧ
 L || 17 φίλοι tacite seclusit Peerlkamp | κρεῖττων M

συνείναι αὐτοῖς. τί δ' ; οὐχὶ κοινὴ πατρὶς ἀνθρώπων
 ἀπάντων ὁ κόσμος ἐστίν, ὥσπερ ἡξίου Σακράτης; ὥστ'
 οὐδὲ φεύγειν τῇ γε ἀληθείᾳ τὴν πατρίδα νομιστέον,
 ἂν ἀπέλθῃς ἐντεῦθεν ἐνθα ἔφυς τε καὶ ἐτρέφης, πό-
 5 λεως δὲ μόνον ἔστειρησθαί τινος, ἄλλως τε κἂν ἀξίους
 τις εἶναι ἐπιεικῆς. ὁ γὰρ τοιοῦτος χωρίον μὲν οὐδὲν
 οὔτε τιμᾶ οὔτ' ἀτιμάζει οὕτως ὡς εὐδαιμονίας <ἢ κακο-
 δαιμονίας> αἰτιον· αὐτὸς δὲ ἐν αὐτῷ τίθεται τὸ πᾶν,
 καὶ νομίζει εἶναι πολίτης τῆς τοῦ Διὸς πόλεως, ἢ συν-
 10 ἔστηκεν ἐξ ἀνθρώπων καὶ θεῶν. σύμφωνα δὲ τού-
 τοις λέγει καὶ Εὐριπίδης ἐν οἷς φησιν
 ἅπας μὲν ἀγρ ἀετῷ περάσιμος,
 ἅπασα δὲ χθὼν ἀνδρὶ γενναίῳ πατρίς.
 ὥσπερ οὖν εἴ τις ἐν τῇ πατρίδι ᾧν καὶ ἑτέρων

1 ss. cf. Cic. Tusc. disp. V 37, 108 Plutarch. de exil. p. 600 F
 Arr. Epict. diss. I 9, 1 Sen. dial. VII 20, 5 IX 4, 4 ep. 28, 4
 6 s. cf. Plut. de exil. p. 607 F ἀνθρώπου δ' οὐδεὶς ἀφαιρεῖται
 τόπος εὐδαιμονίαν, ὥσπερ οὐδ' ἀρετὴν οὐδὲ φρόνησιν 8 Anti-
 sthenes Diog. Laert. VI 11 ἀτάραχη γὰρ τὴν ἀρετὴν εἶναι πρὸς
 εὐδαιμονίαν κτέ. Sen. ep. 9, 18 omne intra se donum termina-
 bit et dicet quod Stilbon ille dixit e. q. s. 9 Διὸς πόλεως]
 cf. Marcus Antoninus IV 23 al. Diog. Laert. VII 138 ἐστὶ
 κόσμος . . . σύστημα ἐκ θεῶν καὶ ἀνθρώπων. Cicero de leg. I
 7, 23 de fin. III 19, 64 de deorum nat. II 62, 154 Seneca dial.
 VI 18, 2 VIII 4, 1 Arr. Epict. diss. II 5, 26, ubi vide quae col-
 legit Ypton 13 Eur. fr. 1047 N.² 14 s. 'domus similitudo
 Bionem redolet' olim adnotavimus ad Teletem p. 19, 4; etiam

2 ὥστ' οὐδὲ SM ὡς τοῦδε L ὥστε οὐδὲ A; ὥστε οὐ Tr.
 p. 196 || 3 τῇ γε S, τῆδε L, τῇ γείν (γῆν m. rec. mrg.) τῇ γε M,
 τὴν γῆν τῇ γ' illud del. A || 4 ἀπέλθῃ L || 5 μόνης L | ἐστειρη-
 σθαί A¹ | κἂν ἀξίος S ἂν ἀξίος L καὶ ἀνάξιος M κἂν ἀξίον A¹:
 κἂν ἀξίους A ex em. sic ut coni. Gesn.¹ p. 240 mrg. || 6 τις om.
 A | χωρίον ex em. dupl. A; quid habuerit A¹ ambiguum, videtur
 χωρεῖον || 7 ἢ κακοδαιμονίας addidi, cf. supra p. 33, 6 || 8 αἰτιον
 sed v ex ω corr. M¹; num αἰτιον δν? || 11 λέγει om. L | in
 marg. sinistr. εἰρηππ^δ adscr. M m. rec. || 12 ἀετῷ A¹ αἰετῷ A
 m. dubia

οικίαν οικῶν, οὐκ ἐν ἧ ἐτέχθη, δεινοπαθοίη διὰ τοῦτο
καὶ ὀδύροιο, μάταιος ἂν εἶη καὶ καταγέλαστος· οὕτω
καὶ ὅστις ἐτέρων πόλιν οικῶν, οὐκ ἐν ἧ τυγχάνει γε-
γονῶς, συμφορὰν ἡγεῖται, ὁ τοιοῦτος εἰκότως ἂν ἄφρων
νομίζοιτο καὶ ἀνόητος. καὶ μὴν πρὸς γε τὴν ἐπιμέ- 5
λειαν τὴν ἑαυτῶν καὶ πρὸς κτήσιν ἀρετῆς πῶς ἂν τὸ
φεύγειν ἐνίσταται; ὅποτε γε μήτε μαθησέως μήτε ἀσκή-
σεως [καὶ] ὧν χροῖ ἐργεταί τις διὰ τὴν φυγὴν. πῶς
μὲν οὐκ ἂν ἡ φυγὴ καὶ συνεργοίη πρὸς τὸ τοιοῦτον,
παρέχουσά γε σχολὴν καὶ ἐξουσίαν τοῦ μανθάνειν τε 10
τὰ καλὰ καὶ πράττειν μᾶλλον ἢ πρότερον, ἅτε μὴθ'
ὑπὸ πατριδος τῆς δοκούσης περιελκομένοις εἰς ὑπηρε-
σίας πολιτικὰς μήτε ὑπὸ φίλων τῶν δοκούντων ἢ
συνγενῶν ἐνοχλουμένοις, οἳ τινες ἐμποδίσαι δεινοὶ καὶ
ἀποσπάσαι τῆς ἐπὶ τὰ κρείττω ὁρμῆς; ἤδη δέ τισι καὶ 15
παντάπασι τὸ φεύγειν συνήνεγκεν, ὥσπερ Διογένης, ὃς
ἐκ μὲν ἰδιώτου φιλόσοφος ἐγένετο φυγῶν, ἀντὶ δὲ τοῦ
καθῆσθαι εἰς Σινώπην διέτριψεν ἐν τῇ Ἑλλάδι, ἀσκή-

δεινοπαθεῖν verbum (cf. Telet. p. 13, 2; 44, 15) Bioneum vide-
tur Gieseckeo l. c. p. 46 Henrico de Mueller De Teletis vlocut.
(Frib. Br. a. 1891) p. 58 6 cf. Seneca ep. 74, 28 15 Seneca
de tranquill. an. 9, 3 *exilia interim calamitatesque in remedium
cessere et levioribus incommodis graviora sanata sunt.* Plut. de
cap. ex inimicis util. p. 87 A ἐνιοὶ δὲ καὶ πατριδος στέρησιν καὶ
χρημάτων ἀποβολὴν ἐφόδιον σχολῆς ἐποίησαντο καὶ φιλοσοφίας,
ὡς Διογένης καὶ Κράτης. cf. Diog. Laert. VI 49 init.

οίη

οί

1 οικίαν bis hab. L | δεινοπαθεῖν, non η sed οι videtur ex
α corr. A², οίη scr. m. diversa A || 2 οὕτως LM || 5 λογίζοιτο
A | μὴν] μὴ L | γε om. A || 6 πρὸς om. L | πῶς] add. οὐκ supra
lin. M m. rec. | τὸ] τοῦ M || 7 ἐνίστατο L || 8 καὶ seclusi || 9 οὐν
post μὲν add. A²; recepit Meineke, fortasse recte || 11 μέθ' L ||
12 περιελκόμενος et infra ἐνοχλούμενος compend. L | ὑπὴν in
ὕπηρεσίας add. A² || 15 τισι] τι S || 16 διογέ' L || 17 φεύγων ci.
Cobet mnemos.² II p. 101

σει δὲ τῇ πρὸς ἀρετὴν τῶν φιλοσόφων διήνεγκεν.
 ἄλλοις δὲ γε κακῶς τὰ σώματα διακειμένοις ὑπὸ μαλα-
 κίας καὶ τρυφῆς ἔρρωσεν ἢ φυγῆ, βιασθεῖσιν ἀνδρικό-
 τερον δαιτιάσθαι· καὶ ἴσμεν τινὰς χρονίων νοσημάτων
 5 ἐν τῷ φεύγειν ἀπολυθέντας, ὡσπερ ἀμέλει Σπαρτια-
 τικὸς οὗτος ὁ Λακεδαιμόνιος, ὃς ἀπὸ πολλοῦ ἔχων τὸ
 πλευρὸν κακῶς κακὰ τούτου πολλὰκις νοσῶν διὰ τὴν
 τρυφήν, ἐπειδὴ ἐπαύσατο τρυφῶν, ἐπαύσατο καὶ νοση-
 λευόμενος. ἄλλοις δὲ γε τῶν ἀβροδιαίτων ποδάγρας
 10 ἀπολυθῆναί φασι, πάνν δὴ κατατεινομένους πρότερον
 ὑπὸ τούτου τοῦ πάθους, οὓς ἢ φυγῆ σκληρότερον δαι-
 τιάσθαι συνεδίσασα κατ' αὐτὸ τοῦτο ὑγιεῖς γενέσθαι
 παρεσκεύασεν. οὕτως ἄρα τῷ διακεισθαι κρεῖττον αὐ-
 τοὺς ἑαυτῶν καὶ σῶμα καὶ ψυχὴν συνεργεῖ μᾶλλον ἢ
 15 ἀντιπράττει ἢ φυγῆ.

Ἄλλ' οὐδ' ἀπορεῖν τῶν ἀναγκαίων πάντως ὑπάρχει

5 Spartiatici ut aequalis exemplum de suo dedit Musonius:
 C. Iulium Spartiaticum (cf. CIA III 805 Kanvadias Fouilles
 d' Épid. p. 66 n. 197) intellegendum esse vidit Buecheler mus.
 Rh. LIII p. 166 s. 18 ss. cf. Plut. de exil. p. 601 E

2 τὰ σώματα SLM: τὸ σῶμα A praetulerunt Halm Meineke,
 etiam Cobet proponens κακῶς τὸ σῶμα διακειμένον mnemos. IX
 p. 124. at recte pluralis numerus, cf. Stob. III p. 506, 4 πολλὸ γοῶν
 κάκιον διακειμένους ὄραν ἔστι τὰ σώματα κτ., cogitandus etiam
 ad ἔρρωσεν || 3 φυγῆ ex τρυφῆ corr. S¹ | ἀνδρικό^{τῶ} L || 4 τιάς L ||
 5 ἐπολυθέντας compend. L || 8 τρυφήν reposui ex SLM A: φυγῆν
 Tr. p. 197 | τρυφᾶν M | νοσηλεύόμενος S νοσηλεύεσθαι L νοση-
 λευόμενος M νοσήλευόμενος A || 9 ποδαγῶρας A¹ || 10 κατατεινο-
 μένος SA γε καταπονομέν^{οις} compend. L κατατεινόμενος,
 superscr. ουσ m. rec. (licet hoc aegre possit legi) M || 11 ὡς
 SM οὓς L, A ex em. || 13 τὸ SLM τῷ A¹: πρὸς τὸ ex emend.
 A || 13 αὐτοὺς ἑαυτῶν (ut correxerat Halm lect. Stob. p. 4) L:
 ἑαυτοὺς ἑαυτῶν SMA || 16 πάντως S (ita tamen ut σ prius v
 fuisse videatur), LMA; πάντων Tr.

τοῖς φεύγουσιν. ὅσοι μὲν γὰρ ἀργοὶ καὶ ἀμήχανοι καὶ οὐχ οἰοί τε ἀνδρίζεσθαι, οὗτοι μὲν κἂν τῇ πατρίδι ὄντες ἀποροῦσιν ὡς τὸ πολὺ καὶ ἀμηχανοῦσιν· οἱ δὲ γεννικοὶ καὶ φιλόπονοι καὶ συνετοί, κἂν ὅποι ποτὲ ἔλθωσιν, εὐποροῦσι καὶ διάγουσιν ἀνευδεῶς· καὶ γὰρ 5 οὐδὲ δεόμεθα πολλῶν, ἂν μὴ βουλούμεθα τρυφᾶν·

ἐπεὶ τί δεῖ βροτοῖσι πλὴν δυεῖν μόνον,
Δημητρος ἀκτῆς πάματος; θ' ὕδρηχίου,
ἄπερ πάρεστι καὶ πέφυχ' ἡμᾶς τρέφειν;

λέγω δὲ τοὺς γε λόγου ἀξίους ἄνδρας οὐ τῶν 10

5 καὶ γὰρ κτέ. coloris aliquid habent Bionei, cf. Teles p. 40, 9 ἀρκεῖ γὰρ ταῦτα καὶ εἰς τὸ προσηνῶς καὶ εἰς τὸ θγιεινῶς, ἔαν μὴ τις τρυφᾶν βούληται. Ps.-Lucianus Cyn. 10 (de rebus venereis disserens) ῥᾶδιον θεραπεύειν ταύτην τὴν ἐπιθυμίαν, εἰ μὴ τις ἐθέλοι τρυφᾶν 7 Euripidis fr. 892 N.² (ubi vide testimonia) saepe adscivisse Chrysisippus a compluribus traditur, sed adscivit, quod in Chrysisippo non mirum, praecedentibus Cynicis. testis est Teles qui paulo post Bionis verba illa ἔαν μὴ τις τρυφᾶν βούληται a Musonio et ipsa adhibita pergit sic p. 41, 3 τρυφῇ δέ τοι Πολλῶν ἔδεστών μηχανὰς θηρεύομεν 10 ss. Teles p. 15, 5 ἢ οὐ πολλοῖς ὄφθη τὰ πράγματα κατὰ τὴν τῶν τοιοῦτων ὑπαρξίν ἐπιφανέστερα γενοῦντα φηγάδων γενομένων;

1 ὅσαι M¹ | ἀργοὶ — ἀμήχανοι] ι in utroque vocabulo in ras. M¹ || 4 γεννικοὶ τε καὶ L | ὅπη M || 6 βουλούμεθα LTr. | τρυφῶν A¹ corr. cum A¹ tum A² || 7 καίτοι τί δεῖ Eust. Π. p. 868, 33, τί γὰρ δεῖοι ('i. e. δεόν' Nauck) Sext. Emp. p. 661, 1 | δεῖ om. L | βροτοῖσι om. Eust. | δυεῖν SL et Gell. N. A. 6, 16, 7 | μόνων, ω ex ο S¹ μόνων LM Eust. μόνον corr. A², μόνουιν libri in Stob. flor. c. 3 || 8 δημητρος L | πάματος S¹ LM et libri Stob. III 3, 34, πάματος corr. S² et A | καὶ πάματος pro πάματος θ' Plut. mor. p. 1043 et 1044 | π. θ'] π. τε LM π. τῆς (?) A¹ | ὕδρηχίου L ὕδροχίου A || 9 ἄπερ] ἔ δὴ Sextus Emp. | τρέφειν πέφυχ' ἡμᾶς L || 10 λέγω δὲ Wyttenbach; ἐγὼ δὲ SL δ' ἐγὼ MA¹, ante δ' ἐγὼ glossema σοβ (i. e. στοβαίος) addidit M m. rec., οἶδα δ' ἐγὼ A² ex Gesnero opinor, nam ἐγὼ δὲ — πολλάκις <οἶδα> male Gesn.¹ p. 240 mrg. potest ἐγὼ δὲ λέγω vel ἐγὼ δ' ἡγοῦμαι sim., nisi intercidit fortasse ante v. ἐπεὶ τί δεῖ κτέ. tale ἐπεὶ γε Εὐρι-

ἀναγκαιοτάτων μόνον πρὸς τὸν βίον ῥαδίως ἂν εὐ-
 πορεῖν ἔξω τῆς οἰκείας ἕτας, ἀλλὰ καὶ πολλὰ περι-
 ποιήσεσθαι χροῖματα πολλάκις. ὁ γοῦν Ὀδυσσεὺς παν-
 τὸς φυγάδος ὡς ἂν τις εἴποι ἀθλιώτερον διακείμενος
 5 καὶ μόνος ὦν καὶ γυμνὸς καὶ ναυαγός, ὅμως ἀφικό-
 μενος εἰς ἀνδράπους ἀγνώτας τοὺς Φαίαικας ἐδυνήθη
 χρηματίσασθαι ἀφθόνης. Θεμιστοκλῆς δ' ἐπεὶ ἐφεν-
 γεν οἰκοθεν, οὐ παρὰ μὴ φίλους μόνον, ἀλλὰ καὶ παρὰ
 πολεμίους καὶ βαρβάρους ἐλθῶν τοὺς Πέρσας, τρεῖς
 10 ἔλαβε πόλεις δῶρον, Μυοῦντα καὶ Μαγνησίαν καὶ
 Λάμψακον, ὥστ' ἀπὸ τούτων βιοῦν. Δίαν δὲ ὁ Συρα-
 κούσιος, ἀφαιρεθεὶς ὑπὸ Διονυσίου τοῦ τυράννου τὴν
 οὐσίαν πᾶσαν, ὅτ' ἐξέπιπτε τῆς πατρίδος, οὕτως ἐν τῇ
 φυγῇ χρημάτων εὐπόρησεν, ὥστε καὶ ξενικὸν θρόνον
 15 στρατεύμα, μεθ' οὗ ἦλθεν ἐπὶ Σικελίαν καὶ ἠλευθέ-
 ρωσεν αὐτὴν ἀπὸ τοῦ τυράννου. τίς ἂν οὖν εὐ φρο-
 νῶν εἰς ταῦτ' ἀφορῶν, ἔτι τὴν φυγὴν ἀπορίας αἰτίαν

3 cf. Arr. Epict. III 26, 33 5 Hom. ζ 136 γυμνὸς περ
 ἑῶν 7 Themistoclis exemplum legitur etiam in Teletis
 (p. 15, 11) et Plutarchi (p. 602 H) de exilio commentariis, ita
 tamen ut inter se ipsi, non cum Musonio in singulis conspirent.
 cf. Thuc. I 138, 5

πίδης φησίν, ut haud ita inepte pergere potuerit ἐγὼ δὲ (sc.
 φημί) τοὺς γε κτέ. | λόγους L || 1 μόνον SL μόνον ἢν MA¹ ||
 2 οἰκείας libri: corr. Wendland *Philo und die kynisch-stoische*
diatr. p. 12 | περιποιήσεσθαι (ex aor. corr. S¹) SM *π*ποιήσθαι
 L περιποιήσασθαι (ut tacite Gesn.¹) A || 4 ἀθλιώτερον M¹,
 σ super on scr. m. rec. || 5 μόνως operarius Gesn.² p. 235 ||
 6 τοὺς Φαίαικας circumscribere mavult Meineke | ἡδυνήθη A ||
 7 ἐφηνεν A || 8 οὐ παρὰ μὴ SMA καὶ παρὰ L || 9 τοὺς Πέρσας
 seclusit Meineke || 10 πόλαις compend. L || 11 καὶ post δὲ temere
 addidit Gesn.³ | συρακούσιος libri; Συρακούσιος Meineke || 13 ὅτ'
 SMA ὥστ' L | οὕτως A¹ || 15 ἦλθεν] num κατῆλθεν? || 17 εἰς
 ταῦτ' ἀφορῶν S, om. LMA¹, inter lin. add. A² exemplari Trin-
 cav. adhibito

εἶναι πᾶσι τοῖς φεύγουσιν ὑπολαμβάνοι; ἀλλ' οὐδὲ κακοδοξεῖν πάντως ἀνάγκη τοὺς φυγόντας διὰ τὴν φυγὴν, γνωρίζοιμι γε πᾶσιν ὄντος, ὅτι καὶ δίκαι πολλοὶ δικάζονται κακῶς, καὶ ἐκβάλλονται πολλοὶ τῆς πατρίδος ἀδίκως, καὶ ὅτι ἤδη τινὲς ἄνδρες ἀγαθοὶ ὄντες 5 ἐξηλάθησαν ὑπὸ τῶν πολιτῶν· ὡσπερ Ἀθήνηθεν μὲν Ἀριστείδης ὁ δίκαιος, ἐξ Ἐφέσου δὲ Ἐρμόδωρος, ἐφ' ᾧ καὶ Ἡράκλειτος ὅτι ἔφυγεν ἠβηδὸν ἐκέλευεν Ἐφεσίους ἀπάγξασθαι. ἔνιοι δὲ γε καὶ ἐνδοξότατοι φεύγοντες ἐγένοντο, καθάπερ Διογένης ὁ Σινοπεύς καὶ 10 Κλέαρχος ὁ Λακεδαιμόνιος ὁ μετὰ Κύρου στρατεύσας ἐπ' Ἀραξέρην· καὶ ἄλλους <δ'> ἂν τις ἔχοι βουλόμενος λέγειν πολλοὺς. καίτοι πῶς ἂν εἴη τοῦτο κακοδοξίας αἰτιον, ἐν ᾧ τινες ἐνδοξότεροι γεγόνασιν, ἢ πρότερον ἦσαν;

15

2 *et exilium saepe contemptione omni carere dicit Seneca dial. XII 13, 8, multis fortissimis atque optimis viris iniustis iudiciis tales casus incidisse Cicero ad P. Sittium exulem scribens ep. V 17* 7 Aristidis et Hermodori exempla iuxta posita etsi inverso ordine adfert etiam Cicero Tusc. disp. V 36, 105, ut librum quo Musonius usus est cognatum fuisse appareat ei quem M. Tullius expilaverat. vidit hoc A. Giesecke de exilio diss. p. 55 s. sed de Bione, ut mihi quidem videtur, non recte cogitans || 8 [Ἡράκλειτος] vide Bywater ad Heracl. fr. CXIV p. 44 sq. 11 Clearchus, cum neque apud Plutarchum neque in aliis de exilio commentariis commemoretur, Musonii ipsius memoriae deberi videtur Gieseckeo l. c. p. 51, non accedo

3 γε LA² τε S τὲ M | πολλοὶ A¹ || 6 ἐξελάθησαν M || 8 ὅτι ἔφυγεν resecari iubet Cobet mnemos. IX p. 124 | ἐκέλευεν A | ἐφεσίους M || 9 ἀπάγξασθαι L, Tr. p. 198, ἐπάγξασθαι SM ἐπάγξασθαι dupl. corr. A, sed A¹ videtur fuisse ἐτ' ἀπάγξασθαι || 11 ἐξέρξου S, corr. S² || 12 δ' addidi, cf. p. 55, 9 | ἂν τις ἄλλους L

Νῆ Δί' ἀλλ' Εὐριπίδης φησὶν ἐλευθερίας στέρεσθαι τοὺς φυγάδας, ἐπεὶ καὶ παρρησίας. πεποίηκε γὰρ τὴν μὲν Ἰοκάστην πυνθανομένην Πολυνεῖκους τοῦ υἱέος, τίνα δυσχερῆ τῷ φεύγοντί ἐστίν· ὁ δ' ἀποκρίνεται ὅτι

Ἐν μὲν μέγιστον, οὐκ ἔχει παρρησίαν,

ἢ δ' αὖ πρὸς αὐτὸν

δοῦλον τόδ' εἶπας, μὴ λέγειν ἔτι τις φρονεῖ.

ἐγὼ δὲ φαίην ἂν πρὸς τὸν Εὐριπίδην ὅτι, ὡς Εὐριπίδη, τοῦτο μὲν ὀρθῶς ὑπολαμβάνεις, ὡς δούλου ἐστίν, ἃ φρονεῖ μὴ λέγειν, ὅταν γε δέῃ λέγειν· οὐ γὰρ αἰεὶ καὶ πανταχοῦ καὶ πρὸς ὄντινοῦν λεκτέον ἃ φρονοῦμεν. ἐκεῖνο δὲ οὐ μοι δοκεῖς εὖ εἰρηκέναι, τὸ μὴ μετεῖναι τοῖς φεύγουσι παρρησίας, εἴπερ παρρησία σοι δοκεῖ
15 τὸ μὴ σιγᾶν ἃ φρονοῶν τυγχάνει τις. οὐ γὰρ οἱ φεύγοντες ὀκνοῦσι λέγειν ἃ φρονοῦσιν, ἀλλ' οἱ δεδιότες μὴ ἐκ τοῦ εἰπεῖν γένηται αὐτοῖς πόνος ἢ θάνατος ἢ ζημία ἢ τι τοιοῦτον ἕτερον. τοῦτο δὲ τὸ δέος μὰ Δία οὐχ ἢ φυγῆ ποιεῖ. πολλοῖς γὰρ ὑπάρχει καὶ τῶν ἐν
20 τῇ πατρίδι ὄντων, μᾶλλον δὲ τοῖς πλείστοις, τὰ δοκοῦντα δεινὰ δεδιέναι. ὁ δὲ ἀνδρεῖος οὐδὲν ἤττον φυγὰς ἂν ἤπερ οἴκοι θαρρεῖ πρὸς ἅπαντα τὰ τοιαῦτα,

1 Εὐριπ.] Phoen. 391 sq. eisdem versus impugnat Plutarchus de exilio p. 605 F sq.

1 νῆ δι' SA 'Ενῆ (sed E rubr.) Δία L νηδία M | εὐροπιδης M || 4 υἱέος S L M A; υἱέως Tr. | τίνα — ἐστίν] τί φυγάσιν τὸ δυσχερές; Eur. || 6 μὲν om. L || 9 εὐριπί^{δ'} utrobique L || 10 μὲν supra lin. A² | ὡς] ὅτι A || 12 ὄντινα οὐκ L || 13 εὖ εἰρηκέναι (ut ci. Gesn.¹ p. 242 marg.) L εἰρηκέναι S εὐρηκέναι M εὐρ. vel εὐρηκέναι A¹ εὖ εἰρηκέναι (inserto εἰ) A² || 14 σοι supra lin. A, fortasse A² || 15 τυγχάνοι A || 19 πολλοῦ M

διὸ καὶ λέγει ἂ φρονεῖ θαρρῶν οὐδὲν μᾶλλον ἢ ὅταν ἢ μὴ φυγᾶς, ὅταν φεύγων τύχη. ταῦτα μὲν πρὸς Εὐριπίδην εἶποι τις ἄν· σὺ δ' εἰπέ μοι, ὦ ἑταῖρε, ὅτε Διογένης φεύγων ἦν Ἀθήνησιν, ἢ ὅτε πραθεὶς ὑπὸ τῶν ληστῶν ἦλθεν εἰς Κόρινθον, ἄρα τότε πλείω παρρησιᾶν ἄλλος τις ἐπεδειξάτο Διογένους ἢ Ἀθηναῖος ἢ Κορίνθιος; τί δ'; ἐλευθεριώτερος ἄλλος τις ἢ Διογένης τῶν τότε ἀνθρώπων ἦν; ὅς καὶ Ξενιάδου τοῦ πριαμένου αὐτὸν ὡς δεσπότης δούλου ἤρχεν. καὶ τί δεῖ τὰ παλαιὰ λέγειν; ἀλλ' ἐγὼ σοι οὐ δοκῶ εἶναι 10 φυγᾶς; ἄρ' οὖν ἐστέρημαι παρρησίας; ἄρα ἀφήρημαι τὴν ἐξουσίαν τοῦ ἂ φρονῶ λέγειν; ἤδη δέ με εἶδες ἢ σὺ ἢ ἕτερος ὑποπτήσσοντά τω ὅτι φεύγω; ἢ χεῖρον ἔχειν τὰ πράγματα νομίζοντα νῦν ἢ πρότερον; ἀλλ' οὐδὲ μὰ Δία λυπούμενον ἢ ἀθυμοῦντα διὰ τὴν φυγὴν 15

4 πραθεὶς ὑπὸ τῶν ληστῶν κτέ.] testimonia collegi mus. Rh. XLVII p. 232. conferatur inprimis Diog. Laert. VI 30 (Μένιππος ἐν τῇ Διογένους πράσει commemoratur 29) ἔλεγε (sc. Διογένης) τῷ Ξενιάδῃ τῷ πριαμένῳ αὐτόν, δεῖν πείθεσθαι αὐτῷ, εἰ καὶ δούλος εἴη. Arr. Epict. diss. IV 1, 116 5 ss. cf. Arr. Epict. diss. IV 1, 157 9 s. formulam καὶ τί δεῖ τὰ παλαιὰ λ.; qua iam Thucydides utitur (I 73, 2) illustravimus mus. Rh. I c. p. 222 12 ss. Iulianus epist. ad Themistium p. 343, 22 Hertl. Μουσάνιος ἐξ ὧν ἔπαθεν ἀνδρείως καὶ νῆ Δί' ἤνεγκεν ἐγκρατῶς τὴν τῶν τυράννων ὁμότητα γέγονε γνώριμος κτέ. cf. Lucianus de morte Peregr. c. 18

1 μᾶλλον ἢ ὅταν (ὅτ' ἂν S) ἢ (ἢ M) μὴ φυγᾶς ὅταν φεύγων τύχη (vel -χη) SLM(A)¹: ἢ particulam post μᾶλλον erasit postque φυγᾶς traiecit A²; ἦττον pro μᾶλλον ci. Gesn.¹ mrg. || 3 με pro μοι operarius Gesn.² p. 236 || 5 παρρησιᾶν πλείω A || 6 τις A σ del. al. man. || 8 ξενιά sed δ cum compendio quod -ους dubitanter interpretetur Vitelli L || 9 πριαμόν L || 10 πολλὰ Tr. || 13 ὑποπᾶσσοντα L | τῷ S. τῷ L τῷ M τὸ A | post ὅτι rasura duarum fere litt. A | ἢ χεῖρον ἔχειν SLM ἢ χεῖρον ἔχειν A, ὅτι μοι et ei superscr. A² || 14 τὸ πρᾶγμα primitus L

φαίης ἂν ἔωρακέμαι με. καὶ γὰρ εἰ τὴν πατρίδα τις [ἡμᾶς] ἀφῆρηται, τό γε δύνασθαι φέρειν φυγὴν οὐκ ἀφῆρηται.

Οἷς δὲ λογισμοῖς χρῶμαι πρὸς ἑμαυτόν, ὥστε μὴ
 5 ἀχθεσθαι τῇ φυγῇ, τούτους καὶ πρὸς σὲ εἰποῖμι ἂν.
 δοκεῖ μοι ἢ φυγὴ στερίσκειν μὲν ἄνθρωπον οὐ πάν-
 τως οὐδ' ὧν οἱ πολλοὶ νομίζουσιν ἀγαθῶν, καθάπερ
 ἄρτι ἐδείκνυον. εἰ δ' οὖν καὶ στερίσκοι ἢ τινὸς ἢ
 πάντων τούτων, τῶν γε ἀληθῶς ἀγαθῶν οὐ στερίσκει.
 10 οὔτε γὰρ ἀνδρείαν ἢ δικαιοσύνην ὁ φεύγων ἔχειν κω-
 λύεται, διὸ φεύγει, οὔτε σωφροσύνην ἢ φρόνησιν, οὐδ'
 αὐτὸ ἀρετὴν ἄλλην ἠντινοῦν, αἰ παροῦσαι τε κοσμεῖν
 καὶ ὠφελεῖν πεφύκασιν τὸν ἄνθρωπον καὶ ἐπαινετὸν
 ἀποφαίνειν καὶ εὐκλεῆ, ἀποῦσαι τε βλάπτειν καὶ κατ-
 15 αἰσχύνειν κακὸν ἀποφαίνουσαι καὶ ἀκλεῆ. τούτων δὲ
 ταύτῃ ἐχόντων, εἰ μὲν ἀγαθὸς εἶ οὗτος καὶ τὰς ἀρε-
 τὰς ἔχεις, οὐκ ἂν σε βλάπτοι ἢ φυγὴ οὐδ' ἂν ταπει-
 νοίῃ, παρόντων γε τῶν ὠφελεῖν καὶ ἐπαιρεῖν μάλιστα

6 ss. cf. Stilpo ap. Teletem p. 14, 8 ss. τίνων ἢ φυγῇ (<ἢ> ποίων ἀγαθῶν στερίσκει . . . ἀλλὰ μὴ ἀνδρείας ἢ δικαιοσύνης ἢ ἄλλης τινὸς ἀρετῆς; M. Brutus ap. Sen. dial. XII 8, 1 licet in exilium euntibus virtutes suas secum ferre

2 ἡμᾶς seclusi cf. p. 49, 11 | τότε L || 5 τῇ φυγῇ om. S | εἰποῖμι S εἰποῖμι ἂν L εἰποῖμι. ὧν MA¹, εἰποῖμι' ἂν. Οὐ A ex em. || 6 ἄνθρωπον scripsi: ἄντων sive ἀνθρώπων SLMA; ἀνθρώπους Gesn.¹ p. 242 | πάντων oscitanter Gesn.¹ || 7 ὧν] οὖν M || 8 ἀπεδείκνυον L | στερίσκει A || 10 ἀνδρείαν A | δικαιοσύνην, sed ἔ ex η L || 11 φεύγει, sed εἰ ex ο M¹ | ἢ φρόνησιν] ἢ ex οὐ S¹ | οὐδ' αὐτὸ LMA: οὐδ' S || 14 εὐκλεῆ (ut tacite scripsit Gesn.¹) L εὐκλεινῆ SMA¹ | ἀποῦσας M || 15 τούτων δὲ suppl. A², primaria scriptura ex parte evanuit || 16 οὗτος libri nisi quod ὁ οὗτος A; αὐτός temere Gesn.¹ || 17 βλάπτοι (ut correxerat Halm lect. Stob. p. 5) LM: βλάπτει SA | ταπεινώη (vel -ῶη) SLMA¹: corr. Halm || 18 παρόντος γε τοῦ — δυναμένου Tr.

δυναμένων· εἰ δὲ τυγχάνεις κακὸς ὢν, ἢ κακία σε βλάπτει καὶ οὐχ ἡ φυγή· καὶ τὴν γε λύπην ἢ κακία σοι ἐπάγει, οὐχ ἡ φυγή· διὸ ταύτης ἀπολυθῆναι δεῖ σε σπεύδειν μᾶλλον ἢ τῆς φυγῆς. ταῦτα καὶ πρὸς ἐμ-
 αυτὸν ἔλεγον αἰεὶ καὶ πρὸς σὲ λέγω νῦν. σὺ δ', ἂν 5
 σωφρονῆς, οὐ τὴν φυγὴν δεινὸν ἠγήσῃ εἶναι, ἦν γε φέρουσιν ἕτεροι εὐπετῶς, τὴν δὲ κακίαν ἧς ἐνούσης ἄθλιος πᾶς ὄστις ἂν ἔχη αὐτήν. καὶ γὰρ δὴ δυοῖν ἀνάγκη τὸ ἕτερον, ἢ ἀδίκως ἢ δικαίως σε φεύγειν· εἰ μὲν δὴ δικαίως, πῶς ποτε ὀρθὸν ἢ προσῆκον ἄχθε- 10
 σθαι τοῖς δικαίοις; εἰ δ' ἀδίκως, τῶν ἐξελασάντων τοῦτ' ἂν εἴη κακόν, οὐχ ἡμέτερον· εἴπερ νῆ Δία τὸ μὲν ἀδικεῖν θεομισέστατόν ἐστιν, ὅπερ [ἐν] ἐκείνοις συμβέβηκε· τὸ δ' ἀδικεῖσθαι, ὅπερ συμβέβηκεν ἡμῖν, καὶ παρὰ θεοῖς καὶ παρ' ἀνθρώποις τοῖς ἐπισκεῖσιν 15
 ἐπικουρίας, ἀλλ' οὐχὶ μίσους ἄξιον εἶναι ὑπείληπται.

1 ss. cf. Teles p. 5, 9 ss. 12 ss. cf. Musonius supra p. 11, 7 et quae disputantur p. 52 ss.

5 πρὸς σὲ λέγω νῦν LM'A: νῦν πρὸς σὲ λέγω S || 6 οὐ LA Tr. / ἂν (sic) S ἂν M || 7 εὐπετῶς ἕτεροι L || 8 ἔχη LA: ἔχει SM; ἔχοι Tr. | 9 δὴ ante δυοῖν om. Tr. || 11 ἐξελασάντων SLM ἐξελεασάντων A¹ corr. m.² praeter alius m. correctionem; ἐλασάντων Tr. || 12 ἐν ἐκείνοις libri, nisi quod ἐν abiecit A² || 14 τὸ] τοῦ M || 15 παρ' om. L | ἐπικουρίας SLMA; ἐπιμελείας Tr.

X.

ΜΟΥΣΩΝΙΟΥ

ΕΚ ΤΟΥΤ

ΕΙ ΓΡΑΦΗΝ ΤΥΠΡΕΩΣ ΓΡΑΦΕΤΑΙ ΤΙΝΑ
Ο ΦΙΛΟΣΟΦΟΣ.

5 Ἐβρεως δὲ γραφὴν οὕτ' ἂν αὐτὸς ἔφη γράψασθαι
τινά ποτε οὕτ' ἂν ἑτέρῳ συμβουλευῆσαι οὐδενὶ τῶν
φιλοσοφῶν ἀξιούντων. ἃ γὰρ πάσχοντές τινες ὑβρί-
ζεσθαι δοκοῦσιν, τούτων οὐδὲν εἶναι ὑβριν ἢ αἰσχύνην
τοῖς πάσχουσιν· οἷον λοιδορηθῆναι ἢ πληγῆναι ἢ ἐμ-
10 πτυσθῆναι, ὧν τὸ χαλεπώτατον πληγαί. ὥς δὲ οὕτε
αἰσχρὸν οὕτε ὑβριστικὸν ἔχουσιν οὐδὲν, δηλοῦν Λακε-
δαιμονίων παιδᾶς δημοσίᾳ μαστιγουμένους καὶ ἐπ'

1 conferatur Arr. Epict. diss. I 28 quod caput inscribitur
Ἵτι οὐ δεῖ χαλεπαίνειω ἀνθρώποις καὶ τίνα τὰ μικρὰ καὶ με-
γάλα ἐν ἀνθρώποις. Musonium fortasse respici ab Iuvenale
sat. 13, 181 ss. opinatur Friedlaender praef. Iuven. p. 38
9 Seneca de const. sap. 2, 1 quod . . . (M. Cato) voces improbas
et spurta et omnis alias insanae multitudinis contumelias per-
tulisset comparat O. Rossbach, cui videntur Seneca et Musonium
eodem auctore usi esse 10 ss. cf. Arr. Epict. diss. I 2, 2.

1 Stobaeus III 19, 16 H. ecl. cum lemm. hab. SMABr, sed
pro lemm. μουσωνίου nihil amplius SBr. maximam quidem
partem affert Br in eis quae corollarii instar addidit sub finem
excerptorum f. 66^{r-v}, mediam tantum (Φωνίων δὲ p. 55, 2
— ἀπολογεῖσθαι p. 55, 9) f. 38^r. μουσωνίου ἐκ τοῦ εἰ γραφὴν
ἔβρεως γράψαι δὲ τίνα ὁ φιλόσοφος MA¹, γράφεται pro γράψαι
δέ A nescio qua manu || 5 γράψεσθαι S || 6 ἑτέρῳ ex ἑτέρων
corr. A¹ | οὐδενὶ Br idque tacite scripserat Gesn.¹ p. 152: οὐδὲν
SM^dA¹ || 9 γελασθῆναι (pro πληγῆναι) sed σθ in ras. Br¹ | ἢ
ante ἐμπτ. addit Br, A sed hic supra lin. man. dub.: om.
SM^dTr. || 10 πληγαί Otto Rossbach Bresl. philol. adh. II 3
p 139 adn. 5: πληγή libri

αὐτῷ τούτῳ ἀγαλλομένους. ὁ δὲ φιλόσοφος εἰ μὴ δύναιτο καταφρονεῖν πληγῶν ἢ λοιδορίας, τί ἂν ὄφελος αὐτοῦ εἴη; ὅν γε φαίνεσθαι δεῖ καὶ θανάτου καταφρονοῦντα; ἢ Δία, ἀλλ' ἢ διάνοια τοῦ δρωῦτος αὐτὰ δεινὴ, τὸ ἐπεγγελῶντα καὶ ὑβρίζειν νομίζοντα φαίσει 5 ἢ λοιδορῆσαι ἢ τι τοιοῦτον ποιῆσαι. Δημοσθένους γοῦν καὶ τῷ βλέμματι ὑβρίζειν τινάς, καὶ ἀφόρητα εἶναι τὰ τοιαῦτα, καὶ ἐξίστασθαι τοὺς ἀνθρώπους ὑπ' αὐτῶν ταύτῃ ἢ ἐκείνῃ οἴεται. ταῦτα δὲ οἱ μὲν τὸ καλὸν καὶ τὸ αἰσχρὸν ὅ τι τῇ ἀληθείᾳ ἐστὶν ἀγνοοῦντες καὶ πρὸς 10 τὴν δόξαν κεκνηότες, καὶ αὐτοὶ ὑβρίζεσθαι νομίζουσιν, εἰ τις ἢ προσβλέποι αὐτοὺς πικρότερον ἢ καταγελωφῆ αὐτῶν ἢ πλήττοι ἢ λοιδοροίη. ἀνὴρ δὲ εὖ φρονῶν

1 cf. Diogenes Luciani vit. auct. c. 9 ἦν μαστιγοῖ δέ τις ἢ στρεβλοῖ, τούτων οὐδὲν ἀνιερὸν ἠγάθη. Arr. Epict. diss. III 12, 10 6 Dem. or. XXI 72 p. 537 πολλὰ γὰρ ἂν ποιήσειεν ὁ τόπτων, ὃ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, ὧν ὁ παθῶν ἔνια οὐδ' ἂν ἀπαγγεῖλαι δύναϊδ' ἔτερω, τῷ σχήματι, τῷ βλέμματι, τῇ φωνῇ, ὅταν ὡς ὑβρίζων, ὅταν ὡς ἐχθρὸς ὑπάρχων, ὅταν κουνδύλοις, ὅταν ἐπὶ κόρησ. ταῦτα κινεῖ, ταῦτ' ἐξίστησιν ἀνθρώπους αὐτῶν, ἀήθεις ὄντας τοῦ προσηλακίζεσθαι 13 Seneca ep. 71, 7 quisquis volet, tibi contumeliam faciat et iniuriam, tu tamen nihil patieris, si modo tecum erit virtus

1 εἰ M^dBr: ἦν εἰ S ἢ εἰ A, illud del. A² || 3 αὐτῷ sed ᾧ in ras. corr. B¹ || 4 ἀλλ' ἢ διάνοια om. Tr. p. 124 || 5 δεινὴ M^dA Br: δειν ἢ S; δεῖ ἢ Gesn.¹ | τὸ corr. ex τῷ S | ἐπαγγελῶντα M^d | καὶ SM^dA: ἢ Br; om. Gesn.¹ || 6 τοιοῦτο S || 9 ταύτῃ κτέ.] vide ad 11 || 11 post κεκνηότες habent ταύτῃ (ταύτῃ Br) ἢ ἐκείνῃ οἴεται (οἴονται Br) SM^dA Br quae ex margine irrepisse intellexit qui punctis damnavit in A. v. οἴεται postquam ego animadverti ad prius potius enuntiatum Δημοσθένους κτέ. pertinere, etiam ταύτῃ ἢ ἐκ. illuc (9) retraxit Buecheler, nunc ut patefiat erroris origo: aberraverat librarius a ταύτῃ . . . ad ταῦτα, itaque quae omiserat adiecit in margine. ad οἱ μὲν . . . κεκνηότες subaudi οἴονται || 13 (ante προσβλ.) ἢ ex εἰ corr. A ἢ Br et sic tacite Gesn.¹ p. 152: εἰ SM^d | προσβλέποι M^d || 13 λοιδορεῖ sed εἰ in oi corr. A ubi praeterea oiη addidit man. dub.

καὶ νοῦν ἔχων, οἶον εἶναι δεῖ τὸν φιλόσοφον, ὑπὸ
 οὐδενὸς τούτων ταράττεται, οὐδ' οἴεται τὸ πάσχειν
 αὐτὰ αἰσχρὸν, ἀλλὰ τὸ ποιεῖν μᾶλλον· ἐπεὶ τί καὶ ὁ
 πάσχων ἀμαρτάνει; ὁ δὲ ἀμαρτάνων εὐθὺς καὶ ἐν
 5 αἰσχύρῃ ἐστίν, ὁ μὲντοι πάσχων ὡς οὖν οὐχ ἀμαρτάνει
 καθόσον πάσχει, οὕτως οὐδὲ ἐν αἰσχυρῷ οὐδενὶ γίνεται.
 ὕθεν οὐδ' ἐπὶ δίκας οὐδ' ἐπ' ἐγκλήματα προέλθοι ἂν
 ὁ νοῦν ἔχων, ἐπέπειθ' οὐδ' ὑβρίσθαι ἂν δόξειεν· καὶ
 γὰρ μικρόψυχον τὸ ἀγανακτεῖν ἢ ἐπιτείνεσθαι περὶ
 10 τῶν τοιούτων· πράως δὲ καὶ ἡσύχως οἴσει τὸ συμβάν,
 ἐπεὶ καὶ πρέπον τοῦτο τῷ βουλομένῳ εἶναι μεγαλό-
 φρονι. Σωκράτης γοῦν οὕτω διακειμένος φανερός ἦν,
 ὃς δημοσίᾳ λοιθορηθεὶς ὑπ' Ἀριστοφάνους, οὐχ ὅπως
 ἠγανάκτησεν, ἀλλὰ καὶ ἐντυχῶν ἡξίου αὐτὸν εἰ καὶ
 15 πρὸς ἄλλο τι τοιοῦτον βούλοιο χρῆσθαι αὐτῷ. ταχῶ

3 τὸ μὲν ἀδικεῖν τοῦ ἀδικεῖσθαι χειρὸν νομίζειν inculcatur
 supra p. 11, 7. cf. Plat. Crit. p. 49 B Arr. diss. Epict. IV
 5, 10. de Phocione commonet Peerlkamp quem dixisse nar-
 rat Aelianus v. h. II 16 βούλομαι μᾶλλον τι ὑπ' ἑμῶν παθεῖν
 κακὸν αὐτὸς ἢ αὐτὸς τι ἑμᾶς κακῶς δεῖσθαι 13 cf. Plat. de
 lib. educ. p. 10 C Sen. dial. II 18, 5 VII 27, 2 Ael. v. h. V 8 ||
 14 εἰ καὶ πρὸς ἄλλο τι κτέ.] cf. Ps.-Plutarchus περὶ ἀσκήσεως
 mus. Rh. XXVII p. 528

1 ὅπ' Br || 3 ἐπεὶ τί Buecheler: ἐπεὶ τι SM^dBr ἐπεὶ τοι A;
 ἐπειδὴ Gesn.¹ p. 152 || 4 ὁ δὲ ἀμαρτάνων — 5 ἀμαρτάνει suppl.
 A manu antiqua, fortasse prima in margine v. λείπει prae-
 misso | ὁ δὲ SM^dA Br; ὁ μὲν Gesn.¹ || 5 ὁ μὲντοι SM^dBr: ὁ δὲ
 τι A; ὁ δὲ Gesn.¹ | ὡς οὖν scripsi: ὅσον SM^d ὡσερ A Br | οὐχ
 Br || 6 καθόσον πάσχει libri nisi quod ob compendiose superscr.
 A² | οὐδ' recte A || 7 προέλθοι Br idque coniecerat Meineke:
 προσέλθοι SM^dA; εἰσέλθοι Tr. p. 125 || 12 Σωκράτης δημοσίᾳ
 — 15 χρῆσθαι αὐτῷ legitur in gnomol. Par. 281 Sternb. || 13 ὃς
 SM^dA Br: ὃς γε ex em. A², inde Gaisford et Meineke | οὐχ
 ὅπως οὐχ ἠγανάκτησεν gnomol. Par. || 14 καὶ (post ἀλλὰ) om. A ||
 15 ἐντυχῶν αὐτῷ ἡξίου, εἰ καὶ πρὸς ἄλλο τι βούλοιο τοιοῦτον
 χρῆσθαι αὐτῷ gnomol. Par. | post αὐτῷ habet ἐν ἡθει ἀνα-

γ' ἂν ἐκείνος ἐν ὀλίγοις λοιδορούμενος ἐχαλέπηεν, ὃς οὐδὲ ἐν θεάτρῳ λοιδορηθεὶς ἠγανάκτει. Φωκίων δὲ ὁ χρηστός, τῆς γυναικὸς αὐτοῦ προπηλακισθείσης πρὸς τινος, τοσοῦτον ἐδέησεν ἐγκαλεῖν τῷ προπηλακίσαντι, ὥστε ἐπεὶ δεῖσας ἐκείνος προσῆλθέ τε καὶ συγγνώμην 5 ἔχειν ἠξίου τὸν Φωκίωνα, φάσκων ἠγνοηκέναι ὅτι ἦν ἐκείνου γυνή, εἰς ἣν ἐπλημμέλει· ἀλλὰ ἢ γε ἐμὴ γυνή οὐδέν' ἔφη ὑπὸ σοῦ πέπονθεν, ἕτερα δὲ τις ἴσως ὥστε οὐδὲ χρὴ ἐμοὶ σὲ ἀπολογεῖσθαι'. καὶ ἄλλους δὲ πολλοὺς ἄνδρας ἔχοιμ' ἂν λέγειν πειραθέντας ὕβρεως, 10 τοὺς μὲν ἐκ τινων γλώσση πλημμεληθέντας, τοὺς δὲ χειρὶν ὥστε αἰκισθῆναι τὸ σῶμα· καὶ οὔτε ἀμυνάμενοι φαίνονται τοὺς πλημμελήσαντας, οὔτε ἄλλον τρόπον ἐπέξελθόντες, ἀλλὰ πάνυ πράως ἐνεγκόντες τὴν ἀδικίαν αὐτῶν. καὶ γὰρ δὴ τὸ μὲν σκοπεῖν, ὅπως ἀντι- 15

§ hanc ipsam, ut videtur, de Phocione narratiunculam respexerit Marcus Antoninus XI 13, vide quae monuit G. Heilbut mus. Rh. XXXIX p. 310 15 ss. cf. Pittacus Stobaei III 19, 15 H. συγγνώμη τιμωρίας ἀμείνων· τὸ μὲν γὰρ ἡμίφρον φύσεώς ἐστι, τὸ δὲ θηριώδους. Arr. Epict. diss. II 10, 14 Seneca de ira III 27, 1 Philodemus anth. Pal. V 107 (Phil. Gad. epigr. p. XII

γνωστέον A¹ sed postmodo expunctum utpote scholium; ἐν ἡθεὶ etiam Br in margine man. dub. ἡθικῶς ἀναγ(ν)ωστέον in marg. Macarius Chrys. || 1 γὰρ pro γ' ἂν M^d | ἐν ὀλίγοις om. M^d Br || 2 de Phocione historiola recurrit gnomol. Par. 280 Sternb. | δὲ ὁ χρηστός om. gnomol. Par. || 3 πρὸς τινος om. gnomol. Par. || 5 ἐπεὶ δεῖσας libri nisi quod ἐπιδείσας S ἐπιιδῆ δεῖσας gnomol. Par. | ἐκείνο M^d || 6 Φωκίωνα M^d || 7 ἀλλ' ἢ γε ἐμὴ γυνή' Φωκίων εἶπεν 'οὐδὲν ὑπὸ σοῦ' κτῆ. gnomol. Par. || 9 οὐδ' ἐμοὶ καλὸν ἐστὶ σε ἀπάγειν εἰς τὸ δικαστήριον gnomol. Par. inepte | ἐμὲ A¹ ἐμοὶ A² | γε pro σὲ Tr. p. 125 || 10 πολλοὺς Hirschig misc. philol. (Tr. ad Rh. s. 1849) p. 188: παλαιούς libri || 11 ἐν (sic) ex ἐκ corr. A | τινος pro τινων Br || 12 ἀμυνάμενοι (ἀμυνόμενοι sed prius ο in ras. Br¹) φαίνονται SM^d A Br; ἀμυνάμενοις φανῆναι temere Gesn.² qui mox ἐξελθόντας (ἐξελθόντες Tr.) et ἐνεγκόντας || 15 ἀντιθέξεται SM^d Br, ex em. A²; ἀντιδήξεται Tr.

δῆξεται τις τὸν δακόντα, καὶ ἀντιποιήσῃ κακῶς τὸν
 ὑπάρξαντα, θηρίου τινὸς οὐκ ἀνθρώπου ἐστίν, ὡς
 οὐδὲ τοῦτο λογίσασθαι δύναται, ὅτι τὰ πολλὰ τῶν
 ἁμαρτανομένων ὑπ' ἀγνοίας τε καὶ ἀμαθίας τοῖς ἀν-
 5 θρώποις ἁμαρτάνεται, ὧν ὁ μεταδιδαχθεὶς εὐθὺς παύ-
 εται· τὸ δὲ δέχεσθαι τὰς ἁμαρτίας μὴ ἀγρίως, μηδὲ
 ἀνήκεστον εἶναι τοῖς πλημμελήσασιν, ἀλλ' αἴτιον εἶναι
 αὐτοῖς ἐλπίδος χρηστῆς, ἡμέρου τρόπου καὶ φιλανθρώ-
 που ἐστίν. πόσῳ δὴ κρείττον οὕτως ἔχοντα φαίνεσθαι
 10 τὸν φιλόσοφον, ὥστε συγγνώμης ἀξιοῦν εἴ τις πλημ-
 μελήσειεν εἰς αὐτόν, ἢ δοκεῖν μὲν ἀμύνειν ἑαυτῷ δι-
 καζόμενον καὶ ἐγκαλοῦντα, τῇ δὲ ἀληθείᾳ ἀσχημονεῖν,
 ἀνακόλουθα τοῖς ἑαυτοῦ λόγοις πράττοντα; εἴ γε λέγει
 μὲν, ὡς οὐκ ἂν ἀδικηθεῖη ποτὲ ὁ ἀγαθὸς ἀνὴρ ὑπὸ

Kaib.) τὸν με δακόντα δακεῖν. cf. Aristonymus Stobaei III
 4, 106 p. 246, 5 H. 2 cf. Arr. Epict. diss. IV 1, 120. 5, 10

3 Arr. Epict. diss. I 26, 6 τί οὖν ἐστὶ τὸ αἴτιον τοῦ ἁμαρ-
 τάνειν με; ἢ ἀγνοία. Sen. de ira I 14 8s. cf. Sen. de ira I
 14, 3 *quanto humanius mitem et patrium animum praestare*
peccantibus et illos non persequi, sed revocare 10 συγγνώ-
 μης ἀξιοῦν] cf. Arr. Epict. II 22, 36 IV 1, 147 13 s. Sen. de
 const. sap. 2, 4 *tutus est sapiens nec ulla affici aut iniuria aut*
contumelia potest epist. 71, 7 al.

1 δακόντα tacite Welcker Theogn. p. LXXXV: δάκνοντα
 libri | ἀντιποιήσῃ Br, ex em. A²: ἀντιποιήσῃ SM^aA || 2 ὑπάρ-
 ξοντα S | θηρίων Tr. | ὡς scripsi: ὅς libri || 3 τὰ om. Br || 4 ὑπὸ
 M^aBr || 7 ἀνήκεστον SM^aA Br; ἀνήκεστον Tr. quo abductus
 ἀνήκεστον scr. Gesn.¹ p. 162 | πλημμελήμασιν A | ἀλλ' αἴτιον
 εἶναι Buecheler: ἀλλὰ τι μὲν εἶναι SM^aA ἀλλὰ τι νέμειν Br
 quod commendabat Beving *remarques crit.* p. 21 || 9 πόσῳ δὴ
 usque ad fin. om. Br | δὴ sed ἡ ex ε corr. S¹ δὴ M^aA quod
 recepi coll. p. 31, 3: δὲ Tr. || 11 μὲν SM^a: μὴ A | δικαζόμενον
 et 13 λόγοις] litteras ex parte evanidas refecit S m. rec. || 12 ἀλη-
 θεία M^aA: ἀληθείη S | ἀσχημονεῖν] ἀσχημον in ras. scr. m. ni
 fallor rec. S || 13 εἴ τε M^a || 14 ὁ om. operarius Gesn.² | ἀνὴρ
 SA: ἀνθρώπος M^a

κακοῦ ἀνδρός· ἐγκαλεῖ δ' ὡς ἀδικούμενος ὑπὸ ἀνθρώπων πονηρῶν αὐτὸς ἀξιῶν ἀγαθὸς εἶναι.

XI.

ΜΟΥΣΩΝΙΟΥ

ΕΚ ΤΟΥΤ

ΤΙΣ Ο ΦΙΛΟΣΟΦΩΙ ΠΡΟΣΗΚΩΝ ΠΟΡΟΣ. 5

Ἔστι καὶ ἕτερος πόρος οὐδὲν τούτου κακίων, τάχα δὲ καὶ ἀμείνων νομισθεῖς ἂν οὐκ ἀλόγως ἀνδρὶ γ' εὐρώστῳ τὸ σῶμα, ὃ ἀπὸ γῆς, ἂν τ' οὖν ἰδίαν ἔχη τις ἔν τε καὶ μῆ. πολλοὶ γὰρ δὴ καὶ ἀλλοτριάν γῆν γεωργούντες, ἢ δημοσίαν ἢ ἰδιωτικὴν, δύνανται τρέφειν οὐ μόνον αὐτούς, καὶ τέκνα δὲ καὶ γυναῖκας· ἐνιοὶ γε δὴ καὶ εἰς ἄγαν ἀπὸ τούτου εὐποροῦσιν, αὐτουργικοὶ καὶ φιλόπονοι ὄντες. ἀμείβεται γὰρ ἡ γῆ κάλλιστα καὶ δικαιοτάτα τοὺς ἐπιμελομένους αὐτῆς, πολλαπλάσια ὧν λαμβάνει διδοῦσα καὶ ἀφθονίαν παρ- 15

6 Cic. de off. I 42, 151 *omnium autem rerum, ex quibus aliquid acquiritur, nihil est agri cultura melius e. q. s.* Columella de re r. praef. *superest . . . unum genus liberale et ingenium rei familiaris augendae, quod ex agricolatione contingit*

14 δικαιοτάτα] cf. Xenoph. oecon. 5, 12 Aristot. oecon. 1, 2 p. 1843^a 28 Verg. georg. II 459 s.

2 αὐτὸς om. S || 3 Stobaeus flor. 56, 18 Mein. ecl. cum lemm. hab. S.M.A. praecessisse alteram dissertationis partem a gnomologo praetermissam apparet ex initio Ἔστι καὶ ἕτερος, perspexit Peerlkamp p. 280 || 6 fuerit olim apud Lucium <Ἄλλ' > ἔστι καὶ ἔτ. vel Ἔστι <δὲ > καὶ ἔτ. || 7 ἀμείνω S | νομισθεῖη Wakefield || εὐρώστῳ A¹. correxit plurima in hac ut in reliquis Musonii eclogis A². omitto res levioris momenti velut interpunctionum correctiones || 11 ἐαυτοῦς A || 12 δὴ Peerlkamp: δὲ libri | εἰς ἄγαν poterant memorare Kühner et Gerth *Ausf. gr.* II 1 p. 540 sicut εἰς ἄλλος

έχουσα πάντων τῶν ἀναγκαίων πρὸς τὸν βίον τῷ βου-
 λομένῳ πονεῖν, καὶ ταῦτα μὲν σὺν τῷ πρόποντι, σὺν
 αἰσχύνη δ' οὐδὲν αὐτῶν. οὐ γὰρ ἐστὶν ἀνθρώπων
 οὐδεὶς μὴ θρυπτικός γε μηδὲ μαλακὸς ὢν, ὃς ἂν φαίη
 5 τῶν γεωργικῶν ἔργων <ὅτι> οὐκ αἰσχρὸν ἢ ἀνάρμοστον
 ἀνδρὶ ἀγαθῷ εἶναι. πῶς μὲν γὰρ οὐ καλὸν τὸ φυτεύ-
 ειν; πῶς δὲ τὸ ἀροῦν; πῶς δὲ τὸ ἀμπελουργεῖν; τὸ δὲ
 σπεῖρειν, τὸ δὲ θερίζειν, τὸ δὲ ἀλοᾶν, οὐ πάντ' ἔλευ-
 θέρια ταῦτα καὶ ἀνδράσιν ἀγαθοῖς πρόποντα; καὶ μὴν
 10 τὸ ποιμαίνειν ὥσπερ Ἡσίοδον οὐ κατήσχυνεν οὐδ'
 ἐκώλυεν εἶναι θεοφιλῆ τε καὶ μουσικόν, οὕτως οὐδ'
 ἂν ἄλλον οὐδένα κωλύσειεν. ἐμοὶ μὲν δὴ καὶ ἀρεστὸν
 τοῦτο πάντων τῶν ἐν γεωργίαις ἔργων, ὅτι τῇ ψυχῇ
 παρέχει σχολὴν πλείονα διανοεῖσθαι τι καὶ ζητεῖν παι-
 15 δείας ἐχόμενον. ὅσα μὲν γὰρ ἔργα πάντ' ἐντείνει τὸ
 σῶμα καὶ κάμπτει, ταῦτα καὶ τὴν ψυχὴν ἀναγκάζει
 πρὸς αὐτοῖς εἶναι μόνοις ἢ μάλιστα συννευτεινομένην
 τῷ σώματι· ὅσα δὲ τῶν ἔργων ἐφήσει μὴ ἄγαν ἐντε-
 τάσθαι τὸ σῶμα, ταῦτ' οὐκ ἀπειργεῖ τὴν ψυχὴν ἐκλογί-
 20 ζεσθαι τι τῶν κρείττωνων καὶ τῶν τοιούτων λογισμῶν
 αὐτὴν αὐτῆς γίνεσθαι σοφωτέραν, οὐ δὴ καὶ μάλιστα

3 πάντα μὲν prop. Hirschig, poterat καὶ <πάντα> ταῦτα
 μὲν sim. || 4 γε (ut Wakefield) SM: τε ATr. || 5 ὅτι οὐκ ci.
 Gesn.¹ f. 356 mrg: οὐκ SMA ὅτι suprascr. A² || 6 μὲν om. A |
 οὐ om. A¹ || 8 τὸ δὲ οὐ πάντ' fere S, unde τὸ δὲ ἀλοᾶν, τὸ δὲ
 <λικμᾶν>, οὐ πάντ' frustra conii. Meineke | ἐλευθερία SMA¹
 ἐλεύθερα A²: corr. Gesner || 10 κατήσχυνεν sed ἢ ex ai A¹ |
 οὐδὲ ἐκ. Tr. et ut videtur A || 12 μὲν δὴ καὶ ἀρεστὸν SM μὲν
 καὶ ἀρεστὸν A¹ γὰρ inseruit A². μὲν δοκεῖ ἄριστον Pflugk, quod
 immerito recepit Meineke proponens tamen μὲν δὴ καὶ ἀρεστό-
 τατον. hoc verum videtur, nisi fuit <μάλιστ'> ἀρεστὸν cf. p. 59, 2
 14 διανοεῖσθαι A | τι Geel in editione Peerlkampi: τε SMA ||
 15 ἐχόμενα A² | γὰρ om. A¹ || 19 τῷ σώματι αὐτοῦ ἀπειργεῖ S
 τὸ σῶμα ταύτου ἀπειργεῖ M τὸ σῶμα τ' αὐτοῦ ἀπειργεῖ A¹:
 distinxit A² || 21 αὐτὴν αὐτῆς γίνεσθαι M

πᾶς φιλόσοφος ἐφίεται. διὰ ταῦτ' ἐγὼ τὴν ποιμενικὴν ἀσπάξομαι μάλιστα· εἰ γε μὴν ἅμα φιλοσοφεῖ τις καὶ γεωργεῖ, οὐκ ἄλλον ἂν παραβάλοισι τούτῳ βίον οὐδὲ πορισμὸν ἕτερον προτιμήσαιμι ἂν. πῶς μὲν γὰρ οὐ κατὰ φύσιν μᾶλλον ἀπὸ γῆς, ἢ τροφός τε καὶ μήτηρ 5 ἐστὶν ἡμῶν, ἢ ἀπ' ἄλλον του τρέφεσθαι; πῶς δ' οὐκ ἀνδρικότερον τοῦ καθῆσθαι ἐν πόλει, ὥσπερ οἱ σοφισταί, τὸ ζῆν ἐν χωρίῳ; πῶς δ' οὐχ ὑγιεινότερον τοῦ σκιατροφεῖσθαι τὸ ἐξω διαιτᾶσθαι; 'τί δέ; ἐλευθεριώτερον αὐτὸν αὐτῷ μηχανᾶσθαι τὰ ἀναγκαῖα ἢ παρ' ἐτέρων 10 λαμβάνειν;' ἀλλὰ φαίνεται τὸ μὴ δεῖσθαι ἄλλον πρὸς τὰς χρείας τὰς αὐτοῦ πολὺ σεμνότερον ἢ τὸ δεῖσθαι. οὕτως ἄρα καλὸν καὶ εὐδαιμονικὸν καὶ θεοφιλὲς τὸ ζῆν ἀπὸ γεωργίας ἐστί, σὺν γε τῷ καλοκάγαθίας μὴ ὀλιγορεῖν, ὥστε Μύσωνα τὸν Χηναῖον ὁ θεὸς ἀνεῖπε σοφὸν καὶ 15 τὸν Ψωφίδιον Ἀγλαδὸν εὐδαίμονα προσηγόρευσε, χωριστικῶς ἐκάτερον αὐτῶν βιοῦντα καὶ αὐτουργία χρώ-

15 Hippon. fr. 45 B. καὶ Μύσων, δὴ ἀπόλλων ἀνεῖπεν ἀνδρῶν σωφρονέστατον πάντων. tamquam Chenaem commemorant multi, primus Plato Prot. p. 343 A. cf. Diog. Laert. I 106 s. 16 de Aglaō vide Paus. VIII 24, 13 Plin. n. h. VII 46 Val. Max. VII 1, 2

1 ταῦτ' Tr., fort. A: ταῦτα SM | ποιμεν- M ex ποιμαιν- corr. S¹ ποιμαιν- A¹ || 2 φιλοσοφεῖ A: φιλοσοφοῖ SM || 3 γεωργεῖ A: γεωργοῖ SM | παραβάλοισι SMA¹: corr. A² | τοῦτον A¹ || 7 ὥσπερ οἱ σοφισταί seclussit Meineke, vix recte, cf. supra p. 29, 12 adn. || 8 ὑγειν- S || 9 σκιατροφεῖσθαι A¹ | post τί δέ distinxit Meineke || 10 αὐτῷ STr. αὐτῶ M ἐαυτῶ A || 12 αὐτοῦ SMA: corr. A² | fort. σεμνότερον <ὄν> ἢ cf. infra p. 76, 16 || 13 οὕτως A: οὕτως (οὕτω Tr.) δ' SMTr. || 13 καὶ θεοφ.] καὶ ex τὸ corr. S¹ || 14 τῷ MTr. τὸ SA¹ || 15 μύσων αὐτὸν M | χημαῖον libri: corr. Holstenius || 16 ψωφίδιον (ψωφίδ- A) SMA: corr. Valckenaer | Ἀγλαῖον rectius putavit Meineke, sed vide Herodian. I p. 112, 10 L. || χωριστικῶς M χωριστικῶς SA

μενον καὶ τῆς ἐν ἄστει διατριβῆς ἀπεχόμενον. ἄρ' οὖν οὐκ ἄξιον ζηλοῦν τε καὶ μιμῆσθαι τούτους καὶ περιέχεσθαι σπουδῇ τοῦ γεωργεῖν;

‘Τί οὖν; οὐ δεινὸν’ φαίη τις ἂν ἴσως ἄνδρα παι-
 5 δευτικὸν καὶ δυνάμενον προβιβάξειν νέους εἰς φιλο-
 σοφίαν ἐργάζεσθαι γῆν καὶ τῷ σώματι πονεῖν τοῖς
 χωρίταις παραπλησίως;’ ναί. δεινὸν ἂν τοῦτο τῷ ὄντι
 ἦν, εἴπερ ἐκώλυεν ἡ ἐργασία τῆς γῆς φιλοσοφεῖν
 ἢ ἄλλους πρὸς φιλοσοφίαν ὠφελεῖν. νῦν δὲ καὶ μᾶλ-
 10 λον ἂν μοι δοκοῦσιν ὠφελείσθαι οἱ νέοι οὐκ ἐν πόλει
 τῷ διδασκάλῳ συνόντες οὐδ’ ἐν τῇ διατριβῇ ἀκούοντες
 αὐτοῦ λέγοντος, ἀλλ’ ἐργαζόμενον ἐπὶ τῆς ἀγροικίας
 ὄρῶντες καὶ ἐργῶ ἐνδεικνύμενον ἄπερ ὑψηγείται ὁ
 λόγος, ὅτι χρῆ πονεῖν καὶ κακοπαθεῖν τῷ σώματι μᾶλ-
 15 λον ἢ ἐτέρου δεῖσθαι τοῦ τρέφοντος. τί δὲ τὸ κωλύον
 ἐστὶ καὶ ἐργαζόμενον [μετὰ] τοῦ διδασκάλου τὸν μα-
 θητὴν ἀκούειν τι ἅμα περὶ σωφροσύνης ἢ δικαιοσύνης
 ἢ καρτερίας λέγοντος; πολλῶν μὲν γὰρ λόγων οὐ δεῖ
 τοῖς φιλοσοφῆσουσι καλῶς, οὐδὲ τὸν ὄχλον τοῦτον τῶν
 20 θεωρημάτων ἀναληπτέον πάντως τοῖς νέοις, ἐφ’ ᾧ

18 Antisthenes Diogenis Laert. VI 11 τὴν τε ἀρετὴν τῶν ἐργῶν εἶναι μῆτε λόγων πλείστων δεομένην μῆτε μαθημάτων cf. Demetrius Senecae de benef. VII 1, 3. Sen. ep. 38, 1

19 cf. Musonius p. 1, 7 Marcus Antoninus I 7

2 τε om. A || τοῦτον A¹ || καὶ A om. SM || 3 σπουδῇ scripsi: σπουδῆς libri nisi quod σπουδῆς τῆς A² || 4 οὖν om. A¹ || 7 ναὶ δεινὸν ἂν (αν M) τοῦτο SM ναὶ γὰρ ἂν A; ναί. δεινὸν γὰρ ἂν τοῦτο Gaisford et Meineke || 13 ὥσπερ Tr. || 15 δὲ A Tr. δαί S δεαί (dubites igitur δ᾿ⁱ an δαί fuerit in libro antiquiore) M || 16 μετὰ seclusi, cf. supra p. 3, 19 || 17- ἢ δικ. M A περὶ δικ. S || 19 φιλοσοφοῦσι A | τοῦτον (ut coniecit Meineke) S τούτων M Tr. et primo A

φυσωμένους τοὺς σοφιστὰς ὀρωμεν· ταῦτα γὰρ δὴ τῷ ὄντι ἱκανὰ κατατρίψαι βίον ἀνθρώπου ἐστὶ. τὰ δ' ἀναγκαιότατα καὶ χρησιμώτατα μαθεῖν οὐκ ἀδύνατον καὶ πρὸς ἐργασίᾳ γεωργικῇ ὄντας, ἄλλως τε καὶ οὐ διὰ παντὸς ἐργασομένους, ἀλλὰ ἀναπαύλαις χρησομένους. 5 ὀλίγοι μὲν οὖν τὸν τρόπον τοῦτον ἐθελήσουσι μανθάνειν, οἷδ' ἀκριβῶς ἐγώ· ἐστὶ δὲ ἄμεινον μηδὲ προσίεσθαι τῷ φιλοσόφῳ τοὺς πλείονας τῶν φιλοσοφεῖν λεγόντων νέων, ὅσοι σαθροὶ τε καὶ μαλακοί, δι' οὓς προσιόντας ἀναπίμπλαται κηλίδων φιλοσοφία. τῶν μὲν γὰρ ἀληθινῶν ἐραστῶν φιλοσοφίας οὐκ ἐστὶν οὐδεὶς, ὃς οὐκ ἂν ἐθελήσειε μετ' ἀνδρὸς ἀγαθοῦ διάγειν ἐν χωρίῳ, καὶ εἰ χαλεπώτατον τύχοι ὄν τὸ χωρίον, μέλλων γε ἀπολαύειν μεγάλα ταύτης τῆς διατριβῆς τῷ συνεῖναι τῷ διδασκάλῳ νύκτωρ καὶ μεθ' ἡμέραν, τῷ ἀπεινῆν 15 τῶν ἀστικῶν κακῶν, ἅπερ ἐμπόδιον τῷ φιλοσοφεῖν, τῷ μὴ δύνασθαι λανθάνειν εὖ ἢ κακῶς τι ποιῶν, ὃ δὴ μέγιστον τοῖς παιδευομένοις ὄφελος· καὶ ἐσθίειν δὲ καὶ πίνειν καὶ καθεύθειν ἐφορώμενον ὑπ' ἀνδρὸς ἀγαθοῦ μέγα ὄφελος. ἃ δὲ γένοιτ' ἂν ἐξ ἀνάγκης ἐν 20

2 cf. Xenopho apomn. IV 7, 5 7 cf. Arr. Epict. diss. III 6, 9 s. 14 cf. Seneca ep. 108, 4 *ea philosophiae vis est, ut non studentes, sed etiam conversantes iuvet* 15 τὸ δεῖν αἰετὴ θεραπευομένους βιοῦν τοὺς σφῆζεσθαι μέλλοντας inculcat Musonius ap. Plut. de cohib. ira p. 453 D. cf. Seneca ep. 7, 6 *subducendus populo est tener animus et parum tenax recti* 17 Seneca ep. 11, 9 *magna pars peccatorum tollitur, si peccaturis testis adsistit*

1 φυσωμένους S φυσωμ- A φυσομ- M | δῶ ut videtur pro δὴ M || 2 κατατρίψαι SM sed ut κατατρ correxerit S¹ ex v. τῷ ὄντι per errorem iteratis: διατρίψαι A || 5 ἀλλ' A || 7 προσεῖναι SMA: corr. Halm || 13 τὴν A¹ || 19 ὄφορ- Tr. || 20 v. & δὲ γένοιτ' ἂν — p. 62 l. 10 τὸν ἔοντα νόον insiticia putavit Meineke diatribarum indolem et naturam parum perspicuens

τῆ συνουσίᾳ τῆ κατ' ἀγρόν, ταῦτα ἐπαινεῖ καὶ Θεόγνις
ἐν οἷς φησι

καὶ μετὰ τῶν σύ γε πίνε καὶ ἔσθις, καὶ μετὰ τοῖσιν
ἔξε, καὶ ἀνδανε τοῖς, ὧν μεγάλη δύναμις.

ὅτι γε μὴν οὐκ ἄλλους τινὰς ἢ τοὺς ἀγαθοὺς ἄν-
δρας λέγει μεγάλην ἔχειν δύναμιν πρὸς ἀνθρώπων
ᾠφέλειαν, εἰ συνεσθίοι καὶ συμπίνοι τις αὐτοῖς καὶ
συγκαθέξοιτο, <ᾧδε> δεδήλωκεν·

ἐσθλῶν μὲν γὰρ ἀπ' ἐσθλὰ μαθήσεται· ἦν δὲ καιοῖσι
†συμμιγῆς, ἀπολείς καὶ τὸν ἔοντα νόον.

μη δὴ λεγέτω τις ὅτι τῷ μανθάνειν ἢ τῷ διδάσκειν

1 Theogn. 33 s. affert una cum proximo disticho Plato Men. p. 95 D, eisdem utitur Nicostratus Stobaei (flor. 74, 64 Mein.), Stoicus, opinor: *χρηστὸν δὲ καὶ τό 'μετὰ τῶν σύ γε πίνε καὶ ἔξανε', παρ' ὧν τι φησὶ καὶ χρηστὸν ἂν ἀπολαύσαις* 9 s. Theogn. 35 s. afferunt Plato Men. p. 95 D Xenopho apomn. I 2, 20 (Stob. III 29, 95 p. 657, 13 H.) symp. 2, 5 Clemens Alex. Strom. V p. 677 P. alii, quos vide apud Bergkium. cf. Ps.-Crates epist. 29

1 ταῦτ' A || 3 μετὰ τῶν σύ γε π. MA Nicostr. μετὰ τῶν γε
σὺ π. S: μετὰ τοῖσιν π. libri Theogn. παρὰ τοῖσιν π. Plat. |
τοῖσιν ex τῖσιν corr. M¹ || 4 ἔξε Theogn. Plat. inde tacite Gesn.¹
f. 357^v, vulg.: ἔξε SA ἔξε M sed ξ in ras. corr. M² | τοῖς ὧν]
ω corr. S¹, qui scripserat τοῖσιν ut videtur || 5 γε μὴν SM: μὲν οὐν

A || 6 μεγάλην ἔχειν λέγει A || 7 συνεσθίοι M συνεσθί^{οι} S¹ συν-
εσθίοι A¹ || 8 ᾧδε addidi | post δεδήλωκεν (sic A¹) inserit ἐν
τούτοις A², praemisso κείμενον, quod verbis ἐν τούτοις sub-
iungitur in A marg. inferiore eadem manus quae in Musonii ecl.
VIII (supra p. 32 s.) corrigenda versata est hoc addit scholium
τὸ μέντοι φαύλοις καὶ μοχθηροῖς τὸν τρόπον συνδιατρίβειν καὶ
κοινωνεῖν αὐτοῖς διαίτης ὅσον ἐπισφαλές, ἐν ἑτέροις || 9 μαθή-
σαι SA μαθήσεται M μαθήσαι etiam Clem. et fortasse Stob.
in Xenophontis loco citato, ubi διδάξαι MA, διδάξαι Xen.
utroque loco et Plato | εἰ (pro ἦν) A¹ || 10 συμμιγῆς libri ut Stobaei
III 29, 95, Clem., Xenophontis apomn. plurimi, convivii omnes,
Platonis: συμμίσγης Xenophontis apomn. cod. Paris. 1302,
Theogn. συμμιγῆς Cobet || 11 μη δὴ (ut proposuit Meineke)
SM: μηδὲ A Tr. | τῷ Tr.: τὸ SM τὸ τῷ A¹, ex ὧ A² ὅτι corr. |

ἂ χροῖ τὸ γεωργεῖν ἐμπόδιον· οὐ γὰρ ἔοικεν οὕτως ἔχειν, εἰ δὴ μάλιστα' ἂν οὕτω καὶ ἐπὶ πλείστον ὁ μὲν μανθάνων συνείη τῷ διδάσκοντι, ὁ δὲ διδάσκων διὰ χειρὸς ἔχοι τὸν μανθάνοντα. τούτου δὲ τοιούτου ὄντος, ὁ πόρος ἐκ γεωργίας φαίνεται ὦν τῷ φιλοσόφῳ ἔπρεπιδέστατος.

XII.

ΜΟΥΣΩΝΙΟΥ

ΕΚ ΤΟΥ

ΠΕΡΙ ΑΦΡΟΔΙΣΙΩΝ.

Μέρος μέντοι τρυφῆς οὐ μικρότατον κἀν τοῖς 10 ἀφροδισίοις ἐστίν, ὅτι ποικίλων δέονται παιδικῶν οἱ τρυφῶντες οὐ νομίμων μόνον ἀλλὰ καὶ παρανόμων, οὐδὲ θηλειῶν μόνον ἀλλὰ καὶ ἀρρένων, ἄλλοτε ἄλλους θηρῶντες ἐρωμένους, καὶ τοῖς μὲν ἐν ἐτοίμῳ οὖσιν οὐκ ἀρκούμενοι, τῶν δὲ σπανίων ἐφιέμενοι, συμπλοκὰς δ' 15 ἀσχήμονας ζητοῦντες, ἅπερ ἅπαντα μεγάλα ἐγκλήματα ἀνθρώπου ἐστίν. χροῖ δὲ τοὺς μὴ τρυφῶντας ἢ μὴ

τῷ διδ. Tr. et ut videtur A: τὸ SM || 1 τῷ γεωργ. operarum errore Gesn.² p. 371 || 2 ἂν deletit A²; μάλιστα γ' οὕτω Meineke | πλείστον A | ἔχει A¹ corr. A² || 5 ὁ πόρος SA: ὁποῖος M || 6 πρεπιδέστατος SM: χρησιμώτατός τε καὶ πρεπιδέστατος A idq. receperunt Gaisford et Meineke, recte fortasse. ceterum cf. Pflieger *Musonius bei Stob.* p. 38 || 7 Stobaeus III 6, 28 H. ecl. cum lemm. hab. LMA; pro *Μουσωνίου* habet 'H τοῦ ('H rubr.) L ubi Τοῦ αὐτοῦ recte coniecit R. Schoell, mox ἐκ τοῦ L; ἐκ τῶν M^d A. his excerpta sunt alia quae olim legebantur περὶ τρυφῆς || 10 Ὁ ἔρος (O rubr.) L || 15 ἀρκούμενοι M^d A: ἄρκον L || 16 ἅπαντα om. A || 17 ἐστίν. χροῖ — p. 64 l. 3 καὶ νόμιμα propter homoeoteleuton interciderunt L

κακούς μόνα μὲν ἀφροδίσια νομίζειν δίκαια τὰ ἐν γάμῳ καὶ ἐπὶ γενέσει παιδῶν συντελούμενα, ὅτι καὶ νόμιμά ἐστιν· τὰ δὲ γε ἡδονὴν θηρώμενα ψιλὴν ἄδικα καὶ παράνομα, κἂν ἐν γάμῳ ᾗ. συμπλοκαὶ δ' ἔλλαί αἱ μὲν κατὰ μοιχείαν παρανομώταται, καὶ μετριώτεραι τούτων οὐδὲν αἱ πρὸς ἄρρενας τοῖς ἄρρεσιν, ὅτι παρὰ φύσιν τὸ τόλμημα· ὄσαι δὲ μοιχείας ἐκτὸς συνουσίαι πρὸς θηλείας εἰσὶν ἐστερημέναι τοῦ γίνεσθαι κατὰ νόμον, καὶ αὐταὶ πᾶσαι αἰσχραὶ, αἷ γε πράττονται δι' ἀκολασίαν. ὡς μετὰ γε σωφροσύνης οὐτ' ἂν ἑταίρα πλησιάζειν ὑπομείνειε τις, οὐτ' ἂν ἐλευθέρῳ γάμου χωρὶς οὔτε μὰ Δία θεραπεύνη τῇ αὐτοῦ. τὸ γὰρ μὴ νόμιμον μηδ' εὐπρεπὲς τῶν συνουσιῶν τούτων αἰσχρὸς τε καὶ ὄνειδος μέγα τοῖς θηρωμένοις αὐτάς· ὄθεν οὐδὲ πράττειν φανερωῶς οὐδὲν ἀνεχεται τῶν τοιούτων οὐδεὶς, κἂν ἐπ' ὀλίγον ἐρυθριᾶν οἴος τε ᾗ, ἐπικρουπτόμενοι δὲ καὶ λάθρα οἷ γε μὴ τελέως ἀπερρωγότες ταῦτα τολμῶσιν.

3 s. exscripsit Clemens Alex. paedag. II 10, 92 p. 225 P.: ψιλὴ γὰρ ἡδονή, κἂν ἐν γάμῳ παραληφθῆ, παράνομός ἐστι καὶ ἄδικος καὶ ἄλογος. cf. Sexti sent. 281. 282 Elt. μοιχὸς τῆς ἑαυτοῦ γυναικὸς πᾶς ὁ ἀκόλαστος. Μηδὲν ἔνεκα ψιλῆς ἡδονῆς ποίει. numquam temperantiam ad voluptates venire propter ipsas dicit Sen. ep. 88, 29 4 ss. Ps.-Luc. amor. c. 20 ἢ πάντα τολμῶσα τρυφή τὴν φύσιν αὐτῆν παρενόμησε 7 τὸ τόλμημα] respicitur Platonis leg. I p. 636 C. an praeesunte Panaetio vel Posidonio? 14 ὄθεν — 17 τολμῶσιν] cf. Arr. Epict. III 22, 14. horum consimilia obtulerat Panaetius περὶ

1 τὰ (ut tacite corr. Gesn.²) A: τῶ M^d || 3 τὰ γέ δε A || 4 ἀνάδν (ut tacite corr. Gesn.²) LA: καὶ M^d || 7 συνουσίαι Iacobs animadv. in Stob. p. 231: οὔσαι LM^dA || 8 καὶ om. L || 10 οὐτ' Meineke: οὐκ LM^dA | ἐτέρῳ A¹ corr. A² | πλησιάζσαι A, recepit Meineke || 11 ἐλευθέρια L || 12 αὐτοῦ tacite Meineke: αὐτοῦ libri || 13 τούτων om. A || 15 οὐδεὶς, <δς> κἂν Meineke Stob. flor. v. IV p. LVII, sed transferebant καὶ particulam, quia invaluerat κἂν formula. ut idem sit quod ἐάν καὶ, cf. Arr. Epict. diss. IV 7, 40

καίτοι τό γε πειραῖσθαι λανθάνειν ἐφ' οἷς πράττει τις ὁμολογοῦντος ἀμαρτάνειν ἐστί. 'νῆ Δία' φησὶν 'ἀλλ' οὐχ ὥσπερ ὁ μοιχεύων ἀδικεῖ τὸν ἄνδρα τῆς διεφθαρμένης γυναικός, οὐχ οὕτως καὶ ὁ τῆ ἑταίρα συνῶν ἀδικεῖ τινὰ ἢ νῆ Δία τῆ μὴ ἐχούσῃ ἄνδρα· οὐδὲ γὰρ ἐλπίδα παιδῶν οὐδενὸς διαφθείρει οὗτος.' ἐγὼ δ' ἐπέχω μὲν λέγειν, ὡς πᾶς ὅστις ἀμαρτάνει καὶ ἀδικεῖ εὐθύς, εἰ καὶ μηδένα τῶν πέλας, ἀλλ' αὐτόν γε πάντως χείρονα ἀποφαίνων καὶ ἀτιμότερον· ὁ γὰρ ἀμαρτάνων, παρ' ὅσον ἀμαρτάνει, χείρων καὶ ἀτιμότερος. 10 ἵνα οὖν ἐῷ τῆν ἀδικίαν, ἀλλ' ἀκολασίαν γε πᾶσα

καθήκοντος. cf. Cicero de off. I 80, 105 *quin etiam, si quis est paulo ad voluptates propensior, modo ne sit ex pecudum genere (sunt enim quidam homines non re, sed nomine), sed si quis est paulo erectior, quamvis voluptate capiatur, occultat et dissimulat appetitum voluptatis propter verecundiam.* cf. Plat. Phileb. p. 66 A 1 καίτοι τό γε — 2 ἀμαρτάνειν ἐστίν] non differt Clemens Alex. paed. II 10, 100 p. 230 P. 1 s. cf. Seneca ep. 97, 12 *omnes peccata dissimulant.* Dio Prus. or. LXVI 1 vol. II p. 160, 15 s. Arn. 7 πᾶς ὅστις — 66, 1 αἰσχρᾶς ἡδονῆς] Clemens Alex. l. s.: πᾶς δὲ δε ἀμαρτάνει, καὶ ἀδικεῖ εὐθύς οὐχ οὕτως τὸν πέλας, ἂν μοιχεύῃ, ὡς ἐαυτόν, διτι μεμοίχευεν, ἀλλὰ πάντως αὐτὸν χείρονα ἀποφαίνει καὶ ἀτιμότερον. ὁ γὰρ ἀμαρτάνων παρ' ὅσον ἀμαρτάνει χείρων καὶ ἀτιμότερος αὐτὸς αὐτοῦ, πάντως δὲ ἦδη πού καὶ ἀκολασία πρόσσει τῷ ἡττωμένῳ αἰσχρᾶς ἡδονῆς

1 πράττει A¹ πράττει A² || 2 ὁμολογοῦντας A¹, corr. A² || 3 τοῖς A¹ τῆς A² || 4 οὐχ temere abiecit Gesn.³ p. 83, cf. Xenoph. oecon. 15, 10. Krueger *gr. spr.*⁵ I 67, 11, 8 | ἑταίρα (ut corr. Gesn.³ p. 83 mrg.) LA: ἑτέρα M^d || 5 νῆ Δία L: νῆ δὲ ὁ M^d A. illud praestare videtur, unius ut vocabuli vim intendat formula, non ad totam pertineat sententiam. alioqui dicendum fuit ἢ μὰ Δί' ὁ τῆ μὴ ἐχούσῃ ἄνδρα || 6 οὕτως A¹ οὗτος A² | ἐγὼ corr. ex ἐχω L || 7 ἐπέχω scripsi: δε ἐχω libri; potest ἐγὼ δ' ἐῷ μὲν λέγειν ut infra || 9 ἀτιμότερον M^{1d} || 10 post v. καὶ ἀτιμότερος ex Clemente αὐτὸς αὐτοῦ suppleri iubet Meineke v. IV p. LVII || 11 ἐν' οὖν L ἵνα οὖν M^d, detrita hodie in A

ἀνάγκη πάντως προσεῖναι τῷ ἡττωμένῳ αἰσχροῦς ἡδονῆς
καὶ χαίροντι τῷ μολύνεσθαι, ὥσπερ αἱ ὕες ὄλος οὐχ
ἤμιστά ἐστι καὶ ὁ δούλη ἰδίᾳ πλησιάζων, ὅπερ νομί-
ζουσί τινες μάλιστα πῶς εἶναι ἀναίτιον, ἐπεὶ καὶ δε-
5 σπότης πᾶς αὐτεξούσιος εἶναι δοκεῖ ὅ τι βούλεται χρῆ-
σθαι δούλῳ τῷ ἑαυτοῦ. πρὸς τοῦτο δὲ ἀπλοῦς μοι ὁ
λόγος· εἰ γὰρ τῷ δοκεῖ μὴ αἰσχρὸν μηδ' ἄτοπον εἶναι
δούλῳ δεσπότην πλησιάζειν τῇ ἑαυτοῦ, καὶ μάλιστα εἰ
τύχοι οὐσα χήρα, λογισάσθω ποῖόν τι καταφαίνεται
10 αὐτῷ, εἰ δέσποινα δούλῳ πλησιάζοι. οὐ γὰρ ἂν δόξειεν
εἶναι ἀνεκτόν, οὐ μόνον εἰ κεκτημένη ἄνδρα νόμιμον
ἢ γυνή προσοίτο δοῦλον, ἀλλ' εἰ καὶ ἄνανδρος οὐσα
τοῦτο πράττοι; καίτοι τοὺς ἄνδρας οὐ δήπου τῶν γυ-
ναικῶν ἀξιώσει τις εἶναι χείρονας, οὐδ' ἦττον δύνα-
15 σθαι τὰς ἐπιθυμίας παιδαγωγεῖν τὰς ἑαυτῶν, τοὺς
ἰσχυροτέρους τῆν γνώμην τῶν ἀσθενεστέρων, τοὺς
ἄρχοντας τῶν ἀρχομένων. πολὺ γὰρ κρείττονας εἶναι
προσῆκει τοὺς ἄνδρας, εἴπερ καὶ προεστάναι ἀξιοῦνται
τῶν γυναικῶν· ἂν μέντοι ἀκρατέστεροι φαίνονται ὄν-
20 τεσ, . . . καὶ κακίονες. ὅτι δ' ἀκρασίας ἔργον καὶ οὐδε-

7 ss. consimili huius argumento utitur Seneca ep. 94, 26

17 τοὺς ἀρχοντας τῶν ἀρχομένων] cf. Hierocles Stob. flor.
67, 23 III p, 8, 21 ss. Mein.

2 χαίροντα A | ὕες e corr. M^d || 3 ὥσπερ A || 7 μοι ἀπλοῦς
L || 8 δούλην (sic. A¹ | μάλιστ' M^d || 9 τύχοι M teste Bethio, A:
τύχη L; τύχη Gesn.² | χήρα, ἢ e corr. M^d | λογισάσθω sed σθω e
corr. M^d || 10 πλησιάζει L || 11 ἀνεκτόν (ut tacite corr. Gesn.²)
LA: ἀνεκτός M^d || 13 οὐδέπου LM^dA: corr. Halm lect. Stob.

p. 2 || 18 ῥέδδοκει h. e. προσδδοκει L || 20 εἰσιν vel ἔσονται addi
iubet post κακίονες Geelius apud Peerlkampum p. 355. rectius
ipse Peerlkamp lacunam statuit post ὄντες ubi supplet φαί-
νονται, cui φανόνται praefert Meineke. mihi magis placet
ἔσονται (vel εἰσι) καὶ κακίονες propter superiora illa οὐ δὴ

νός ἄλλου ἐστὶ τὸ δεσπότην δούλη πλησιάζειν, τί δεῖ
καὶ λέγειν; γνῶριμον γάρ.

ΧΙΠ^Α.

ΜΟΥΣΩΝΙΟΥ

ΕΚ ΤΟΥ

ΤΙ ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΓΑΜΟΥ.

5

Βίου καὶ γενέσεως παίδων κοινωνίαν κεφάλαιον
εἶναι γάμου. Τὸν γὰρ γαμοῦντα, ἔφη, καὶ τὴν γαμου-
μένην ἐπὶ τούτῳ συνιέναι χρὴ ἐκάτερον θατέρῳ, ὡσθ'
ἅμα μὲν ἀλλήλοις βιοῦν, ἅμα δὲ ποιείσθαι, καὶ κοινὰ
δὲ ἡγεῖσθαι πάντα καὶ μηδὲν ἴδιον, μηδ' αὐτὸ τὸ 10

3 cf. Clem. Alex. strom. II c. 23 p. 502 P. Hierocles Stob. flor.
67, 24 III p. 11, 6 s. M. Phintys Stob. flor. 74, 61 III p. 64, 13 M.
plura collegit C. Praechter *Hierokles* p. 82 9 cf. Hierocles
Stobaei flor. 67, 24 p. 10, 7 ss. M. ζεύγος ἀνδρός καὶ γυναικός,
. . . συμφωνούντων μὲν ἀλλήλοις καὶ πάντα κοινὰ πεποιημένων
μέχρι καὶ τῶν σωμάτων, μᾶλλον δὲ καὶ αὐτῶν τῶν ψυχῶν

πον τῶν γυναικῶν ἀξιῶσει τις εἶναι χείρονας κτέ. vel haec
πολὴ γὰρ κρείττονας εἶναι προσήκει κτέ. | δ' M^AA: δι' L ||
2 v. γνῶριμον γάρ expungi voluit Nauck || 3 Stobaeus flor. 69,
23 Mein. ecl. hab. SMA; Μουσωνίου ἐκ τοῦ τι κεφάλαι γάμ^μ:
M quod recepi, μουσωνίου nihil amplius S, Μουσωνίου ἐκ τοῦ
τίτλου κεφάλαιον γάμου A, unde Μουσ. ἐκ τοῦ τί τέλειον κεφά-
λαιον γάμου S. Mekler coll. Stob. flor. 56, 18 et 117, 8. sed
vide ne interpolata sit vox τίτλου a librario comparans quae in
codice Laurentiano adscripta sunt ad Stob. II 31, 126 W. <πρ>ό-
σφορα ταῦτα <εἰς τ>ὸν περὶ γυναικός <ἀν>δρείας τίτλου || 6 ex-
cerptoris festinantiam prodit primi enuntiatii oratio obliqua |
κεφάλαιον — 7 γαμουμένην om. A || 8 συνιέναι SMA: corr.
Meineke || 9 ποιείσθαι vix integrum, τεκνοποιείσθαι ci. Gesn.¹
f. 391^v, melius παιδοποιείσθαι Peerlkamp

σῶμα. μεγάλη μὲν γὰρ γένεσις ἀνθρώπου, ἣν ἀπο-
 τελεῖ τοῦτο τὸ ζεῦγος. ἀλλ' οὐπω τοῦτο ἱκανὸν τῷ
 γαμοῦντι, ὃ δὴ καὶ δίχα γάμου γένοιτ' ἂν συμπλεκο-
 μένων ἄλλως, ὥσπερ καὶ τὰ ζῷα συμπλέκεται αὐτοῖς.
 5 δεῖ δὲ ἐν γάμῳ πάντως συμβίωσίν τε εἶναι καὶ κηδε-
 μονίαν ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς περὶ ἀλλήλους, καὶ ἐρρω-
 μένους καὶ νοσοῦντας καὶ ἐν παντὶ καιρῷ, ἧς ἐφιέ-
 μενος ἕκαστος ὥσπερ καὶ παιδοποιίας εἰσιν ἐπὶ
 γάμον. ὅπου μὲν οὖν ἡ κηδεμονία αὕτη τέλειός ἐστι,
 10 καὶ τελῶς αὐτὴν οἱ συνόντες ἀλλήλοις παρέχονται,
 ἀμιλλώμενοι νικᾶν ὁ ἕτερος τὸν ἕτερον, οὗτος μὲν οὖν
 ὁ γάμος ἢ προσήκει ἔχει καὶ ἀξιοζήλωτός ἐστι· καλὴ
 γὰρ ἡ τοιαύτη κοινωνία· ὅπου δ' ἕκαστος σκοπεῖ τὸ
 ἑαυτοῦ μόνον ἀμελῶν θατέρου, ἢ καὶ νῆ Δί' ὁ ἕτερος
 15 οὕτως ἔχει, καὶ οἰκίαν μὲν οἰκεῖ τὴν αὐτὴν, τῇ δὲ
 γνώμῃ βλέπει ἔξω, μὴ βουλόμενος τῷ ὁμόζυγι συντεί-
 νειν τε καὶ συμπνεῖν, ἐνταῦθ' ἀνάγκη φθείρεσθαι μὲν
 τὴν κοινωνίαν, φαύλως δὲ ἔχειν τὰ πράγματα τοῖς
 συνοικοῦσιν, καὶ ἢ διαλύονται τέλεον ἀπ' ἀλλήλων ἢ
 20 τὴν συμμονὴν χεῖρω ἐρημίας ἔχουσιν.

5 ss. cf. Clem. Alex. strom. II p. 504 P. 7 νοσοῦντας]
 cf. Nicostratus Stob. flor. 74, 65 III p. 69, 25 M.

4 αὐτοῖς M || 5 πάντως M | θείναι A || 8 ἕκαστος Peerkamp p. 355: ἕκαστος libri | εἰσιν SMA: corr. Gesn.¹ mrg. || 11 οὖν om. S || 14 ἢ om. A | δία ὁ M || 15 ἐαυτὴν A || 16 ὁμοζύγω A || 17 ἐνταῦθα S || 20 χείρονα A. nihil fortasse inter hanc et proximam huius dissertationis particulam perisse monet Pflieger l. c. p. 42 s.

ΧΠΙ^B.

ΜΟΥΣΩΝΙΟΥ

ΕΚ ΤΟΥ

ΤΙ ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΓΑΜΟΥ.

Διὸ χρη τοὺς γαμοῦντας οὐκ εἰς γένος ἀφορᾶν εἰ
 ἐξ εὐπατριδῶν, οὐδ' εἰς χρήματα εἰ πολλὰ κέκτηνται 5
 τινες, οὐδ' εἰς σώματα εἰ καλὰ ἔχουσιν. οὔτε γὰρ
 πλοῦτος οὔτε κάλλος οὔτ' εὐγένεια κοινωνίαν μᾶλλον
 αὔξειν πέφυκεν, ὥσπερ οὐδ' ὁμόνοιαν, οὐδ' αὖ τὴν
 παιδοποιίαν κρείττω ταῦτα ἀπεργάζεται· ἀλλὰ σώματα
 μὲν πρὸς γάμον ἀποχρῶντα τὰ ὑγιῆ καὶ τὴν ἰδέαν 10
 μέσα καὶ ἀντουργεῖν ἱκανά, ἃ δὴ καὶ ἐπιβουλεύοιτ'
 ἂν ὑπὸ τῶν ἀκολάστων ἦττον, καὶ ἐργάζοιτο μᾶλλον
 ὅσα σώματος ἔργα, καὶ παιδοποιοῖτο μὴ ἐνδεῶς. ψυχὰς
 δὲ ἐπιτηδειοτάτας εἶναι νομιστέον τὰς πρὸς σωφρο-
 σύνην καὶ δικαιοσύνην καὶ ὄλως πρὸς ἀρετὴν εὐφυ- 15
 εστάτας. ποῖος μὲν γὰρ γάμος χωρὶς ὁμονοίας καλός;
 ποῖα δὲ κοινωνία χρηστή; πῶς δ' ἂν ὁμοιοῦσιαν ἄν-

4 ss. Antipater Tarsensis fr. 62 p. 254, 6 Arn. *χρη . . . μηδ' εἰς πλοῦτον μηδ' εἰς ὀγκοῦσαν εὐγένειαν μηδ' εἰς ἄλλην χάσμην μηδεμίαν ἀποβλέπειν, μηδὲ μὰ Δία εἰς κάλλος.* cf. Seneca de rem. fort. 16, 6 Nicostratus Stob. flor. 70, 12 p. 29, 30 ss. M.
 6 Clem. Al. Strom. IV p. 621 P. *χρη δὲ τὸν εὐδαίμονα γάμον οὔτε πλοῦτω ποτὲ οὔτε κάλλει κρινεσθαι ἀλλ' ἀρετῇ* 17 ss. cf. Diog. Laert. VII 124 *λέγουσι (sc. οἱ Σταῖκοι) δὲ καὶ τὴν φιλίαν ἐν μένοισι τοῖς σπουδαίοις εἶναι διὰ τὴν ὁμοιότητα*

1 Stobaeus flor. 70, 14: ecl. cum lemmate habent SMA; Μουσωνίου ἐκ τοῦ τι (τίτλου pro τι Α) κ. γ. MA μουσωνίου nihil amplius S. cf. p. 67, 3 adn. || 9 κρείττω ταῦτα S ταῦτα κρείττω MA || 10 ἰδέαν Tr. p. 399: εἰδέαν SM ἰδίαν A¹ || 13 ὅσα σώματος prop. Gesn.² p. 428 mrg.: ὡς ἀσώματος SMA sed prius ω ni fallor S¹ ex o correxit, ὅσα superscr. litteris ὡς & deletis A² || 16 ὁμονοίας ex ὁμαινοίας ni fallor radendo corr. M

ἄνθρωποι πονηροὶ ὄντες ἀλλήλοις; ἢ πῶς ἀγαθὸς πονηρῶ
 ὁμοιοῦσιν; οὐδὲν γε μᾶλλον ἢ ὀρθῶ ξύλω στρεβλὸν
 συναρμόσειεν ἄν, ἢ στρεβλὰ ἄμφω ὄντα ἀλλήλοισιν. τὸ
 γὰρ δὴ στρεβλὸν τῶ τε ὁμοίῳ τῶ στρεβλῶ ἀνάρμοστον
 5 καὶ τῶ ἐναντίῳ τῶ εὐθείῳ ἐτι μᾶλλον. ἔστι δὴ καὶ ὁ
 πονηρὸς τῶ τε πονηρῶ οὐ φίλος οὐδ' ὁμοιοῦσι καὶ
 πολλὰ ἤττον τῶ χρηστῶ.

XIV.

ΜΟΥΣΩΝΙΟΥ

ΕΚ ΤΟΥ

10 ΕΙ ΕΜΠΟΔΙΟΝ ΤΩΙ ΦΙΛΟΣΟΦΕΙΝ ΓΑΜΟΣ.

Ἄλλου δὲ τινος φήσαντος, ὅτι ἐμπόδιον αὐτῶ δο-
 κολίη εἶναι τῶ φιλοσοφεῖν γάμος καὶ ὁ σὺν γυναικί
 βλος, Πυθαγόρῃ μὲν, εἶπεν ὁ Μουσώνιος, οὐκ ἐμπό-
 διον ἦν, οὐδὲ Σωκράτει, οὐδὲ Κράτῃ, ὧν ἕκαστος
 15 συνώκησε γυναικί· καὶ οὐκ ἂν ἔχοι τις εἰπεῖν ἄμεινον

§ imago Stoicis usitata cf. Diog. Laert. VII 127 Seneca
 ep. 50, 6 § Diog. Laert. VII 121 καὶ γαμήσειν, ὡς ὁ Ζήνων
 φησὶν ἐν Πολιτείᾳ, καὶ παιδοποιήσεσθαι (sc. τὸν σοφόν). Stob.
 Π p. 94, 14 s. p. 109, 16 W. 15 Arr. Epict. diss. III 22, 76
 Κράτης ἔγημεν

1 post πονηρῶ unam litteram erasit M sed fuit nil nisi πονη-
 ρῶι || 3 ἀλλήλοισ M || 4 τῶ (τῶ τε A) στρεβλῶ et (S) τῶ εὐθεί
 secludi voluit Meineke || 5 ἔστι S: ἐτι MA οὕτω Macarius Chrys.
 f. 130^v || 8 Stobaeus flor. 67, 20 M. ecl. habent SMA. μουσω-
 νίου ἐκ εἰ ἐμπόδιον ὁ γὰ (τῶ φιλοσόφῳ add. Tr.) S μουσωνίου
 ἐκ τοῦ ἐμπόδιον (εμπ- M) τῶ φιλοσοφεῖν (super φιλοσ. scr. ἡρου-
 μένῳ A³) γάμος MA || 12 ὁ γάμος A² || 13 μουσώνιος M || 14 σω-
 κράτει M sed εἰ in ras. M² σωκράτη A¹ | ὧ primo M

ἐκείνων ἑτέρους φιλοσοφήσαντας. καίτοι γε Κράτης
 ἄκοιός τε καὶ ἀσκευῆς καὶ ἀκτῆμων τέλεον ἦν, ἀλλ'
 ὄμως ἐγρημεν· εἶτα μὴδ' ὑπόδυσιν ἔχων ἰδίαν ἐν ταῖς
 δημοσίαις Ἀθήνησι στοαῖς διημέρευε καὶ διενυκτέρευε
 μετὰ τῆς γυναικός· ἡμεῖς δὲ ἀπ' οἰκίας ὀρμώμενοι, 5
 καὶ οἰκέτας τοὺς ὑπηρετοῦντας ἔχοντες ἐνιοι, τολμῶ-
 μεν ὄμως λέγειν ἐμπόδιον εἶναι φιλοσοφίᾳ γάμον; καὶ
 μὴν ὃ γε φιλόσοφος διδάσκαλος δῆπου καὶ ἡγεμῶν
 πάντων τοῖς ἀνθρώποις ἐστὶ τῶν κατὰ φύσιν ἀνθρώπων
 προσηκόντων· κατὰ φύσιν δ', εἴ τι ἄλλο, καὶ τὸ γαμῆν 10
 φαίνεται ὄν. ἐπεὶ τοῦ χάριν ὁ τοῦ ἀνθρώπου δημι-
 ουργὸς πρῶτον μὲν ἔτεμε δίχα τὸ γένος ἡμῶν, εἴτ'
 ἐποίησεν αὐτῷ διττὰ αἰδοῖα, τὸ μὲν εἶναι θήλειος τὸ
 δὲ ἄρρενος, εἶτα δὲ ἐνεποίησεν ἐπιθυμίαν ἰσχυρὰν
 ἐκατέρῳ θατέρου τῆς θ' ὀμιλίας καὶ τῆς κοινωνίας καὶ 15
 πόθον ἰσχυρὸν ἀμφοῖν ἀλλήλων ἐνεκέρασεν, τῷ μὲν
 ἄρρενι τοῦ θήλειος τῷ δὲ θήλει τοῦ ἄρρενος; ἄρ' οὖν
 <οὐ> γνώριμον, ὅτι ἐβούλετο συνεῖναι τε αὐτῷ καὶ

10 κατὰ φύσιν κτέ.] cf. Clemens Al. paed. II 90 p. 224 P.
 strom. II p. 508 P. || 11 ὁ τοῦ ἀνθρώπου δημι.] Diog. Laert. VII
 147 εἶναι δὲ (sc. θεόν) δημιουργὸν τῶν ὄλων cf. Arr. Epict.
 diss. II 8, 21 || 12 es. Arr. Epict. diss. I 6, 9 Sch. τὸ δ' ἄρρεν καὶ τὸ
 θήλυ καὶ ἡ προθυμία <ἡ> πρὸς τὴν συνουσίαν ἐκατέρου καὶ
 <ἡ> δύναμις ἡ χρηστικὴ τοῖς μορίοις τοῖς κατεσκευασμένοις
 οὐδὲ ταῦτα ἐμφαίνει τὸν τεχνίτην;

1 ἑτέρους supra lin. A¹ || 2 τέλεον^σ M superscr. M² || 5 ἀποι-
 κίας M¹ corr. M² || 9 ἀνθρώπων Koen: ἀνῶν S ἀνθρώπων M
 ἀνῶν A¹, videtur A² v delevisse; ἀνθρώποις conji. Gesn.¹ f. 383
 mrg. || 11 ὄν scripsi: οὖν SM εἶναι A | τοῦ SM τούτου A | χάριν
 etiam A || 12 ἡμῶ primo M || 14 δ' ἐποίησεν A¹, corr. A¹ vel
 A² ἐνεπ. sed ita ut perierit δὲ || 16 ἀλλήλων ex -οιν corr. S¹ |
 ἐνεκέρασεν cod. Par. 1985 teste Gaisfordo: ἀνεκ- SMA | τὸ μὲν
 M | μὲν γὰρ ἄρρενι Tr. p. 388 || 17 ἄρ' οὖν οὐ Meineke: ἄρ'
 (ἄρ M¹) οὖν SMA¹ οὐ superscr. A²

συζῆν καὶ τὰ πρὸς τὸν βίον ἀλλήλοιν συμμηχανᾶσθαι, καὶ γένεσιν παιδῶν καὶ τροφήν ἅμα ποιεῖσθαι, ὡς ἂν τὸ γένος ἡμῶν αἰδιδιον ᾗ. τί δ' ; εἰπέ μοι, πότερα προσήκει ἕκαστον ποιεῖν καὶ τὰ τοῦ πέλας, καὶ ὅπως
 5 οἴκοι ὧσιν ἐν τῇ πόλει αὐτοῦ, καὶ ὅπως ἡ πόλις μὴ ἐρημος ᾗ, καὶ ὅπως τὸ κοινὸν ἔξει καλῶς; εἰ μὲν γὰρ φῆς, ὡς τὸ αὐτοῦ σκεπτέον μόνον, ἀποφαίνεις τὸν ἄνθρωπον λύκου μηδὲν διαφέροντα μηδ' ἄλλου θηρίου τῶν ἀγριωτάτων μηδενός, ἔπερ ἀπὸ βίας καὶ πλεονεξίας
 10 πέφυκε ζῆν, μὴ φειδόμενα μηδενός ἀφ' ὅτου μέλλει καρποῦσθαι τι ἡδύ, ἄμοιρα μὲν κοινωνίας ὄντα, ἄμοιρα δὲ συνεργίας τῆς ἀπ' ἀλλήλων, ἄμοιρα δὲ δικαίου παντός. εἰ δ' ὁμολογήσεις τὴν ἀνθρωπείαν φύσιν μελίσση μάλιστα προσεοικέναι, ἢ μὴ δύναται μόνη ζῆν,

3 ss. cf. Diog. Laert. VII 123 οὐδ' ἐν ἐρημίᾳ, φασί, βιώσεται ὁ σπουδαῖος· κοινωνικὸς γὰρ φύσει καὶ πρακτικὸς. Hierocles Stob. flor. 67, 21 p. 7, 15 ss. πρώτη δὲ καὶ στοιχειωδιστάτη τῶν κοινωνιῶν ἡ κατὰ τὸν γάμον. οὐτε γὰρ πόλις ἂν ἦσαν μὴ ὄντων οἴκων, οἴκος τε ἡμιτελής μὲν τῷ ὄντι ὁ τοῦ ἀγάμου, τέλειος δὲ καὶ πλήρης ὁ τοῦ γεγαμηκότος 6 s. [Plato] ep. 9 p. 858 A ἕκαστος ἡμῶν οὐχ αὐτῷ μόνον γέγονεν. Cic. de off. I 7, 22 placet Stoicis . . . homines . . . hominum causa esse generatos, ut ipsi inter se aliis alii prodesse possent 7 Cicero de fin. III 19, 63 immanes quaedam bestiae sibi solum natae sunt 14 cf. Plato Phaed. p. 82 B Chrysippus ap. Athen. III p. 89 d e Plut. de soll. animal. p. 980 B Cicero l. c. formicae, apes, ciconiae aliorum etiam causa quaedam faciunt

1 ἀλλήλων libri: corr. Halm lect. Stob. p. 6 || 3 αἰδιδιον S || 4 exspectes ἕκαστον ποιεῖν (τὸ αὐτοῦ μόνον ἢ σκοπεῖν) καὶ τὰ τοῦ πέλας sim., sed structurae exempla similiter inmutatae congressere grammatici, conferatur inprimis Xen. apomn. IV 4, 7 Arr. diss. Epict. III 7, 6 || 5 μὲν pro μὴ A || 6 ἔξει ex ἐξῆ corr. S¹ || 7 αὐτοῦ primo M || 10 μέλλει M μέλλει, 1 add. pr. manus postquam litteram inter λ et ε inserere conata est S vocabulum om. A || 12 συνεργίας MA: συνεργίας S cf. Arr. diss. Epict. IV 1, 73 Sch. | παρ' ἄλλ. con. Nauck || 14 μάλιστα μελίσση A recepit Meineke | μὴ SM: οὐ A, recepit Meineke | δύνασθαι M

ἀπόλλυται γὰρ μονωθείσα, πρὸς ἓν δὲ καὶ κοινὸν ἔργον τῶν ὁμοφύλων συννέενυκε καὶ συμπράττει καὶ συνεργάζεται τοῖς πλησίον· εἰ ταῦτα ταύτη ἔχει, καὶ ἔτι πρὸς τούτοις κακία μὲν ἀνθρώπου εἶναι ὑπείληπται ἀδικία τε καὶ ἀγριότης καὶ τὸ τοῦ πλησίον πράττον- 5 τος κακῶς ἀφροντιστεῖν, ἀρετὴ δὲ φιλανθρωπία καὶ χρηστότης καὶ δικαιοσύνη ἐστὶ καὶ τὸ εὐεργετικὸν εἶναι καὶ τὸ κηδεμονικὸν εἶναι τοῦ πέλας· οὕτω καὶ πόλεως ἐκάστω τῆς αὐτοῦ φροντιστέον καὶ τῇ πόλει οἶκον περιβλητέον. ἀρχὴ δὲ οἴκου περιβολῆς γάμος. 10 ὥστε ὁ ἀναιρῶν ἐξ ἀνθρώπων γάμον ἀναιρεῖ μὲν οἶκον, ἀναιρεῖ δὲ πόλιν, ἀναιρεῖ δὲ σύμπαν τὸ ἀνθρώπειον γένος. οὐ γὰρ ἂν διαμένοι μὴ γενέσεως οὔσης, οὐδ' ἂν γένεσις εἴη μὴ γάμου ὄντος, ἢ γε δικαία καὶ νόμιμος. ὅτι μὲν γὰρ οἶκος ἢ πόλις οὗτ' ἐκ γυναικῶν 15 συνίσταται μόνον οὗτ' ἐξ ἀνδρῶν μόνον, ἀλλ' ἐκ τῆς πρὸς ἀλλήλους κοινωνίας, δῆλον· ἀνδρῶν δὲ καὶ γυναικῶν κοινωνίας ἄλλην οὐκ ἂν εὔροι τις οὗτ' ἀναγκαιο-

11 ss. cf. Aristot. pol. I c. 2 p. 1251 a, 26 ss. Stobaeus II 7, 26 p. 148, 5 ss. W. Cicero de off. I 17, 54 Panaetium secutus (cf. Schmekel *Phil. der mittl. Stoa* p. 31 s. 376) *prima societas in ipso coniugio est, proxima in liberis, deinde una domus, communia omnia; id autem est principium urbis et quasi seminarium rei publicae*. cf. Antipater Tarsensis Stob. flor. 67, 25 (fr. 63 Arn.) οὐκ ἂν ἄλλως θύναιντο αἱ πόλεις σφῆζεσθαι, εἰ μὴ οἱ βέλτιστοι ταῖς φύσεσι τῶν πολιτῶν [ἢ] τῶν γενναίων παῖδες . . . καθ' ὅραν γαμοῖεν. Hierocles Stob. flor. 67, 21 M. 15 Antipater Stob. III p. 12, 1 M. ἀτελής γὰρ (οἰκία addit Arnim) ὥσπερ πόλις οὐχ ἢ ἐκ γυναικῶν μόνον, ἀλλὰ καὶ ἢ ἐκ φιλῶν ἀνδρῶν 18 οὗτ' ἀναγκαιοτέραν] cf. Antipater Stob. flor. 67, 25 p. 12, 16 M.

3 τοῦ πλ. M || 9 αὐτοῦ S: αὐτοῦ MA; ἐαντοῦ tacite Gesn.² p. 413 || 10 ὑποβλητέον et mox ὑποβολῆς proposuit Meineke vol. IV p. LXXIII, at videatur Stob. III 1, 209 p. 176, 3 H. || 13 διαμένη A || 14 δικαία] primo καὶ compendiose scripserat S¹ || 16 μόρων utrobique mavult Hirschig || 18 οὗτ' ἀναγκαιοτέραν: quia

τέραν οὔτε προσφιλεστέραν. ποῖος γὰρ ἑταῖρος ἑταίρω
 οὔτω προσηνής ὡς γυνή καταθύμιος τῷ γεγαμηκότι;
 ποῖος δ' ἀδελφὸς ἀδελφῷ; ποῖος δὲ γονεῦσιν υἱός; τίς
 δὲ ἀπὼν οὔτω ποθεινὸς ὡς ἀνὴρ γυναικὶ καὶ γυνή
 5 ἀνδρὶ; τίνος δὲ παρουσία μᾶλλον ἢ λύπην ἐλαφρύ-
 νειεν ἂν ἢ χαρὰν ἐπανεξήσειεν ἢ συμφορὰν ἐπανορθώ-
 σειεν; τίσι δὲ νενόμισται κοινὰ εἶναι πάντα, καὶ σώ-
 ματα καὶ ψυχὰ καὶ χρήματα, πλὴν ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς;
 ταῦτά τοι καὶ πάντες ἄνθρωποι πρεσβυτάτην νομίζουσι
 10 πασῶν τὴν ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς φιλίαν· καὶ οὐδὲ
 μήτηρ ἢ πατήρ νοῦν ἔχων οὐδεὶς ἀξιοὶ φίλτερος <εἶναι>
 τῷ ἑαυτοῦ τέκνῳ τοῦ συνεξευγμένου γάμῳ. καὶ ὁ
 λόγος δὲ ἐκεῖνος φαίνεται δηλοῦν, ὅσον προτερεῖ τῆς
 γονεῶν πρὸς τέκνα φιλίας ἢ γυναικὸς πρὸς ἄνδρα,
 15 ὅτι Ἄδμητος δόσιν ταύτην λαβὼν παρὰ θεῶν, εἰ παρὰ-

7 ss. Antipater Stob. flor. 67, 25 III p. 12, 30 ss. M. οὐ γὰρ
 μόνον τῆς οὐσίας καὶ τῶν φιλιᾶτων πᾶσιν ἀνθρώποις τέκνων
 καὶ τῆς ψυχῆς ἀλλὰ καὶ τῶν σωμάτων οὗτοι (sc. ἀνὴρ καὶ γυνή)
 μόνοι κοιωνοῦσι. Hierocles Stob. flor. 67, 24 III p. 10, 9 ss. M.
 συμφωνούντων (sc. ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς) μὲν ἀλλήλοις καὶ πάντα
 κοινὰ πεποιημένων μέχρι καὶ τῶν σωμάτων, μᾶλλον δὲ καὶ αὐτῶν
 τῶν ψυχῶν 15 reminiscitur puto Euripidis Alc. 1070 ubi

modo dixerat matrimonio sublato tolli etiam iustam liberorum
 procreationem. contra negat omnia recte hic tradita esse
 C. Praechter *Hierokles* p. 75 adn. 4 || 1 ἕτερος ἑτέρῳ SMA:
 corr. Gesn.¹ f. 383 mrg. || 3 δ' A δαι M omisit particulam sed
 α vocis ἀδελφὸς ex corr. scripsit S | τίς δὲ (ut voluit Nauck)
 A: τίς δαι SM || 5 τίνος δὲ Gaisford: τίνος δαι SM τίς δὲ A ||
 7 τίσι δὲ A τίσι (-σιν M) δαι SM || 9 σοι πρὸ τοι S || 10 πασῶν ex
 παντός corr. S¹ || 11 εἶναι post φίλτερος addidit Nauck || 12 τῷ
 ἑαυτοῦ τέκνῳ SMA: τῶν ἑαυτοῦ τέκνων Tr.; τοῖς ἑαυτοῦ τέκ-
 νοῖς conl. Geel | τοῦ συνεξευγμένου Nauck: τῷ συνεξευγμένῳ
 νος ησ
 (τῷ συνεξευγμένῳ superscr. M²) SMA; καὶ οὐδὲ μ. ἢ π. ν. ἔχων
 οὐδενί (vel οὐδεὶς οὐδενί) ἀξιοὶ φίλτερος τῶν ἑαυτοῦ τέκνων
 πρὸ τῶν συνεξευγμένων γάμῳ prop. Jacobs lect. Stob. p. 109 ||
 14 ἢ MA || 15 Ἄδμητον A

σχοι τὸν ἀνθ' ἑαυτοῦ τεθνηξόμενον, ζῆσαι διπλασίω χρόνον τοῦ τεταγμένου αὐτῶ, τῶν μὲν γονέων οὐκ ἔτυχεν ἐθειλότων προαποθανεῖν αὐτοῦ καίτοι γεγηρακότων· ἡ γυνὴ δὲ ἡ γαμετὴ Ἄλκηστις, κομιδῇ νέα οὔσα, ἐδέξατο ἐτοιμῶς τὸν θάνατον πρὸ τοῦ ἀνδρός. 5

Ὅτι δὲ μέγα καὶ ἀξιοσπουδάστον ὁ γάμος ἐστὶ, καὶ ταύτη δῆλον. θεοὶ γὰρ ἐπιτροπεύουσιν αὐτόν, καθὼ νομίζονται παρ' ἀνθρώποις, μεγάλοι· πρώτη μὲν Ἥρα, καὶ διὰ τοῦτο ζυγίαν αὐτὴν προσαγορεύομεν· εἶτα Ἐρως, εἶτα Ἀφροδίτη· πάντας γὰρ τούτους ὑπολαμβάνομεν ἔργον 10 πεποιῆσθαι τοῦτο, συνάγειν ἀλλήλοις πρὸς παιδοποιίαν ἄνδρα καὶ γυναῖκα. ποῦ μὲν γὰρ Ἐρως παραγένοιτ' ἂν δικαιότερον ἢ ἐπὶ νόμιμον ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς ὁμιλίαν; ποῦ δὲ Ἥρα; ποῦ δὲ Ἀφροδίτη; πότε δ' ἂν εὐκαιρότερον εὔξαιτό τις τοῖς θεοῖς τούτοις ἢ πρὸς 15 γάμον ἴων; τί δὲ καλοῦντες ἀφροδίσιον ἔργον προσηκόντως ἂν μᾶλλον καλοῖμεν ἢ τὴν γαμετῆς τῶ γεγαμηκότι σύνοδον; διὰ τί τοιγαροῦν φαίη τις ἂν θεοῦς μὲν οὕτω μεγάλους ἐπισκοπεῖν καὶ ἐπιτροπεύειν γάμον καὶ παιδοποιίαν, μὴ προσήκειν δὲ ἀνθρώπῳ ταῦτα; διὰ 20 τί δὲ προσήκειν μὲν τῶ ἀνθρώπῳ ταῦτα, μὴ προσήκειν

Admetum hortatur chorus χορὴ δ' ὅστις (malo εἴ τις) εἰ σό, καρτερεῖν θεοῦ δόσειν 6 ss. Hieronym. adv. Iovinian. II 48 (Chrysippi fragm. mor. 727 Arn.) *Ridicule Chrysippus ducendam uxorem sapienti praecipit, ne Iovem Gamelium et Genethium violet*

1 διπλάσιον Gaisford || 5 ἐτοιμῶς SM: προθύμως A idque recepit Meineke fort. recte, cf. p. 79, 11 || 7 ταύτην A | νομίζεται prop. Zeller *phil. der Gr.*³ III 1 p. 732 adn. 5 || 9 ζυγίαν ex συζυγίαν, quod scribere instituerat, correxit S ἀζυγίαν Tr. | εἶτ' ante Ἀφρ. M || 11 πεποιῆσθαι] litt. εἴ in ras. M² || 13 v. ἔρως et (14) Ἥρα sedem mutare iubet Meineke cf. 8 s. | παραγένοιτ' A: παραγίνουτ' SM || 16 δὲ A δαλ SM || 19 οὕτως M || 20 δαλ pro δὲ M

δὲ τῷ φιλοσόφῳ; πότερον <ὅτι> κακίω εἶναι χρῆ τῶν
 ἄλλων τὸν φιλόσοφον; ἀλλ' οὐ χρῆ, κρείττω δὲ καὶ
 δικαιότερον καὶ καλοκάγαθικώτερον. ἢ ὅτι κακίων
 οὐκ ἔστι καὶ ἀδικιώτερος ἀνὴρ τοῦ μὲν κηδομένου τῆς
 5 ἑαυτοῦ πόλεως ὁ μὴ κηδόμενος, τοῦ δὲ τὸ κοινὸν σκο-
 ποῦντος ὁ τὸ αὐτοῦ μόνον ὄρων; ἢ ὅτι φιλόπολις καὶ
 φιλόανθρωπος καὶ κοινωνικὸς μᾶλλον ἐστὶν ὁ μονήρη
 βίον αἰρούμενος τοῦ νέμοντος οἶκον καὶ ποιουμένου
 παιδᾶς καὶ πόλιν αὖξοντος τὴν ἑαυτοῦ, ἅπερ ὑπάρχει
 10 τῷ γαμοῦντι; ὅτι μὲν οὖν προσήκει τὸν φιλόσοφον
 γάμον καὶ παιδοποιίας ἐπιμελεῖσθαι, δῆλον. εἰ δὲ
 προσήκει τοῦτο, πῶς ἂν ὀρθῶς ἔχοι, ᾧ νεανίσκε, ὁ
 λόγος ἐκεῖνος, ὃν σὺ ἀρτίως ἔλεγες, ὡς ἐμπόδιόν ἐστι
 τῷ φιλοσόφῳ γάμος; οὐ γὰρ δὴ φιλοσοφεῖν ἕτερόν τι
 15 φαίνεται ὃν ἢ τὸ ἅ πρέπει καὶ ἅ προσήκει λόγῳ μὲν
 ἀναζητεῖν, ἔργῳ δὲ πράττειν. Τότε μὲν δὴ τοιαῦτά
 τινα εἶπεν.

14 ss. Diog. Laert. VII 92 Παναίτιος μὲν οὖν δύο φησὶν
 ἀρετάς, θεωρητικὴν καὶ πρακτικὴν. Seneca ep. 95, 10 *philosophia
 autem et contemplativa est et activa: spectat simul agitque id.
 de otio* 5

1 ὅτι addidi | κακίω] ω in ras. M² || 2 δὲ SM: γὰρ A ||
 3 κακίων] ω in ras. M² || 4 ἂν ἀνὴρ A || 5 φειδόμενος A ||
 6 αὐτοῦ M || 9 πόλιν ἄξιον αὖξοντος A || 14 exspectes τῷ φιλο-
 σοφεῖν γάμος coll. p. 70, 12 | γάμος ex λόγος corr. S¹ | δεῖ M¹ ||
 17 plenam et integram hanc dissertationem conservatam esse
 putat Pflieger p. 48

XV^A.

ΜΟΥΣΩΝΙΟΥ

ΕΚ ΤΟΥ

ΕΙ ΠΑΝΤΑ ΤΑ ΓΙΝΟΜΕΝΑ ΤΕΚΝΑ ΘΡΕΠΤΕΟΝ.

Οἱ δὲ νομοθέται, οἷς αὐτὸ τοῦτο γέγονεν ἔργον
 ζητεῖν καὶ σκοπεῖν, τί μὲν ἀγαθὸν πόλει τί δὲ κακόν, ⁵
 καὶ τί μὲν ὠφελεῖ τί δὲ βλάπτει τὸ κοινόν, οὐχὶ δὲ
 καὶ οὗτοι πάντες συμφορώτατον μὲν ταῖς πόλεσιν ἐνό-
 μισαν τὸ πληθύνεσθαι τοὺς τῶν πολιτῶν οἴκους, βλα-
 βρώτατον δὲ τὸ μειοῦσθαι; καὶ ἀπαιδίαν μὲν ἢ ὀλιγο-
 παιδίαν τῶν πολιτῶν ὑπέλαβον εἶναι ἀλυσιτελέες, τὸ ¹⁰
 δὲ ἔχειν παιδας καὶ νῆ Δία πολλοὺς ἔχειν εἶναι λυσι-
 τελέες; τοῦτο μὲν γὰρ ἀμβλίσκειν ἀπέειπον ταῖς γυναιξὶ
 καὶ ταῖς ἀπειθούσαις ζημίαν ἐπέθεσαν, τοῦτο δ' ἀτοκίαν
 προστίθεσθαι καὶ τὴν κύησιν εἰργεῖν ἀπηγόρευσαν
 αὐταῖς, τοῦτο δὲ πολυπαιδίας ἔταξαν γέρα καὶ ἀνδρῶν ¹⁵

3 integra si aetatem tulisset haec diatriba, quin offerret
 etiam argumenta ex humanitate petita eorumque similia, qui-
 bus utitur Philo (de leg. spec. 20 p. 318 s. M. de caritate 17
 p. 397 M.), non dubitat Wendland *Philo und die kynisch-stoische
 diatribe* p. 88. cf. Hierocles Stob. flor. 75, 14 M. 4 cf. Aristo
 Stobaei flor. 67, 16 Plut. de amore prolis 2 p. 498 E Clem.
 Alex. strom. II p. 504 s. P. 8 πληθύνεσθαι] cf. Clem. Alex.
 paed. II 95 p. 227 P.

1 Stobaeus flor. 75, 15 Mein. ecl. cum lemm. hab. SMA; Μου-
 σωνίου nec plura S. γινν- libri p. 80, 3 θρεπτέον M θεραπευτέον A ||
 5 δὲ MA δαλ S || 6 δὲ delet A² || 11 ἔχειν εἶναι M: ἔχειν S εἶναι A ||
 12 ἀμβλήσκειν ἀπέειπον MTr. ἀμβλήσκειν ^{απ} εἶπον corr. S¹ ἀμβλί-
 σκειν εἶπον A superscr. A² || 13 δ' S δὲ MA | ἀτοκία sed alte-
 rum α rescipsit A²

καὶ γυναικί, καὶ τὴν ἀπαιδίαν ἐπιζήμιον κατέστησαν. πῶς
οὖν οὐκ ἂν ἡμεῖς ἄδικα καὶ παράνομα δρωῖμεν ἐναντία
δρωῦντες τῇ βουλήσει τῶν νομοθετῶν, θεῶν καὶ θεο-
φιλῶν ἀνδρῶν, οἷς ἔπεσθαι νομίζεται καλὸν καὶ συμφέ-
5 ρον; δρωῖμεν δ' ἂν ἐναντία τὴν πολυπαιδίαν τὴν ἑαν-
τῶν καλύοντες. πῶς δ' οὐχὶ καὶ εἰς τοὺς πατρώους
θεοὺς ἔξαμαρτάνοιμεν ἂν καὶ εἰς τὸν ὁμόγνιον Δία
ταῦτα πράττοντες; ὥσπερ γὰρ ὁ περὶ ξένους ἄδικος
εἰς τὸν ξένιον ἀμαρτάνει Δία, καὶ ὁ περὶ φίλους εἰς
10 τὸν φίλιον, οὕτως ὅστις εἰς τὸ ἑαυτοῦ γένος ἄδικος,
εἰς τοὺς πατρώους ἀμαρτάνει θεοὺς καὶ εἰς τὸν ὁμό-
γνιον Δία, τὸν ἐπόπτην τῶν ἀμαρτημάτων τῶν περὶ
τὰ γένη· ὁ δέ γε περὶ τοὺς θεοὺς ἀμαρτάνων ἀσεβής.
καὶ μὴν ὅτι καλὸν καὶ λυσιτελεῖς παιδῶν ἀνατροφή
15 πολλῶν μάθοι τις ἂν λογισάμενος, ὡς μὲν ἐντιμος ἐν
πόλει πολύπαις ἀνὴρ, ὡς δ' αἰδῶ παρέχει τοῖς πη-
σίον, ὡς δὲ δύναται πλέον πάντων τῶν ὁμοίων, ἂν γε
μὴ ὁμοίως παιδῶν εὐπορῶσιν. καθάπερ γάρ, οἶμαι,
πολύφίλος ἀφίλου ἀνδρὸς δυνατώτερος, οὕτω καὶ πολὺ
20 μᾶλλον ὁ πολύπαις τοῦ μὴ ἔμπαιδος ἢ τοῦ ὀλίγους
κεκτημένου παιδᾶς, καὶ τοσοῦτω γε μᾶλλον, ὅσῳ περ

7 ss. cf. Dio Prus. I 39 vol. I p. 7, 23 Arn. Arr. Epict. diss. III 11, 5 s. Schol. Eur. Hec. 342 19 τὴν πολυφιλίαν ἀγαθὸν putant Stoici: Diog. Laert. VII 124

§ πῶς οὖν οὐκ ἂν ἡμεῖς SM οὖν primo omissum compendiose inseruit S¹ πῶς οὖν ἡμεῖς οὐκ ἂν A; πῶς δ' οὖν οὐκ ἂν ἡμεῖς Tr. | δρωῖμεν SMA sed ῶ corr. A² sic ut etiam 5 || 5 δρωῖμεν SMA | δ' om. A¹ || 7 δία (δια M) ταῦτα SM τὰ τοιαῦτα A; Δία τὰ τοιαῦτα immerito Meineke || 9 εἰς τὸν ξένιον repetiit A in initio f. 150^r || 13 τοὺς om. A, aberravit Gaisford || 14 ὅτι SM τὸ A¹ ὅτι γε A² || 16 περιέχει A¹ || 19 πολὺ φίλος A¹ || 20 τοῦ μὴ ἀπαιδος Tr. p. 426 unde tacite τοῦ ἀπαιδος Gesn.¹ f. 410^v

ἐγγύτερον υἱὸς ἐκάστω ἢ φίλος. ἄξιον δὲ νοῆσαι ποῖόν τι καὶ θεάμᾳ ἐστὶν ἀνὴρ πολὺπαις ἢ γυνὴ σὺν ἀθροῖσι ὀρώμενοι τοῖς ἑαυτῶν παισίν· οὔτε γὰρ πομπὴν πεμπομένην θεοῖς οὔτω καλὴν θεάσασθαι ἂν τις οὔτε χορείαν ἐπὶ ἱεροῖς κόσμῳ χορευόντων οὕτως ἀξιοθέατον, 5 ὡς χορὸν παιδῶν πολλῶν προηγουμένων ἐν πόλει πατρὸς τοῦ ἑαυτῶν ἢ μητρὸς, <καὶ> χειραγωγούντων τοὺς γονεῖς ἢ τρόπον ἕτερον περιεπόντων κηδεμονικῶς. τί μὲν τούτου κάλλιον τοῦ θεάματος; τί δὲ τῶν γονέων τούτων ξηλωτότερον, ἄλλως τε κὰν ἐπιεικεῖς ᾧσι; 10 τίσι δ' ἂν ἄλλοις οὔτω προθύμως ἢ συννεύξαιτό τις ἀγαθὰ παρὰ θεῶν, ἢ συμπράξειεν αὐτοῖς εἰς ὃ τι δέονται; 'νὴ Δία' φησὶν (<ἀλλὰ ...>).

8 Hierocles Stob. flor. 75, 14 III p. 72, 17 ss. M. καλὸν δὲ πάππος ὀπὸ σφετέρων ἐκγόνων χειραγωγούμενός τε καὶ τῆς ἄλλης ἐπιμελείας ἀξιόμενος

3 ὀρωμένη male Gesn.³ p. 450 | ἑαυτὸν A¹ || 5 χορευτῶν SM χορευόντων A || 7 καὶ addidit A² || 9 δὲ A: θαί S θαί M || 11 τίσι SM τοῖσι A corr. A³ || 12 post δέονται addunt νὴ Δία (δία M) φησὶν (φησὶ A): ~ MA sed punctis notata A, om. S. temere haec abiecerunt editores. concesserat per νὴ Δία fictus adversarius priora, idem per ἀλλὰ, quod addidi, aliquid opposuisse censendus est ab excerptore nunc omissum (vide p. 65, 2 et quae dixi ad Stob. vol. III p. 287, 7), velut paupertatem dissuadere, ne quis liberos educet omnes, cf. Plut. de amore proliis p. 497 E οἱ μὲν γὰρ πένητες οὐ τρέφουσι τέκνα, φοβούμενοι μὴ χεῖρον ἢ προσήκει τραφέντα δουλοπρεπῆ καὶ ἀπαίδευστα καὶ τῶν καλῶν πάντων ἐνδεᾶ γένηται κτέ. hoc quasi inani praetextu remoto pergere poterat Musonius p. 80, 4 ὃ δὲ μοι δοκεῖ δεινότατον, οὐδὲ πενίαν ἐνιοὶ προφασίζεσθαι ἔχοντες, ἀλλ' εὐποροὶ χρημάτων ὄντες κτέ. vide etiam Hieroclem Stob. flor. 75, 14 p. 72, 7 ss. M., quo duce sententiam perspexit nuper etiam Praechter Hierokles p. 86

XV^B.

ΜΟΤΣΩΝΙΟΤ

ΕΚ ΤΟΤ

ΕΙ ΠΑΝΤΑ ΤΑ ΓΙΓΝΟΜΕΝΑ ΤΕΚΝΑ ΘΡΕΠΤΕΟΝ.

Ὁ δέ μοι δοκεῖ δεινότατον, οὐδὲ πενίαν ἔνιοι προ-
 5 φασίζεσθαι ἔχοντες, ἀλλ' εὐποροὶ χρημάτων ὄντες, τινὲς
 δὲ καὶ πλούσιοι, τολμᾶσιν ὅμως τὰ ἐπιγινόμενα τέκνα
 μὴ τρέφειν, ἵνα τὰ προγενόμενα εὐπορῇ μᾶλλον, ἐξ
 ἀνοσίου μηχανώμενοι τὴν εὐπορίαν τοῖς παισίν [ἐξ
 ἀδελφῶν φόνου]· οἳ γε ἀναιροῦσιν αὐτῶν τοὺς ἀδελ-
 10 φούς, ἵν' ἐκεῖνοι μερίδα μείζω τῶν πατρῶων ἔχωσι·
 κακῶς εἰδότες, ὅσῳ κρείττον <τὸ> πολλοὺς ἔχειν ἀδελ-
 φούς τοῦ πολλὰ ἔχειν χρήματα. χρήματα μὲν γὰρ
 ἐπιβουλάς ἐγείρει παρὰ τῶν πλησίον· οἱ δ' ἀδελφοὶ
 τοὺς ἐπιβούλους ἀνείργουσι. καὶ τὰ μὲν αὐτὰ δεῖται
 15 βοηθείας· οἱ δ' ἀδελφοὶ βοηθοὶ εἰσι κράτιστοι. καὶ

14 Xen. apomn. II 3, 1 τῶν μὲν (sc. τῶν χρημάτων) βοη-
 θείας δεομένων, τοῦ δὲ (sc. τοῦ ἀδελφοῦ) βοηθεῖν δυναμένου
 15 ss. cf. Antisthenes Diogenis Laert. VI 6 ὁμοιοῦντων
 ἀδελφῶν συμβίωσιν παντὸς ἔφη τείχους ἰσχυροτέρων εἶναι

1 Stobaeus flor. 84, 21 M. ecl. cum lemm. hab. SLMA;
 γινόμενα (γιγ'όμενα L) om. S, κδ̄ in marg. L rubr. || 5 δὲ καὶ
 SLM: δὲ πάλιν καὶ A; πάνν pro πάλιν conl. Meineke. vix subest
 τινὲς δὲ καὶ πάνν πλούσιοι vel τ. δὲ καὶ παμπλούσιοι || 6 ὅμως
 τολμᾶσι S | τὰ om. L | ἐπιγινόμενα L || 7 εὐπορῶσι A ||
 8 v. ἐξ ἀδελφῶν φόνου secluisit Meineke || 10 ἵνα L || 11 κρείτ-
 τον τὸ Cobet Mnemos.² II p. 434: κρείττον LM κρείττω S, ex em.
 A || 11 ἔχειν πολλοὺς A || 12 μὲν γὰρ SA: μὲν γε LM || 13 τῶν
 SLM: τῶν ὄντων A || 15 βοηθείας SLM: παιδείας A | v. καὶ
 οὔτε — p. 81 l. 2 τῇ ἀπ' ἀδελφῶν in integrum restituere nemini
 adhuc contigit. parum adrident talia καὶ οὔτε φίλον ἀγαθόν

οὔτε φίλον ἀγαθὸν ἀδελφῶ παρὰ τὸν † ἀπὸ ἀνθρώπων
 ἑτέρων ὁμοίων τε καὶ ἴσων τῇ ἀπ' ἀδελφῶν. τί δ'
 ἂν τις παραβάλοι καλὸν εὐνοίᾳ τῇ ἐξ ἀδελφοῦ εἰς
 ἀσφαλείας λόγον; τίνα δὲ κοινωνὸν ἀγαθῶν εὐμενέ-
 στερον σχοίη τις ἂν ἢ ἀδελφὸν ἐπιεικῆ; τίνας δὲ παρ- 5
 ουσίαν ἐν συμφοραῖς μᾶλλον ποθήσειεν ἂν ἢ τοι-
 οῦτου ἀδελφοῦ; ἐγὼ μὲν ἀξιοζηλότατον ἡγοῦμαι τὸν
 ἐπὶ πλήθει ἀδελφῶν ὁμονοούντων βιοῦντα· καὶ θεο-
 φιλέστατον εἶναι νομίζω τὸν ἄνδρα τοῦτον οἰκοθεν
 ἔχοντα τάγαθά. διὸ καὶ νομίζω δεῖν ἕκαστον ἡμῶν 10
 τοῖς αὐτοῦ παισὶ πειραῖσθαι χρημάτων μᾶλλον ἀπο-
 λείπειν ἀδελφούς, ὡς ἀφορμὰς ἀγαθῶν ἀπολείψοντα
 μείζονας.

XVI.

ΜΟΥΣΩΝΙΟΥ

ΕΚ ΤΟΥ

15

ΕΙ ΠΑΝΤΑ ΠΕΙΣΤΕΟΝ ΤΟΙΣ ΓΟΝΕΤΣΙΝ.

Νεανίας τις, ὃν ὁ πατήρ φιλοσοφεῖν βουλόμενον

16 Gell. Π 7 Hos. *Quaeri solitum est in philosophorum discepta-*

ἀδελφῶ <παραβάλλον κρίνει τις ἂν ὀρθῶς οὔτε τὴν εὐνοίαν τὴν>
 παρὰ τῶν [ἀπὸ] ἄλλων ἑταίρων ὁμοίων τε καὶ ἴσων τῇ ἀπ' ἀδελ-
 φῶν || 1 παρὰ τὸν (τὸ sed in ras. L) libri, quamquam eo com-
 pendio exaratum in S ut etiam παρὰ τῶν esse possit, τὸν
 omisit sed signata lacuna Tr. p. 455 || 2 ἑτέρων SA ἕτερον M
 ἑταίρον L || 3 παραβάλλοι A | καλὸν SMA καὶ L. καλὸν tam-
 quam lectoris additamentum expungi iubet Cobet mnesmos.³ Π
 p. 435 | τῇ ἐξ ἀδελφοῦ (-φῶν L) SLM τῇ γ' ἐξ ἀδελφοῦ fuit
 in A || 4 δαί M | ἀγαθὸν S || 11 αὐτοῦ S αὐτοῦ LMA || 12 ἀγαθῶν
 ex -θᾶς corr. S¹ | ἀπολείψοντα L || 16 Stobaeus flor. 79, 51 M. ecl.
 cum lemm. hab. SMA, Μουσωνίου nec plura S. hic ut alibi
 in Musonii excerptis interpunctionem correxit A² || 17 ὃν ex ὧν
 radendo corr. M² | βουλόμενον SA -ος M

ἐκώλυεν, ἤρετο αὐτὸν ὡδέ πως· Ἄρά γε, ὦ Μουσώνιε, χρῆ πάντα πείθεσθαι τοῖς γονεῦσιν, ἢ ἔστιν ἂ καὶ παρακουστέον αὐτῶν; Καὶ ὁ Μουσώνιος· Πείθεσθαι μὲν, εἶφη, μητρὶ ἢ πατρὶ τῷ ἑαυτοῦ ἕκαστον φαίνεται
 5 καλόν, καὶ ἐπαινω ἔρωγε. τί μέντοι τὸ πείθεσθαί ἐστι, θεασώμεθα· μᾶλλον δὲ πρότερον τὸ ἀπειθεῖν ὁποῖόν τι, καὶ ὁ ἀπειθῆς ὅστις, καταμάθωμεν, εἴθ' οὕτως κρείττον ὀψόμεθα τὸ πείθεσθαι ὁποῖόν τι ἐστι. φέρε δὴ, εἰ ὑῶ νοσοῦντι ὁ πατήρ οὐκ ὦν ἰατρὸς οὐδὲ ἔμπειρος
 10 ὑγιεινῶν τε καὶ νοσερῶν προστάττει τι ὡς ὠφέλιμον, τὸ δὲ εἶη βλαβερόν καὶ ἀσύμφορον, καὶ μὴ λανθάνου τὸν νοσοῦντα τοιοῦτον ὄν, ἄρά γε μὴ πράττων ἐκείνος τὸ προσταχθέν ἀπειθεῖ τε καὶ ἀπειθῆς ἐστιν; ἀλλ' οὐκ ἔοικεν. τί δέ, εἰ τοῦ ὁ πατήρ νοσῶν αὐτὸς οἶνον ἢ
 15 τροφήν αἰτοίη παρὰ καιρόν, μέλλων εἰ λάβοι μεῖζω τὴν νόσον ποιεῖν, ὁ δὲ παῖς τοῦτο εἰδὼς μὴ διδοίη, ἄρά γε ἀπειθεῖ τῷ πατρί; οὐκ ἔστιν εἰπεῖν. καὶ πολὺ γε τούτου ἦττον ἐκείνου, οἶμαι, φαίη ἄν τις ἀπειθεῖ εἶναι, ὅστις πατέρα φιλοκερδῆ ἔχων, κελευόμενος ὑπ'

tionibus, an semper inque omnibus iussis patri parendum sit. super ea re Graeci nostrique, qui de officiis scripserunt, tres sententias esse, quae spectandae considerandaeque sint, tradiderunt easque subtilissime diiudicarunt. earum una est: omnia, quae pater imperat, parendum; altera est: in quibusdam parendum, in quibusdam non obsequendum e. q. s. cf. Aristot. eth. Nic. 9, 2 p. 1164 b 22 ss. Hierocles comm. in aur. carm. p. 426 b 11 ss.

1 ἤρετο A, ex corr. S εἴρετο S¹M || 4 φαίνεται SMA μοι supra lin. add. A² || 8 κρείττον sup. lin. add. S¹, om. Tr. p. 434 || 9 ὑῶ (praetuli ὑῶ) Iacobs lect. Stob. p. 121: τῶι vel τῶ libri | ὦν SA ἄν M || 10 προστάττει et 11 λανθάνει A || 13 ἀπειθεῖ A fort. A¹ || 14 τί δὲ A τί δαι S τί δαι M | 15 αἰτοίη A αἰτοῖ M αἰτεῖ S | λάβη A¹ || 16 τὴν νόσον μεῖζω S | διδοῖ S || 17 ἀπειθεῖ A¹ εἰ ex i fecit A²

αὐτοῦ κλέπτειν ἢ παρακαταθήκην ἀποστερεῖν, οὐχ ὑπουργεῖ τῷ προστάγματι. ἢ οὐκ οἶει σύ τινος εἶναι πατέρας, οἷ τοιαῦτα τοῖς ἐαντῶν παισὶ προστάττουσιν; ἐγὼ μὲν γὰρ οἶδά τινα οὕτω πονηρόν, ὅς γε υἷὸν ἔχων ἄραιοι τὴν ὥραν ἀπέδοτο αὐτοῦ. εἰ οὖν ἐκείνο τὸ 5 μειράκιον τὸ πεπραμένον, πεμπόμενον ὑπὸ τοῦ πατρὸς ἐπὶ τὴν αἰσχύνην, ἀντέλεγε καὶ οὐκ ἀπήει, πότερον ἀπειθὲς ἂν τὸ μειράκιον ἔφαμεν εἶναι ἢ σωφρονεῖν; ἢ οὐδὲ ἐρωτῶν τοῦτό γε ἄξιον; καὶ γὰρ δὴ τὸ μὲν ἀπειθεῖν καὶ ὁ ἀπειθήης λαιδορία ἐστὶ καὶ ὄνειδος· τὸ 10 δὲ μὴ πράττειν ἢ μὴ χρῆ οὐκ ὄνειδος, ἀλλ' ἐπαινος. ὥστε εἴτε πατρὸς εἴτε ἄρχοντος εἴτε καὶ νῆ Δία δεσπότην προστάγματι μὴ ὑπουργεῖ τις κακὰ προστάττουτος ἢ ἄδικα ἢ αἰσχροῦ, οὐκ ἀπειθεῖ οὐδαμῶς, ὥσπερ οὐδ' ἀδικεῖ οὐδ' ἀμαρτάνει· ἀλλ' ἐκείνος ἀπειθεῖ μόνος 15 ὁ τῶν εὐ καὶ καλῶς καὶ συμφερόντως προσταττομένων ἀφροντιστῶν καὶ παρακούων. ὁ μὲν οὖν ἀπειθήης τοιοῦτός τις ἐστίν· ὁ δ' εὐπειθήης ἔχει μὲν ἐναντίως τούτῳ καὶ ἐστὶν ἐναντίος, εἴη δ' ἂν ὁ τῷ τὰ προσήκοντα παραινούντι κατήκοος ὢν καὶ ἐπόμενος ἐκουσίως, οὗτος 20 εὐπειθήης. ὅθεν καὶ γονεῦσι τοῖς ἐαυτοῦ τότε πείθε-

4 cf. Senecae epist. 101, 15

1 ἀποστερεῖν A, ex -ῶν fecit S¹ ἀποστερεῖν M || 4 γὰρ om. Tr. | ὥστε ex ὅς γε corr. A² || 6 πεπραμένον M ex πεπραμμένον corr. S¹ ex πεπραμμένον vel πεπραγμ- A² πεπραγμένον Tr. || 7 ἀπήει ex ἀπειή S¹ || 8 ἀπειθὲς S | ἂν τὸ SM τὸ A; αὐτὸ Tr., inde αὐτῷ Gesn.² p. 458 | ἔφαμεν SMA ἂν superscr. A² || 9 δὴ SA² in ras. corr. M² δεῖ A¹ | τὸ μὲν ἀπειθεῖν καὶ ὁ ἀπειθήης λαιδορία SM τὸ μὲν ἀπειθεῖν . καὶ ὁ ἀπειθήης λαιδορία A¹ τὸ μὲν ἀπειθεῖν ὅσα οὐκ ἀπειθεῖν δεῖ λαιδορία A² || 14 ἀπειθεῖ A¹ || 15 ἀπειθεῖ A¹ corr. A² || 18 τις om. A || 19 ἐστὶν ἐναντίος libri, sed ἐναντίως A¹ | ὅτω S || 20 ὢν SMA ἐστὶ A²

ταί τις, ὅταν χρηστὰ παραινούντων αὐτῶν ταῦτα
 πράττη ἑκάων. ἐγὼ μέντοι κἂν μὴ παραινούντων τῶν
 γονέων πράττη τις ἢ χρηὶ καὶ συμφέρει αὐτῷ, φημι
 τοῦτον πείθεσθαι τοῖς γονεῦσιν· καὶ ὅτι ὀρθῶς φημι,
 5 σκόπει οὕτως. ὁ γὰρ δὴ πράττων ἢ βούλεται ὁ πατήρ
 καὶ τῇ βουλήσει τοῦ πατρὸς ἐπόμενος πείθεται, οἶμαι,
 τῷ πατρί· ὁ δὲ πράττων ἢ δεῖ καὶ ἢ κρείττον ἐστίν, τῇ
 βουλήσει ἔπεται τοῦ πατρὸς. τίνα τρόπον; ὅτι πάντες
 οἱ γονεῖς εὐνοοῦσι δήπου τοῖς ἑαυτῶν παισίν, εὐνο-
 10 οῦντες δὲ βούλονται ἢ χρηὶ καὶ συμφέρει πράττεσθαι
 ὑπ' αὐτῶν. ὅστις οὖν πράττει τὰ προσήκοντα καὶ τὰ
 συμφέροντα, πράττει οὕτως ἢ βούλονται οἱ γονεῖς.
 ὥστε πείθεται τοῖς γονεῦσι ταῦτα πράττων, κἂν μὴ
 τῷ λόγῳ κελεύωσιν αὐτὰ πράττειν οἱ γονεῖς. τοῦτο
 15 δὴ μόνον προσήκει σκοπεῖν, ὅστις βούλεται πείθεσθαι
 τοῖς γονεῦσιν ἐφ' ἑκάστῳ τῶν πραττομένων, εἰ καλὸν
 καὶ συμφέρον ὁ μέλλει πράξειν ἐστίν, ἕτερον δὲ οὐδέν,
 ὡς ἂν ὑπάρχη τοιοῦτον εὐθὺς καὶ τοῦ πράττοντος
 αὐτὸ πειθομένου τοῖς γονεῦσιν. μὴ τοίνυν σύ γε δει-
 20 σης, ὡ νεανίσκα, ὡς ἀπειθήσεις τῷ πατρί, ἂν ἦ ἢ <μῆ>

1 χρῆστὰ A corr. A¹ || 2 κἂν SM καὶ A || 3 πράττη (vel η)
 MATr. πράττει S ἂν superscr. A² | αὐτῷ S αὐτῶ M ἑαυτῷ A ||
 4 ὅτι SMA² ὁ id est τὸ A¹ || 6 καὶ ex praecedenti pagina re-
 petitum est S ubi a v. καὶ τῇ βουλήσει inc. f. 135^r; καὶ ἐν τῇ
 βουλήσει Tr. || 7 καὶ <δι> ἢ κρείττον ἐστίν (sc. αὐτῷ) conl.
 Iacobs lect. Stob. p. 121, praeter necessitatem, ut monuit Halm
 lect. Stob. p. 7: ἢ est accusativus ut in ἢ δεῖ verbis. καὶ <δι> ἢ
 κρείττων ἐστίν aut titubante memoria Iacobsio tribuit Meineke
 flor. v. III p. XIX aut tacite eius conatum reddens commodio-
 rem || 12 οὕτως ex οὕτως corr. A¹ || 15 προσήκειν A | ὅστις
 libri; οἷστις Tr., inde εἷστις Gesn.¹ f. 416^v || 18 ὑπάρχοι A¹ ||
 19 αὐτὸ ex αὐτῷ corr. S¹ || 20 ἂν ἦ ἢ μῆ Tr. p. 436: ἂν ἦ ἢ S
 ἀνηα M ἂν μῆ ἢ A

προσῆκει δρᾶν κελεύοντας τοῦ πατρὸς ἀπέχη τοῦ ταῦτα
 δρᾶν, ἢ ἂ προσῆκει ἀπαγορεύοντας, <τοῦ> ταῦτα μὴ
 δρᾶν. μηδὲ σοι πρόφασις ἔστω τοῦ ἀμαρτάνειν ὁ
 πατήρ ἢ κελεύων τι τῶν πράττεσθαι μὴ καλῶν ἢ ἀπα-
 γορεύων τι τῶν καλῶν. οὐδεμία γὰρ ἀνάγκη σοι τὰ 5
 μὴ εὖ προσταττόμενα ὑπουργεῖν· καὶ τοῦτό μοι δοκεῖς
 οὐδ' αὐτὸς ἀγνοεῖν. οὐκουν ἀνέξη τοῦ πατρὸς ἐν
 μουσικοῖς, ἐὰν ἐκεῖνος οὐκ ἐπαῖων μουσικῆς προσταττή
 κρούειν ἀμούσως τὴν λύραν, ἢ ἐπιστάμενον γράμματα
 οὐκ ἐπιστάμενος κελεύῃ σε γράφειν καὶ ἀναγινώσκειν 10
 μὴ ὡς ἔμαθες, ἀλλ' ἑτέρως· οὐδέ γε ἂν ἐπιστάμενον
 κυβερνᾶν οὐκ ὦν κυβερνητικὸς κελεύῃ σε κινεῖν τὸ
 πηδάλιον ὡς οὐ προσῆκει, οὐ προσέξεις αὐτῷ. τί οὖν;
 ταῦτα μὲν ταύτῃ ἔχει· ἂν δέ σε κωλύῃ φιλοσοφεῖν ὁ
 πατήρ εἰδότα καὶ ἀκηκοότα ὁποῖόν τι φιλοσοφία ἐστίν, 15
 αὐτὸς ἀγνοῶν, ἄρα γε προσεκτέον αὐτῷ, ἢ μεταδιδα-
 κτέον μᾶλλον αὐτὸν ὡς οὐκ εὖ σοι παραινεῖ; ἔμοι
 μὲν οὕτω δοκεῖ. τάχα μὲν οὖν τις καὶ λόγῳ χρώμενος
 μόνῳ πείσειεν ἂν τὸν αὐτὸς αὐτοῦ πατέρα διανοεῖ-
 σθαι ἢ προσῆκει περὶ φιλοσοφίας, ἂν γε μὴ τέλεον ἢ 20
 σκληρὸς τὴν φύσιν ὁ πατήρ. εἰ δ' οὖν μὴ πείθοιτο
 τῷ λόγῳ μηδὲ ἔποιτο, ἀλλὰ τά γε ἔργα πάντως τὰ τοῦ

2 τοῦ addidi || 3 δρᾶν A Tr.: δρᾶ SM || 4 ἢ ante κελ. om. A ||
 6 προσταττόμενα SM πραττόμενα A || 7 ἐν μουσικοῖς SM ὦν
 μουσικὸς A² || 8 προσταττή libri, sed A ex corr. manus sec. ||
 9 κρούων A¹ | ἀμούσως ex ἀμοῦσως corr. M¹ || 10 κελεύει A ||
 11 γε libri, nisi quod γὰρ A¹ || 12 κινεῖν SMA sed litt. κ et ν
 suppunxit S || 13 οὐ (ante προσέξεις) om. A² || 14 κωλύει A¹ ||
 16 αὐτῷ sine acc. S || 19 τὸν αὐτὸς SM αὐτὸς τὸν A | αὐτοῦ SA²
 αὐτοῦ M || 20 ἢ (ἢ scr. Gesn.¹) προσῆκει περὶ φιλοσοφίας, ἂν SM:
 περὶ φιλοσοφίας ὅσα δὴ προσῆκει ἂν A cui frustra obsecutus est
 Meineke | γε μὴ SM: μὴ γε A || 21 εἰ δ' A εἰ δ M ἢ S |
 πείθοιτο τῷ λόγῳ Halm lect. Stob. p. 7: πείθοι τῷ (τῷ M) λόγῳ
 (vel -ω) SM πείθοιτο λόγῳ A || 22 ἔποιτο S: ἔσοιτο MA¹

παιδὸς ὑπάξεται αὐτόν, εἰ φιλοσοφεῖ τῇ ἀληθείᾳ ὁ
 παῖς. ἔσται γὰρ δὴ φιλοσοφῶν προθυμότετος μὲν
 θεραπεύειν τὸν πατέρα θεραπείαν ἄπασαν, κοσμιώτα-
 τος δὲ καὶ πρῶτατος, ἐν τῇ συνουσίᾳ ἤμισα φίλερις
 5 ὧν ἢ φίλαντος καὶ οὔτε προπετιῆς οὔτε ταραχῶδης
 οὔτ' ὀργίλος· ἔτι δὲ ἐγκρατῆς μὲν εἴη ἂν γλώσσης,
 γαστρὸς, ἀφροδισίων, καρτερικὸς δὲ πρὸς τὰ δεινὰ καὶ
 τοὺς πόνους· καὶ νοῆσαι μὲν ὅ τι καλὸν ἰκανώτατος,
 οὐχ ὑπερβαίνων δὲ τὸ φαινόμενον καλόν. ὅθεν καὶ
 10 τῶν μὲν ἡδέων ὑφήσεται τῷ πατρὶ πάντων ἐκῶν· τὰ
 δὲ ἐπίπονα πρὸ ἐκείνου δέξεται αὐτός. τοιοῦτον οὖν
 υἱὸν τίς μὲν οὐκ ἂν ἔχειν εὐξαιτο τοῖς θεοῖς; τίς δὲ
 ἔχων οὐκ ἂν ἀγαπήσειεν, δι' ὃν ὑπάρξειεν αὐτῷ ζηλωτὸν
 εἶναι καὶ μακαριστὸν πατέρα παρὰ τοῖς εὐφρονοῦσι
 15 πᾶσιν; εἰ δ' οὖν, ὧ νεανίσκε, καὶ τοιοῦτος ὧν, ὁποῖος
 ἔση πάντως ἂν γε ἀληθῶς φιλοσοφῆς, οὐχ ὑπάξει τὸν
 πατέρα τὸν σὸν οὐδὲ πείσεις ἐπιτρέπειν σοὶ καὶ συγγω-
 ρεῖν ταῦτα πράττειν, ἐκείνο λόγισαι· ὁ πατὴρ ὁ σὸς
 κωλύει σε φιλοσοφεῖν· ὁ δὲ γε κοινὸς ἀπάντων πατὴρ

19 Diog. Laert. VII 147 εἶναι δὲ (sc. θεόν) . . . ὡςπερ πα-

4 καὶ] videtur A¹ δὲ habuisse nec patet quid voluerit A² |
 ante ἤμισα distinguit A || 7 ἀφροδισίων sed -ων ex -ον vel -ου
 corr. M¹ | δὲ in A addidit secunda demum manus || 9 δὲ
 SM A² μὲν A¹ || 11 δέξαιτ' αὐτός A¹ ἂν add. A² | οὖν SM μὲν
 A¹ delevit A² et addidit post τις || 12 ἔχειν εὐξαιτο τοῖς θεοῖς
 S ἔχειν εὐξαι τό τω τοῖς θεοῖς M εὐξαιτο τοῖς θεοῖς ἔχειν (sic)
 A | δὲ A δαλ SM || 13 ἂν ἀγαπήσειεν, δι' ὃν scripsi: ἀγαπήσει
 εἰ δεῖ (δὴ A) οὖν SM A¹ ἢ ex εἰ fecit A² ἀγαπήσει . εἰ δι' ὃν
 Tr.; ἀγαπήσει; εἰ δι' αὐτόν Gesn.¹ ἀγαπήσειεν, εἰ δι' αὐτόν
 Halm lect. Stob. p. 7 | ὑπάρξειεν S: ὑπάξειεν M ὑπάξει ενέ
 A et quidem ὑπάξει A¹ litteras εν εἰ delet A². de syntaxi vide
 Kuehner-Gerth *ausf. Gr.*³ II 2 p. 428 a. || 15 εἰ δ' οὖν etiam A,
 aberravit Gaisford | ὁποῖος ex ὅσον, ni fallor, S¹ || 16 ἔση S |
 ὑπάξει ex -ξει corr. S¹M¹ ὑπάρξει A¹

ἀνθρώπων τε καὶ θεῶν Ζεὺς κελεύει σε καὶ προτρέ-
πει. πρόσταγμα ἔστι γὰρ ἐκείνου καὶ νόμος ἐστὶ τὸν
ἄνθρωπον εἶναι δίκαιον, χρηστὸν, εὐεργετικόν, σώ-
φρονα, μεγαλόφρονα, κρείττω πόνων, κρείττω ἡδονῶν,
φθόνου παντὸς καὶ ἐπιβουλῆς ἀπάσης καθαρὸν· ἵνα
δὲ συντεμῶν εἶπω, ἀγαθὸν εἶναι κελεύει τὸν ἄνθρω-
πον ὁ νόμος ὁ τοῦ Διός. τὸ δὲ γε εἶναι ἀγαθὸν τῷ
φιλόσοφον εἶναι ταῦτόν ἐστιν. εἰ δὴ τῷ πεῖθεσθαι <τῷ>
πατρὶ τῷ ἀνθρώπῳ ἔπεσθαι μέλλεις, εἰ δὲ φιλοσο-
φοίης, τῷ Διὶ, δῆλον ὡς φιλοσοφητέον σοι μᾶλλον, ἢ
οὐ. ἀλλὰ νῆ Δία εἰρξεί σε ὁ πατήρ καὶ καταλείσας
ἔξει, ἵνα δὴ μὴ φιλοσοφῆς. ταῦτα μὲν ποιήσει ἴσως,
τοῦ δὲ γε φιλοσοφεῖν οὐκ ἀπειρξεί σε μὴ βουλόμενον·
οὐ γὰρ χειρὶ ἢ ποδὶ φιλοσοφοῦμεν οὐδὲ τῷ ἄλλῳ
σώματι, ψυχῇ δὲ καὶ ταύτης ὀλίγῳ μέρει, ὃ δὴ διά-
νοιαν καλοῦμεν. ταύτην γε μὴν ἐν ὀχυρωτάτῳ ἴδρου-
σεν ὁ θεὸς ὥστε ἀόρατον εἶναι καὶ ἄληπτον, καὶ ἀνάγ-
κης πάσης ἐκτὸς ἐλευθέραν καὶ ἀντεξούσιον. ἄλλως

τέρα πάντων. cf. Arr. Epict. diss. I 3, 1 al. Quintil. inst. or. II 16,
12 7 cf. Dio Prus. XIII 28 v. I p. 187, 1 Arn. τὸ γὰρ ζητεῖν
καὶ φιλοτιμείσθαι ὅπως τις ἔσται καλὸς καὶ ἀγαθὸς οὐκ ἄλλο τι
εἶναι ἢ [τὸ] φιλοσοφεῖν 16 s. in capite (sicut in arce Cic.
Tusc. disp. I 10, 20), non in corde posuisse videtur τὴν διά-

1 τε etiam A, fallitur Gaisford || 2 τε om. A || 3 δίκαιον
καὶ χρηστὸν M || 4 κρείττω ἢδ. S κρείττονα ἢδ. MA || 7 διός
MA: θεοῦ S | τὸ SMA¹ τῷ A² | γε om. A | τὸ φιλόσοφον A ||
8 τῷ vel τῷ MA: τὸ S | τῷ πατρὶ scripsi: θεῷ SA θεῷ M
πατρὶ Tr. p. 437 || 9 φιλοσοφοίης SM: φιλοσοφητέον A || 10 ἢ οὐ
ex parte in ras. M || 11 δια M | εἰρξεί MA (sic) εἰρξεί ut alibi S |
post πατήρ add. A m. pr. καὶ καλύσει, sed delevit ipsa || 12 ἔξει
SM ἔρξει A¹ εἰρξεί A² | φιλοσοφεῖς S || 14 οὐ γὰρ SM: οὐδὲ
γὰρ A quod immerito receperunt Gaisford et Meineke || 15 δὴ
διάνοιαν reposui ex M: διάνοιαν A δὴ ἀνοιαν S sed correctione
οἶμαι διάνοιαν in margine adscripta item ab S¹, inde δὴ οἶμαι
διάνοιαν inepte Tr. || 18 ἀντεξούσιον SMA; ἀντεξουσίαν Tr.

τε ἐὰν τύχη οὐσα χρηστή, οὐ δυνήσεται σε κωλύειν
 ὁ πατήρ οὔτε χρῆσθαι τῆ διανοία οὔτε ἄ χρη δια-
 νοεῖσθαι οὔτε ἀρέσκεσθαι μὲν τοῖς καλοῖς, μὴ ἀρέσκε-
 σθαι δὲ τοῖς αἰσχροῖς· οὐδ' αὖ τὰ μὲν αἰρεῖσθαι, τὰ
 5 δὲ ἐκκλίνειν. ταῦτα μὲν ποιῶν εὐθὺς φιλοσοφοίης
 ἂν, καὶ οὔτε τρίβωνα πάντως ἀμπέχεσθαι δεήσει σε
 οὔτε ἀχίτωνα διατελεῖν, οὐδὲ κομᾶν, οὐδ' ἐκβαίνειν
 τὸ κοινὸν τῶν πολλῶν. πρέπει μὲν γὰρ καὶ ταῦτα
 τοῖς φιλοσόφοις· ἀλλ' οὐκ ἐν τούτοις τὸ φιλοσοφεῖν
 10 ἔστιν, ἀλλ' ἐν τῷ φρονεῖν ἄ χρη καὶ διανοεῖσθαι.

XVII.

ΜΟΤΣΩΝΙΟΤ

ΕΚ ΤΟΥ

ΤΙ ΑΡΙΣΤΟΝ ΓΗΡΩΣ ΕΦΟΔΙΟΝ.

Ἀϋθις δέ, ἐπεὶ πρεσβύτης τις ἐπύθετο, τί ἂν εἴη
 15 γήρωσ ἐφόδιον ἄριστον, ταῦτόν, εἶπεν, ὅπερ καὶ νεό-

νοίαν Musonius, nec aliter Clemens Al. paed. II 34 p. 187 P.
 vide quae monuit Bonhoeffer *Epikt. und die stoa* p. 47] ταύτην
 γε κτέ.] cf. Marcus Antoninus VIII 48 6 cf. Arr. Epict. diss.
 IV 8, 12 Plut. de Is. et Os. p. 352 C Sen. ep. 5, 2 14 Per-
 sius 5, 64 s. *petite hinc puerique senesque finem animo certum
 miserisque viatica canis.* cf. Aristoteles Diog. Laert. V 1, 21
 κάλλιστον ἐφόδιον τῷ γῆρα τὴν παιδείαν ἔλεγε. similis huius
 sententia Pittaco datur ap. Stob. II 31, 100 p. 219 W., Bianti
 ap. Diog. Laert. I 88. cf. Plut. de liberis educ. p. 8 C
 15 s. Diog. Laert. VII 87 ὁ Ζήνων . . . τέλος εἶπε τὸ ὁμολογου-
 μένωσ τῆ φύσει ζῆν, ὅπερ ἐστὶ κατ' ἀρετὴν ζῆν et passim Stoici

4 οὐδ' MA αὐδ' S | αὐ τὰ SA αὐτὰ M | αἰρεῖσθαι M ||
 5 μὲν SM δὲ A² || 9 τούτω Tr. || 11 Stobaeus flor. 117, 8 Mein.
 ecl. cum lemm. hab. SMA; μουσωνίου nec plura S || 13 γῆρας M

τητος, τὸ ζῆν ὀδῶ καὶ κατὰ φύσιν. τοῦτο δὲ μάλιστα ἂν οὕτω μάθοις ὁποῖόν τί ἐστίν, εἰ ἐννοήσῃς τὴν τοῦ ἀνθρώπου φύσιν ὡς οὐ πρὸς ἡδονὴν γέγονεν. οὐδὲ γὰρ ἵππος οὐδὲ κύων οὐδὲ βοῦς, ἅπερ ἀτιμότερα πολὺ ἀνθρώπου ἐστίν, οὐ πρὸς ἡδονὴν γέγονεν· οὐδὲ γὰρ νομισθεῖν ἂν τυγχάνειν τοῦ ἑαυτοῦ τέλους ἵππος ἐσθίων μὲν καὶ πίνων καὶ ὀχεύων ἀνέδην, πράττων δὲ μηδὲν ἢ ἵππῳ προσήκει· οὐδέ γε κύων ἡδόμενος μὲν ὥσπερ ὁ ἵππος ἀπάσας ἡδονάς, πράττων δὲ μηδὲν ἀφ' ὧν ἀγαθοὶ νομίζονται εἶναι κύνες· οὐδὲ μὴν ἄλλο ζῶον ὅτιοῦν ἔργου μὲν τοῦ προσήκοντος αὐτῷ στερόμενον, ἡδονῶν δ' ἐμπιπλάμενον· οὐδὲν οὖν οὕτως ζῆν ἂν λέγοιτο κατὰ φύσιν, ἀλλ' ὅ τι ἂν μάλιστα τὴν ἀρετὴν ἐμφανίζῃ, δι' ὧν πράττει κατὰ τὴν ἑαυτοῦ φύσιν. ἄγει γὰρ ἡ ἐκάστου φύσις ἕκαστον πρὸς τὴν ἀρετὴν τὴν ἐκείνου· ὥστε καὶ τὸν ἀνθρώπου εἰκὸς οὐχ ὅταν ἐν ἡδονῇ βιοῖ, τότε κατὰ φύσιν βιοῦν, ἀλλ' ὅταν

3 ss. cf. Clemens Alex. strom. VIII 3 p. 916 P. 12 Sext. Emp. math. XI 73 ἀλλὰ Κλεάνθης μὲν μήτε κατὰ φύσιν αὐτὴν (sc. ἡδονὴν) εἶναι μήτ' ἀξίαν ἔχειν ἐν τῷ βίῳ 15 Zeno ap. Diog. Laert. VII 87 ἄγει γὰρ πρὸς ταύτην (sc. τὴν ἀρετὴν) ἡμᾶς ἡ φύσις Cicero de fin. V 9, 26 recte dici potest . . . commune animalium omnium secundum naturam vivere, sed naturas esse diversas, ut aliud equo sit e natura, aliud bovi, aliud homini, et tamen in omnibus summa communis e. q. s. Seneca ep. 41, 7 ss. Arr. Epict. diss. IV 1, 121 al.

δ' αὐτὰ

2 ἐννοήσῃς S || 3 οὐ πρὸς A, superscr. A². erravit Gaisford || 7 μὲν sed μ in ras. M | ἀναίδην M || 8 γε SM γὰρ A || 12 ἐμπιπλάμενον. οὐδὲν (οὐδὲ A) οὖν οὕτως ζῆν ἂν (ἂν om. S) λέγοιτο SMA¹ ἐμπ. οὐδὲ τοῦτο (voce οὕτως deleta) ζῆν ἂν λ. A²; ἐμπιπλάμενον οὐδὲν ἂν οὕτως ζῆν λέγοιτο non bene Meineke. nulla opus mutatione, fort. ne tali quidem supplemento ἐμπιπλάμενον· οὐδὲν οὖν <ἔχον> οὕτως ζῆν ἂν λέγοιτο || 13 ἀλλό τι M | 14 ἐμφανίζῃ ex indicativo corr. S¹ || 17 βίῳ Meineke

ἐν ἀρετῇ. τότε γὰρ καὶ ἐπαινέσθαι δικαίως ὑπάρχοι
 ἂν αὐτῷ καὶ μέγα φρονεῖν ἐφ' αὐτῷ καὶ εὐελπιν καὶ
 θαρραλέον εἶναι, οἷς εὐφροσύνην τε καὶ χαρὰν βεβαίαν
 ἐπεσθαι ἀναγκαῖον. καθόλου δὲ ἄνθρωπος μίμημα
 5 μὲν θεοῦ μόνον τῶν ἐπιγείων ἐστίν, ἐκείνῳ δὲ παρα-
 πλησίας ἔχει τὰς ἀρετάς· ἐπεὶ μὴδ' ἐν θεοῖς μὴδὲν
 ὑπονοῆσαι κρεῖττον ἔχομεν φρονήσεως καὶ δικαιοσύνης,
 ἔτι δὲ ἀνδρείας καὶ σωφροσύνης. ὥσπερ οὖν ὁ θεὸς
 διὰ τὴν παρουσίαν τούτων τῶν ἀρετῶν ἀήττητος μὲν
 10 ἠδονῆς, ἀήττητος δὲ πλεονεξίας, κρεῖττων δὲ ἐπιθυ-
 μίας, κρεῖττων δὲ φθόνου καὶ ζηλοτυπίας, μεγαλόφρων
 δὲ καὶ εὐεργετικὸς καὶ φιλόανθρωπος· τοιοῦτον γὰρ
 ἐπινοοῦμεν τὸν θεόν· οὕτω καὶ τὸ ἐκείνου μίμημα τὸν
 ἄνθρωπον ἠγγετέον, ὅταν ἔχη κατὰ φύσιν, ὁμοίως ἔχειν,
 15 καὶ οὕτως ἔχοντα εἶναι ζηλωτόν· ὧν δὲ ζηλωτὸς εὐθύς
 ἂν εἴη καὶ εὐδαίμων· οὐ γὰρ ἄλλους γέ τινας ἢ τοὺς
 εὐδαίμονας ζηλοῦμεν. καὶ μὴν οὐκ ἀδύνατον γενέ-
 σθαι τοιοῦτον ἄνθρωπον· οὐ γὰρ ἐτέρωθεν ποθεν
 ταύτας ἐπινοῆσαι τὰς ἀρετάς ἔχομεν ἢ ἀπ' αὐτῆς τῆς
 20 ἀνθρωπείας φύσεως, ἐντυχόντες ἀνθρώποις τοιοῖσδέ

4 cf. Musonius infra p. 96, 1 ss. 5 Cic. de leg. I 8, 25
*virtus eadem in homine ac deo est neque alio ullo in genere
 practerea; est autem virtus nihil aliud nisi perfecta et ad
 summum perducta natura; est igitur homini cum deo simili-
 tudo* 13 ss. cf. Arr. Epict. diss. II 14, 12 s. et quae ad-
 scripsit Schenkl 20 cf. Sen. ep. 120, 5

3 θαρραλέον S θαρραλέον MA sed ε in ras. M || 4 ἀνα-
 γκαῖον Gesn.¹ f. 508^v: ἀναγκαῖαν SMA¹ || 5 μόνον S: μόνων
 MA || 6 per μὴδὲν ὄπο desinit M f. 224^v, sequitur folium scrip-
 tura vacuum numero 233 insignitum, dein f. 234 ubi incipit
 Stob. flor. 121, 37 || 7 ἔχομεν S ἔχον A || 10 κρεῖττων δὲ ἐπ. S
 κρεῖττον δὲ ἐπ. A || 16 per εὐδαίμων desinit A f. 205^v, prox-
 imum incipit intra Stob. flor. 117, 9 || 17 γενεσθαι sine acc. S ||
 20 τοιοῖσδέ Pflugk: τοῖς δέ S

τισιν, οἷους ὄντας αὐτοὺς θείους καὶ θεοειδεῖς ὠνό-
 μαζον. εἰ μὲν οὖν τις τύχοι πρότερον ἔτι νέος ὢν
 παιδείας ὀρθῆς ἐπιμέλειαν πεποιημένος, καὶ τὰ μὲν
 ὄσα μαθημάτων ἔχεται καλῶν μεμαθηκῶς οὐκ ἐνδεῶς, 5
 τὰ δὲ ἀσκητὰ ἡσκηκῶς ἱκανῶς, οὗτος ἂν ἐν γῆρα ταῖς
 ἐνούσαις ἑαυτῷ χρώμενος ἀφορμαῖς ζῆν κατὰ φύσιν,
 καὶ ἀλύπως μὲν φέροι τὴν στέρησιν τῶν ἡδονῶν τῶν
 ἐπὶ νεότητος, ἀλύπως δ' ἔχοι τῇ παρουσίᾳ τοῦ σώμα-
 τος ἀδυναμία, δυσκολαίνοι δ' οὐκ ἂν οὔτε καταφρο-
 νούμενος ὑπὸ τῶν πλησίον οὔτ' ἀμελούμενος ὑπὸ τῶν 10
 οἰκείων καὶ φίλων, ἅτε πρὸς ταῦτα πάντα ἀλεξιφάρμα-
 κον ἔχων καλὸν ἐπὶ τῇ διανοίᾳ τῇ ἑαυτοῦ, τὴν παι-
 δεῖαν τὴν ὑπάρχουσαν. εἰ δέ τις εἴη παιδείας μὲν
 ἐρδεέστερον μετεσχηκῶς, προθυμίαν δὲ παρέχοιτο πρὸς
 τὰ κρείττω, καὶ πεῖθεσθαι δύναιτο τοῖς εὖ λεγομένοις, 15
 οὗτος ἂν εὖ ποιολῆ ζητῶν λόγων ἀκούειν ὑποθετι-
 κῶν παρὰ τῶν πεποιημένων ἔργον εἰδέναι τίνα μὲν
 βλαβερά, τίνα δὲ ὠφέλιμα ἀνθρώποις, καὶ τίνα δὴ
 τρόπον τὰ μὲν ἐκφεύγοι, τὰ δὲ κτῆτο, καὶ πῶς ἂν τὰ
 μὴ ὄντα μὲν κακά, δοκοῦντα δέ, προσιόντα πράως δέ- 20
 χοιτο. τούτων δὲ ἀκούων καὶ πειθόμενος (ὥς τό γε
 ἀκούειν ἀπειθῶς ἀκερδέστατον) διαθεῖτ' ἂν τὸ γῆρας

5 περὶ ἀσκήσεως Musonius supra p. 22 ss. 10 cf. Plato de
 re p. I p. 329 B ἐνιοι δὲ καὶ τὰς τῶν οἰκείων προσηλακίσεις τοῦ
 γῆρας ὀδύρονται κτῆ. 16 λόγων — ὀποθ.] cf. Bernays *ges.*
abh. I p. 271

1 an θείους ἢ θεοειδεῖς? cf. p. 110, 6s. | ὠνόμαζον Tr. p. 586:
 ὠνόμαζεν S; fort. ὀνομάζομεν || 5 οὗτος (sic susp. Gesner¹ f. 508^v
 marg.) S: οὕτως Tr. || 7 φέρει S: corr. Gesn.¹ || 8 τῆς παρουσίας
 τ. σ. ἀδυναμίας prop. Peerlkamp || 18 τίνα δὴ Valckenaer:
 τίνα ἀεὶ S || 19 ἐκφεύγοι S: corr. Meineke. cf. p. 38, 4 || 21 δὲ
 repositi ex S: μὲν Tr. || 22 διαθοίτ' S: corr. Meineke

καλῶς τὰ τε ἄλλα καὶ τὸν τοῦ θανάτου φόβον ἐξαιρε-
 θείη ἄν, ὃς μάλιστα θορυβεῖ τε καὶ πιέζει τοὺς γέ-
 ροντας, ὥσπερ ἐπιλελησμένους ὅτι παντὶ θνητῷ θάνα-
 τος ὀφείλεται. καὶ τό γε ἀθλιώτατον ποιοῦν τὸν βίον
 5 τοῖς γέρουσιν αὐτὸ τοῦτό ἐστιν, ὁ τοῦ θανάτου φόβος·
 ὥσπερ ἀμέλει καὶ ὁ δῆτωρ Ἰσοκράτης ἀνωμολογήσατο.
 φασὶ γὰρ ἐκεῖνον, ἐρωτήσαντός τινος ὅπως διάγει,
 εἰπεῖν, ὅτι οὕτως ὥσπερ εἰκὸς τὸν ἐνενήκοντα μὲν γε-
 γουότα ἔτη, κακῶν δὲ ἔσχατον νομίζοντα εἶναι τὸν
 10 θάνατον. καὶ τοι πῶς ἐκεῖνφ τι παιδείας μετῆν ἢ γνώ-
 σεως τῶν ἀλη(θῶς ἀγα)θῶν ἢ κακῶν, ὃς ὑπελάμβανεν
 εἶναι κακὸν τὸ ἐξ ἀνάγκης ἐπόμενον βίῳ τῷ ἀρίστῳ;
 εἴ γε ἄριστος βίος ὁ τοῦ ἀγαθοῦ ἀνδρός, πέρασ δὲ
 καὶ τούτου θάνατος. ὁ δ' οὖν εἶπον, εἰ τοῦτο περι-
 15 ποιήσαιτό τις ἐν γῆρα, τὸ προσδέχεσθαι τὸν θάνατον
 ἀφόβως καὶ θαρραλέως, οὐ μικρὸν ἂν πρὸς τὸ ζῆν
 ἀλύπως καὶ κατὰ φύσιν εἴη πεπορισμένος· κτήσαιτο

1 Cicero de senect. 19, 66 *restat causa, quae maxime angere atque sollicitam habere nostram aetatem videtur, adpropinquatio mortis* 3 cf. Eur. Alc. 782 *sim. quae congressere interpretes ad Soph. El. 1173. indiligentius ut videtur Clemens Alex. strom. VI p. 749 P. Demostheni adscribit 'πᾶσι γὰρ ἡμῖν ὁ θάνατος ὀφείλεται'* cf. adn. 13 6 ὁ δῆτωρ Ἰσοκράτης] dictum aliunde mihi non notum fluxerit ex philosophorum contra rhetoras invidia, vide tamen Isocr. Panath. p. 234 c 13 cf. Demosth. XVIII p. 258 *πέρασ μὲν γὰρ ἀπασιν ἀνθρώποις τοῦ βίου θάνατος* 17 ss. κτήσαιτο δ' ἂν κτέ.] Cicero de sen. 1, 2 *numquam igitur*

4 τὸ τε S: tacite corr. Gesn.¹ || 8 εἰκὸς quod proposui ap. C. Schmich *De arte rhetorica in Musonii diatribis conspicua* (Friburgi Br. ed. a. 1902) p. 2, occuparat Cobet *mnemos.*² II p. 445: *ἐκείνος S ἐκεῖνον Tr.* cf. Arr. Epict. diss. II 1, 11 || 11 τῶν ἀλη(θῶς ἀγα)θῶν ἢ κακῶν scripsi: τῶν ἀληθῶν ἢ κακῶν S. τῶν ἀληθῶν κακῶν (particula ἢ deleta) scr. Meineke, τῶν ἀληθινῶν κακῶν conl. Nauck. cf. supra p. 23, 12. 26, 4. 50, 9 || 16 πρὸς τὸ ζῆν Tyrwhitt: μέρος τὸ ζῆν S; μέρος τοῦ ζῆν prop. Gesn.¹ f. 508^v mrg., cf. Musonius supra p. 63, 10.

δ' ἂν τοῦτο συνῶν τοῖς οὐκ ὀνόματι μόνον ἀλλ' ἀλη-
θῶς φιλοσόφοις, ἂν γε καὶ πείθεσθαι θέλῃ αὐτοῖς.
ἐγὼ μὲν οὖν φημι γήρως ἐφόδιον εἶναι κράτιστον, ὃ
δὴ καὶ ἀρχόμενος τοῦ λόγου εἶπον, τὸ ζῆν κατὰ φύσιν
ἃ χρῆ πράττοντα καὶ διανοοῦμενον. οὕτω γὰρ ἂν καὶ 5
εὐδθυμότητος εἴη ὁ γέρον καὶ ἐπαινετώτατος, ταῦτα
δὲ ἔχων εὐπότμως καὶ ἐντίμως βιῶν ἂν. εἰ δὲ τις
οἰεται μέγιστον εἶναι παραμύθιον τοῖς γέρουσι τὸν
πλοῦτον, καὶ τοῦτον αὐτοῖς παρέχειν ἀλύπως βιοῦν,
κακῶς οἰεται· πλοῦτος γὰρ ἡδονὰς μὲν οἶός τε παρ- 10
έχειν ἀνθρώποις ἐστὶ τὰς ἀπὸ σίτων καὶ ποτῶν καὶ
ἀφροδισίων καὶ ἄλλων ὁμοίων, οὔτε δὲ εὐθυμίαν οὔτε
ἀλυπίαν οὐδαμῶς τῷ κεκτημένῳ παράσχοι ἂν. μάρτυ-
ρες δὲ πολλοὶ τῶν πλουσίων λυπούμενοι καὶ ἀθυ-
μοῦντες καὶ ἀθλίους νομίζοντες εἶναι αὐτούς. διόπερ 15
οὐδὲ ἐπικούρημα γήρως καλὸν ὁ πλοῦτος εἴη ἂν.

*laudari satis digne philosophia poterit, cui qui pareat omne tem-
pus aetatis sine molestia possit degere* [εἰ δὲ τις οἰεται κτέ.]
cf. Plat. de re publ. I p. 329 E ὃ Κέφαλε, οἰμαί σου τοὺς πολ-
λοὺς, ὅταν ταῦτα λέγῃς, οὐκ ἀποδέχεσθαι, ἀλλ' ἠγείσθαι σε ὄφ-
θίως τὸ γήρας φέρειν οὐ διὰ τὸν τρόπον, ἀλλὰ διὰ τὸ πολλὴν οὐσίαν
κεκτησθαι· τοῖς γὰρ πλουσίοις πολλὰ παραμύθια φασὶν εἶναι. Cic.
de senect. 3, 8 *sed fortasse dixerit quispiam tibi propter opes et
copias et dignitatem tuam tolerabiliorem senectutem videri*

13 Menelai verba solent afferre (Od. IV 93) ὡς ὅθιοι χαίρων τοῖσδε
κτεάτεσσιν ἀνάσσω, sic Plutarchus in capite Stoicae doctrinae
pleno libri de audiendis poetis p. 25 A. cf. Stob. flor. 93, 37 M. gno-
mol. Vat. 497 Sternb. Arr. Epict. diss. III 22, 27 ἴδετε Κροῖσον,
ἴδετε τοὺς νῦν πλουσίους, ὅσης οἰμαγῆς ὁ βίος αὐτῶν μεστός
ἐστὶν I 24, 15 ἐν τοῖς πλουσίοις . . . αἱ τραγυφθία τόπον ἔχουσιν κτέ.

1 ὀνόματι bene susp. Meineke: ὀνόμασι S. cf. Arr. Epict.
diss. III 26, 13 || 10 πλοῦτος μὲν γὰρ sed μὲν punctis deletum S
πλοῦτος γὰρ Tr. p. 587 || 11 ποτῶν sine accentu, nisi macula
supra ω deletum esse accentum indicat S || 13 δὲ ut Tr. etiam
S, fallitur Gaisford || 13 οὐδαμῶς S: οὐδαμοῦ Tr.

XVIII^A.

ΜΟΤΣΩΝΙΟΥ

ΕΚ ΤΟΥ

ΠΕΡΙ ΤΡΟΦΗΣ.

Περὶ δὲ τροφῆς εἰώθει μὲν πολλάκις λέγειν καὶ
 5 πᾶν ἐντεταμένως ὡς οὐ περὶ μικροῦ πράγματος οὐδ'
 εἰς μικρὰ διαφέροντος· ᾤετο γὰρ ἀρχὴν καὶ ὑποβολὴν
 τοῦ σωφρονεῖν εἶναι τὴν ἐν σίτοις καὶ ποτοῖς ἐγκρά-
 τειαν. ἅπαξ δὲ ποτε τῶν ἄλλων ἀφέμενος λόγων, οὐς
 ἐκάστοτε διεξῆλει, τοιάδε τινὰ εἶπεν· ὡς χρηὴ καθάπερ
 10 τὴν εὐτελεῆ τῆς πολυτελοῦς τροφῆν προτιμᾶν καὶ τὴν
 εὐπόριστον τῆς δυσπόριστου, οὕτω καὶ τὴν σύμφυλον
 ἀνθρώπων τῆς μὴ τοιαύτης· εἶναι δὲ σύμφυλον ἡμῖν

4 variatur Socraticum illud (Xen. apomn. I 5, 4) τὴν ἐγ-
 κράτειαν ἀρετῆς εἶναι κρηπίδα. cf. Wendland *Philo und die*
kynisch-stoische diatr. p. 11 9 cf. Ps.-Luc. Cyn. 8 ὅμοις δὲ
 . . . τὰ ξενικὰ τῶν ἐπιχωρίων ἀεὶ προτιμῶντες καὶ τὰ πολυτελεῆ
 τῶν εὐτελεῶν καὶ τὰ δυσπόριστα τῶν εὐπόριστων Sen. dial. IX
 1, 6 placet cibis . . . parabilis facilisque, nihil habens arcessiti
 pretiosive e. q. s. in verbis ὡς χρηὴ — τῆς μὴ τοιαύτης Epicuri
 potius hortum adiuisse videtur Musonius Vsenero Epic. p. LVII
 et 297, 27 utpote semel declinans a solita disserendi via (ἅπαξ
 δὲ ποτε τῶν ἄλλων ἀφ. λ.) 11 Seneca ep. 108, 18 colligebat
 (sc. Sextius) bonae valetudini contraria esse alimenta varia et
 nostris aliena corporibus

1 Stobaeus III 17, 42 H. ecl. cum lemm. hab. SMABr;
 μουσωνίου (in ras. Br) nihil amplius Br. τροφῆς compend. S
 S sed saepius o non clausas pingit S || 7 σίτοις scripsi: σιτοῖς
 libri. sed rectius σίτων καὶ ποτῶν et σίτα καὶ ποτά libri p. 93,
 11. 102, 5. 108, 2. cf. L. Dindorf in Xen. anab. VII 1, 35 Cyrop. II
 4, 32 || 11 οὕτω SBr οὕτως M^dA || 12 τῆς μὴ τοιαύτης· εἶναι δὲ
 (sic ut coniecit Gaisford) Br, vide Beving *rem. crit.* p. 20: τῆς
 τοιαύτης εἶναι SA, v. σύμφυλον ἀνθρ. (11 s.) — εἶναι δὲ propter
 homoeoteleuton om. M^d; ἀνθρώπων· τοιαύτην δὲ εἶναι σύμφυ-
 λον temere Gesn.¹ p. 138 | ἡμῖν supra versum A

τὴν ἐκ τῶν φνομένων ἐκ γῆς, ὅσα τε σιτώδη ὄντα καὶ ὅσα μὴ τοιαῦτα ὄντα δύνανται τρέφειν οὐ κακῶς τὸν ἄνθρωπον· καὶ τὴν ἀπὸ τῶν ζώων οὐκ ἀναιρουμένων, ἄλλως δὲ χρησιμευόντων. τούτων δὲ τῶν βρωμάτων ἐπιτηδειότατα μὲν οἷς αὐτόθεν χρῆσθαι ὑπάρχει δίχα 5 πυρός, ἐπεὶ καὶ ἐτοιμότατα· οἷα δὴ τὰ τε ὠραία καὶ τῶν λαχάνων ἔνια καὶ γάλα καὶ τυρὸς καὶ κηρία. καὶ ὅσα μέντοι δεῖται πυρὸς ἢ σιτώδη ἢ λαχανώδη ὄντα, καὶ ταῦτ' οὐκ ἀνεπιτήδεια, ἀλλὰ σύμφυλα ἀνθρώπων πάντα. τὴν μέντοι κρεώδη τροφήν θηριωδεστέραν 10 ἀπέφηνε καὶ τοῖς ἀγροῖς ζώοις προσφορωτέραν. εἶναι δὲ ταύτην ἔλεγε καὶ βαρυτέραν καὶ τῷ νοεῖν τι καὶ φρονεῖν ἐμπόδιον· τὴν γὰρ ἀναθυμίασιν τὴν ἀπ' αὐτῆς θολωδεστέραν οὖσαν ἐπισκοτεῖν τῇ ψυχῇ· παρὸ καὶ βραδυτέρους φαίνεσθαι τὴν διάνοιαν τοὺς πλείονι ταύτῃ 15

4 τούτων κτέ.] cf. Clemens Alex. paed. II 15 p. 174 P. τῶν γὰρ τοι βρωμάτων ἐπιτηδειότατα, οἷς αὐτόθεν χρῆσθαι ὑπάρχει δίχα πυρός, ἐπεὶ καὶ ἐτοιμότερα 5 cf. Diog. Laert. VII 26 ἦν δὲ (Ζήνων) . . . ἀπύρρον τροφήν χρώμενος et 13, cf. Plut. de tuenda sanit. praec. p. 181 F 6 τὰ τε ὠραία κτέ.] Clemens Alex. l. c. 15 p. 178 P. βολβοί, ἐλαίαι, λαχάνων ἔνια, γάλα, τυρὸς τὰ τε ὠραία ἐψημάτα τε παντοδαπὰ ζωμῶν ἄνευ . . . πρὸς τούτοις οὐδὲ τραγημάτων καὶ κηρίων ἀμολίρους περιορατέον τοὺς δειπνοῦντας κατὰ λόγον. cf. Philonea ed. Tisch. p. 8, 3 ἐλαίας ἢ τυρὸν ἢ λάχανα προσόψημα 10 ss. cf. Clemens Alex. l. c. 11 init. p. 170 P.: θηρίων γὰρ μᾶλλον τοῦτό γε, καὶ ἢ ἀπ' αὐτῶν ἀναθυμίασις θολωδεστέρα οὖσα ἐπισκοτεῖ τῇ ψυχῇ. ex Musoniani simili fonte hausit Plutarchus de carnium esu p. 995 F sq. de tuenda san. p. 182 A. Galenus protr. 11

2 δύνανται M^d | οὐ καλῶς Tr. p. 113, inde καλῶς Gesn.¹ || 3 τῶν pro τὴν Tr || 5 ὑπάρχοι Tr. || 6 ἔπειτα καὶ Br || 7 τυρὸς Br, Clem.: πυρὸς SM^dA; τυρὸν Tr. || 11 ἀπέφηγεν SM^d || 12 τῷ vel τῷ SBr: τὸ M^dA¹ || 13 ἐφόδιον S | v. τὴν ἀπ' αὐτῆς usque ad fin. om. Br ubi perit unum folium post f. 64^v || 14 θολωδεστέραν M^d

∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴

χρωμένους. δεῖν δὲ τὸν ἄνθρωπον, ὥσπερ συγγενέ-
 στατον τοῖς θεοῖς τῶν ἐπιγείων ἐστίν, οὕτω καὶ ὁμοιό-
 τατα τρέφεσθαι τοῖς θεοῖς. ἐκείνοις μὲν οὖν ἀρκεῖν
 τοὺς ἀπὸ γῆς καὶ ὕδατος ἀναφερομένους ἀτμούς, ἡμᾶς
 5 δ' ὁμοιοτάτην ταύτη προσφέρεσθαι τροφήν ἂν εἶπεν
 τὴν κουφοτάτην καὶ καθαρωτάτην· οὕτω δ' ἂν καὶ τὴν
 ψυχὴν ἡμῶν ὑπάρχειν καθαρὰν τε καὶ ξηράν, ὅποια
 οὐσα ἀρίστη καὶ σοφωτάτη εἴη ἂν, καθάπερ Ἡρακλείτῳ
 δοκεῖ λέγοντι οὕτως ἀύγῃ ξηρῇ ψυχῇ σοφωτάτη καὶ
 10 ἀρίστη· νῦν δέ, ἔφη, πολὺ χειρόν ἡμεῖς τῶν ἀλόγων
 ζώων τρεφόμεθα. τὰ μὲν γάρ, εἰ καὶ σφόδρα τῇ ἐπι-
 θυμίᾳ ὥσπερ μάστιγι τινὶ ἐλαυνόμενα φέρεται πρὸς
 τὴν τροφήν, ὅμως τοῦ γε πανουργεῖν περὶ τὰ βρώματα

3 Cic. de deorum nat. II 16, 48 *probabile est . . . praestan-
 tem intelligentiam in sideribus esse, quae et aetheriam partem
 mundi incolant et marinis terrenisq. umoribus longo intervallo
 extenuatis alantur* ibid. III 14, 37 Porphyg. de antro nymph. 11
 p. 64, 3 ss. N.² 7 Clem. Alex. paed. II 29 p. 184 P. οὕτω
 δ' ἂν καὶ ἡ ψυχὴ ἡμῶν ὑπάρξαι καθαρὰ καὶ ξηρὰ καὶ φωτο-
 ειδήσ, ἀύγῃ δὲ ψυχῇ ξηρὰ σοφωτάτη καὶ ἀρίστη

2 τοῖς θεοῖς M^d inde Gesn.² p. 160: θεοῖς SA | οὕτως
 M^dA || 5 εἶπεν scripsi: εἴη S εἴη εἰ M^dA; ἔφη, εἰ Halm lect.
 Stob. p. 2. sed vide corruptelam versus 8 || 6 προσφεροίμεθα
 post καθαρ. add. M^dA, om. S interpretis opinor emblemata.
 Halmio obsequitur Meineke | οὕτως M^dA || 8 εἴη ἂν Gataker:
 εἰ πᾶν S εἰ πᾶν M^d εἰ πᾶν A; εἰς πᾶν Gesn.¹, inde vulg. ||
 9 ἀύγῃ ξηρῇ (sic) S ἀύγῃ ξηρῇ M^d ἀύγῃ (sed γ delevit accen-
 tum corr. A²) ξηρῇ A¹. lectio depravata servanda est. multis
 eam imposuisse cum ego monui ad Stob. III 5, 8 p. 257, 10
 tum Bywater testimoniis collectis ad Heraclit. fr. LXXIV
 —LXXVI. cf. Iwanus Mueller in Galeni scr. min. v. II
 p. XLIII sq. et de Clemente Alex. Schleiermacher *sämtl. werke*
 II p. 130. glossema ξηρῇ iam a Panaetio vel Posidonio obla-
 tum esse suspicatur Wendland *Philos. schr. ueber die vors.*
 p. 81 adx. 4 || 11 σφοδρᾶ A

καὶ τοῦ τεχνιτεύειν ἀπήλλακται, ἀρκούμενα τοῖς παρα-
 πεσοῦσι καὶ πλησμονὴν θηρώμενα μόνον, προσωτέρω
 δ' οὐδέν. ἡμεῖς δὲ τέχνας καὶ μηχανὰς ποικίλας ἐπι-
 νοοῦμεν, ὥστε τὴν ἐδωδὴν τῆς τροφῆς ἐφηδύνειν καὶ
 τὴν κατάποσιν κολακεύειν μειζόνως. εἰς τοῦτο δὲ προ- 5
 εληλύθαμεν λιχνείας καὶ ὀψοφαγίας, ὥστε καθάπερ
 μουσικὰ καὶ λατρικὰ οὕτω καὶ μαγειρικὰ πεποιήνται
 τινες συγγράμματα, ἃ τὴν μὲν ἡδονὴν καὶ πάνυ αὔξει
 τὴν ἐν τῷ φάρυγι, τὴν δ' ὑγίειαν διαφθείρει. πολὺ
 γοῦν κάκιον διακειμένους ὄραν ἔστι τὰ σώματα τοὺς 10
 περὶ τὰ βρώματα τρυφῶντας, ὧν εἰσιν ἔνιοι παρα-
 πλῆσιοι ταῖς κιττώσαις γυναιξίν· καὶ γὰρ οὗτοι, καθά-
 περ ἐκεῖνοι, τὰ συνηθέστατα τῶν βρωμάτων δυσχεραί-
 νοῦσι καὶ τοὺς στομάχους διεφθαρμένους ἔχουσιν.
 ὁθεν ὥσπερ ὁ ἀχρεῖος σίδηρος συνεχῶς δέεται στομῶ- 15
 σεως, οὕτω καὶ οἱ ἐκείνων στόμαχοι ἐν τῷ ἐσθίειν
 συνεχῆς στομοῦσθαι θέλουσιν ἢ ὑπὸ ἀκράτου ἢ ὑπὸ
 ὄξους ἢ ὑπὸ βρώματός τινος στρυφνοῦ. ἀλλ' οὐχὶ ὁ
 Λάκων τοιοῦτος, ὃς ἰδὼν τινα, παρακειμένον αὐτῷ

1 cf. Seneca ep. 119, 3 *illa* (sc. *natura*) *ventrem non delectari vult, sed impleri* 5 cf. Clemens Alex. paed. II 1, 9 μόνην κολακεύοντες τὴν κατάποσιν Maximus Tyr. 31, 5 κολακεύματα γαστρὸς

7 Sen. dial. XII 10, 8 *Apicius . . . scientiam porpinae professus disciplina sua saeculum infecit* 9 cf. Muson. infra p. 104, 5 οὐδαμῶς ὠφελουμένων τῶν σωμάτων ἐκ τῆς πολυτελείας τῶν βρωμάτων Ps.-Luc. Cyn. 9 extr. 12 ταῖς κιττώσαις γυναιξίν] cf. Arr. Epict. diss. IV 8, 35 15 *imago haec in alio sententiarum conexu legitur apud Clementem Al. paed. III 46 p. 281 P.*

18ss. *Bionem apophthegma redolet, lepide non tam laudatur Laconis frugalitas quam ridetur rusticitas, vide quae monui mus.* Rh. XLVII p. 238

1 τεχνιτεύειν M τεχνίτου ἐν' SA ἴσως τεχνιτεύειν A³ mrg. | παραπεσοῦσι A || 4 ἐδωδὴν scripsi: ἡδονὴν libri | ἐφηδύνειν S || 6 καὶ ὀψοφ.] καμψοφαγίας M^d || 7 οὕτω S οὕτως M^dA || 9 φάρυγι S φάρυγι M^dA || 15 an συνεχούς?

ὄρνιθίον τῶν πιόνων καὶ πολυτελῶν, ὑπὸ τρυφῆς
 ἀναινόμενον φαγεῖν αὐτὸ καὶ φάσκοντα μὴ δύνασθαι,
 'ἀλλ' ἐγὼ' ἔφη 'καὶ γυπὸς δύναμαι καὶ τόργου'. Ζή-
 νων δέ γε ὁ Κιτιεὺς οὐδὲ νοσῶν ᾤετο δεῖν τροφήν
 5 προσφέρεισθαι τρυφερωτέραν, ἀλλ' ἐπεὶ ὁ θεραπεύων
 ἰατρὸς ἐκέλευεν αὐτὸν φαγεῖν νεοττὸν περιστερᾶς, οὐκ
 ἀνασχόμενος 'ὡς Μάνην' ἔφη 'με θεράπευε'. ἤξιον
 γάρ, οἶμαι, μηδὲν μαλακώτερον ἐν τῇ θεραπείᾳ γίνε-
 σθαι αὐτῷ ἢ τῶν δούλων τινὶ νοσοῦντι· καὶ γὰρ εἰ
 10 ἐκείνοι θεραπεύεσθαι δύνανται δίχα τοῦ τροφήν λαμβά-
 νειν πολυτελεστέραν, δύνασθαι ἂν καὶ ἡμᾶς. δεῖ γὰρ
 μηδαμῶς τὸν ἀγαθὸν ἄνδρα δούλου μηδενὸς εἶναι
 μαλακώτερον. διόπερ ὁ Ζήνων εἰκότως ἤξιον εὐλα-
 βείσθαι τὴν πολυτέλειαν ἐν τῇ τροφῇ καὶ μηδ' ἐπ'
 15 ὀλίγον ἐνδιδόναι πρὸς τὸ τοιοῦτον· ἐπειπερ ὁ ἐνδοὺς
 ἀπαξ προέλθοι ἂν ἐπὶ πλείστον, ἅτε τῆς ἡδονῆς πολλὴν
 ἐχούσης αὐξήσιν ἐν τε πόμασι καὶ βρώμασι. Ταῦτα
 μὲν τότε καινότερα ἔδοξεν ἡμῖν εἰπεῖν περὶ τροφῆς,
 ὧν εἰώθει λέγειν ἐκάστοτε.

3 Pearson *the fragm. of Zeno* p. 282 7 ὡς Μάνην]
 cf. Arr. Epict. diss. III 26, 37 15 cf. Arr. Epict. diss. IV
 9, 14 μηδὲ πάθης τὸ τῶν ἀγενηῶν ἀνθρώπων, οἱ ἀπαξ ἐνδόντες
 εἰσάπαν ἐπέδωκαν ἑαυτοὺς κτέ.

1 πλειόνων SM^a ^ππλειόνων A, corr. A m. rec.; πιόνων etiam
 Schaefer ad Bosii de ellipsi librum p. 238 || 2 ἀτότ SA ἀτότ
 M^a | φάσκοντα ex φασκόντων corr. S¹ || 3 τράγου libri: corr.
 Buecheler || 4 γε om. A | κιτιεὺς S κιτιεὺς M^aA | οὐδὲ νοσῶν
 SM^a οὐθενός ὦν A¹ δὲ νοσῶν A m. rec. mrg. || 6 ἀτότ A ||
 7 μανην S, acc. add. S² μανικα M^a μάνην A || 9 τινὶ] ἀτότ,
 sed ἀτότ lineola del. et τινὶ suprascr. S¹ | εἰ A, om. SM^a; ὡς
 γὰρ ἐκείνοι ci. Buecheler || 11 γὰρ repositi ex SM^aA; δὲ temere
 Gesn.¹ p. 140 || 17 πόμασι SM^aA: πό- Meineke. cf. Schanz
 ad Plat. Phaed. p. 117 B G. Sauppe lexil. Xen. p. 112 s. ||
 19 λέγειν ex λέγων corr. S¹

∴ ∴ ∴ ∴ ∴ ∴

XVIII^B.

ΜΟΥΣΩΝΙΟΥ

ΕΚ ΤΟΥ

ΠΕΡΙ ΤΡΟΦΗΣ.

Αίσχιστον, ἔφη, γαστριμαργία καὶ ὀψοφαγία ἐστίν, οὐκ ἀντερρεῖ οὐδείς· σκοποῦντας δὲ ὅπως διαφεύξονται ταῦτα, πάνν ὀλίγους ἤσθημαι ἐγώ, τοὺς δὲ πολλοὺς ὀρθῶ καὶ ἀπόντων ὀρεγομένους τῶν τοιούτων βρωμάτων, καὶ παρόντων ἀπέχεσθαι μὴ δυναμένους, καὶ χρωμένους αὐτοῖς, ὅταν χρῶνται, ἀφειδῶς, ὡς καὶ πρὸς βλάβην χρῆσθαι τὴν τοῦ σώματος. καίτοι γαστριμαργία τί ἂν εἴη ἄλλο ἢ ἀκρασία περὶ τροφήν, δι' ἣν ἄνθρωποι τὸ ἡδὺ τὸ ἐν σίτῳ τοῦ ὀφελίμου προτιμῶσιν; καὶ ὀψοφαγία δὲ οὐδὲν ἕτερόν ἐστίν ἢ ἀμετρία περὶ χρῆσιν ὕψου. πανταχοῦ δὲ κακὸν οὐσα ἢ ἀμετρία ἐν

6 s. cf. quae collegit Norden in Varr. sat. Men. obs. sel. p. 307 10 γαστριμαργία — 14 χρῆσιν ὕψου] cf. Clemens Alex. Π 12 p. 171 P. ἡ γὰρ ὀψοφαγία οὐδὲν ἕτερόν ἐστίν ἢ ἀμετρία περὶ χρῆσιν ὕψου καὶ ἡ λαιμαργία μανία περὶ τὸν λαιμὸν καὶ ἡ γαστριμαργία ἀκρασία περὶ τὴν τροφήν κτέ. 14 πανταχοῦ — p. 100 l. 1 φύσιν] Clemens Alex. paed. Π 11 p. 171 P. πανταχῇ δὲ κακὸν οὐσα ἢ ἀμετρία περὶ τὰς τροφὰς μάλιστα διελέγχεται

1 Stobaeus III 18, 37 H. ecl. cum lemm. hab. SMABr

f. 65^r sine lemm. Br f. 36^v; nil nisi μουσωνιον Br ἐκ S ἐκ τ' Tr. ἐκ τοῦ M^dA || 4 Ὅτι αἰσχ. ci. Wachsmuth; dederit Lucius Ἄλλ' ὅτι μὲν αἰσχ. || 5 διαφεύξονται SMABr: corr. Halm lect. Stob. p. 2 || 7 ἀπάντων A | τοιούτων M^d || 8 ἀπέχεσθαι M^d: ἐπέχεσθαι (ἐπ- A) SA | v. καὶ χρωμένους — φύσιν p. 100 l. 1 infra post δυναμένους (p. 100, 4) repetiit A propter homoeoteleuton || 10 τὴν om. loco altero A || 11 μᾶλλον pro ἄλλο A loco altero || 13 ἐστίν (vel ἐστίν) post ἕτερον habet S, post ὕψου M^dA Br. an delenda erit copula? || 14 πανταχῇ Clem.

τοῖς μάλιστα τῆδε τὴν ἑαυτῆς ἐπιδείκνυται φύσιν, παρεχομένη τοὺς ὀσφάγους ἀντὶ ἀνθρώπων ὕσιν ἢ κυσὶν ὁμοιωμένους τὴν λαβρότητα καὶ εὐσχημονεῖν μὴ δυναμένους, οὐ ταῖς χερσίν, οὐ τοῖς ὀμμασιν, οὐ
 5 τῆ καταπόσει· οὕτως ἄρα αὐτοὺς ἐξέστησιν ἢ ἐπιθυμία τῆς ἐν ὄψῳ ἡδονῆς. ὅτι μὲν δὴ οὕτως ἔχειν πρὸς τροφήν αἰσχιστόν ἐστι, γνῶριμον, ἐν ᾧ γε ζῴοις ἄφροσι μᾶλλον ἢ ἀνθρώποις φρονίμοις ὁμοιούμεθα. αἰσχίστου δὲ τούτου ὄντος, κάλλιστον ἂν εἴη τούναντίον, τάξει
 10 καὶ κοσμίως ἐσθίειν, καὶ τὴν σωφροσύνην ἐνταῦθα ἐπιδείκνυσθαι πρῶτον, οὐκ ὄν φάδιον, ἀλλὰ δεόμενον πολλῆς ἐπιμελείας καὶ ἀσκήσεως [καὶ καθόλου μὲν ἴσως τὸ σωφρονεῖν]. διὰ τί δὴ τοῦτο; ὅτι πολλῶν ἡδονῶν οὐσῶν, αἷ τὸν ἄνθρωπον ἀναπειθουσιν ἀμαρ-
 15 τάνειν καὶ ἐνδιδόναι αὐταῖς βιάζονται παρὰ τὸ συμφέρον, δυσμαχωτάτη εἶναι κινδυνεύει πασῶν ἢ περὶ τροφήν ἡδονή. ταῖς μὲν γὰρ ἄλλαις ἡδοναῖς σπανιώτερον ὁμιλοῦμεν, καὶ ἐνίων γε μῆνας καὶ ἐνιαυτοὺς ὄλους ἀπέχεσθαι δυνάμεθα, ταύτης δὲ ἀνὰ πᾶσαν ἡμέ-
 20 ραν πάντως πειραῖσθαι ἀνάγκη, καὶ τὰ γε πολλὰ δις

2 παρεχομένη — 3 λαβρότητα] cf. Clemens Alex. paed. II 11 p. 171 P. ἔστι γὰρ ὁρᾶν τοὺς τοιοῦτους ὕσιν ἢ κυσὶν διὰ τὴν λαβρότητα μᾶλλον ἢ ἀνθρώποις ὁμοιωμένους 4 cf. Zenonis fr. 31 p. 82 Pearson σολοικίζειν . . . ὅταν τις . . . ἀτάκτως ἐσθίῃ

1 ἑαυτῆς] ἑαυτοῖς utroque loco A, sed priore corr. A¹ || 3 ὁμοιωμένους M^d; fort. ὁμοιωμένους cui favet Clemens nec repugnat ὁμοιούμεθα quod legitur 8 || 11 οὐκ ὄν S οὐκ ὄν M^d Br οὐκ ἂν A, corr. A² || 12 verba καὶ (καὶ hab. M^d Br, om. SA) καθόλου μὲν ἴσως τὸ σωφρονεῖν ex margine illata esse perspexit Iacobs animadv. in Stob. p. 240, vide mus. Rh. XLI p. 60 et p. 57 adn. 1. fallitur Peerlkamp || 15 malim ἐνδιδόναι αὐταῖς vel ἑαυταῖς

ἐκάστης ἡμέρας· οὐ γὰρ ἐνὶ ζῆν ἄλλως τὸν ἄνθρωπον. ὡσθ' ὄσφ πλεονάκεις τῆς ἐν βρώσει ἡδονῆς πειρώμεθα, τοσοῦτω πλείους οἱ ἐνταῦθα κίνδυνοι. καὶ μὴν καθ' ἐκάστην προσφυρὰν τροφῆς, οὐχ εἰς κίνδυνος ἀμαρτήματος, ἀλλὰ πλείονες. καὶ γὰρ ὁ παρὰ πλεόν ἢ δει 5 ἐσθίων, ἀμαρτάνει, καὶ ὁ κατασπεύδων ἐν τῷ ἐσθίειν οὐδὲν ἤττον, καὶ ὁ μολυνόμενος ὑπὸ τοῦ ὄψου μᾶλλον ἢ χρῆ, καὶ ὁ τὰ ἡδία τῶν ὑγιεινοτέρων βρώματα προτιμῶν, καὶ ὁ μὴ νέμων τὰ ἴσα τοῖς συνεσθίουσιν. ἔστι δὲ καὶ ἄλλη τις ἀμαρτία περὶ τροφήν, ὅταν παρὰ 10 καιρὸν προσφερώμεθα αὐτήν, καὶ δέον ἄλλο τι πράττειν ἀφέμενοι τούτου ἐσθίωμεν. τοσοῦτων δὴ καὶ ἔτι ἄλλων ἀμαρτιῶν οὐσῶν περὶ τροφήν, δεῖ μὲν ἀπασῶν καθαρεῦειν αὐτῶν καὶ μηδεμιᾶ ἔνοχον εἶναι τὸν μέλλοντα σωφρονήσειν. καθαρεῦοι δ' ἔν· τις καὶ ἀνα- 15 μάρτητος εἴη ἀσκάων καὶ ἐδίξων αὐτὸν αἰρεῖσθαι σίτον οὐχ ἵνα ἡδῆται ἀλλ' ἵνα τρέφηται, οὐδ' ἵνα λεαίνηται τὴν κατάποσιν ἀλλ' ἵνα ῥωννύηται τὸ σῶμα. καὶ γὰρ γέγονεν ἢ μὲν κατάποσις δόδος εἶναι τροφῆς, οὐχ ἡδονῆς ὄργανον, ἢ δὲ γαστήρ τοῦ αὐτοῦ χάριν 20

5 s. cf. Zenonis locum modo citatum 9 cf. Plut. quaest. conv. II p. 644 B

3 καὶ μὴν — 18 τὸ σῶμα om. M A Br || 5 παρὰ πλεόν scripsi: παραπλείων S πλείων πλειονος similes formas habent libri in Lucii Musonianis, sed πλεόν recte supra p. 9, 8. 33, 9. 78, 17. cf. L. Dindorf in Xenoph. de re equ. 1, 9 | ἡδη (sic) S (ἡθη Tr.): ἢ δει ci. Gesn.¹ p. 148 mrg., et sic cod. Paris. 1985 ex Gesneri libro ut recte adnotavit Gaisford || 8 βρώματα nescio an secludendum sit || 12 ἐσθίωμεν, o radendo fecit ex ω S (ἐσθίωμεν Tr.): tacite corr. Gaisford || 14 αὐτῶν videtur S¹ corr. ex αὐτόν || 18 v. καὶ γὰρ e. q. s. tamquam novam eclogam exhibent lemmate τοῦ αὐτοῦ praemisso M A, similiter novum tmema incipit ab his in Br lemimate non addito: cum prioribus cohaerent in S

οὐπερ ἔνεκα καὶ φυτῶ παντὶ ῥίζα γέγονεν. καθάπερ γὰρ ἐκεῖ τρέφει τὸ φυτὸν ἢ ῥίζα ἀπὸ τῶν ἐκτὸς τὴν τροφήν λαμβάνουσα, οὕτω τρέφει τὸ ζῶον ἢ γαστήρ ἀπὸ τῶν εἰσφερομένων σίτων καὶ ποτῶν. ὥσπερ τε
 5 αὐτὸς τοῦτοις διαμονῆς ἔνεκα συμβαίνει τρέφεσθαι καὶ οὐχ ἡδονῆς, παραπλησίως καὶ ἡμῖν ζωῆς καὶ φάρμακον ἢ τροφή [τῶ ἀνθρώπῳ] ἐστὶ. διὸ καὶ προσήκει ἐσθίειν ἡμῖν ἵνα ζῶμεν, οὐχ ἵνα ἡδῶμεθα, εἰ γε μέλλομεν στοιχεῖν ἀρίστῳ ὄντι τῷ λόγῳ Σωκράτους, ὃς
 10 ἔφη τοὺς μὲν πολλοὺς ἀνθρώπους ζῆν ἵνα ἐσθίωσιν, αὐτοὺς δὲ ἐσθίειν ἵνα ζῆ. οὐ γὰρ δὴ ἐπιεικῆς τις βουλόμενος εἶναι ἀνθρώπος ἀξιῶσει παραπλησίως τις εἶναι τοῖς πολλοῖς καὶ ζῆν ἐπὶ τῷ ἐσθίειν, ὥσπερ ἐκείνοι, θηρώμενος ἐξ ἅπαντος τὴν ἀπὸ τῆς τροφῆς ἡδονήν.

5 Clem. Alex. paed. II 1 p. 163 P. ... οὔτε σκοπὸς ἡδονή, ὅπερ δὲ τῆς ἐνταῦθα διαμονῆς 9 Σωκράτους] testimonia collegit Sternbach gnomol. Vat. 479. cf. quae dixi ad Stob. III 6, 41. ad Musonium fortasse pertinet Clemens Al. paed. II 1, 1 p. 163 P. cf. strom. VII 14 p. 836 P.

4 σίτων SM^dBr: σιτων A cf. quae adnotavi p. 94, 7 || 5 αὐτὸς τοῦτοις SA αὐτοῦ τοῖς M^d αὐτοῦ τῆς Br || 6 ζωῆς om. Tr.; ζωῆς καὶ delevit Gesn.¹ p. 148 | φάρμακον etiam S. nisi delendum erit καὶ auctore Cobeto, interciderit alter genitivus velut ζωῆς καὶ <οὐχ ἡδονῆς> φάρμακον. interciderit διαμονῆς coniecerat Gesn.¹ mrg., minus recte λιμοῦ Wytttenbach in Plut. mor. p. 159. 'ζωῆς φάρμακόν ἐστὶ dicitur noto usu pro ζῆν ποιεῖ, τὸ ζῆν παρασκευάζει, ut apud comicum ὁ δὲ λιμὸς ἐστὶν ἀθανασίας φάρμακον [com. III p. 47]' Cobet mnemos.² II p. 97 || 7 τῷ ἀνθρώπῳ seclusi. alterutrum, aut ἡμῖν aut τῷ ἀνθρώπῳ stare non posse viderat Schow qui delevit ἡμῖν probante Peerlkampo. illud commendatur cum numeri concinnitate tum eo quod pergitur διὸ καὶ πρ. ἐσθ. ἡμῖν || 9 στοιχεῖν SM^dABr; συστοιχεῖν tacite Gesn.¹ sed vide supra p. 40, 14 || 10 τοὺς μὲν πολλοὺς firmat Gellius N. A. XIX 2, 6 p. 262, 20 Hos. || 12 v. οὐ γὰρ — 14 τροφῆς ἡδονήν om. M^dABr || 13 ἐπι om. operarius Gesn.¹ || 14 θηρώμενος ci. Nauck: θηρώμενοι libri

Ὅτι δὲ καὶ θεὸς ὁ ποιήσας τὸν ἄνθρωπον τοῦ σφῆζεσθαι χάριν, οὐχὶ τοῦ ἡδεσθαι, σίτα καὶ ποτὰ παρεσκεύασεν αὐτοῖς, μάθοι τις ἂν ἐκείθεν μάλιστα. ἡ γὰρ δὴ τροφή ὅτε ἐργάζεται μάλιστα τὸ ἑαυτῆς ἔργον, τότε οὐδαμῶς ἡδεῖ τὸν ἄνθρωπον κατὰ τε τὴν πέψιν καὶ τὴν ἀνάδοσιν, ἀλλὰ τρεφόμεθα μὲν τότε ὑπ' αὐτῆς καὶ ῥωννύμεθα, ἡδόμεθα δὲ τότε οὐδεμίαν ἡδονήν, καίτοι πλείων ὁ χρόνος οὗτός ἐστιν ἢ ἐν ᾧ ἐσθίομεν. ἔδει δέ γε, εἴπερ ὁ θεὸς ἡδονῆς χάριν τὴν τροφήν ἐμχανήσατο ἡμῖν, τὸν πλείω τοῦτον χρόνον ἡδεσθαι ἡμᾶς ὑπ' αὐτῆς καὶ οὐ τὸν ἐλάχιστον ἐκείνου ἐν ᾧ καταπίνομεν. ἀλλ' ὅμως χάριν ἐκείνου τοῦ ἐλάχιστου χρόνου, ὃν ἡδόμεθα, παρασκευὴ μὲν ὄψων γίνεται

1 Clemens Alex. paed. II 1, 5 p. 166 P. οὐ γὰρ πον μεμαθή-
κασι τὸν θεὸν παρασκευάσαι τῷ δημιουργήματι, τῷ ἀνθρώπῳ
λέγω, σίτα καὶ ποτὰ τοῦ σφῆζεσθαι χάριν, οὐχὶ δὲ τοῦ ἡδεσθαι.
cf. Seneca ep. 119, 15 *id actum est ab illo mundi conditore,
qui nobis vivendi iura discipis, ut salvi essemus, non ut deli-
cati* 12 sqq. cf. Lucian. Nigr. 33 13 ss. cf. Gellius VI 16
*M. Varro in satira quam περὶ ἐδεσμάτων inscripsit . . . plera-
que id genus quae heluones isti terra et mari conquirunt, ex-
posuit.* Sen. ep. 95, 19 *vide quantum rerum per unam gulam*

1 v. Ὅτι δὲ — p. 104 l. 6 βρωμάτων sic ut infra v. πᾶν γὰρ
τοῦναντίον p. 104 l. 6 — τῷ σχολαίῳ p. 105 l. 9 tamquam duas
novas eclogas constituunt lemmate τοῦ αὐτοῦ utrique prae-
misso M (sed inverso ordine M) A, separatas easdem particulas
exhibet etiam Br sed lemmate non addito: cum prioribus co-
haerent S || 3 αὐτοῖς SM^d Br αὐτῷ corr. A²; vix fuit ἀνωῖς i. e.
ἀνθρώποις || 4 ὅτι A¹ corr. A m. inc. || 6 τὴν ante πέψιν om.
M^d Br || ἀναλοσιν (sic) S | μὲν om. Br || 7 δὲ τότε οὐδεμίαν ἡδο-
νὴν S δὲ οὐδεμίαν (vel οὐδὲ μίαν) ποτὲ ἡδονὴν M^d δὲ οὐδεμίαν
τότε ἡδονὴν A. nescio igitur an supra lineam iteratum fuerit
τότε ab interprete fueritque olim ἡδόμεθα δ' οὐδεμίαν ἡδονὴν,
et re vera sic legitur in Br || 11 ἐν] ἐν' M¹ | ἐν ᾧ om. A in
textu, ubi suprascr. ὃν, sed ἐν ᾧ A² mrg.; fallitur Gaisford
referens hanc discrepantiam ad 8 || 12 χαίρειν S¹ ubi χάριν
suprascr. S², χάριν M^d A Br; τὸ χαίρειν interpolavit Gesn.¹

μυρίων, πλείται δ' ἢ θάλαττα μέχρι περάτων· μάγειροι
 δὲ γεωργῶν περισπουδαστότεροί εἰσι· δείπνα δὲ παρα-
 τίθενται τινες ἀγρῶν ἀναλίσκοντες τιμάς, καὶ ταυτ'
 οὐδαμῶς ὠφελουμένων τῶν σωμάτων ἐκ τῆς πολυτε-
 5 λείας τῶν βρωμάτων. πᾶν γὰρ τούναντίον οἱ ταῖς
 εὐτελεστάταις χρώμενοι τροφαῖς ἰσχυρότατοί εἰσι. τοὺς
 γοῦν οἰκέτας τῶν δεσποτῶν καὶ τοὺς χωρίτας τῶν
 ἀστικῶν καὶ τοὺς πένητας τῶν πλουσίων ἰδοὺς ἂν ὡς
 ἐπὶ τὸ πλῆθος βρωμαλεωτέρους ὄντας καὶ μᾶλλον μὲν
 10 πονεῖν δυναμένους, ἤττον δὲ κάμνοντας ἐν τοῖς ἔργοις,
 νοσοῦντας δὲ σπανιώτερον, ἀνεχομένους δὲ εὐκολώτερον
 κρύος, θάλλπος, ἀγρυπνίαν, πᾶν εἴ τι τοιοῦτον. καί-
 τοι κἂν ἐπ' ἴσον ἢ τε πολυτελεῆς καὶ ἢ εὐτελεῆς τροφή
 βωννύη τὸ σῶμα, ὅμως αἰρετέον ἐστὶ τὴν εὐτελεῆ, ὅτι
 15 αὕτη σῶφρονικώτερα καὶ πρέπει ἀνδρὶ ἀγαθῷ μᾶλλον, ἢ

transiturarum permisceat luxuria, terrarum marisq. vastatrix
 Iuv. sat. 11, 14 *gustus elementa per omnia quaerunt*

1 cf. Seneca cons. ad Helv. 10, 3 *quod dissolutus deliciis stomachus vix admittat, ab ultimo portatur Oceano.* μάγειροι — εἰσι] Clem. Alex. paed. II 1, 9 p. 169 P. πολυτιμότεροι γε-
 γόνασιν μάγειροι γεωργῶν 2 s. Iuvenalis IV 26 *provincia tanti vendit agros* cf. Sen. cons. ad. Helv. 10, 4 4 οὐδαμῶς e. q. s.]
 Clemens Alex. paed. II 1, 5 p. 166 P. ἐπεὶ μηδὲ ὠφελῆσθαι πέ-
 φνε τὰ σώματα ἐκ τῆς πολυτελείας τῶν βρωμάτων· πᾶν γὰρ
 τούναντίον οἱ ταῖς εὐτελεστάταις χρώμενοι τροφαῖς ἰσχυρότατοί
 εἰσι καὶ ὑγιεινότεροι καὶ γενναϊότεροι (ἰσχυρότεροί εἰσι καὶ
 ὑγιεινότεροι καὶ γενναϊότεροι Wendland), ὡς οἰκέται δεσποτῶν
 καὶ γεωργοὶ κτηρῶν· καὶ οὐ μόνον βρωμαλεώτεροι, ἀλλὰ καὶ
 φρονιμώτεροι, ὡς φιλόσοφοι πλουσίων 15 ss. cf. Ps.-Archy-
 tas Stobaei flor. 43, 134 vol. II p. 139, 17 ss. Mein.

2 δὲ (ante γεωργ.) S, om. M^d Br, sup. lin. add. A || 9 πλῆθος
 SM^d A: πλείστον S³ supra vers., A³ mrg. Br ex em. Gesn.¹ mrg. ||
 12 τοιοῦτον M^d A: τοιοῦτο SBr || 13 εὐτελεῆς M^d Br: λυσιτελεῆς SA ||
 14 αἰρετόν accentu supra o deleto corr. A³ || 15 σῶφρονεστέρα Tr. ||
 ἢ SM^d A: ὡς Br quod scripserat Gesn.¹ p. 148; ἢ emend. Gesn.²
 p. 167 mrg.

καὶ τὸ εὐπόριστον τοῦ δυσπορίστου, καὶ τὸ ἀπραγ-
μάτευτον τοῦ μετὰ πραγμάτων, καὶ τὸ ἔτοιμον τοῦ
ἀνετοιμόν πρὸς τροφήν πρεπωδέστερον τοῖς ἐπιεικέσιν.
ἵνα δὲ συνελών εἶπω περὶ τροφῆς τὸ πᾶν, φημι δεῖν
σκοπὸν μὲν αὐτῆς ποιεῖσθαι ὑγίειάν τε καὶ ἰσχύν, ὡς
τούτων μόνον ἔνεκα βρωτέον, ἃ δὴ δεῖται πολυτελείας
οὐδεμιᾶς· ἐσθίοντα δ' ἐπιμελεῖσθαι κόσμον τε καὶ
μέτρον τοῦ προσήκοντος καὶ τοῦ διαφέρειν πλείστον
τῷ τε ἀμολύντῳ καὶ τῷ σχολαίῳ.

XIX.

ΜΟΥΣΩΝΙΟΥ

ΕΚ ΤΟΥ

ΠΕΡΙ ΣΚΕΠΗΣ.

Ταῦτα μὲν περὶ τροφῆς εἶπεν. ἡξίου δὲ καὶ σκέ-
πην τὴν σώφρονα τῷ σώματι ζητεῖν, οὐ τὴν πολυτελεῖν

4 s. Cic. de off. I 30, 106 (Panaetius) *victus cultusque corporis ad valetudinem referatur et ad vires, non ad voluptatem* Clem. Al. paed. II 3 p. 163 P. τὸ δὲ ἐκ δυοῖν τὸ ζῆν τοῦτο ὑγείας τε καὶ ἰσχύος σύγκειται, οἷς μάλιστα κατάλληλον τῆς τροφῆς τὸ εὐκόλον κτέ. Lucii nostri ut videtur aliquid conservatum est in appendice Vaticana, quam ex codice Vaticano gr. n. 1144 edidit L. Sternbach (Cracov. a. 1893) n. 108 p. 80 Λούκιος ἔφη ὥσπερ ἄλειμμα οὐ τὸ ἡδὺ καλόν, ἀλλὰ τὸ ὑγιεινόν, οὕτως καὶ τροφῆ οὐχ ἡ ἡδέια καλή, ἀλλὰ τὴν ὑγίειαν ἢ ποριζομένην

3 πρὸς SBr περὶ M^a A || 4 δὴ pro δεῖν A || 5 αὐτῆς supra lin. S | ποιεῖσθ^{αι} corr. A³ | ὑγίειαν A || 6 μόνων Br | δὴ supra lin. A || 9 μολύντῳ A sed ἃ superscr. A³ || 10 Stobaeus III 1, 209 H. ecl. cum lemm. hab. MABr μουσονίου (compend.) nihil amplius Br || 13 μὲν om. A, ubi v. ταῦτα — εἶπεν uncinis inclusa signo + supra lin. addito || 14 τὴν σώφρονα Peerlkamp p. 334 recte monens σώφρων saepe de rebus dici, vid. Iacobs lect. Stob. p. 139: τὸν σώφρονα MABr

καὶ περιττήν· εὐθύς γὰρ ἐσθῆτι καὶ ὑποδέσει τὸν
 αὐτὸν τρόπον ἔφη εἶναι χρηστέον, ὄνπερ πανοπλία,
 φυλακῆς ἕνεκεν τοῦ σώματος, ἀλλ' οὐκ ἐπιδείξεως.
 ὡσπερ οὖν ὄπλα κάλλιστα τὰ ἰσχυρότατα καὶ σφῆζειν
 5 μάλιστα δυνάμενα τὸν χρώμενον, οὐ τὰ περίβλεπτα
 καὶ λαμπρά, οὕτως ἀμπεχόνη καὶ ὑπόδεσις ἢ χρησιμω-
 τάτη τῷ σώματι κρατίστη καὶ οὐχ ἢ δυναμένη τὰς
 τῶν ἀνοήτων ὕψεις ἐπιστρέφειν. δεῖ γὰρ τὴν σκέπην
 αὐτὸ αὐτοῦ κρεῖττον ἀποφαίνειν τὸ σκεπόμενον καὶ
 10 ἰσχυρότερον, ἀλλ' οὐκ ἀσθενέστερόν τε καὶ χεῖρον.
 οἱ μὲν οὖν λειότητά τε καὶ ἀπαλότητα σαρκὸς διὰ τῶν
 σκεπασμάτων μηχανώμενοι χεῖρω τὰ σώματα ποιοῦσιν,
 εἴ γε τὸ τεθρυμμένον σῶμα καὶ μαλακὸν πολὺ κάκιον
 τοῦ σκληροῦ τε καὶ διαπεπονημένου ἐστίν· οἱ δὲ ῥων-
 15 νύντες καὶ κρατύνοντες τῇ σκέπῃ, οὗτοι τὰ σκεπόμενα
 μόνοι ὠφελοῦσιν. διὰ τοῦτο οὐδαμῶς καλὸν οὔτε
 ἐσθῆσι πολλαῖς κατασκέπειν τὸ σῶμα οὔτε ταινίαις

2 cf. Clemens Alex. paed. II 116 p. 223 s. P. 116 p. 240 P.

5 περίβλεπτα — 8 ἐπιστρέφειν] cf. Clem. Alex. paed. II
 114 p. 238 s. P. Arr. Epict. diss. IV 9, 7 ἐσθῆτα ἐπιδεικνύειν
 θέλεις στυλπήν, ἵνα τὰς γυναῖκας ἐπιστρέφῃς 8 ss. Clemens
 Alex. paed. 115 p. 239 P. δεῖ δὲ τὴν σκέπην, οἶμαι, αὐτὸ αὐτοῦ
 (αὐτοῦ cod. Mut. αὐτοῦ alii) κρεῖττον ἀποφαίνειν τὸ σκεπόμε-
 νον cf. Ps.-Luc. Cyn. c. 4 τῆς δὲ σκέπης αὐτῆς πρὸς θεῶν
 τίνος ἐδέηθημεν ἕνεκα; οὐχ ὥστε ἄμεινον ἔχειν τὸ σκεπόμενον;

16 διὰ τοῦτο κτέ.] respici Platonem leg. XII p. 942 D mo-
 nuit Valckenaer ad Herodot. III 12

2 ὅσπερ ut videtur A | πανοπλίαν M^{1d} || 3 ἕνεκεν alibi non
 legi videtur in Musonianis Stobaei || 4 ἰσχυρότατα M^d || 6 ἠπό-
 θησις A || 8 τὴν σκέπην (ut coniecit Peerlkamp) M^d A Br: τῆς
 σκέπης tacite scripserat Gean.³ p. 17 || 9 αὐτὸ αὐτοῦ Clem.:
 αὐτῆς M^d A Br; illud verum esse docuit Th. Pfiieger *Musonius
 bei Stob.* diss. Friburg. a. 1897 p. 29, 1 || 10 χεῖρονα A || 11 λευ-
 κότητα coni. Peerlkamp || 16 μόνα A || 17 ἐσθῆσι sed i e corr.,
 post i duae litt. erasae (fuerat ἐσθήσει) A: ἐσθήσει M^d Br

κατειλεῖν οὔτε χεῖράς τε καὶ πόδας περιδέσει πύλων
 ἢ ὑφασμάτων τινῶν μαλακύνειν, τοὺς γε μὴ νοσοῦν-
 τας· οὐδ' ὄλως εἶναι ἀγεύστους καλὸν ψύχους τε καὶ
 θάλλπους, ἀλλὰ φηγοῦν χρῆ τὰ μέτρια χειμῶνος καὶ
 ἡλιοῦσθαι θέρους καὶ σκιατροφεῖσθαι ἥμισυτα. καὶ τὸ 5
 μὲν ἐνὶ χρῆσθαι χιτῶνι τοῦ δεῖσθαι δυοῖν προτιμητέον,
 τοῦ δ' ἐνὶ χρῆσθαι χιτῶνι τὸ μηδενί, ἀλλὰ ἱματίῳ
 μόνον. καὶ τοῦ γε ὑποδεδέσθαι τὸ ἀνυποδετεῖν τῷ
 δυναμένῳ κρείττον· κινδυνεύει γὰρ τὸ μὲν ὑποδεδέ-
 σθαι τῷ δεδέσθαι ἐγγὺς εἶναι, ἢ δ' ἀνυποδησία πολ- 10
 λὴν εὐλυσίαν τινὰ καὶ εὐκολίαν παρέχει τοῖς ποσίν,
 ὅταν ἡσκημένοι ᾧσιν. ὅθεν καὶ τοὺς ἡμεροδρόμους
 ὄραν ἔστιν οὐ χρωμένους ὑποδήμασιν ἐν ταῖς ὁδοῖς
 καὶ τῶν ἀθλούντων τοὺς δρομεῖς οὐκ ἂν δυναμένους
 σῶζειν τὸ τάχος, εἰ δέοι τρέχειν αὐτοὺς ἐν ὑποδήμα- 15
 σιν. ἐπεὶ δὲ σκέπης ἔνεκα καὶ τὰς οἰκίας ποιούμεθα,
 φημί καὶ ταύτας δεῖν ποιεῖσθαι πρὸς τὸ τῆς χρείας
 ἀναγκαῖον, ὡς ἀπερύκειν μὲν κρύους, ἀπερύκειν δὲ
 θάλλπους τὸ σφοδρὸν, εἶναι δ' ἡλίου καὶ ἀνέμων ἐπι-

8 s. cf. Xenoph. apomn. I 6, 2 de Socrate ἱμάτιον ἡμφίεσαι
 οὐ μόνον φαῦλον, ἀλλὰ τὸ αὐτὸ θέρους τε καὶ χειμῶνος, ἀνυ-
 πόδητός τε καὶ ἀχίτων διατελεῖς. Cynicus ἔχων . . . μηδὲ χιτῶνα
 dicitur ap. Arr. Epict. diss. IV 8, 31, *seminudus* Demetrius
 Senecae ep. 62, 3. cf. Marcus Antoninus IV 30 9 Clemens
 Alex. paed. II p. 240 P. καὶ γὰρ πως ἐγγὺς τὸ ὑποδεδέσθαι
 τῷ δεδέσθαι. cf. Dio Prus. or. VI 15 p. 86 Arn. 10 s. Lycur-
 gus Xenophontis rei p. Lac. 2, 3 dicitur νομίζων . . . δραμεῖν
 ἄττον ἀνυπόδητον, εἰ ἡσκηκῶς εἴη τοὺς πόδας, ἢ ὑποδεθεμένον
 16 ss. cf. Seneca ep. 8, 5. 90, 41 19 Seneca ep. 90, 17

3 ψύχους (sic ut tacite corr. Gesn.²) A Br: ψύχας M^a ||
 5 ἡλιοῦσθαι M^a || 6 μὲν ἐν ἐνὶ A | χρῆσθαι χιτῶνι om. Br ||
 10 τῷ δεδ. ἐγγὺς] dativus legitur etiam supra Muson. p. 79, 1,
 sed genetivus p. 4, 9 | ante ἐγγὺς duodecim fere litterae erasae
 in M | ἀνυπόδησία M^a || 11 παρέχειν Br || 15 δέοι Br || 18 κρύους
 scripsi: κρύος libri || 19 θάλλπους (ut coniecit Peerlkamp) M^a A Br;

κούρημα τοῖς δεομένοις. καθόλου δὲ ὅπερ ἂν παρέχοι
 σπήλαιον αὐτοφυές, ἔχον μετρίαν ὑπόδυσιν ἀνθρώπων,
 τοῦτο χρηὴ παρέχειν ἡμῖν τὴν οἰκίαν, τοσοῦτον εἰπερ
 ἄρα περιττεύουσαν, ὅσον καὶ ἀπόθεις τροφῆς ἀνθρώ-
 5 πίνης ἐπιτηδείαν ἔχειν. τί δ' αἱ περιστυλοὶ ἀυλαί;
 τί δ' αἱ ποικίλαι χρίσεις; τί δ' αἱ χρυσόροφοι στέγαι;
 τί δ' αἱ πολυτέλειαι τῶν λίθων, τῶν μὲν χαμαὶ συν-
 ηρμοσμένων, τῶν δ' εἰς τοίχους ἐγκειμένων, ἐνίων
 καὶ πάνυ πόρφωθεν ἡγμένων [λίθων] καὶ δι' ἀναλω-
 10 μάτων πλειστων; οὐ ταῦτα πάντα περιττὰ καὶ οὐκ
 ἀναγκαῖα, ὧν γε χωρὶς καὶ ζῆν καὶ ὑγιαίνειν ἔστι,
 πραγματεῖαν δ' ἔχει πλειστην, καὶ διὰ χρημάτων γίνε-
 ται πολλῶν, ἀφ' ὧν ἂν τις ἐδυνήθη καὶ δημοσίᾳ καὶ
 ἰδίᾳ πολλοὺς ἀνθρώπους εὐεργετῆσαι; καὶ τοὶ πόσφ

*'opus est tamen calore solis aestivi umbra crassiore propellere'.
 quid ergo? non vetustas multa abdidit loca, quae vel iniuria
 temporis vel alio quolibet casu excavata in specum recesserunt?*

5 Philo de somn. 2, 8, 54 p. 267, 15 s. W. τί οὖν τὰ μὲν
 ἐδάφη καὶ τοὺς τοίχους πολυτελεῖσι λίθοις διακοσμοῦμεν; Hiero-
 cles Stob. flor. 67, 24 III p. 10, 2 ss. M. cf. Tibull. III 3, 13
*quidve domus prodest Phrygiis innixa columnis, Taenare sive
 tuis, sive Caryste tuis, et nemora . . . aurataeque trabes marmo-
 reumque solum?* 6 τῶν . . . χρυσόρφων οἰκιῶν οὐδὲν τι
 μᾶλλον σκεπουσῶν commonet Ps.-Lucianus Cyn. 9 Seneca ep.
 114, 9 *ubi luxuriam late felicitas fudit, cultus primum corpo-
 rum esse diligentior incipit. deinde suppellectili laboratur. de-
 inde in ipsas domos impenditur cura, ut in laxitatem ruris ex-*

θάλαμος male Gesn.³ | ἡλίω] *leg. ὅτεοῦ ne bis idem dicat* Iacobs in
 ora exemplaris quod possedit Gesneriani || 1 *παρέχη* Br || 4 *περιτ-
 τέουσας* (ut coniecit Lorenz apud Iacobsium *Sokr.*⁴ p. 282) A:
περιττεύουσα M^d Br || 6 *δὲ αἱ ποικ.* libri ut videtur | *χρίσεις* (ut
 coniecit Gesn.³ p. 18 mrg.) Br: *χρήσεις* M^d A; vide Beving *rem.
 crit.* p. 12 et quae monui ego mus. Rh. XLI p. 61 | δ' ni fallor
 in A: *δαλ* M^d δὲ Br | *χρυσόροφοι* Br: *χρυσόρφοφοι* M^d A || 9 *ἡμ-
 μένων* Br | *λίθων* secludendum esse perspexit Peerlkamp
 p. 342 || 11 *γε* scripsi: *τε* libri | *καὶ ὑγιαίνειν καὶ ζῆν* A

μὲν εὐκλεέστερον τοῦ πολυτελῶς οἰκεῖν τὸ πολλοὺς εὐεργετεῖν; πόσῳ δὲ καλοκάγαθικώτερον τοῦ ἀναλίσκειν εἰς ξύλα καὶ λίθους τὸ εἰς ἀνθρώπους ἀναλίσκειν; πόσῳ δὲ ὠφελιμώτερον τοῦ περιβεβλήσθαι μεγάλην οἰκίαν τὸ κεκτῆσθαι φίλους πολλοὺς, ὃ περιγίνεται ἔ
 τῷ προθύμῳ εὐεργετοῦντι; τί δ' ἂν ὄναιτό τις τηλιοῦτον ἀπ' οἰκίας μεγέθους τε καὶ κάλλους, ἥλικον ἀπὸ τοῦ χαρίζεσθαι πόλει καὶ πολίταις ἐκ τῶν ἑαυτοῦ;

XX.

ΜΟΥΣΩΝΙΟΥ

ΕΚ ΤΟΥ

ΠΕΡΙ ΣΚΕΤΩΝ.

10

Καὶ μὴν συναφδὰ καὶ συγγενῇ τῇ περὶ τὰς οἰκίας πολυτελείᾳ καὶ τὰ τῶν σκευῶν τῶν κατ' οἰκίαν φαίνεται ὄντα, κλῖναι καὶ τράπεζαι καὶ στρώματα καὶ

currant, ut parietes advectis trans maria marioribus fulgeant, ut tecta varientur auro, ut lacunaribus pavimentorum respondeat nitor. ib. 115, 8 (columnae) sive ex Aegyptiis harenis sive ex Africae solitudinibus advectae 1sq. Clemens Alex. paed. Π 12 p. 248 P. πόσῳ μὲν γὰρ εὐκλεέστερον τοῦ πολυτελῶς οἰκεῖν τὸ πολλοὺς εὐεργετεῖν; πόσῳ δὲ συνετώτερον τοῦ εἰς λίθους καὶ χρυσίον τὸ εἰς ἀνθρώπους ἀναλίσκειν; πόσῳ δὲ ὠφελιμώτερον τῶν ἀψύχων κοσμίαν τὸ φίλους κεκτῆσθαι κοσμίους; τίνα δ' ἂν ἀγροὶ τοσοῦτον ὄσον τὸ χαρίζεσθαι ὠφελήσειαν;

1 τοῦ libri nisi quod τουτο (sic) A || 2 ἀναλίσκειν om. Clem. fortasse recte || 5 ὃ περιγίνεται M^d Br: ὅπερ γίνεται A receperunt Gaisford et Meineke. non melius est ὅπερ περιγίνεται || 6 ὤνητο vel ὤνετο A || 9 Stobaeus flor. 85, 20 Mein. ecl. cum lemm. hab. SLMA; ἐκ τῶν σκευῶν S ἐκ τοῦ παρασκευῶν: - L || 12 τῇ etiam L | τὰς οἰκίας S | πολυτελείας (ας compend.) L || 13 τὰ SL τὰν M τὰς A¹ sed σ ita ut appareat scribam correctionem indicare | κατοικίαν M || 14 κλῖναι libri

ἐκπώματα καὶ εἴ τι τοιοῦτον, πάντως τὴν χρεῖαν
 ὑπερβεβηκότα καὶ προσωτέρω τῶν ἀναγκαίων ἐλλη-
 θότα· κλίνας μὲν ἐλεφάντιναι καὶ ἀργυραὶ ἢ νῆ Δία
 χρυσαί, τράπεζαι δὲ παραπλησίας ὕλης, στρωμναι δὲ
 5 ἄλουργεῖς καὶ ἄλλων χρωμάτων δυσπορίστων, ἐκπώ-
 ματα δὲ χρυσοῦ καὶ ἀργύρου πεποιημένα, τὰ δὲ λίθων
 ἢ λιθοειδῶν τινῶν ἀμιλλωμένων τῇ πολυτελείᾳ τοῖς
 ἀργυροῖς καὶ χρυσοῖς. καὶ σπονδάζεται ταῦτα πάντα,
 τοῦ μὲν σκίμποδος οὐδὲν κακίω παρεχομένου κατὰ-
 10 κλισιν ἡμῖν τῆς ἀργυρᾶς ἢ τῆς ἐλεφαντίνης κλίνης,
 τῆς δὲ σισύρας ἰκανωτάτης οὔσης ὑπεστρώσθαι ὥστε
 μὴ δεῖσθαι πορφυρίδος ἢ φοινικίδος· ἐσθίειν δ' ὑπ-
 ἀρχοντος ἡμῖν ἀβλαβῶς ἀπὸ τραπέξης ξυλίνης ὡς μὴ
 ποθεῖν μηδαμῶς τὴν ἀργυρᾶν, καὶ πίνειν γε νῆ Δία

1 Clem. Al. paed. II 35 p. 188 P. χρυσοῦς . . . κτήμα τὴν
 χρεῖαν ὑπερβεβηκός ibid. 37 p. 189 P. ὦν (sc. σκευῶν) μέτρον
 ἢ χρεῖα, μὴ ἢ πολυτέλεια γινέσθω 3 Clem. Al. paed. II 35
 p. 188 P. κλίνας τε ἀργυρόποδες καὶ ἐλεφαντοκόλλητοι . . . στρω-
 μναι τε ἄλουργεῖς καὶ ἄλλων χρωμάτων δυσπορίστων cf. Ps.-Luc.
 Cyn. 9 5 Clem. Al. paed. II 35 p. 188 P. ἐκπωμάτων τοίνυν
 ἀργύρου καὶ χρυσοῦ πεποιημένων λιθοκολλήτων τε ἄλλων ἄθετος
 ἢ χρῆσις, ὄψεως ἀπάτη μόνον 8 Clem. Al. paed. II 37
 p. 190 P. ἐγὼ δὲ φημι καὶ τοῦ σκίμποδος (sic Wendland quaest.
 Mus. p. 30: τοῦς σκίμποδας cod.) οὐδὲν κακίω παρεχομένου
 (vulg. -ους) κατάκλισιν τῆς ἐλεφαντίνης κλίνης, τῆς δὲ σισύρας
 ἰκανωτάτης οὔσης ὑπεστρώσθαι, ὥστε μὴ δεῖσθαι φοινικίδων ἢ
 πορφυρίδων, κατεγνώσθαι ὁμως τῆς ἐτέλειας δι' ἀβελτερίαν
 ἀρχεκάκου τρυφῆς 14 cf. Ps.-Luc. Cyn. c. 9 τῶν δὲ ἐκπώ-
 μάτων τῶν ἀργυρῶν οὐκ ὠφελούντων τὸν πότον οὐδὲ τῶν χρυ-

1 πάντα libri, etiam L, e quo πάντως enotatur falso apud
 Gaisfordum || 2 προσώ^{τῶ} L || 3 καὶ (ἢ Meineke) νῆ Δία Iacobs:
 ἐν εἰδει δὲ libri, etiam A || 4 στρωῶνναι M | pro δὲ quod in A
 legitur ὄ videtur δὲ particulae compendii forma esse vitiosa ||
 5 ἄλουργεῖς (ἀλ- MTr.) et mox χρημάτων libri: correxerunt ex
 Clem. || 10 ἐλεφαντίνου L || 13 pro ξυλίνης spatium sex fere
 vel octo litterarum, rubricator inscripsit signum ◻

ἐκ κεραμεῶν ποτηρίων παρόν, ἃ τό τε δίψος σβεννύειν παραπλησίως πέφυκε τοῖς χρυσοῖς, καὶ τὸν ἐγγεόμενον αὐτοῖς οἶνον οὐ λυμáινεται, ὁσμὴν δὲ γε ἠδίω τῶν χρυσῶν παρέχεται καὶ τῶν ἀργυρῶν. καθόλου δ' ἀρετὴ καὶ κακία σκευῶν κριθεῖη ἂν ὀρθῶς ἐκ τριῶν τούτων, 5 τῆς τε κτήσεως καὶ τῆς χρήσεως καὶ τῆς τηρήσεως. ὅσα μὲν γὰρ ἢ κτήσασθαι δύσκολά ἐστιν ἢ χρῆσασθαι μὴ ἐπιτήδεια ἢ φυλάξαι μὴ ῥάδια, ταῦτα χεῖρω· ἃ δὲ καὶ κτώμεθα μὴ χαλεπῶς καὶ χρώμενοι <εὐκόλως> ἐπαινοῦμεν καὶ φυλάττομεν ῥαδίως, ταῦτα ἀμείνω. 10 διόπερ τὰ κεραμεῖα καὶ τὰ σιδηρᾶ καὶ ὅσα τοιαῦτα, πολλῶ κρείττω τῶν ἀργυρῶν τε καὶ χρυσῶν, ὅτι ἢ κτήσις τούτων εὐμαρεστέρα, ὅσῳ καὶ εὐτελεστέρα, ἢ τε χρήσις πλείων, ὅτι καὶ πυρὶ ῥαδίως ταῦτ' ἐμβάλλομεν, ἐκεῖνα δὲ οὐ, ἢ τε φυλακὴ ἤττων· τὰ γὰρ εὐτελεῖ τῶν 15 πολυτελῶν ἐπιβουλεύεται ἤττον. μέρος δέ τι τῆς φυλακῆς οὐσα καὶ ἢ ἐκκάθαρσις περὶ τὰ πολυτελεῖ πλείων ἐστίν. ὡσπερ οὖν ἵππος ὁ τιμῆς μὲν ἐωνη-
σῶν οὐδ' αὖ τῶν ἐλεφαντίνων κλιῶν τὸν ὕπνον ἠδία παρεχο-
μένον 3 cf. Clem. Alex. paed. II 35 p. 188 P. μεταδίδωσι
τῆς ποιότητος ἢ ὕλη λυμáινομένη τὸ κράμα 7 cf. Clem. Al.
paed. II 38 p. 190 P. ἃ δὲ καὶ κτώμεθα μὴ χαλεπῶς καὶ χρώ-
μενοι εὐκόλως ἐπαινοῦμεν καὶ φυλάττομεν ῥαδίως καὶ κοινω-
νοῦμεν εὐκόλως αὐτῶν, . . . (lacunam indicavit Wendland l. c.
p. 30) ἀμείνω δὴ τὰ χρήσιμα, βελτίω δὲ δήπουθεν τὰ εὐτελεστερα
τῶν πλουσίων

1 κεραμῶν libri: correxit Wendland | παρῶν M || 3 αὐτοῖς οἶνον S αὐτοῖς οἶνον αὐτοῖς M οἶνον αὐτοῖς LA || 7 γὰρ ἢ κτήσασθαι LA: γάρρα κτήσασθαι S γὰρ (vel γάρ) ἀκτήσασθαι M; γὰρ κτ. Tr. p. 467 || 9 καὶ (ante κτώμ.) om. A | εὐκόλως ex Clem. addendum putavit Peerlkamp p. 345 cui adstipulatus est Iacobs lect. Stob. p. 128: omisit gnomologus Stobaei || 11 κεραμεῖα scripsi: κεράμεα libri ex -ια corr. A¹ | σιδηρᾶ SA σιδηρᾶ M σιδηρεα L || 12 πολλῶ LM: πολλά SA | τε om. A || 15 ἤττων Tr.: ἤττω SLMA || 16 ἤττον ex ἤττων corr. L || 17 ἢ om. L || 18 πλείων ἐστίν M | μὲν om. A | ἐωρημένος M

μένος ὀλίγης, χρείας δὲ παρεχόμενος πολλὰς, αἰρετώ-
 τερος τοῦ ὀλίγα μὲν ὑπουργοῦντος, πολλοῦ δ' ἡγο-
 ρασμένου· κατὰ τὰ αὐτὰ καὶ σκευή τὰ εὐτελέστερα καὶ
 πολυχρηστότερα κρείττω τῶν ἐναντίων. τί ποτ' οὖν
 5 διώκεται τὰ σπάνια καὶ πολυτελεῆ πρὸ τῶν ἐν μέσῳ
 καὶ τῶν εὐτελῶν; ὅτι ἀγνοεῖται τὰ καλὰ καὶ τὰ γαθὰ,
 καὶ ἀντὶ τῶν ὄντων τὰ δοκοῦντα σπουδάζεται παρὰ
 τοῖς ἀνοήτοις· ὥσπερ δὴ καὶ οἱ μαινόμενοι πολλάκις
 λευκὰ τὰ μέλανα νομίζουσιν· ἄνοια δὲ μανίας συγγε-
 10 νέστατον. ἐπεὶ τῶν γε νομοθετῶν τοὺς ἀρίστους, καὶ
 ἐν πρώτοις Λυκούργον εὔροισεν ἂν πολυτέλειαν μὲν
 ἐξελαύνοντα τῆς Σπάρτης, ἀντεισάγοντα δ' εὐτέλειαν
 καὶ τὸ ἐνδεὲς τῆς διαίτης τοῦ περιττοῦ προτιμῶντα
 πρὸς ἀνδρείαν, καὶ τὴν μὲν τρυφήν ὡς λύμην ἐκτρε-
 15 πόμενον, τὸ δ' ἐθελόπονον ὡς σωτήριον ζηλοῦν ἀξι-
 οῦντα. τεκμήρια δὲ τούτων αἱ τῶν ἐφήβων ἐκεῖ
 καρτερήσεις, ἐθιζομένων φέρειν λιμόν τε καὶ δίψος, καὶ

4 cf. Clem. Al. paed. II 115 p. 239 P. τί ποτ' οὖν διώκετε
 τὰ σπάνια καὶ πολυτελεῆ πρὸ τῶν ἐν μέσῳ καὶ τῶν εὐτελῶν; ὅτι
 ἀγνοεῖτε τὸ ὄντως καλὸν καὶ τὸ ὄντως ἀγαθὸν καὶ ἀντὶ τῶν
 ὄντων τὰ δοκοῦντα παρὰ τοῖς ἀνοήτοις σπουδάζετε, οἱ τοῖς με-
 μνηόσιν ἐπ' ἴσης τὰ λευκὰ ὡς μέλανα φαντάζονται. cf. Plut. de
 cup. divit. p. 523 F Callim. epigr. 31 Wil. 8 s. Arr. Epict.
 diss. IV 1, 136 πότε γὰρ σκέπη, εἰ τὰ μέλανα λευκὰ ἐστίν, εἰ
 τὰ βαρῆα κοφθα; ib. I 11, 9. 18, 6 9 cf. Diog. Laert. VII 124
 Stobaeus II 7, 5^b 13 p. 68, 18 W. Cic. parad. 4 Tusc. III 5, 10

1 παρεχόμενον compendiose L || 2 ὑπουργοῦντος A || 4 ποτε
 ἦν διώκεται A || 7 περι pro παρὰ compendiose L || 9 μέλανα
 duplici accentu sed delecto priore S¹ || 12 τοῖς σπάρτοις A |
 ἀντεισάγοντα L || 13 διαίτης L | προτιμῶντα LTr.: προτιμῶν
 SMA || 14 ἀνδρείαν A || 15 δ' ἐθελόπονον Tr.: δὲ θελέπονον
 SLMA | ζηλοῦν (δηλ- L) ἀξιοῦντα SLM: ἀξιοῦντα ζηλοῦν A ||
 17 καρτερήματα (sed in prioribus αἱ) compendiose L | ἐθι-
 ζομένων Iacobs addit. animadv. in Ath. p. 356 et Peerlkamp:
 ἐθιζόμενα SLM ἐθιζόμενα A

μετὰ τούτων ῥίγος, ἔτι δὲ πληγὰς καὶ πόνους ἄλλους
 . . . σεμνοῖς ἔθεισιν οἱ παλαιοὶ Λακεδαιμόνιοι τραφέν-
 τες ἄριστοι τῶν Ἑλλήνων ἦσαν τε καὶ ἐνομιζοντο,
 καὶ τὴν πενίαν τὴν ἑαυτῶν ζηλωτοτέραν τοῦ βασιλέως
 πλούτου κατέστησαν. ἐγὼ δ' οὖν καὶ αὐτὸς δεξαίμην 5
 ἂν νοσηῖται μᾶλλον ἢ τρυφήσαι. τὸ μὲν γὰρ νοσεῖν
 μόνον βλάπτει τὸ σῶμα, τὸ δὲ τρυφᾶν ἄμφω διαφθεί-
 ρει, ψυχὴν τε καὶ σῶμα, σώματι μὲν ἀσθένειαν καὶ
 ἀδυναμίαν, ψυχῇ δὲ ἀκολασίαν καὶ ἀνανδρίαν ἐμποιοῦν.
 καὶ μὴν καὶ ἀδικίαν τίπτει τρυφή, ὅτι καὶ πλεονεξίαν. 10
 οὔτε γὰρ τρυφῶντά τινα δυνατόν μὴ πολυτελεῖ εἶναι,
 οὔτε πολυτελεῖ ὄντα ὀλίγα βούλεσθαι ἀναλίσκειν, βου-
 λόμενον δὲ πολλὰ μὴ καὶ πορίζειν πολλὰ ἐπιχειρεῖν,
 οὐδ' αὖ πορίζειν ἐπιχειροῦντα πολλὰ μὴ πλεονεκτεῖν
 καὶ ἀδικεῖν· οὐ γὰρ ἂν πορίσειέ τις ἐκ δικαίων πολλὰ. 15
 ἔτι καὶ ἄλλον τρόπον ἄδικος ἂν εἴη πάντως ὁ τρυφῶν·
 καὶ γὰρ ὑπὲρ πόλεως τῆς αὐτοῦ πονεῖν τοὺς προσ-
 ἤκοντας πόνους ὀκνήσειεν ἂν ἢ οὐκ ἂν ἔτι τρυφῶν,

1 Plut. vit. Lyc. c. 18 Cic. Tusc. disp. II 14, 34 4 Per-
 sarum regem de felicitate provocabant Cynici, cf. Luc. vit.
 auct. 9

1 πόνους ἄλλους (post ἄλλους plene distinxit S) σεμνοῖς
 ἔθεισιν SMA: πόνους· ἄλλ' ὡς σεμνοῖς (om. ἔθεισιν) L; πόνους·
 ἄλλ' ὡς σεμνοῖς ἔθεισιν scripserunt Gaisford et Meineke. ego
 malui lacunam indicare cum Gesnero¹ f. 434^v, et πόνους ἄλλους·
 <ἐν οὕτω> σεμνοῖς ἔθεισιν proposuit Iacobs l. c., πόνους ἄλλους.
 <οὕτω καλοῖς καὶ> σεμνοῖς ἔθεισιν haud male Peerlkamp p. 347 ||
 2 παλαιοὶ Iacobs l. c.: πολλοὶ libri || 6 νοῆσαι A¹ corr. A² ||
 7 βλάπτειν S | διαφθείροι M || 10 καὶ om. L | τρυφή sed ἢ corr.
 ex ἦν L | τρυφή M | ὅτι SLM: ὅτε A quod receperunt Gais-
 ford et Meineke || 11 ὅτε pro οὔτε M || 12 βουλόμενόν δὲ πολλὰ
 μὴ καὶ SMA βουλόμενος δὲ μὴ καὶ πολλὰ L; <οὔτ' ἀναλίσκειν>
 βουλόμενον [δὲ] πολλὰ μὴ καὶ conl. Nauck || 15 πορίσειέν τις M ||
 16 ἂν sup. lin. S¹ || 17 αὐτοῦ libri

κὰν ὑπὲρ φίλων ἢ συγγενῶν κακοπαθῆσαι δέον, οὐκ
 ἂν ὑπομείνειεν· οὐ γὰρ ἑάσει αὐτὸν ἢ τρυφή. καὶ
 μὴν καὶ διὰ θεοῦς ἔστιν ὅτε πονητέον τῷ δικαίῳ εἶναι
 βουλομένῳ πρὸς θεοῦς, ὅτι θυσίας ἢ τελετὰς ἢ τινα
 5 ἄλλην ὑπηρεσίαν τελέσει τοῖς θεοῖς, ὁ δὲ τρυφῶν ἐν-
 δεῖσει κἀνταῦθα. διόπερ ἄδικος ἂν εἴη πάντως καὶ
 περὶ πόλιν καὶ περὶ φίλους καὶ περὶ θεοῦς, ἃ χρῆ
 πράττειν αὐτὸν οὐ πράττων. ὥς οὖν καὶ ἀδικίας αἰτίαν
 οὐσαν τὴν τρυφήν φευκτέον τρόπῳ παντί.

XXI.

ΕΚ ΤΟΥ ΠΕΡΙ ΚΟΥΡΑΣ.

10

Ἐφη μὲν παρακλησίως τὸν ἄνδρα χρῆναι τῇ κε-
 φαλῇ προσφέρειν κουράν, ὥς ἀμπέλῳ προσφέρομεν
 τομήν, τοῦ μόνον ἀφαιρεῖν χάριν τὸ ἄχρηστον
 οὔτε γενεῖν πάγονα, ἀλλ' εἶναι τινα καὶ ταύτην σκέ-
 15 πην ὑπὸ τῆς φύσεως ἡμῖν πεπορισμένην· τὸν δὲ πά-
 γονα καὶ σύμβολον γεγονέναι τοῦ ἄρρενος, ὥσπερ
 ἀλεκτροῦνι λόφον καὶ λέοντι χαιτήν· ὅθεν τῆς μὲν

10 Chrysippus ap. Ath. XIII p. 565 a. 17 cf. Clemens Alex.

1 δέον SMA δὲ (fuerit compendium vocabuli δέον) L; δέη
 Tr. p. 408 || 2 καὶ ante διὰ om. A || 3 θεοῦς (θεοῦς M) ἔστιν LM |
 ὅτε ex ὅτι corr. L || 4 πρὸς θεοῦς abundare monet Meineke ||
 5 ἐνδίοισι A || 6 κἀνταῦθα] primas litteras corr. ex περι S¹ ||
 7 καὶ τὴν πόλιν καὶ τοὺς φίλους καὶ τοὺς θεοῦς L || 10 Stobaeus
 III 6, 24 H. ecl. cum lemm. hab. LMA Br; Μουσωνίου non ite-
 rant LM^d addit Br, τοῦ αὐτοῦ A || 11 Ἐφημεν L || 13 τοῦ LM^d A Br;
 οὐ nescio quo errore Gesn.² p. 83 | ἀφαιρεῖν L | post ἄχρηστον
 non nihil deesse manifestum. Meinekio videntur intercidis-
 se οὔτε γὰρ ἀμπέλῳ μάτην δεδόςθαι φύλλα, plura mihi, quorum
 extrema fuerint talia εἶναι δ' οὔτε κεφαλῇ κόμην πάντως
 ἄχρηστον || 14 οὔτε LM^d A οὔτοι ex οὔτω ut videtur corr. Br¹ ||
 15 τε post ἡμῖν add. L | πεπορισμένην sed ρ e corr. M¹ ut videtur ||
 17 ἀλεκτροῦνι, sed ρ in ras. M¹

κόμης ἀφαιρετέον εἶναι τὸ ἐνοχλοῦν, τοῦ δὲ πάγωνος οὐδέν. οὐδὲ γὰρ ἐνοχλεῖν αὐτὸν οὐδέν, ἕως ἂν ὄγιαίνῃ τὸ σῶμα ἢ νόσον μὴ τοιαύτην νοσῆ, ἧς εἵνεκα γένοιτ' ἂν ἀφαιρέσεις τῶν ἐπὶ τοῦ γενείου τριχῶν. εὖ γὰρ εἴρηται, ἔφη, τὸ τοῦ Ζήνωνος, ὅτι τούτου ἕνεκα καρτέον 5 οὐ καὶ κομητέον, τοῦ κατὰ φύσιν, ἵνα μὴ βαρούμενός τις ὑπὸ τῆς κόμης μηδ' ἐνοχλούμενος ἢ πρὸς μηδεμίαν ἐνέργειαν. ἢ γὰρ δὴ φύσις τὸ μὲν ἐνδεὲς μᾶλλον φαίνεται φυλαξαμένη, τὸ δὲ περιττὸν ἤττον, ἐπὶ τε φνιτῶν καὶ ἐπὶ ζῶων, ὅτι τῆς προσθέσεως τοῦ ἐνδεοῦς 10 ἢ ἀφαιρέσεις τοῦ περιττοῦ πολὺν ῥᾶον καὶ εὐπετεστέρα ἐστίν. χρῆ δ' ἐφ' ἐκάτερα τὸν λογισμὸν τὸν ἀνθρώπινον τῇ φύσει βοηθεῖν, ὥστ' ἀναπιμπλάναι τὰς ἐνδείας ἐφ' ὅσον οἶόν τε ἀναπληροῦν, ἐλαττοῦν δὲ καὶ ἀφαιρεῖν τὰς περιττότητας. ὅθεν καὶ καρτέον μόνῃς 15 ἕνεκα τῆς ἀφαιρέσεως τοῦ περιττοῦ καὶ οὐχὶ κόσμου χάριν, ὅπερ οἴονται δεῖν ἐνιοὶ τὰ μὲν γένεια λεαινό-

paed. III 3, 19 p. 263 P. τούτο οὖν τοῦ ἀνδρὸς τὸ σύνθημα, τὸ γένειον, δι' οὗ καταφαίνεται ὁ ἀνὴρ. . . σύμβολον τῆς κρείττονος φύσεως et ibid. τὸ οὖν τῆς ἀνδράφουδος φύσεως σύμβολον, τὸ λάσιον κτέ. 1 praeter Clementem l. c. 18 p. 263 P. confer Arr. Epict. diss. I 16, 13 Ps.-Luc. Cyn. 14 1 ss. cf. Clem. Alex. paed. III 61 p. 290 P. 5 the fragm. of Zeno 192 p. 217 Pearson 15 ss. Arr. Epict. diss. IV 1. Clem. Alex. paed. III 61 p. 290 P. οὐχ ὀφραϊσμοῦ χάριν ἢ κουρὰ παραληπτέα

1 ἀφαιρετέον, αι e corr. M^d || 2 sq. οὐδὲ γὰρ — οὐδέν om. L || 3 μὲν pro μὴ L | νοσῆ LM^dA, sed σῆ in ras. M^d, νοσεῖ Br | εἵνεκα LM^dABr, sed εἴ in ras. M¹ ut videtur; ἕνεκα Meineke || 5 τούτου pro τὸ τοῦ A || 7 μηδε in v. μηδεμίαν superscr. L || 8 μὲν suppl. A¹ || 10 προσθέσεως L || 11 πολὺν om. Br | ῥᾶον A | εὐπετεστέρα ἐστίν (ἐστὶ Br) M^dABr: εὐπετεστέ (sic, sed lacuna ante χρῆ) L || 12 δὲ libri | ἐκάτ' L || 14 ἐφ' ὅσον — ἐλαττοῦν δὲ om. L | ἐλαττοῦν Br: ἐλάττους M^dA || 15 μόνῃς, sed ἧς compend. utque cum ου confundi possit A || 17 γένῃ ἀλεινούμενοι A | λεαινόμενοι] utrumque ε in ras. M

μενοι καὶ μιμούμενοι τοὺς ἀγενελοὺς ἢ νῆ Δία τοὺς
 ἔρτι γενειάσκοντας, τὴν δὲ κεφαλὴν οὐχ ὁμοίως κειρό-
 μενοι διαφόρως δὲ τὰ πρόσω τῶν ὀπίσω. καὶ γάρ
 τοὶ δοκῶν εἶναι κόσμος οὗτος πολλὴν ἀκοσμίαν ἔχει
 5 καὶ διαφέρει οὐδὲν τοῦ καλλωπισμοῦ τοῦ τῶν γυναι-
 κῶν. ἐκείναι τε γὰρ τὰ μὲν τινα μέρη πλέκουσι τῶν
 τριχῶν τὰ δὲ καθιᾶσι τὰ δὲ ἕτερόν τινα σκευάζουσι
 τρόπον, ἵνα φαίνονται καλλίονες, οἳ τε κειρόμενοι
 οὕτως ἄνδρες κατάδηλοι εἰσι δι' ἐπιθυμίαν τοῦ φαί-
 10 νεσθαι καλοὶ οἷς βούλονται ἀρέσκειν τὰς μὲν τέλεον
 ἀφαιροῦντες τῶν τριχῶν, τὰς δὲ πλάττοντες οὕτως ὡς
 ἂν εὐοπτότατα ἢ γυναιξί τε καὶ παισὶν ὑφ' ὧν ἐπαι-
 νεῖσθαι θέονται. ἤδη δὲ τινες καὶ αὐτῷ τῷ βαρύνε-
 σθαι τὰς τρίχας κείρονται, καὶ λεαίνουσι τὰ γένεια,
 15 σαφῶς οὗτοί γε κατεαγότες ὑπὸ τῆς τρυφῆς καὶ ἐκνε-
 νευρισμένοι παντάπασιν, οἳ γε ἀνέχονται ἀνδρόγυννοι
 καὶ γυναικῶδεις ὀραῖσθαι ὄντες, ὅπερ ἔδει φεύγειν ἐξ
 ἅπαντος, εἰ δὴ τῷ ὄντι ἄνδρες ἦσαν. τί γὰρ δὴ καὶ
 εἰσὶν αἱ τρίχες ἀνθρώποις βάρος; εἰ μὴ νῆ Δία καὶ
 20 τοῖς ὀρνέοις τὰ πτερὰ φαίη τις ἂν εἶναι βάρος.

5 cf. Cicero de off. I 36, 130 *a forma removeatur omnis viro non dignus ornatus* 14 sqq. cf. Clemens Alex. l. c. 16 p 261 P.

5 τοῦ καλλωπισμοῦ τοῦ τῶν γυναικῶν LM^a Br: τοῦ τῶν γυναι-
 κῶν καλλωπισμοῦ ex A frustra Meineke || 9 ἄνδρες κατάδηλοι L,
 M^a (sed litteris ἀτά nunc paene elutis), Br: κατάδηλοι A; ἄνδρες
 δηλοὶ (cf. M^a) Gesn.³ p. 84 || 12 ὡς ἂν εὐοπτότατα ἢ Beving
rem. cr. p. 17: ὡς ἂν εὐοπτά τε η (τε ἐν M^a A) LM^a A ὡς ἂν
 εὐοπτοὶ ὡσι sed πτοι ὡσι ex corr. Br¹; ὡς ἂν εὐοπτοὶ ὡσιν ἐν
 dubitanter Gaisford Meineke. Bevingii rationem secutus σχή-
 ματα intellegit aut πλάσματα Buecheler || 13 αὐτῷ τῷ LM^a Br:
 αὐτὸ τὸ A, unde <δι> αὐτὸ τὸ ci. Meineke || 20 ἂν seclisit
 Meineke, cf. supra p. 63, 2

C. MVSONII RVFI
FRAGMENTA MINORA

XXII.

Μουσωνίου.

Οὐκ ἔστι τὴν ἐνεστηκυῖαν ἡμέραν καλῶς βιῶναι
μὴ προθέμενον αὐτὴν ὡς ἐσχάτην [βιῶσαι].

XXIII.

Μουσωνίου.

Τί προβαλλόμεθα τοὺς τυράννους μακροῦ χειρόνες
αὐτῶν καθεστῶτες; τὰς γὰρ ὁμοίας αὐτοῖς ἔχομεν ὁρμὰς
ἐν ταῖς οὐχ ὁμοίαις τύχαις.

XXIV.

Μουσωνίου.

Κὰν ἡδονῇ κανονιστέον ἢ τὰ ἀρεστά, οὐδὲν τῆς

1 Similes huius sententias congegit Gatakerus ad Marci Antonini II 11 VII 29. 56. 69. cf. Sen. ep. 93, 6 *nullum* (sc. *diem*) *non tamquam ultimum aspecti* 4 cf. Seneca de ira II 31, 3 epist. 47, 20 8 Musonius 'Epicureis criteriis, voluptate et

1 Stobaeus III 1, 48 p. 19, 1 H. ecl. cum lemmate hab. MA sed lemmate in A abscisso, addito lemmate etiam Tr. p. 7. iterat gnōmam M (olim etiam A) III 1, 77 p. 32, 10 H. || 3 βιῶσαι secl. Nauck || 4 Stobaeus III 2, 31 p. 185, 11 H. ecl. cum lemmate habent MA || 5 Stobaeus III 5, 21 p. 263, 6 H. ecl. cum lemmate hab. MALBr || 9 ad 'E ἄν aberravit L rubr. | ἡ L Br ἡ vel ᾗ rell.

σωφροσύνης ἡδίων· κἄν πόνῳ κανονιστέον ἢ τὰ φευκτά,
οὐδὲν τῆς ἀκρασίας ἐπιπονώτερον.

XXV.

Μουσωνίου.

Μουσώνιος ἔλεγεν ὑπερβολὴν ἀναισχυντίας εἶναι
τὸ πρὸς μὲν τὰς τῶν πόνων ὑπομονὰς μεμνησθαι τῆς
τοῦ σώματος ἀσθενείας, πρὸς δὲ τὰς τῶν ἡδονῶν ἐκ-
λανθάνεσθαι.

XXVI.

Μουσωνίου.

Ἄρχῃ τοῦ μὴ κατοκνεῖν τὰ ἀσχήμονα <πράττειν>
τὸ μὴ κατοκνεῖν τὰ ἀσχήμονα λέγειν.

XXVII.

Μουσωνίου.

Καὶ ἂν τοῦ συμφέροντος μάλιστα προαιρῆ ἔχεσθαι,

dolore, ad temperantiam commendandam utitur': Vener Epi-
cur. p. LVII · 8 cf. Clem. Al. paed. II p. 199 P. τὸ γὰρ ἐν τοῖς
ὀνόμασιν ἀτακτεῖν μελέτην ἐμποιεῖ τοῦ καὶ εἰς τὰ ἔργα ἀκοσμεῖν

1 ἔδιον pro ἡδίων L | ἡ LBr: ἡ M^a ἡ ATr. || 2 οὐδὲν (quod
coniectura repperit Meineke) LBr: οὐδὲν ἐστὶ M^a ATr. | ἐπι-
πονώτερον Meineke: ἐπωδυνώτερον M^a ATr. ἐπωδυνώτερον Br ||
3 Stobaeus III 6, 21 p. 285, 11 H. ecl. cum lemmate hab. MA,
sine lemmate L || 5 ὀπομονὰς μεμνησθαι M^a A ὀπομεμνησθαι L ||
6 ἐκλανθάνεσθαι libri sed ἐκ bis scr. L || 8 Stobaeus III 6, 22
p. 285, 16 H. ecl. habent lemmate addito MA, detracto L ||
9 τοῦ LA τὸ sed una littera post o erasa M^a || 10 τὰ ἀσχή-
μονα τὸ μὴ κατοκνεῖν om. M^a | πράττειν addendum esse vidit
Gaisford || 11 Stobaeus III 7, 22 p. 314 H. ecl. cum lemmate
hab. MA

μη δυσχέραινε ταῖς περιστάσεσιν, ἐνθυμούμενος πόσα ἤδη σοι τῶν ἐν βίῳ οὐχ ὡς σὺ ἐβούλου συνέπεσεν, ἀλλ' ὡς συνέφερεν.

XXVIII.

Μουσωνίου.

Ἄρπαξε τὸ καλῶς ἀποθνήσκειν, ὅτε ἐξεστί, μη μετὰ 5
μικρὸν τὸ μὲν ἀποθνήσκειν σοι παρῆ, τὸ δὲ καλῶς
μηκέτι ἐξῆ.

XXIX.

Τοῦ αὐτοῦ.

Οὐκ ἔστιν ἐπὶ πολλῶν συμφέροντι ζῶντα καθη-
κόντως ἀποθανεῖν, μη ἐπὶ πλειόνων ἀποθνήσκοντα 10
συμφέροντι.

XXX.

Μουσωνίου.

Αἰδοῦς παρὰ πᾶσιν ἄξιος ἔση, ἐὰν πρῶτον ἄρξη
σαντὸν αἰδεῖσθαι.

4 cf. Seneca epist. 58, 34 *et fortasse paulo ante quam debet, faciendum est* (sc. *educere animum*), *ne cum fieri debebit, facere non possis* ib. 70, 6 12 cf. Galenus περὶ ψυχῆς καθῶν p. 20, 10

4 Stobaeus III 7, 23 p. 315, 3 H. ecl. cum lemmate habent MA, sine lemm. Br; μουσωνίου M τοῦ αὐτοῦ A. de Maximo vide Sternbach gnomol. Vat. 118 || 8 Stobaeus III 7, 24 p. 315, 7 H. ecl. cum lemmate hab. MA || 9 συμφέρον τῷ ζῶντι M^d συμφέρον τῷ ζῶντι A: tacite corr. Gesn.² p. 88 | καθηκόντως M^d προσεικόντως A || 10 ἐπὶ Buecheler et Wachsmuth: ὑπὲρ M^d A || 12 Stobaeus III 31, 6 p. 670, 6 H. eclogam cum lemmate hab. SMLBr. iteratur ecloga lemmaque corp. Par. 675 Elt., sine lemmate etiam in florilegio Schenkeli (Wien. stud. XI p. 10) 3 || 13 ἄρξης M || 14 σεαντὸν flor. Schenk.

XXXI.

Μουσωνίου.

Οὐ πολὺν διάγουσι χρόνον οἱ πρὸς τοὺς ὑπηκόους ὑπὲρ ὧν ἂν πράττωσι μὴ τὸ 'καθήκει μοι' λέγειν μεμελετηκότες, ἀλλὰ τὸ 'ἔξεστί μοι'.

XXXII.

Τοῦ αὐτοῦ.

Μὴ θέλε ἐπιτάσσειν τὰ καθήκοντα τοῖς συγγινώσκουσί σοι τὰ μὴ καθήκοντα πράττοντι.

XXXIII.

Τοῦ αὐτοῦ.

Πειρατέον καταπληκτικὸν μάλλον τοῖς ὑπηκόοις ἢ
10 φοβερὸν θεωρεῖσθαι· τῷ μὲν γὰρ σεμνότης, τῷ δὲ ἀπήγεια παρακολουθεῖ.

XXXIV.

Μουσωνίου.

Τῶν μὲν Κροίσου καὶ Κινύρου θησαυρῶν πενίαν

Marq. σὺ δε σαντὸν αἰδοῦ μάλιστα πειθόμενος τῷ φάντι 'πάντων δὲ μάλιστα' αἰσχόγεο σαντόν' § cf. Clem. Alex. paed. II 48 p. 197 P. 12 Clemens Al. paed. III 84 p. 274 P. ἐάν δὲ ἄρα

1 Stobaeus flor. 48, 14 Mein. ecl. cum lemmate hab. SMA || 3 πράττωσιν M || 5 Stobaeus flor. 48, 15 M. ecl. habent SMA, lemma τοῦ αὐτοῦ praefigunt MA, uno lemmate tres ecl. 14. 15. 16 comprehendit S || 6 -κουσιν M || 8 Stobaeus flor. 48, 16 M. ecl. hab. SMA, lemma addunt MA, uno lemmate ecl. 14. 15. 16 comprehendit S || 9 puto καταλλακτικὸν placabilem || 11 ἀπέχθεια prop. Meineke || 12 Stobaeus flor. 94, 23 Mein. ecl. cum lemmate hab. SMA || 13 Κινύρου Valckenaer: κύρου libri

ἐσχάτην καταψηφιούμεθα, ἓνα δὲ καὶ μόνον πιστεύσομεν εἶναι πλούσιον [ἢ σοφὸν] τὸν δυνάμενον κτήσασθαι τὸ ἀνευδεὲς πανταχοῦ.

XXXV.

Μουσωνίου.

Τοῦ ἀποθανεῖν ὁμοίως ἐπικεκλωσμένου πᾶσιν, οὐ δὲ τὸ βραδέως ἀλλὰ τὸ ἐμφανῶς ἀποθανεῖν μακάριον.

XXXVI.

Καὶ μὴν ὧν γε μεμνήμεθα Μουσωνίου καλῶν ἔν ἐστιν, ὧ Σύλλα, τὸ δεῖν αἰεὶ θεραπευομένους βιοῦν

πλουτῆ μὲν Κινύρα τε καὶ Μίδα μάλλον, ἢ δὲ ἄδικος καὶ ὑπερήφανος, . . . ἄθλιός τε ἐστὶ καὶ ἀνιαρὸς ζῆ. cf. quae composuit Wendland quaeest. Muson. p. 64 *Philos schr. über die Vorsehung* p. 21 adn. 1 καταψηφιούμεθα verbo nescias an aliquid coloris haereat cynici, nam Cynicos scriptores interdum psephismatis invento usos esse ex Luciani imitationibus probabile fit, cf. Guil. Schmid Philol. v. L p. 304 | Cicero parad. VI 51 *non esse cupidum pecunia est, non esse emacem vectigal est; contentum vero suis rebus esse maximae sunt certissimaeq. divitiae.* Attalus Senecae ep. 110, 18 *ad veras potius te converte divitias. disce parvo esse contentus* e. q. s. Clem. Alex. paed. II 39 p. 191 P. πλοῦτος δὲ ἄριστος ἢ τῶν ἐπιθυμιῶν πενία 4 Ps.-Isocrates ad Demon. 43 τὸ μὲν γὰρ τελευτῆσαι πάντων ἢ πεπωρωμένη κατέκρινε, τὸ δὲ καλῶς ἀποθανεῖν ἴδιον τοῖς σπουδαίοις ἀπένειμεν. Tacitus ann. XIV 59 8 cf. Muson. p. 61, 14 ss. 63, 2

2 ἢ σοφὸν seclusi. qui adscripsit intempestive memor erat paradoxo Stoicorum istius ὅτι μόνος ὁ σοφὸς πλούσιος (Cic. parad. 6). ἢ libri, καὶ scr. Gesn.¹ f. 451^v || 3 fortasse ἀπανταχοῦ, cf. supra p. 36, 21. 41, 9. 1, 17. 48, 12. 99, 1 || 4 Stobaeus flor. 118, 26 M. ecl. cum lemma hab. SA, μουσῶ S || 5 ἐπικεκλωσμένον Tr. ἐπικεκλωμένον S ἐπικεκλιμένον A || 6 ἐμφανῶς] 'εὐθανάτως vel tale quid expectabam' Meineke. immo interpretandum videtur *haud ignobiliter* || 7 Plutarchus de cohib. ira p. 453 D, qui dicentem haec facit C. Minicium Fundanum, de quo monui in praef.

τοὺς σφῆζεσθαι μέλλοντας. οὐ γὰρ ὡς ἑλλέβορον, οἶμαι,
 δεῖ θεραπεύσαντα συνεκφέρειν τῷ νοσήματι τὸν λόγον,
 ἀλλ' <ἔαν> ἐμμένοντα τῇ ψυχῇ συνέχειν τὰς κρίσεις καὶ
 φυλάσσειν. φαρμάκοις γὰρ οὐκ ἔοικεν ἀλλὰ σιτίοις
 5 ὑγιεινοῖς ἢ δύναμις αὐτοῦ, μεθ' ὑγείας ἔξιν ἐμποι-
 οῦσα χρηστὴν οἷς ἂν γένηται συνήθης· αἱ δὲ πρὸς
 ἀκμάζοντα τὰ πάθη καὶ οἰδοῦντα παραινέσεις καὶ νο-
 θεσῖαι σχολῇ μὲν ἀνύτουσι καὶ μόλις, οὐδὲν δὲ τῶν
 ὀσφραντῶν διαφέρουσιν, ἃ τοὺς ἐπιληπτικούς ἐγείροντα
 10 καταπίπτοντας οὐκ ἀπαλλάττει τοῦ νοσήματος.

XXXVII.

Ὁ Ῥουτίλιος ἐκείνος ἐν Ῥώμῃ τῷ Μουσωνίῳ προσ-
 ελθὼν Ῥουσώνιῳ εἶπεν ὁ Ζεὺς ὁ Σωτήρ, ὃν σὺ
 μιμῆ καὶ ζηλοῖς, οὐ δανεῖζεται'. καὶ ὁ Μουσώνιος
 μειδιάσας εἶπεν ὀυδὲ δανεῖζει'. ὁ γὰρ Ῥουτίλιος δα-
 15 νεῖζων αὐτὸς ὠνείδιζεν ἐκείνῳ δανειζομένῳ.

XXXVIII.

Ῥούφου ἐκ τῶν Ἐπικτήτου Περὶ φιλίας.

Τῶν ὄντων τὰ μὲν ἐφ' ἡμῖν ἔθετο ὁ θεός, τὰ

16 de lemmate huius eclogae et sequentium vide quae dis-
 seruit R. Asmus Quaest. Epict. Friburgi Br. ed. a. 1888 p. 41 ss.

17 τὰ μὲν ἐφ' ἡμῖν . . . τὰ δ' οὐκ ἐφ' ἡμῖν] cf. Clem. Alex.
 paed. ΠΙ 36 p. 275 P. sim. passim Arrianus in diss. Epict. velut
 I 1, 7 τὸ κράτιστον ἀπάντων καὶ κυριεῦον οἱ θεοὶ μόνον ἐφ' ἡμῖν
 ἐποίησαν, τὴν χρῆσιν τὴν ὀρθὴν ταῖς φαντασίαις, τὰ δ' ἄλλα οὐκ
 ἐφ' ἡμῖν

3 ἔαν addidit Elter || 11 Plutarchus de vitando aere al.
 p. 830 B. || 16 Stobaeus Π 8, 30 p. 159, 23 W. ecl. hab. FP,
 lemma habet F in marg. || 17 ὄντων τὰ F ὄντα P | τὰ δ' οὐκ
 (om. ἐφ' ἡμῖν) Canter, inde Meineke τὰ δ' οὐ

δ' οὐκ ἐφ' ἡμῖν. ἐφ' ἡμῖν μὲν τὸ κάλλιστον καὶ σπου-
 δαιότατον, ᾧ δὴ καὶ αὐτὸς εὐδαίμων ἐστί, τὴν χρῆσιν
 τῶν φαντασιῶν. τοῦτο γὰρ ὀρθῶς γιγνόμενον ἔλευ-
 θερία ἐστίν, εὐροια, εὐθυμία, εὐστάθεια, τοῦτο δὲ καὶ
 δίκη ἐστὶ καὶ νόμος καὶ σωφροσύνη καὶ ξύμπασα ἀρετή. 5
 τὰ δ' ἄλλα πάντα οὐκ ἐφ' ἡμῖν ἐποίησατο. οὐκοῦν
 καὶ ἡμᾶς συμψήφους χρῆ τῷ θεῷ γενέσθαι καὶ ταύτη
 διελόντας τὰ πράγματα τῶν μὲν ἐφ' ἡμῖν πάντα τρό-
 πον ἀντιποιεῖσθαι, τὰ δὲ μὴ ἐφ' ἡμῖν ἐπιτρέψαι τῷ
 κόσμῳ καί, εἴτε τῶν παιδῶν δέοιτο εἴτε τῆς πατρίδος 10
 εἴτε τοῦ σώματος εἴτε ὄτουοῦν, ἀσμένους παραχωρεῖν.

XXXIX.

Ρούφου ἐκ τοῦ Ἐπικτήτου Περὶ φιλίας.

Τὸ δὲ Λυκούργου τοῦ Λακεδαιμονίου τίς ἡμῶν οὐ
 θαυμάζει; πηρωθεὶς γὰρ ὑπὸ τινος τῶν πολιτῶν τῶν
 ὀφθαλμῶν τὸν ἕτερον καὶ παραλαβὼν τὸν νεανίσκον 15
 παρὰ τοῦ δήμου, ἵνα τιμωρήσαιο ὅπως αὐτὸς βούλε-
 ται, τούτου μὲν ἀπέσχετο, παιδεύσας δὲ αὐτὸν καὶ

10 μὴ δυσχέραναι ταῖς περιστάσεσιν supra Musonius fr. XXVII,
 ἐκόντα δέχεσθαι τὰ ἀναγκαῖα suadet fr. XLII 12 cf. Plutarchus
 Lycurg. c. 11. ceterum haec de Lycurgo historiola plane con-
 venit eis quae supra de iniuriis non persequendis Musonium
 disserentem facit Lucius p. 52 ss.

4 εὐροια (ut coniecit Schweighaeuser) sed corr. in εὐροι F
 εὐροι P || 5 σύμπασα P || 7 συμψήφους P || 9 ἐπιστρέψαι P ||
 11 ὄτιοῦν FP: corr. Meineke || 12 Stobaeus III 19, 13 p. 532,
 14 H. ecl. hab. cum lemm. SMA, lemmate omissio Br. ἐκ^τ (ἐκ τῶν
 interpretatur Meineke) S || 14 τῶν ὀφθαλμῶν τὸν ἕτερον S: τὸν
 ἕτερον τῶν ὀφθαλμῶν M^dA Br || 16 ὅπως <ἄν> αὐτὸς βούληται
 C. Schenkl | βούληται libri: corr. Meineke. an βούλοιτο?

ἀποφήνας ἄνδρα ἀγαθὸν παρήγαγεν εἰς τὸ θέατρον. θαυμαζόντων δὲ τῶν Λακεδαιμονίων 'τοῦτον μὲν τοι λαβών' ἔφη 'παρ' ὑμῶν ὑβριστὴν καὶ βίαιον ἀποδίδωμι ὑμῖν ἐπιεικῆ καὶ δημοτικόν'.

 XL.

5 'Ρούφου ἐκ τοῦ Ἐπικτήτου Περὶ φιλίας.

'Ἀλλὰ παντὸς μᾶλλον τῆς μὲν φύσεως ἐκείνο τὸ ἔργον, συνδῆσαι καὶ συναρμόσαι τὴν ὁρμὴν τῇ τοῦ προσήκοντος καὶ ὠφελίμου φαντασίᾳ.

 XLI.

Τοῦ αὐτοῦ.

10 Τὸ δὲ οἶεσθαι εὐκαταφρονήτους τοῖς ἄλλοις ἔσεσθαι, ἐὰν μὴ τοὺς πρώτους ἐχθροὺς παντὶ τρόπῳ βλάψωμεν, σφόδρα ἀγεννῶν καὶ ἀνοήτων ἀνθρώπων. φημὲν γὰρ τὸν εὐκαταφρόνητον νοεῖσθαι μὲν καὶ κατὰ τὸ ἀδύνατον εἶναι βλάψαι· ἀλλὰ πολὺ μᾶλλον νοεῖται
 15 κατὰ τὸ ἀδύνατον εἶναι ὠφελεῖν.

1 ἤγαγεν A || 3 ἡμῶν A || 5 Stobaeus III 20, 60 H. ecl. cum lemm. hab. SMA. ἐκ^τ S ἐκ τῶν cum Trincavelliana editione Meineke || 7 s. τῆς — φαντασίας libri: corr. Buecheler || 9 Stobaeus III 20, 61 p. 552, 8 H. ecl. cum lemm. hab. SMA || 12 ἀγενῶν sine acc. M^a || 13 τὸ εἶναι. mavult Wachsmuth || 14 ἀδύνατον (sic ut correxit Schweighauser) hic et 15 A: δυνατὸν utroque loco SM^a

XLII.

Ῥούφον ἐκ τῶν Ἐπικτήτου Περὶ φιλίας.

Ὅτι τοιαύτη ἡ τοῦ κόσμου φύσις καὶ ἦν καὶ ἔστι καὶ ἔσται καὶ οὐχ οἶόν τε ἄλλως γίνεσθαι τὰ γιγνόμενα ἢ ὡς νῦν ἔχει· καὶ ὅτι ταύτης τῆς τροπῆς καὶ τῆς μεταβολῆς οὐ μόνον οἱ ἄνθρωποι μετειλήφασι καὶ τὰλλα ζῶα τὰ ἐπὶ γῆς, ἀλλὰ καὶ τὰ θεῖα, καὶ νῆ Δί' αὐτὰ τὰ τέτταρα στοιχεῖα ἄνω καὶ κάτω τρέπεται καὶ μεταβάλλει καὶ γῆ τε ὕδωρ γίνεται καὶ ὕδωρ ἀήρ, οὗτος δὲ πάλιν εἰς αἰθέρα μεταβάλλει, καὶ ὁ αὐτὸς τρόπος τῆς μεταβολῆς ἄνωθεν κάτω. εἰάν πρὸς ταῦτα τὶς ἐπιχειρῆ ἴπειν τὸν νοῦν καὶ κείθειν ἑαυτὸν ἐκόντα δέχεσθαι τὰ ἀναγκαῖα, πάνυ μετρίως καὶ μουσικῶς διαβιώσεται τὸν βίον.

XLIII.

Θρασέας εἰώθει λέγειν 'σήμερον ἀναιρεθῆναι θέλω μᾶλλον ἢ αὔριον φυγαδευθῆναι'. τί οὖν αὐτῷ Ῥούφου εἶπεν; 'εἰ μὲν ὡς βαρύτερον ἐκλέγῃ, τίς ἡ μωρία τῆς ἐκλογῆς; εἰ δ' ὡς κουφότερον, τίς σοι δέδωκεν; οὐ θέλεις μελετᾶν ἀρκεῖσθαι τῷ δεδομένῳ';

1 'Musonius Rufus aperte heraclitissans' Bernays *ges. abh.* I p. 2 adn. 1 7 cf. Cicero de nat. deorum II 33, 84 18 cf. Teles p. 28, 12 s. et quae ibi adnotavimas, Musonius fr. XXVII

1 Stobaeus flor. 108, 60 M. ecl. cum lemm. hab. SMA. 'admodum carptim raptimque' haec 'excerpta esse, vel iterata illa ὅτι et καὶ indicant' recte Bernays l. c. || 2 καὶ ante ἔστι om. A || 9 αἰθέρα (ut prop. Nieuwland ap. Peerlk. p. 81) iam A²: ἔσρα SMA || 10 εἰάν <γοῦν> conji. Gesnerus, εἰάν <δὲ> ego, εἰάν <οὖν> C. Schenkl || 11 τρέπειν Gesn.¹ f. 491^v mrg. || 14 Arriani diss. Epictet. I 1, 26 s. p. 8, 11—15 Schenkl

XLIV.

Τί ἐτι ἀργοί καὶ θάψυμοι καὶ νοθροὶ ἐσμέν καὶ
 προφάσεις ζητοῦμεν, καθ' ἃς οὐ ποιήσομεν οὐδ' ἀγρυ-
 πνήσομεν ἐξεργαζόμενοι τὸν αὐτῶν λόγον; — Ἄν οὖν
 ἐν τούτοις· πλανηθῶ, μὴ τι τὸν πατέρα ἀπέκτεινα; —
 5 Ἄνδράποδον, ποῦ γὰρ ἐνθάδε πατήρ ἦν, ἐν αὐτὸν ἀποκτείν-
 ης; τί οὖν ἐποίησας; ὁ μόνον ἦν κατὰ τὸν τόπον ἀμάρ-
 τημα, τοῦτο ἡμάρτηκας. ἐπεὶ τοι τοῦτ' αὐτὸ καὶ ἐγὼ
 Ῥούφῳ εἶπον ἐπιτιμῶντί μοι ὅτι τὸ παραλειπόμενον ἐν
 ἐν συλλογισμῶ τινι οὐχ εὔρισκον. 'οὐχ οἶον μὲν' φημι
 10 '<εἰ> τὸ Καπιτώλιον κατέκασα', ὁ δ' ἄνδράποδον',
 ἔφη, 'ἐνθάδε τὸ παραλειπόμενον Καπιτώλιόν ἐστιν'.
 ἢ ταῦτα μόνον ἀμαρτήματά ἐστι τὸ Καπιτώλιον ἐμπρη-
 σαι καὶ τὸν πατέρα ἀποκτείνειν, τὸ δ' εἰκῆ καὶ μάτην
 καὶ ὡς ἔτυχεν χρῆσθαι ταῖς φαντασίαις ταῖς αὐτοῦ
 15 καὶ μὴ παρακολουθεῖν λόγῳ μηδ' ἀποδείξει μηδὲ σο-
 φίσματι μηδ' ἀπλῶς βλέπειν τὸ καθ' αὐτὸν καὶ οὐ
 καθ' αὐτὸν ἐν ἐρωτήσῃ καὶ ἀποκρίσει, τούτων δ' οὐ-
 δέν ἐστιν ἀμάρτημα;

XLV.

οὕτως καὶ Ῥούφος πειράζων με εἰώθει λέγειν 'συμβή-

1 cf. Diog. Laert. VII 120 ἀρέσκει τε αὐτοῖς (sc. τοῖς Στωϊ-
 κοῖς) ἴσα ἡγεῖσθαι τὰ ἀμαρτήματα, sed vide nunc quae composuit
 ab Arnim Stoicorum vet. fr. II p. 140 ss.

1 Arrianus Epict. diss. I 7, 30 ss. Sch. || 10 εἰ addidit Blass
 qui verba οὐχ οἶον μὲν εἰ interpretatur 'es ist jedenfalls (μὲν)
 nicht so schlimm als wenn' lit. Centralbl. 1899 p. 170. οὐχ οἶο-
 νει praeiverat Elter | κατέκασα H. Schenkl: κατεσκεύασα S(ai-
 bantianus) κατέσκαψα codicis S apographa sive omnia sive
 singula); μὴ γὰρ, ἔφη, τὸ Κ. ἐνέπρησα; unum apogr. || 13 τ δ'
 (supra τ una littera erasa) S τὸ δ' ex corr. S || 19 Arr. diss. Epict.
 I 9, 29 p. 36, 15—20 Schenkl

σεταιί σοι τοῦτο καὶ τοῦτο ὑπὸ τοῦ δεσπότου'. κάμου
πρὸς αὐτὸν ἀποκριναμένου ὅτι ἀνθρώπινα, 'τί οὖν'
ἔφη 'ἐκείνον παρακαλῶ παρὰ σοῦ αὐτὰ λαβεῖν δυνά-
μενος; τῷ γὰρ ὄντι, ὃ ἐξ αὐτοῦ τις ἔχει, περισσὸς καὶ
μάταιος παρ' ἄλλου λαμβάνων.

5

XLVI.

Τῶν νέων τοὺς μαλακοὺς οὐκ ἔστι προτρέψαι ῥάδιον·
οὐδὲ γὰρ τυρὸν ἀγκίστρον λαβεῖν· οἱ δ' εὐφυεῖς, κἂν
ἀποτρέψης, ἔτι μᾶλλον ἔχονται τοῦ λόγου. διὸ καὶ
ὁ 'Ρουφὸς τὰ πολλὰ ἀπέτρεπεν τούτῳ δοκιμαστηρίῳ
χρῶμενος τῶν εὐφυῶν καὶ ἀφυῶν. ἔλεγε γὰρ ὅτι 'ὡς 10
ὁ λίθος, κἂν ἀναβάλης, ἐνεχθήσεται κάτω ἐπὶ τὴν
αὐτοῦ κατασκευὴν, οὕτω καὶ ὁ εὐφυής, ὅσῳ μᾶλλον
ἀποκρούεται τις αὐτόν, τοσοῦτῳ μᾶλλον νεύει ἐφ' ὃ
πέφυκεν'.

XLVII.

'Ρουφὸς τις ἔλεγεν Γάλβα σφαγέντος ὅτι 'νῦν προ- 15
νοία ὁ κόσμος διοικεῖται;' ὃ δὲ 'μὴ παρέργως ποτ''

6 cf. Diog. Laert. IV 47; Musonius supra p. 61, 7 ἔστι δὲ
ἄμεινον μὴδὲ προσιέναι τῷ φιλοσόφῳ τοὺς πλείονας τῶν φιλο-
σοφῶν λεγόντων νέων, ὅσοι σαθροὶ τε καὶ μαλακοί, δι' οὓς

3 ἔπι (pro ἔφη) primo S(aibantianus) | παρακαλῆ Meibomius.
cf. Zeller *die phil. d. Gr.* III 1 p. 735 adn. 3 | αὐτὰ S m. pr.
vel S_a: αὐτοῦ S || 6 Arr. diss. Epict. III 6, 9 Sch. || 11 γῆν κατὰ
suppl. post ἐπὶ Schweighaeuser || 12 αὐτοῦ S(aibant.): corr. ed.
Lond. || 15 Arr. diss. Epict. III 16, 14 Sch. ubi in codice Sai-
bantiano scholium adscriptum legitur hoc (p. LXXVIII ed.
Schenkl): ὡς ἔοικεν οὗτος οὐκ ἦν φιλόσοφος, δν ἐπιγραπίζει
ὁ φιλόσοφος 'Ρουφὸς λέγων ὅτι παρέργως φιλοσοφεῖ· ἔδει γὰρ
σέ φησι προηγουμένως κατασκευάζειν, ὅτι ἔστι πρόνοια καὶ μὴ
ἀπὸ Γάλβα· ἐγὼ γὰρ ταῦτό φησιν οὐκ ἐποίησα:— || 16 μὴ γὰρ
ἐγὼ σοὶ ποτ' Coraes. si quid mutandum, scribatur κατεσκευασας
mox cum Eltero

ἔφη 'ἀπὸ Γάλβα κατεσκεύασα, ὅτι προνοία ὁ κόσμος διοικεῖται;'

 XLVIII.

Εἶπωθε λέγειν ὁ 'Ρουῦφος 'εἰ εὐσχολεῖτε ἐπαινέσαι με, ἐγὼ δ' οὐδὲν λέγων'. τοιγαροῦν οὕτως ἔλεγεν, ὡσθ' ἕκαστον ἡμῶν καθήμενον οἰεσθαι, ὅτι τίς ποτε αὐτὸν διαβέβληκεν· οὕτως ἦπτετο τῶν γινομένων, οὕτω πρὸ ὀφθαλμῶν ἐτίθει τὰ ἑκάστου κακά.

 XLIX.

*** Musonium philosophum solitum accepimus. 'Cum philosophus' inquit 'hortatur, monet, suadet, obiurgat aliudve quid disciplinarum disserit, tum, qui audiunt, si de summo et soluto pectore obvias vulgatasque laudes effutiunt, si clamitant etiam, si gestiunt, si vocum eius festivitibus, si modulis verborum, si quibusdam quasi frequentamentis orationis moventur,

προσιόντας ἀναπιμπλαται κηλίδων φιλοσοφία Sen. epist. 112, 1 et quae ibi adnotavi § comparetur fragmentum proximum, imprimis verba 'tum scias et qui dicit et qui audiunt frustra esse'. praeterea Sternbachii gnom. Vat. 9 et 185 comparat H. Schenkl § ss. Seneca ep. 52, 9 'quid enim turpius philosophia captante clamores? numquid aeger laudat medicum secantem? tacete, favete et praebete vos curationi.'

§ Arr. diss. Epict. III 23, 29 Sch. || 4 ἐγὼ δ' (vel ἐγὼ οἶδ') — λέγων scripsi: ἐγὼ δ' — λέγω S || 6 fort. τῶν γενομένων || § Gellius N. A. V 1 Hos., ubi summarium praemittitur hoc: 'Quod Musonius philosophus reprehendit improbitate laudari philosophum disserentem a vociferantibus et in laudando gestiuntibus' | lacunam statuit Hertz, cf. infra fr. LI initium || 12 si gestiunt om. Carrio, aut hic aut p. 131, 1 exsiliunt Ioa. Fr. Gronovius, aestuant Iacobus Gronovius || 14 fretamentis libri meliores: corr. libri deteriores; irritamentis Salmasius. fermentis vel fricamentis prop. Hosius | orationibus libri haud pauci

exagitantur et gestiunt, tum scias et qui dicit et qui audiunt frustra esse, neque illi philosophum loqui, sed tibicinem canere. animus' inquit 'audientis philosophum, <dum> quae dicuntur utilia ac salubria sunt et errorum atque vitiorum medicinas ferunt, laxamentum 5 atque otium prolixè profuseque laudandi non habet. quisquis ille est, qui audit, nisi ille est plane perditus, inter ipsam philosophi orationem et perhorrescat necesse est et pudeat tacitus et paeniteat et gaudeat et admiretur, varios adeo vultus disparilesque sensus 10 gerat, proinde ut eum conscientiamque eius adfecerit utrarumque animi partium, aut sincerarum aut aegrarum, philosophi pertractatio.'

Praeterea dicebat magnam laudem non abesse ab admiratione, admirationem autem, quae maxima est, 15 non verba parere, sed silentium. 'Idcirco' inquit 'poetarum sapientissimus auditores illos Ulixi labores suos inlustrissime narrantis, ubi loquendi finis factus, non exultare nec strepere nec vociferari facit, sed consiluisse universos dicit quasi attonitos et obstupidos 20 delenimentis aurium ad origines usque vocis permanentibus:

ὄς φάτο· τοὶ δ' ἄρα πάντες ἀκὴν ἐγένοντο σιωπῇ,
κηληθμῶ δ' ἔσχοντο κατὰ μέγαρα σκυδόντα.

4 de imagine cf. supra p. 1, 9 ss. Zeller, *die phil. der Gr.*⁵
III 1 p. 733 adn. 2 7 cf. supra p. 64, 17 *οὐ γὰρ μὴ τελέως*
ἀπερωγότες 23 Od. v 1

4 *dum* add. Hertz, si Carrio <quoad> vel <a quo> mavult
Hosius || 5 *fuere* libri mel., corr. deteriores

L.

'Musonius' inquit (Herodes) 'aeruscanti cuiquam id genus et philosophum sese ostentanti dari iussit mille nummum, et cum plerique dicerent nebulonem esse hominem malum et malitiosum et nulla re bona dignum, tum Musonium subridentem dixisse aiunt: *ἄξιός οὖν ἐστὶν ἀργυρίου.*'

LI.

Adulescentuli cum etiamtum in scholis essemus, *ἐνδυμημάτιον* hoc Graecum quod adposui, dictum esse

1 Gellius N. A. IX 2, 1 ss. Ad Herodem Atticum, consularem virum ingenioque amoeno et Graeca facundia celebrem, adiit nobis praesentibus palliatus quispiam et crinitus barbaque prope ad pubem usque porrecta ac petit aes sibi dari *εἰς ἄγρους*. tum Herodes interrogat, quisnam esset. atque ille vultu sonituque vocis obiurgatorio philosophum sese esse dicit et mirari quoque addit, cur quaerendum putasset quod videret. 'Video' inquit Herodes 'barbam et pallium, philosophum nondum video. quaeso autem te, cum bona venia dicas mihi, quibus nos uti posse argumentis existimas, ut esse te philosophum noscitemus?' Interim aliquot ex his, qui cum Herode erant, erraticum esse hominem dicere et nulli rei incolamque esse sordentium ganearum, nisi accipiat, quod petit, convicio turpi solitum incessere; atque ibi Herodes: 'Demus' inquit 'huic aliquid aeris, cuiusmodi est, tamquam homines, non tamquam homini', et iussit dari pretium panis triginta dierum. Tum nos adspiciens, qui eum sectabamur: 'Musonius' inquit 'aeruscanti — *ἐστὶν ἀργυρίου*'. 8 unde adsumpserit hoc dictum vel Musonius vel olim Cato nescimus. non recte opinatur Hirzel (*dial.* II p. 239 adn. 3) Musonium

1 Gell. N. A. IX 2, 8 Hos. C. Musonium Rufum intelligendum esse praeter alios iudicavit etiam Zeller *philos. der Gr.* 3 III 1 p. 691 adn. || 7 Gellius N. A. XVI 1, 1 ss. ubi summarium praemittitur hoc 'Verba Musoni philosophi Graeca digna atque utilia audiri observarique; eiusdemque utilitatis sententia a M. Catone multis ante annis Numantiae ad equites dicta'.

a Musonio philosopho audiebamus et, quoniam vere atque luculente dictum verbisque est brevibus et rotundis vinctum, perquam libenter memineramus: "Ἀντιπράξις καλὸν μετὰ πόνου, ὁ μὲν πόνος οἴχεται, τὸ δὲ καλὸν μένει· ἂν τι ποιήσης αἰσχρὸν μετὰ ἡδονῆς, τὸ μὲν ἡδὺ οἴχεται, τὸ δὲ αἰσχρὸν μένει.

Postea istam ipsam sententiam in Catonis oratione, quam dixit Numantiae apud equites, positam legimus. quae etsi laxioribus paulo longioribusque verbis comprehensa est praequam illud Graecum, quod diximus, quoniam tamen prior tempore antiquiorque est, venerabilior videri debet. verba ex oratione haec sunt: 'Cogitate cum animis vestris: si quid vos per laborem recte feceritis, labor ille a vobis cito recedet, bene factum a vobis, dum vivitis, non abscedet; sed si qua per voluptatem nequiter feceritis, voluptas cito abibit, nequiter factum illud apud vos semper manebit.'

LII.

'remittere' inquit Musonius 'animum quasi amittere est'.

Catonianam sententiam graece vertisse. immo Graecum exemplar hic ut alibi a Rufo adhibitum esse ut per se veri est similium ita ipsius dicti comprobatur concisa brevitate. cf. etiam adn. fr. XXIV 7 M. Catonis rel. or. V 1 p. 38, 10 Iord. 13 ss. Cicero de sen. 19, 69 'tantum remanet quantum virtute et recte factis consecutus sis' comparat Iordan 18 latino, non ut assolet, graeco sermone Musonium hoc concepissee e lusu verborum colligebant velut Hirzel *der dial.* II p. 242 adn. 3,

18 Gellius N. A. XVIII 2, 1 Hos., inde Macrobius sat. I 5, 12 Eyss.

LIII.

προτρέπων μέ τις θαρρήσαι Μουσωνίου διήει λόγον·
 'έκεινος, έφη, βουλόμενός τινα άναστῆσαι κάμνοντα
 και άπειρηκότα ούτωςί πως έλεν καθαπτόμενος· τί
 μένεις; ποι βλέπεις; ἢ μέχρι αν αυτός ό θεός παρα-
 5 στάς σοι φωνήν άφιῆ; έκκοπον τὸ τεθνηκός τῆς ψυχῆς,
 και γνώση τὸν θεόν'. τοιαυτ' έφη τὸν Μουσώνιον
 εἰπεῖν.

subesse potius Graecum tale *δμοιον τὸ ανιέναι ψυχῆν τῷ άφιέναι*
 suspicatur M. Croiset *hist. de la litt. grecque* t. V p. 419 n. 3.
 et comparari potest Arr. Epict. diss. IV 9, 14, quem locum
 supra exscripsimus ad p. 98, 15. strenua et assidua exercitatio
 commendatur *Περὶ άσκήσεως* p. 22 ss.

1 Aelius Aristides or. LII vol. II p. 467, 6 ss. Keil. || 2 έφη
 βουλόμενος Laurentianus pl. LX cod. 3: βουλόμενος έφη alii
 libri || 3 έλεν Keil: εἰπεῖν libri || 4 μέχρις cod. Urbinas
 graec. 123

.

C. MVSONII RVFI
EPISTVLAE SPVRIAE

Παγκρατίδη.

(1) Καὶ ἐκ τῶν ἀπαγγελλομένων ἡμῖν περὶ σοῦ καὶ ἐξ ὧν αὐτὸς ἀπέστειλας τοῖς υἱοῖς σου τεκμαιρόμενος μὴ τὰ αὐτὰ τοῖς λαώδεσιν, ἀλλ' ἄπερ οἰκεῖόν ἐστι σέ φρονεῖν περὶ φιλοσοφίας, προεθυμήθην κατὰ μὲν τὸ παρὸν συνησθῆναι σοι 5 ἐπ' αὐτοῖς, εἰς δὲ τὸ ἐπιὸν συνεύξασθαι, μὴ ἐφ' ἑτερόν τι αὐτούς ἀποκλῖναι, τηροῦντας δὲ ἦν ἔχουσι νῦν πρόθεσιν ἄχρι τέλους φιλοσοφῆσαι, ἵν' αὐτοὶ τε εὖ ἀπαλλάττωσι καὶ σὲ ἀνθ' ὧν ἐκ σοῦ ἔπαθον ἀμείψασθαι δυνηθῶσι. δυοῖν γὰρ ὡς καθόλου εἰπεῖν οὐσῶν αἰτιῶν, παρ' ἃς ἄνθρωποι 10 εὐτάκτως καὶ ὀρθῶς ζῶσιν, ἐμπειρίας τε καὶ ἐγκρατείας, πῶς ἂν δυναίμεθα ἢ πρὸς ἑαυτούς ἢ πρὸς ἑτέρους ποιεῖν τὰ δεόντα ὑπ' ἀγνοίας ἅμα καὶ ἀκρασίας κατεχόμενοι; (2) ἢ μὲν οὖν τούτων ἀπόλυσις ἀναγκαιῶς πάννυ ἔοικε παρ' ἡμῶν ἀπαιτεῖσθαι· πρὸς γὰρ τὸ τεταγμένως καὶ εὐσηχημόνως ζῆν 15 γεγόναμεν, τοῦ λόγου εἰς τοῦτο ἡμῖν καθάπερ ἐπισκόπου καὶ ἄρχοντος ὑπὸ τῆς φύσεως δεδομένου. ἀπολυθῆναι μὲντοι ἀγνοίας καὶ ἀκρασίας οὐχ οἷόν τε ἡμᾶς ἄνευ τοῦ ἐπιτρέψαι αὐτούς τῇ διὰ τοῦ λόγου ἰατρειᾷ· προσελθούσα γὰρ

1 ipsius Musonii hanc epistolam non esse sed eius qui sermonibus Musonianis large usus sit docti consentiunt. cf. Wendland quaest. Muson. p. 46 ubi haud pauca ille eaque epistolae plus minus cognata ex Clemente Al. composuit. alia id genus addidit C. Praechter *Hierokles* passim. adscribo potiora 11 ὀρθῶς ζ.] cf. supra p. 89, 1

1 Epistologr. gr. p. 401 ss. Herch.; A = codex Mazarineus 611 A, a = ed. Aldina || 2 ἀπαγγελλομένων A || 9 δυνηθῶσιν A | δύναι A; corr. Hercher || 13 ἀγνοίας A ἀγνείας a || 17 δεδομένου A διδομένου a || 18 ὀρθῶς ἐπιτρέψαι ἑαυτούς cf. v. 12

αὐτῆ καὶ τὸ προσετηκὸς ἐν ἡμῖν ἐκ τοῦ παρὰ φύσιν εἰς τὸ
κατὰ φύσιν αἰεὶ τρέπουσα τὰς μὲν μοχθηρὰς τῶν κλίσεων
καὶ ἐκ τῆς διαστροφῆς ἐγκειμένης ἐπικρίπτειν καὶ ἐξάγειν ἐκ
τῆς ψυχῆς αἰεὶ πειραῖται, τὰς δ' ὑγιεῖς καὶ ἀκολούθους τῇ
5 φύσει ἀντείστασθαι ἢ ἀσθενούσας ἀνακτᾶσθαι. (3) ἰσχὺν δὲ
αὐταὶ καὶ εὐστιάθειαν προσλαβοῦσαι ὡς χρῆ ἡμᾶς ἐν ἅπασι
τοῖς κατὰ τὸν βίον ὀδηγοῦσιν, ὥστε καὶ ὄραν αἰεὶ τὰ ἐπι-
βάλλονθ' ἡμῖν καὶ σύμφωνα οἷς ἐδοκιμάσαμεν πράττειν.
τοιαῦτα οὐκ ἐπαγγελλομένης μόνον ἀλλὰ καὶ παρεχούσης
10 τῆς κατὰ τὴν ψυχὴν ἰατρείας τίνα ἂν τις δικαιοτέρον ἐπὶ
τὸ βοηθεῖν τοῖς σοῖς παισὶν ἢ σὲ καλέσειεν; ἢ οὐκ εὐδαι-
μονεῖν μὲν αὐτοὺς προαιρῆ πατήρ ὢν, ἐτοίμως δ' ἔχεις πᾶν
ὀτιοῦν ὑποστῆναι, ἵνα αὐτοὺς ὄρῃς ἐν ἀγαθοῖς ὄντας; ἢ οὐκ
ἐπὶ ταῦτα καὶ ἐγέννησας αὐτοὺς καὶ ἀνεθρέψω; οὐ τοιαῦτα
15 δὲ διηνεκῶς σὺ περὶ αὐτῶν εὐχῆ τοῖς θεοῖς; (4) ἀρετῆς
δὲ καὶ εὐσηχμοσύνης βίου ἀντιποιοῦμενος οὐκ ἂν ἐθελή-
σειας ὄραν τοὺς σεαυτοῦ παῖδας εὐτάκτους μὲν ἐν ἐδωδαῖς
καὶ πόσεσι, κρατοῦντας δὲ τῶν ὑπὸ γαστέρα, ὡς πρὸς σπο-
ρὰν μόνον τέκνων, ὅταν εὐκαιρον ᾖ, τοῖς γεννητικοῖς μέρεσι
20 χρῆσθαι, καὶ ὀλιγῶ μὲν ὕπνω πρὸς ἀνάπαυσιν ἀρκουμένους,
ἐσθῆτι δὲ ἀπράγμονι καὶ μὴ ἐψευσμένῃ, ἀλλὰ καθαρᾷ καὶ
πρὸς τὸ ἐκ τῆς φύσεως εἰς τὸ σκέπειν ἀπαιτούμενον ἡρ-
μοσμένη ἡμφιεσμένους, βλέμμα δ' εἶναι καὶ βᾶδισμα αὐτῶν

16 εὐσχημ.] cf. Musonius p. 100, 3 17 cf. Clemens Al. paed.
II 90 p. 224 P. χρῆ . . . κρατεῖν τε ἡδονῶν, γαστρός τε ἔτι καὶ τῶν
ὑπὸ γαστέρα δεσπόζειν ἀρχικώτατον (ἀρχικώτατα Wendland
quaest. Mus. p. 44) . . . πῶς οὐχὶ πολὺ πλεον τοῦ συνοσιαστικοῦ
ἐπικρατητέον μορίου τοῖς σοφίαν διώκουσιν; 21 ut simplici
vestitu utamur πᾶν ὅσον ἀπατηλὸν καὶ τῆς ἀληθείας καταψευ-
δόμενον παρωσάμενοι hortatur etiam Clemens Al. paed. III 53
p. 285 P. 23 Clemens Al. paed. II 60 p. 204 P. καθεστὼς δὲ
καὶ τὸ βλέμμα ἔστω ibid. III 59 p. 288 P. καὶ στάσιν καὶ κίνησιν
καὶ βᾶδισμα . . . ὅτι μάλιστα ἐλευθεριώτατον ἐπαναιρετέον

1 τὸ (ante προσετηκὸς) om. A || 2 αἰεὶ scr. Hercher || 5 δ' A ||
9 τοιαῦτα A τοιαῦτα δὲ a || 11 καλέσει in ras. A || 17 ἐαυτοῦ codd.:
corr. Hercher || 18 κρατοῦντες A | ὑπὸ A ὑπὸ τὴν a | σπορὰς A

αἰδοῖ καὶ φρονήσει κεχαρητισμένον, ὡς μὴ ἂν τινα
 θαρσῆσαι ἐπ' αὐτῶν ἢ ποιῆσαι τι ἢ εἰπεῖν ἄκοσμον, ἐν
 ἐτοίμῳ δ' εἶναι αὐτοῖς ὅποτε βουληθεῖεν καὶ δεήσειεν δλω
 τε τῷ σώματι καὶ παντὶ μέρει αὐτοῦ εἰς ὃ πέφυκε χρῆ- 5
 σθαι; (5) οὐκ ἂν δὲ ἐθελήσειας αὐτοὺς ἐπεσκεμμένους τὰ
 θεῖα καὶ τὰ ἀνθρώπινα πρὸς μὲν θεοὺς εὐσεβείᾳ καὶ ὁσιό-
 τητι κοσμεῖσθαι, πρὸς ἀνθρώπους δὲ δικαιοσύνη καὶ ὁσιό-
 τητι, καὶ πατρίδα μὲν γονέων προτιμᾶν, καὶ αὐτῶν τοῦτο
 βουλησομένων τῶν γονέων εἴπερ σωφρονοῖεν, γονεῖς δὲ τῶν
 οἰκείων καὶ συγγενῶν, αὐτῶν δὲ τῶν γονέων τῷ πατρὶ τὸ 10
 πρεσβεῖον ἀπονέμοντας, τὸ μὲν αἰτεῖν ἢ μέμφεσθαι θάτερον
 αὐτῶν ἀσεβὲς ἡγείσθαι, τὸ δ' ἀμείβεσθαι ὑπὲρ τῶν προηγη-
 σαμένων εὐχαρίστων καὶ μνημονευούσῃ διαθέσει ἀναγκαῖον,
 ὡς ἂν μόνως οὕτως ἐκτίνειν δυναμένους παλαιὰς χάριτας
 ἐπὶ νέαις δανεισθείσας, ἐτοίμως δ' ἔχοντας ὑπερμαχεῖν αὐτῶν 15
 καὶ δι' αὐτοὺς εἰ δεήσειεν ἀποθνήσκειν, ὅποτε δὲ χαλε-
 πήνειαν, μὴ δῆματα μόνον, ἀλλὰ καὶ πληγὰς καὶ τραύματα
 ἀπ' ὀργῆς οὐ διαθέσεως φερόμενα πρόως ἐκδέχεσθαι, οὐχ
 ὑπὲρ ἑαυτῶν τότε, ἀλλ' ὑπὲρ τῶν γονέων εὐλαβῶς ἔχοντας,
 μὴ ἐκ τοῦ διατιθέναι αὐτοὶ τι κακὸν πάθωσι; (6) τί δ' οὐκ 20
 ἂν ὑπομείνειας, ὥστε πεισθῆναι περὶ αὐτῶν, ὅτι τὸν αὐτὸν
 μὲν οἰκήσουσι διὰ βίου οἶκον, ἑαυτοὺς δὲ καὶ τὰ ἑαυτῶν
 ἐν κοινῷ θέμενοι διατελέσουσιν ὁμονοοῦντες, ὡς καὶ σπου-
 δαῖς καὶ ἀνέσεις ταῖς αὐταῖς χρῆσθαι; ἢ ταῦτα μὲν ἐθελή-

8 cf. Cicero de off. I 17, 58 (i. e. Panaetius) *sed si conten-
 tio quaedam et comparatio fiat, quibus plurimum tribuendum sit
 officii, principes sint patria et parentes. quorum beneficiis maxi-
 mis obligati sumus, proximi liberi totaque domus . . . , deinceps
 bene convenientes propinqui* comparavit C. Praechter *Hierokles*
 p. 12 11 cf. Hierocles Stob. flor. 79, 54 III p. 98, 17 M.
 15 δανεισθείσας] cf. Hierocles Stob. l. c. III p. 96, 23 M.
 23 ὁμονοοῦντες] cf. Musonius p. 81, 8

1 φρονήματι A || 2 αὐτοῖς A || 3 δεήθειεν (sic) A || 5 οὐκ
 ἂν] οὐ καὶ A || 8 μὲν om. A || 10 τῶν om. A || 13 εὐχαρίστη A ||
 14 μόνους A || 16 δὲ] τὸν A || 20 διατιθέναι] 'malim κακῶς δια-
 τιθέναι' Hercher, poterat lenius μὴ ἐκ τοῦ <μὴ εὐ> διατιθέναι |
 πάθωσιν A

σειας ἂν αὐτοῖς ὑπάρξαι, θανάτου δὲ καὶ πόνου καὶ δόξης οὐκ ἂν βούλοιο αὐτούς ὑπεράνω εἶναι, οἷς ὁ πολλὸς καταδεδουλωμένος, ὅποι ἂν ἀπλή, τῷ δι' αὐτῶν κατισχύοντι ὡσπερ τι ἄτιμον ἀνδράποδον ἄγεται τε καὶ φέρεται, τὸ δὲ
 5 τῇ φύσει μὲν πολλὴ ῥαδιώτερον τῶν προτέρων, ἐν δὲ τοῖς καθ' ἡμᾶς χρόνοις ὑπὸ τῆς ἐπὶ τὸσαῦτα κατεχούσης διαστροφῆς γεγονὸς δυσχερέστερον οὐκ ἂν εὐξαιτο αὐτοῖς ὑπάρξαι, ὥστε μὴ ἀργυρίῳ αὐτούς πάντα μετρεῖν καὶ αὐτοὺς μᾶλλον καὶ γονεῖς καὶ τέκνα ἢ χρήματα προῖσθαι, ἀλλὰ
 10 κτήσεως μὲν ἀντιποιεῖσθαι ἐφ' ὅσον ἀναγκαῖον διὰ τὰς εἰς αὐτοὺς καὶ τοὺς οἰκέλους αὐτῶν χρείας, θησαυρισμοῦ δὲ καὶ τοῦ πλείονος παρὰ τὸ ἀροῦν ὑπερφρονεῖν, ὑφ' ὧν ἰδίᾳ τε καὶ κοινῇ εἰς κακὰ ἐπάλληλα καὶ ἀνήκεστα ἀνθρώποι ἐκτρέπονται; (7) ἀλλὰ ταῦτα μὲν εὐκτά, οὐκ ἐπί-
 15 σης δ' εὐκτὸν τό τε ἄρχειν αὐτοὺς καὶ δικάζειν δύνασθαι κατὰ νόμους καὶ τὸ δίκαιον, καὶ τὸ συμφωνοῦντας ἑαυτοῖς τε καὶ ἀλλήλοις καὶ ἐν οἷς πράττουσι καὶ ἐν οἷς λέγουσι τὸν μὲν βλον ἔχειν αἰεὶ προαιρησόμενον τοὺς λόγους, τὸν δὲ λόγον νῶ καὶ τῷ φρονεῖν τὰ ἄριστα βεβαιούμενον καὶ εἰς
 20 προφορὰν ὅταν ἢ καιρὸς ἐντεινόμενον, καὶ τόνδ' ἠγεῖσθαι, ἐπειδὴν ὑπερμαχεῖν μέλλωσιν ἱερῶν, πατρίδος, γονέων, φίλων, ἀληθείας, νόμων, καὶ συλλαβόντι εἰπεῖν τῶν ἀδικουμένων; οὔτε γὰρ σὲ οὔτε ἕτερόν τινα οἶμαι, εἴπερ εὖ φρονολῆ, ὡς πολιτικὸν δοκιμάζειν λόγον τὸν μὴ εἰς ταῦτα ἀλλ' εἰς τὰ-
 25 ναντία ἐντεινόμενον. (8) εἰ τοίνυν καὶ εὐκτά ταῦτα καὶ αἰρετά, πῶς οὐ καὶ τὸ φιλοσοφεῖν θείη ἂν τις καὶ εὐκτὸν καὶ αἰρε-

1 cf. Stobaeus flor. 86, 19 M. Διογένης πυνθανομένου τινὸς τίνες τῶν ἀνθρώπων εὐγενέστατοι 'οἱ καταφρονούντες' εἶπε πλούτου δόξης ἡδονῆς ζωῆς, τῶν δὲ ἐναντίων ὑπεράνω ὄντες πενίας ἀδοξίας πόνου θανάτου

2 ὁ πολλὸς] ὄχλος videtur excidisse Herchero vel ὄμιλος vel ἄνθρωπος. at certe Phrynichus bis dicit ὁ πολλός (pro οἱ πολλοί) p. 280 et 481 Rutherford. servavi igitur indicium scriptae vix ante Commodi aetatem epistolae || 5 ῥαδιώτερον scr. Hercher, tu vide Croenert mem. gr. Herc. p. 196 adn. 8 || 6 κατεχούσης sic Aa || 11 θησαυρισμῶν A || 17 λέγουσιν A

τόν, δι' οὗ μόνου περιγίνεται ταῦτα; φιλοσοφεῖ μὲν γὰρ ὁ
 τῆς ἐκκαθάρσεως τοῦ λόγου ἐπιμελούμενος καὶ ἐπιτηδεύων
 λόγον ὀρθόν, ὁ δ' ἐπιμελούμενος λόγου ἑαυτοῦ τε ἅμα ἐπι-
 μελεῖται καὶ πατρίδος καὶ πατρὸς καὶ ἀδελφῶν καὶ φίλων
 καὶ συλλαβόντι εἰπεῖν πάντων. θεωροὺς γὰρ ἢ φύσις κόσ- 5
 μου καὶ τῶν ἐν αὐτῷ κατασκευάσασα, διὰ τοῦ μεταδοῦναι
 ἡμῖν λόγον, κοινοῦ μὲν ὄντος πρὸς τούτους, ἰδίου δὲ παρὰ
 τὰ ἄλλα ζῶα, ἀξιοῖ ἡμᾶς τοὺς μὲν θεοὺς καθάπερ τινὰς
 ἀρίστους καὶ πρῶτους ἡγεμόνας καὶ κοινοὺς εὐεργέτας τε
 ἡμῶν καὶ γονεῖς ζηλοῦν τε καὶ ἀμείβεσθαι διὰ τῆς πρὸς 10
 αὐτοὺς εὐπειθείας, ἀνθρώπων δὲ καὶ κατὰ τὸ κοινὸν καὶ
 κατὰ τὰς ἰδιαιτερον γινομένης ἐπιπλοκᾶς καὶ κηδεμονικῶς
 καὶ εὐποιοητικῶς προϊστασθαι. (9) ἐπειδὴν δὲ νόμῳ καὶ δίκῃ
 συγκεράσωμεν τὰ ἀνθρώπινα καὶ τὰ θεῖα, φησὶν ἄκρως μὲν
 κατὰ φύσιν ἡμᾶς διατεθήσεσθαι ἅτε τελείους γεγονότας καὶ 15
 ἐπὶ τὰ ἀνωτάτω προελθόντας, νόμον καὶ δίκην, οἷς καὶ τὰ
 θεῖα οἰακίεταί τε καὶ μακάρια γίνεται, τοιοῦτους δ' ὄντας
 διὰ τὴν τοῦ λόγου καὶ τοῦ κατ' αὐτὸν σχηματιζομένου
 ἡθους ὀρθότητα καὶ βιώσεσθαι εὐδαιμόνως καὶ καταστρέψειν
 τὸν βίον εὐδαιμόνως, ὥσπερ τι δρᾶμα εὖ συντεταγμένον 20
 ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τέλους ἀστειῶς ὑποκριναμένους καὶ ἀπαρτί-
 σαντας. (10) θαρρῶν οὖν, ὦ Παγκρατίδη, μὴ ἐπίτρεπε
 μόνον ἀλλὰ καὶ παρακάλει τοὺς παῖδας φιλοσοφεῖν, καὶ
 συναγωνιστὴν παρέχων σεαυτὸν διέγειρε αὐτούς, καὶ πασῶν
 ἀρμονιωτάτην παρρησίαν παρασκεύαζε. ἐξέσται γὰρ σοι τοι- 25
 αῦτα προελομένῳ καὶ πρὸς τοὺς ἐξ αἵματος ἡμῖν δικαίους
 ὄντας λέγειν, ὅτι οὐ τέκνα μόνον εἰς τὸ γένος ἀλλὰ καὶ
 τοιαῦδε τέκνα εἰσήγαγες, καὶ πρὸς τὴν πατρίδα, ὅτι οὐχ οἴους
 ἔτυχε μόνον ἀνθρώπους αὐτῇ ἀλλὰ καὶ οἴους δεῖ πολίτας
 παρέστησας. (11) εἰ δὲ θαρρήσετε κοινῇ καὶ πρὸς τὴν 30

19 ss. de imagine cf. Teles p. 11, 5 et quae composui prol.
 in Tel. p. XCVIII s.

10 τε om. A si recte intellego Hercherum || 12 κηδαιμονικῶς
 A || 16 οἷς A: οἴαν α || 23. 24 καὶ συναγωνιστὴν — διέγειρε
 αὐτούς acc. ex A || 25 ἀρμονιωτάτην A || 30 πρὸς om. A

ἐαντῶν τε καὶ ἀλλήλων θεραπεῖαν ὡς ἄξιόν ἐστι διαναστή-
 σετε τὰς ψυχὰς, εὐθύς μὲν ἐν τῇ ἀγωνοθεσίᾳ τοῦ θεοῦ
 συμφιλοσοφήσετε ἀλλήλοις, οὐ μόνον τὰ νομιζόμενα παρα-
 σκευάζοντες αὐτῇ, ἄπερ ἐκ βαλαντίου ψιλοῦ γίνεται, ἀλλὰ
 5 καὶ, οὐ ἔνεκεν νενόμισται, ἀκολουθοῦντες τῇ ἱερᾷ καὶ ἀρχαίᾳ
 παραδόσει, ὅπερ ἐκ μόνης τῆς εὐσεβοῦς καὶ φιλοσόφου περι-
 γίνεταί διαθέσεως, καὶ ἀπὸ τῆς ἐν τῷ ἀγῶνι εὐταξίας ἐπὶ
 τὸν κοινὸν ὑμῖν τε καὶ πᾶσιν ἡμῖν ἀγῶνα τραπήσεσθε,
 οὐδὲν μὲν τῶν κατὰ φύσιν ἀφαιρησόμενον, μόνα δὲ τὰ
 10 λύτης καὶ θορούβου αἷτια ἡμῶν περισπάσοντα. (12) ἐν ᾧ
 ἀγῶνι ἠττηθῆναι μὲν ἀνάγκη τὸν ἀπαράσκευον, ἠττηθέντα
 δὲ ἐκπεσεῖν χρή εἰς δουλείαν καὶ κακοδαιμονίαν, ἣν οὐδ'
 ἔξομόσασθαί τιμι ἡμῶν συγκεχώρηται· κρατούμεθα γὰρ ἐν
 αὐτῇ ὑπὸ τε τῶν αἰδίων καὶ τῶν τῆς φύσεως καὶ ὑπὸ τῶν
 15 θέσει νόμων, εὐτακτεῖν ἐκάστω καὶ ζῆν δικαίως ἄμα καὶ
 ὁσίως προστασσόντων. ταῦτα οἶμαι σε ὡς παρὰ πατρὸς
 παίδων πατέρα προσδεξάμενον αὐτόν τε ἄμεινον ἔξειν καὶ
 τοῖς υἱοῖς εἰς τὰ ἄριστα συλλήψεσθαι. ἀσπάξομαι σε καὶ
 διὰ τᾶλλα καὶ διὰ τὴν εἰς ἡμᾶς εὐνοίαν. ἴσθι ὅπ' ἐμοῦ
 20 στεργόμενος. τοιούτων δὲ καὶ ἐτέρων φιλοσοφοῦντες εὐπο-
 ρήσετε φίλων.

¹ Ἀπολλώνιος Μουσωνίῳ φιλοσόφῳ χαίρειν.

Βούλομαι παρὰ σέ ἀφικόμενος κοινωνῆσαι σοι λόγου καὶ

22 Philostratus Apollon. vit. IV c. 46 p. 85, 13 Kays.
 ἐτύχχανε δὲ περὶ τὸν χρόνον τοῦτον καὶ Μουσώνιος κατελιημ-
 μένος ἐν τοῖς δεσμοτηρίοις τοῦ Νέρωνος, ὃν φασὶ τελεώτατα
 ἀνθρώπων φιλοσοφῆσαι, καὶ φανερώς μὲν οὐ διελέγοντο ἀλλήλοις
 παραιτησαμένου τοῦ Μουσωνίου τοῦτο, ὡς μὴ ἄμφω κινδυνεύ-

1 τε om. A | διαναστήσετε Hercher: διαναστήτε libri ||
 2 τὰς ψυχὰς Hercher: ταῖς ψυχαῖς libri || 4 γίνεται A γίνεταί a ||
 7 διαθέσει A || 10 περισπάσονται A || 12 δ' A || 22 iteravimus has
 ineptias fere ex epistolographis Hercheri p. 127 s., qui adnota-
 vit diversitates quae inter Kayseri recensionem (k) et Lauren-
 tianum L.VII 12 (L) sive Aldinam (a) intercedunt

στέγης, ὡς τι ὀνήσαιμι σε, εἴ γε μὴ ἀπιστεῖς, ὡς Ἡρακλῆς ποτὲ Θησέα ἐξ Ἄιδου ἔλυσε. γράφε τί βούλει. ἔρρωσο.

Μουσώνιος Ἀπολλωνίῳ φιλοσόφῳ χαίρειν.

Ἵν μὲν ἐνενοήθης, ἀποκείσεται σοι ἔπαινος· ἀνῆρ δὲ ὁ ὑπομείνας ἀπολογίαν καὶ ὡς οὐδὲν ἀδικεῖ δείξας ἑαυτὸν λύει. ἔρρωσο.

Ἀπολλώνιος Μουσωνίῳ φιλοσόφῳ χαίρειν.

Σωκράτης ὁ Ἀθηναῖος ὑπὸ τῶν ἑαυτοῦ φίλων λυθῆναι μὴ βουληθεὶς παρῆλθε μὲν ἐς τὸ δικαστήριον, ἀπέθανε δέ. ἔρρωσο.

10

Μουσώνιος Ἀπολλωνίῳ φιλοσόφῳ χαίρειν.

Σωκράτης ἀπέθανεν, ἐπεὶ μὴ παρεσκέυασεν ἑαυτὸν εἰς ἀπολογίαν, ἐγὼ δὲ ἀπολογήσομαι. ἔρρωσο.

σειαν, ἐπιστολιμαίους δὲ τὰς ξυνοσίαις ἐποιούντο φοιτῶντος ἐς τὸ δεσματήριον τοῦ Μενίππου καὶ τοῦ Λάμιδος. τὰς δὲ οὐχ ὄπρὸς μεγάλων ἐπιστολῶν ἐάσαντες τὰς ἀναγκαίας παραθησόμεθα καὶ ὧν ὑπάρχει κατιθεῖν τι μέγα. Ἀπολλώνιος Μουσωνίῳ — (c. 47 p. 85, 28) ἀπολογήσομαι. ἔρρωσο'. cf. Suidas s. v. Μουσώνιος: πρὸς ὄν (sc. Μουσώνιον) καὶ ἐπιστολαὶ φέρονται Ἀπολλωνίου, κάκεινον πρὸς Ἀπολλώνιον

1 ὀνήσαιμι σε. εἴ γε et mox ἔλυσε, γράφε distinguit k || 4 διενόηθης La | δὲ δ] δὲ La || 6 λύει abest a k || 8 ὁ abest a k || 9 τὸ non legitur in k || 12 ἐς ἀπολογίαν ἑαυτὸν k

INDICES MVSONIANI.

NOMINA MVSONII DISSERTATIONVM A LVCIO DIGESTARVM.

- Ἄγλαδὸν 59, 15
 Ἄδμητος 74, 15
 Ἀθηναῖος 49, 6
 Ἀθήνηθεν 47, 6
 Ἀθήνησιν 49, 4. 71, 4
 Ἀλκηστις 75, 4
 Ἀμαζόνες: τὸ Ἀμαζόνων γένος 15, 17
 Ἀριστείδης ὁ δίκαιος 47, 7
 Ἀριστοφάνης: ὑπ' Ἀριστοφάνους 54, 13
 Ἀρταξέρξης: ἐπ' Ἀρταξέρξη 47, 12
 Ἀφροδίτη 75, 10. 14
 Δημοσθένης 53, 6
 Διογένης 49, 4. 7 Δ. ὁ Σινωπεύς 47, 10 Διογένους 49, 6 Διογένει 43, 16
 Διονύσιος: ὑπὸ Διονυσίου τοῦ τυράννου 46, 11
 Δίων δὲ ὁ Συρακούσιος 46, 11
 Ἑλλάς: ἐν τῇ Ἑλλάδι 43, 18
 Ἑλληνες: τῶν Ἑλλήνων 113, 3
 Ἐριφύλη: τὴν Ἐ. 14, 12
 Ἐρμόδωρος 47, 7
 Ἐρως 75, 9. 12
 Εὐριπίδης 42, 11. 48, 1 πρὸς Εὐριπίδην 49, 2 πρὸς τὸν Εὐριπίδην 48, 9 ὃ Εὐριπίδη 48, 9 citatus nomine detracto 45, 7 cf. 74, 15 adn.
 Ἐφεσίους 47, 8
 Ἐφεσος: ἐξ Ἐφέσου 47, 7
 Ζεὺς 87, 1 τοῦ Διὸς 37, 4. 42, 9. 87, 7 τῷ Διὶ 87, 10 εἰς τὸν ξένιον Δία 78, 9 εἰς τὸν ὀμόγιον Δία 78, 7. 11 εἰς τὸν φίλιον 78, 10 μὰ Δία 5, 14. 48, 18. 49, 15. 64, 12 νῆ Δία 11, 16. 12, 5. 15, 12. 18, 17. 38, 15. 39, 18. 51, 12. 53, 4. 65, 2. 5. 68, 14. 77, 11. 79, 13. 83, 12. 87, 11. 116, 1. 19.
 Ζήνων ... ὁ Κιτιεύς 98, 4 ὁ Ζ. 98, 13 τοῦ Ζήνωνος 115, 5.
 Ἡρα 75, 8. 14 ζυγίαν 75, 9
 Ἡράκλειτος 47, 8 Ἡρακλείτω 96, 8
 Ἡσίοδον 58, 10
 Θεμιστοκλῆς 46, 7
 Θέογνις 62, 1
 Ἰοκάστη: τὴν μὲν Ἰοκάστην 48, 3
 Ἰσοκράτης: ὁ φήτωρ Ἰσ. 92, 6
 Κιτιεύς: Ζήνων ... ὁ Κιτιεύς 98, 4
 Κλεάνθης: ὁ Κλ. 4, 12 Κλεάνθην τὸν φιλόσοφον 4, 6
 Κλέαρχος ὁ Λακεδαιμόνιος 47, 11
 Κόρινθος: εἰς Κόρινθον 49, 5
 Κορίνθιος 49, 7

Κράτης 71, 1 Κράτητι 70, 14
 Κῦρος: μετὰ Κόρον 47, 11
 Λακεδαιμόνιος: ὁ Λ. 44, 6.
 47, 11 οἱ παλαιοὶ Λακεδαι-
 μόνιοι 113, 2 Λακεδαιμονίων
 52, 11
 Λάκων: ὁ Λ. 4, 6. 97, 19
 Λακωνικῶς 3, 16
 Λάμψακον 46, 11
 Λυκίου (l. Λουκίου) in lem-
 mate 19, 15 cf. 105, 4 adn.
 Λυκούργον 112, 11
 Μαγνησίαν 46, 10
 Μάνην 98, 7
 Μουσώνιος: ὁ Μ. 1, 7. 20,
 12. 21, 2. 10. 16. 40, 14. 70,
 13. 82, 3 ὃ Μουσώνιε 82, 1
 Μουσωνίου passim in lem-
 matis τοῦ Μ. 40, 10 τῷ δὲ
 Μουσωνίῳ 20, 3
 Μυῦντα 46, 10
 Μύσωνα τὸν Χηναῖον 59, 15
 Ξενιάδου 49, 8
 Ὀδυσσεύς: ὁ γοῦν Ὀδ. 46, 3

[Homerus] 4, 14. 10, 9. 131,
 23. cf. 46, 3
 Πέρσης: τοὺς Πέρσας 46, 9
 Πολυνείκους 48, 3
 Πυθαγόρα 70, 13
 Ῥωμαίων 82, 6
 Σικελία: ἐπὶ Σικελίαν 46, 15
 Σινωπέυς: ὁ Σ. 47, 10
 Σινώπη: εἰς Σινώπην 43, 18
 Σπάρτη: τῆς Σπάρτης 112, 12
 Σπαρτιατικὸς οὗτος ὁ Λακε-
 δαιμόνιος 44, 5
 Συρία: ἀπὸ τῆς Συρίας 32, 5
 ἐν Συρίᾳ 32, 5
 Σωκράτης 10, 8. 40, 7. 42, 2.
 54, 12 Σωκράτους 102, 10
 Σωκράτει 70, 14
 Φαίαξ: τοὺς Φαίαικας 46, 6
 Φωκίων δὲ ὁ χρηστός 55, 2
 τὸν Φωκίωνα 55, 6
 Χηναῖος: τὸν Χηναῖον 59,
 15
 Ψωφίδιος: τὸν Ψωφίδιον
 Ἄγλαόν 59, 16

NOMINA MUSONII FRAGMENTORVM MINORVM.

Γάλβα σφαγέντος 129, 15
 ἀπὸ Γ. 130, 1
 Ζεὺς: ὁ Ζ. ὁ Σωτήρ 124,
 12
 Θρασέας 127, 14
 [Homerus] poetarum sapien-
 tissimus 131, 16
 Καπιτώλιον: τὸ Κ. 128, 10.
 11. 12
 Κινύρου 122, 13
 Κροίσου καὶ Κινύρου 122,
 13
 Λακεδαιμόνιος: τοῦ Λακε-
 δαιμονίου 125, 13 τῶν Λα-
 κεδαιμονίων 126, 2

Λυκούργου τοῦ Λακεδαιμο-
 νίου 125, 13
 Μουσώνιος 120, 4 ὁ Μ. 124,
 13 Musonius 132, 1. 133, 18
 Μουσωνίου 123, 7. 134, 1
 passim in lemmatis τῷ Μου-
 σωνίῳ 124, 11 Μουσώνιον
 134, 6 Musonium philoso-
 phum 130, 8 Μουσώνιε 124,
 12 a Musonio philosopho
 133, 1 vide Ῥούφος
 Ῥούφος 127, 15. 128, 19 ὁ Ῥ.
 129, 9 130, 3 Ῥούφῳ 128, 7.
 129, 15 Ῥούφον ἐκ τῶν ἐπι-
 κτήτου Περί φίλιας pro lem-
 mate p. 124 ss.

Ῥουτίλιος: δ' P. 124, 11 ὁ γὰρ
P. 124, 14

Σύλλας: ὁ Σύλλα 123, 8
Ulixi 131, 17

MEMORABILIA.

praeter res quasdam commemoratione dignas recepi vocabula aliunde non nota aut serioris aetatis, formulas aliquot dicendi, denique nonnulla quae ad grammaticas quaestiones pertinent.

ἀκολαστήματα 14, 16
ἀκρασία 99, 11 ἀκρασίας
ἔργον 66, 20 τῆς ἀκρασίας
10, 12. 120, 2
ἀλεκτορίδων 15, 18
ἀλεκτρούνη 114, 17 ἀλεκτρο-
ύνης 30, 12
ἀλουργής: στρωμαὶ δὲ ἀλουρ-
γεῖς 110, 5
ἀμόλυπτος: τῶ τε ἀμολύντῃ
καὶ τῶ σχολαίῳ 105, 9
ἀμπέλῳ 114, 12
ἀνάδοσις: κατὰ τε τὴν πέψιν
καὶ τὴν ἀνάδοσιν 103, 6
ἀνασκησία 15, 19
ἀντιδήξεται τις τὸν δακόντα
55, 15
ἀνυποδετεῖν 107, 8
ἀξιοζηλότατον 81, 7
ἀξιοζήλωτος 68, 12
ἀπερρωγός: οἷ γε μὴ τελέως
ἀπερρωγότες 64, 17 nisi ille
est plane deperditus 131, 7
ἀπήνε. α 122, 11
ἀπραγματέυτος: τὸ ἀπραγ-
μάτευτον τοῦ μετὰ πραγμά-
των... πρεπωδέστερον 105, 1
ἀυτέξουσις 66, 5 ἐλευθέραν
καὶ αὐτέξουσιον 87, 18
αὐτουργικὴν καὶ κακόπαθον
11, 21 αὐτουργικοὶ καὶ φιλό-
πονοι 57, 13
βιόω verbi temp. praes.: βιοῶ
89, 17 βιοῦν 14, 8. 46, 11.

89, 17. 93, 9. 123, 8 τὸν
... βιοῦντα 81, 8
βοῦς 89, 4
γυπὸς... καὶ τόργον 98, 8
δεινοπαθοίη... καὶ ὀδύροιο
43, 1
διπλασίῳ χρόνον τοῦ τετα-
γμένου 75, 1
δοξοκόπος 29, 9
ἐγγύτερον 4, 9. 79, 1 cum
genet. 4, 9 cum dat. 79, 1.
cf. 107, 10
εἰς ἄγαν 57, 12
ἐκκάθαρσις, ἡ 111, 17
ἐκλογιστικὴν τῶν οἴκῳ συμ-
φερόντων 10, 3
ἐλλέβορον 124, 1
ἐμπιπλάμενον 89, 12
ἐν τοῖς μάλιστα 99, 14
ἔνεκα passim ἔνεκεν 106, 3
εἵνεκα 115, 3
ἐντεταμένως 22, 6 πάνυ ἐ.
94, 5
ἐπάνω ἡδονῆς εἶναι... ἐπάνω
πλεονεξίας 34, 20
ἐπιεικῆς τις βουλόμενος εἶναι
ἄνθρωπος 102, 11 κὰν ἀξι-
οῖς τις εἶναι ἐπιεικῆς 42, 6
ἀδελφὸν ἐπιεικῆ 81, 5 ἐπιει-
κῆ καὶ δημοτικόν 126, 4
ἄλλως τε κὰν ἐπιεικῆς ὡσι
79, 10 παρ' ἀνθρώποις τοῖς
ἐπιεικέσιν 51, 15 πρεπωδέ-
στερον τοῖς ἐπιεικέσιν 105, 3

ἐπιμελεῖσθαι 7, 5. 24, 11.
 76, 11. 105, 7 ἐπιμελητέον
 34, 8. 35, 17 τοὺς ἐπιμελο-
 μένους 57, 14
 ἦ δει (sc. ἡ τροφή) τὸν ἄνθρω-
 πον 103, 5
 θαρραλέος 39, 11 θαρρα-
 λέον 36, 22. 90, 3 (cf. adn.)
 θαρραλέως 92, 16 θαρσαλέον
 35, 9
 θατέρον θατέρον 16, 12
 θαναματοποιόι, οἱ 30, 1
 θεοειδής: θεῖους καὶ θεοει-
 δεῖς 91, 1
 ἰδιώτης: τῆς ἰδιότητος (opp.
 ἢ φιλόσοφος) 11, 3 cf. 43, 17
 ἵνα δὲ συντεμῶν εἴπω 87, 5
 ἵνα δὲ συνελῶν εἴπω περὶ
 τροφῆς τὸ πᾶν 105, 4
 ἵππος 89, 4. 6. 9. 111, 18
 ἵπῳ 89, 8 ἵππων 13, 14
 ἵπποις 40, 2 ἵππους 13, 10
 καθ' ἡσθαι εἰς Σινώπην 43,
 18 κ. ἐν πόλει 59, 7
 καλλωπίστριαν 10, 14
 κατάποσις: ἡ μὲν κατάποσις
 . . . δίοδος τροφῆς 101, 19
 οὐ ταῖς χερσίν, οὐ τοῖς ὕμμα-
 σιν, οὐ τῇ καταπόσει 100, 5
 τὴν κατάποσιν κολακεύων
 μειζόνως 97, 5 ἵνα λεαίνη-
 ται τὴν κατάποσιν 101, 17
 κόραις καὶ κόροις 18, 4
 κόων 89, 4. 8 κόνας 89, 10
 κυσίν 100, 2 κόνας 13, 12
 λέοντι 114, 17
 λύκου 72, 8
 λυμαντικὸν γὰρ ἄρχοντος 34,
 15 cf. Arr. diss. Epict. III
 7, 20
 μελίσση 72, 14
 μόγις 4, 1 μόλις 124, 8
 μόνως 6, 1
 νῆ Δία, ἀλλὰ 48, 1. 53, 4. 65, 2.
 79, 13
 νόμον ἔμφυγον 37, 2

ὁμόζυξ conīux: τῷ ὁμόζυγι
 συντείνειν τε καὶ συμπνεῖν
 68, 16
 ὄρεα 30, 5 ὄρεοῖς 116, 20
 ὄρνιθῶν θηλειῶν 15, 13
 ὄρνιθίου 98, 1
 ὄρτυγες καὶ ἀλεκτρούνες 30,
 12
 οὐδεὶς μηδεὶς passim οὐθε-
 νός 30, 15
 οὕτως sic usu rariore 30, 2
 οὕτω . . . καὶ οὐχ ἑτέρως 16, 15
 παλαιά, τά: καὶ τί δεῖ τὰ
 παλαιὰ λέγειν; 49, 10
 παλαιοί, οἱ: ὡς περ ἐδόκει
 τοῖς παλαιοῖς 37, 1
 πάνυ δὴ 44, 10 πάνυ τι 19, 11
 παρὰ πλέον ἢ δεῖ 101, 5
 περαινεται colligitur 2, 22
 περιβάλλω: τῇ πόλει οἶκον
 περιβλητέον 73, 9 τοῦ περι-
 βεβλήσθαι μεγάλην οἰκίαν
 109, 4
 περιβολή: οἶκον περιβολῆς
 73, 10
 περιστερά: νεοττὸν περιστε-
 ρᾶς 98, 6
 πόμα: ἐν τε πόμασι καὶ βρώ-
 μασι 98, 17
 πραγματείας μείζονος 3, 4
 4, 5
 προουργαλίτερον 38, 6
 πῶς καὶ τίνα τρόπον 24, 8.
 38, 7
 ρήτορες, οἱ 36, 12. 15
 σίτος: ἐν σίτῳ 99, 12 σίτων
 101, 16 σίτα καὶ ποτὰ 103, 2
 σίτων καὶ ποτῶν 93, 11. 102, 4
 ἐν σίτοις καὶ ποτοῖς 94, 7
 σιτίοις ὕγιεινοῖς 124, 4
 σκιατροφεῖσθαι, τοῦ 59, 9
 σοφίζωνται 12, 9
 σοφίσματι 128, 15
 σοφισταί, οἱ 59, 7 τοὺς σο-
 φιστὰς 61, 1
 σπανιώτερον 100, 17. 104, 11

σπέρμα ἀρετῆς 8, 1
 στοιχεῖν . . . τῷ λόγῳ 102, 9
 στοιχεῖν καὶ ἐπεσθαι τοῖς
 λόγοις 40, 14
 τάξις: ὁ λόγος . . . τῇ τάξει
 πρότερος τοῦ ἔθους . . . δυ-
 μάμει μέντοι τὸ ἔθος προτε-
 ρεῖ τοῦ λόγου 21, 24
 ταῦτα μὲν ταύτῃ ἔχει sim. vide
 praef. p. IX
 τεθνηξόμενον 75, 1
 τί δεῖ καὶ λέγειν; 67, 1
 τόργον 98, 3
 τρανότητα περὶ λόγους καὶ
 δεινότητά τινα περιττῶν 19, 9
 νιός 74, 8 νιέος 43, 4 ὄφ 82, 9

νιδόν 83, 4. 86, 12 νιέας
 13, 9
 ὑποβολή, ἡ: τοῦ φυσικῆν
 εἶναι ὑποβολὴν τῇ τοῦ ἀν-
 θρώπου ψυχῇ πρὸς καλοκά-
 γαθίαν 7, 21 εἰς τὸν βίον
 ἔχων ὑποβολὰς . . . 8, 11
 ἀρχὴν καὶ ὑποβολὴν τοῦ σω-
 φρονεῖν 94, 6
 ὕες, αἱ 66, 2 ὄσιν καὶ κυσίη
 100, 2
 φάρυξ: ἐν τῷ φάρυγι 97, 9
 sed vide adn.
 φιλόνεικον 10, 13
 ὡσπερ ἀμέλει 44, 5. 92, 6
 ὡς ὃ τι ἐμπεριότατα 20, 7 *

ADDENDA.

p. 2, 20 τὸ secludi vult Elter coll. 2, 13 || 3, 3 delenda
 virgula ante πλείονων || 5, 4 τοῦ φιλοσόφου <βίου> mavult Elter ||
 5, 16 <ὄγιῃ> εἶναι καὶ ἀλ. prop. Elter || 6, 4 in adn. inf. de-
 leantur v. cum lemmate || 7, 18 ἄν <ὄτι> ἀγαθός praefert Elter
 idque mihi quoque in mentem venit || 7, 20 ἦν τυγχάνοι prop.
 Elter || 8, 10 τις incertum || 9, 6 leg. ὄσφραίνεσθαι || 12, 15 post
 οὐδέν intercidit distinctio || 16, 9 de lacuna dubitat Elter ||
 18, 1 τοῦτο δὲ κακὸν καὶ ταῦτόν α. commendat Elter || 18, 14 leg.
 εὐ ποιεῖν et in adn. addatur: 14 εὐποιεῖν L || 20, 7 leg. ὡς ὃ τι
 ἐμπ. || 27, 11 ἐπεὶ οὖν ταῦτα, φημί, ταύτῃ ἔχει prop. Elter ||
 30, 14 οὐδ' ὄπερ ci. Elter || 37 adn. 2 al. Xenophon || 41, 5 Φυγὴν,
 γὰρ ἔφη, πῶς rectius distinguit Elter || 42, 2 l. ἐστίν || 42, 5 ἀξιοί
 τις mavult Elter || 54, 13 l. λοιδορηθεῖς || 55, 2 l. Heylbut ||
 59, 9 τί δέ; — λαμβάνειν; non interlocutoris esse recte monet
 Elter || 60, 16 μετὰ defendit Elter || 64, 1 ἢ μὴ κακοῦς <εἶναι
 ἀξιοῦντας> sim. proponit Elter || 65, 9 ἀποφαίνει Elter (cf. Clem.) ||
 66, 19 malo nunc ἂν μ. ἀκρατέστεροι φαίνονται ὄντες, <φαί-
 νονται ὄντες> καὶ κακίονες coll. 44, 8 || 72, 3 l. ἦ; || 73, 8 verum
 puto nunc τοῦ πέλας· πῶς οὐ καὶ — περιβλητέον; cf. 78, 1. 6 ||
 76, 7 l. μᾶλλον ἐστίν || 79, 7 καὶ incertum. ἦ prop. Elter || 83, 10 καθὸ
 ἀπειθεῖς Elter || 84, 16 post γονεῦσιν leniter distinguendum ||
 87, 9 interim conicio εἰ δὴ τῷ κελθεσθαι [θεῶ] τῷ <πατρὶ τῷ
 σῶ> ἀνθρώπῳ ἐπεσθαι μ. || 89, 14 leniter distinguas post πρᾶττει.